

Årsrapport 2023

Bærum kommune

[Link til webversjon av Årsrapport 2023](#)

Innhold

Sentrale kapitler

Lederkommentar →

Leseveiledning →

Årsberetning →

Klima, miljø og naturmangfold →

Befolkningsutvikling →

Medarbeidere →

Den økonomiske utviklingen →

Eierstyring av foretak og selskaper →

Forskriftsskjema →

Finansrapport →

Kommunens tjenesteområder

Oppvekst	→
Helse og velferd	→
Aldring og mestring	→
Samfunns- og byutvikling	→
Bymiljø og eiendom	→
Organisasjon, styring og utvikling	→
Overordnet ledelse	→

Kommunens mål

I bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter	→
Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende	→
Bærumsamfunnet er klima- og miljøkløkt	→
Bærum kommune er handlekraftig og innovativ	→

Vedlegg

Oppfølging av klima	→
Rapport om likestilling, diskriminering og mangfold 2023	→
Informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel	→

Lederkommentar

2023 ble et spennende år. Vi fikk nytt kommunestyre, og det ble det første året på lenge som ikke var preget av korona-restriksjoner og løpende håndtering av en krise.

Den nye kommunegården ble åpnet i begynnelsen av året. 43 kommunale tjenester og ca. 1 350 medarbeidere er samlet i bygget. Flere publikumsrettede tjenester har blitt mer tilgjengelige for innbyggere, som nå har én adresse å forholde seg til. Det har blitt gjennomført flere kulturelle og frivillige aktiviteter i publikumsarealene og det er stadig flere innbyggere som booker møterom på ettermiddag og kveld. Bygget oppfattes som mer levende og tidsriktig både for medarbeidere og besøkende.

Viktige samfunnsutfordringer

Bærum kommune har gode forutsetninger for å lykkes med skiftet mot en mer sosial, klima- og miljømessig og økonomisk bærekraftig fremtid i tråd med FNs bærekraftsmål.

I Bærum er bærekraftsmålene tydelig forankret, og de har preget arbeidet vårt i 2023.

Både verden, Norge og Bærum står overfor tre store samfunnsutfordringer:

- Den demografiske utviklingen med flere eldre og færre yrkesaktive.
- Reduksjon av klimagassutslipp. I Bærum er målsetningen å redusere kommunens egne klimagassutslipp med 65 prosent eller mer innen 2030, og at Bærum er et lavutslippssamfunn innen 2050.
- Økt sårbarhet, opplevelse av utenforskap og sosial ulikhet. Utenforskap kan ramme alle aldersgrupper og påvirker personlig helse, levekår og samfunnsøkonomi.

I 2023 har disse utfordringene resultert i konkrete satsingsområder, muliggjort gjennom budsjettforslag, prioriteringsforslag og utvikling av tjenester.

Et aldersvennlig Bærum

Et aldersvennlig Bærum handler om å møte utfordringene og mulighetene knyttet til en aldrende befolkning. Et aldersvennlig samfunn skal bidra til sunn aldring og økt livskvalitet, og legge til rette for samfunnsdeltagelse på tvers av generasjoner. I tett samarbeid med brukere, pårørende og andre samarbeidspartnere, vil kommunen tilrettelegge og stimulere til mestring og selvhjelpenhet.

Fysiske og sosiale omgivelser skal være inkluderende og tilpasses innbyggere med ulike behov. Nærmiljø skal ha helsefremmende kvaliteter som bidrar til å utsette behovet for pleie- og omsorgstjenester. Innbyggere skal få bo hjemme så lenge som de ønsker, og derfor er det blant annet nødvendig å videreutvikle tjenester i hjemmet.

I tillegg skal det utvikles boligprosjekter som fremmer alternative boformer og bidrar til at eldre kan mestre livet hjemme lengst mulig. I 2023 ble det gjennomført workshop med utbyggere og innbyggere om aldersvennlig boligutvikling.

Hjemmebaserte tjenester ble styrket med økt fagdekning og kvalitetshevende tiltak, for å håndtere flere brukere og mer komplekse hjelpebehov. Innsatsteamene er styrket, og det er etablert et bredt utvalg av senioraktiviteter i kommunegården.

Våren 2023 åpnet vi Oksenøya sykehjem som trolig er Norges mest moderne sykehjem. Som en del av Treklang, er det åpnet for et aktivt fellesskap mellom barn, unge, voksne og eldre, hvor blant annet barnehagen og skolen har ansvaret for drivhusene og plantekassene som er plassert i sykehjemmets plantehager. Tanken er å fremme samhandling og samspill på tvers av generasjoner på Fornebu.

I 2024 er arbeidet for et aldersvennlig bærumssamfunn prioritert. Dette arbeidet omfatter alle kommunens tjenester i tett samarbeid med lokalsamfunnet.

Inkluderende samfunn med plass til alle

Det å oppleve mestring, være en del av et fellesskap og føle seg inkludert er viktig for mennesker i alle aldre, men spesielt for barn og unge. Vi er særlig opptatt av de barn og unge som har blitt negativt påvirket av pandemien.

I skoler og barnehager arbeides det hver dag med å motvirke utenforskap og skape samhold. Skolebygg som er åpne for flerbruk utenfor skoletid, og tiltak som sikrer barn og unges mulighet til deltakelse i fritidsaktiviteter er med på å bygge fellesskap.

Prosjekter og satsinger som TETT PÅ – kvalitet i bærumsbarnehagen, Alle på laget, Bedre tverrfaglig innsats (BTI) og Robuste barn og unge, er viktig for å styrke medarbeidernes kompetanse i jobben med barn og unge. FACT-ung er etablert som et tverrfaglig, oppsøkende og fleksibelt behandlingstilbud til barn og unge i alderen 12–18 år.

Utfordringen med økt utenforskap eies ikke av kommunen alene. Vi må jobbe sammen med andre offentlige aktører, innbyggere, næringsliv og frivilligheten for å finne gode løsninger.

Miljø- og klimaklok kommune

Bærum skal være en klimaklok kommune der det er lett å bo, arbeide og leve klima- og miljøvennlig. Derfor er det hyggelig at Bærum ble kåret til den mest bærekraftige kommunen i 2023 av PwC i Bærekraft 365. Bærum scorer høyest på økonomi og styring, men oppnår også høy score innenfor klima og miljø. Klimaregnskapet for 2022 viser en reduksjon av klimagassutslipp på 4,7 prosent sammenlignet med 2021. Det er et skritt i riktig retning, men kommunen må iverksette mer effektive tiltak hvis vi skal nå målet om en reduksjon på 65 prosent eller mer innen 2030.

Den nye kommunegården er et av de største gjenbruksprosjektene i Norge, med ca. 80 prosent gjenbrukte møbler.

Fornebu HUB er et pilotprosjekt som tilrettelegger for utslippsfri varetransport og redusert trafikk fra vareleveranser gjennom samlasting og omlasting fra fossildrevne til elektriske kjøretøy. I mai 2023 fikk Fornebu HUB status som FutureBuilt-prosjekt, og i november vant prosjektet Viken fylkeskommunes klimapris.

I 2023 ble det satt i gang flere tiltak for å oppnå god miljøtilstand i vassdragene og i sjøen som oppfølging av Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden og nasjonale vannforvaltningsplaner. Eksempler på tiltak er bevaring av kantvegetasjon langs vassdrag, kildeproving av forurensning, separering og fornyelse av avløpsnett, gjenåpning av bekker, landbruksrådgivning og oppfølging av utslipp fra anleggsvirksomhet.

Økonomistyring

Netto driftsresultat for Bærum kommune ble 494 millioner kroner i 2023. Dette gir en resultatgrad på 3,6 prosent, som over minimumsmålet på 3 prosent. Målet er 4 prosent. Etter avsetninger og disponeringer har Bærum et positivt resultat på 76 millioner. Skatteinntekten ble 171 millioner lavere enn budsjettet, og Bærum kommune hadde et samlet merforbruk på 77 millioner, mot 166 millioner i 2022, en god forbedring fra året før.

Vi har en høy aktivitet og jobber mye med kvalitet i tjenestene våre. Samtidig må vi ta inn over oss den nedgangen vi ser i skatteinntekter og reduserte fondsreserver. Vi må sette inn tiltak i 2024, for ikke å trekke med oss merforbruket fra 2023 inn i kommende år.

En innovativ kommuneorganisasjon

I Bærum kommune ønsker vi å motivere medarbeidere til å tenke innovativt og utforske nye måter å løse oppgavene våre på.

Vi har et internt innovasjonsprogram Oppdrift, og et intensivt opplæringskurs i bruk av tjenstedesign/ekspressløp tjenstedesign.

Begge programmene har hatt mange deltagere og flotte resultater så langt. Tilbudet vil bli videreutviklet i 2024. Ett konkret eksempel på ekspressløp er «Helsehjelp for gutta», et program som har senket terskelen for at unge gutter oppsøker helsetjenesten til kommunen.

I 2023 var det flere som søkte kommunens innovasjonspriser, noe som tyder på at det skjer mye spennende nyskaping i kommunen. Et eksempel er konseptet «Enda enklere liv», med mål om å øke bruken av frihet- og velferdsteknologi, i tett samarbeid med medarbeidere, brukere og næringsliv.

Jeg vil takke alle medarbeidere i Bærum kommune, som hver dag bidrar med innsats, engasjement og kompetanse for å levere gode tjenester til innbyggerne. Sammen med politikerne, næringslivet og innbyggerne bidrar alle til at vi hele tiden jobber for visjonen vår; Sammen skaper vi fremtiden.

Geir B. Aga

kommunedirektør

Leseveiledning

Dokumentet du leser nå er Bærum kommunes årsrapport for 2023. Rapporten oppsummerer oppfølgingen av den vedtatte kommuneplanens handlingsdel med budsjett og økonomiplan for 2023–2026, samt analyse av kommunens regnskap, utviklingstrekk og viktige hendelser for 2023.

Rapportdokumentet består av 4 hoveddeler:

1. Sentrale kapitler

Her finner du kapitlene Årsberetning, Klima, miljø og mangfold, Befolkningsutvikling, Medarbeidere, Den økonomiske utviklingen, Eierstyring av foretak og selskaper, Finansrapport og Årsregnskap

2. Kommunens tjenesteområder

Her vises oppfølgingen av kommuneplanens handlingsdel under de respektive direktørene, herunder status for økonomi og politiske oppdrag.

Under direktørområdene vises oppfølging per kommunalsjefsområde med viktige resultater og innsatser, utfordringer fremover, status økonomi, status aktivitetsnøkkeltall og status investeringer.

3. Kommunens mål

Her kan du lese mer om status på indikatorer (statistikk) som er knyttet til kommunens delmål i kommuneplanens samfunnsdel. Indikatorene legges frem i Handlingsdel, budsjett og økonomiplan hvert år, og rapporteres på gjennom årsrapporten.

4. Vedlegg

Her vises status på klimatiltak og Klima- og miljøfondet, Rapport om likestilling, diskriminering og mangfold og litt utdypende informasjon om indikatorsettet i kommuneplanens samfunnsdel.

Noen tabeller inneholder forkortelser i overskriften blant annet av hensyn til lesbarhet. Et begrep som går igjen flere steder er «Rev.bud.». Dette står for revidert budsjett og er det gjeldende årsbudsjettet, det vil si vedtatt budsjett korrigert for vedtatte endringer i tertialrapport 1 og 2 og med tekniske korreksjoner som Kommunedirektøren har fullmakt til å gjennomføre.

Hvis det ikke er angitt noe annet, er tallene presentert i løpende kroner, og inntekter er oppgitt med negativt fortegn i tabellene.

Nyttig informasjon om bruk av digital rapport

Deler av informasjonen er tilgjengelig flere steder. Slik håper vi at du kan finne informasjonen du leter etter. Enten om du ønsker et overblikk, eller å utforske detaljer for områdene du er interessert i.

Selve rapportdokumentet er et digitalt dokument med mange muligheter for deg som leser. Dokumentet tilpasser seg slik at du kan lese det på mobil og PC-skjerm, og vi anbefaler deg å navigere mellom de forskjellige kapitlene fra forsiden og underkapitlene på venstre side, eller bruke menypunktet øverst til høyre. Hvis du leter etter noe spesifikt kan du bruke søkefunksjonen som ligger på toppen av alle sidene.

Merk også at noen av tabellene gir deg mer informasjon ved å klikke på dem, for eksempel et pil-tegn eller blå skrift – prøv det ut.

Årsberetning

Kommunedirektørens presentasjon og analyse av kommunens regnskap, utviklingstrekk og viktige hendelser for 2023.

Årsberetningen er en del av Kommunedirektørens samlede rapportering til kommunestyret. Beretningen gir opplysninger om forhold som er viktige for å vurdere kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. Årsberetningen er ment å være et utfyllende supplement til informasjonen som gis i årsregnskapet.

Hvis det ikke er angitt noe annet, er tallene presentert i løpende kroner, og inntekter er oppgitt med negativt fortegn i tabellene. Betegnelsen revidert budsjett er lik vedtatt budsjett korrigert for vedtatte endringer i tertialrapport 1 og 2 og med tekniske korreksjoner som Kommunedirektøren har fullmakt til å gjennomføre.

Økonomiske nøkkeltall for 2023

- **Netto driftsresultat** ble 494 millioner kroner, 465 mill. høyere enn budsjettet. Dette gir en resultatgrad på 3,6 prosent, som er under målet på 4 prosent, men over minimumsmålet på 3 prosent. Resultatet skyldes i hovedsak god avkastning fra forvaltningsfondet. I tillegg var det midler igjen på den sentrale lønns- og pensjonsreserven og ubrukte øremerkede midler, som avsettes til bundne fond til bruk i 2024. Skatteinntektene ble 171 mill. lavere enn budsjettet, og tjenesteområdene gikk samlet med et merforbruk på 77 mill.
- **Egenkapitalfinansieringen** av de ikke selvfinansierende investeringene var på 47 prosent, som er under måltallet på 50 prosent. I tillegg er ikke investeringene fullfinansiert, og cirka 100 mill. står udekket og finansieres i 2024 eller senest i 2025.
- **Bufferfondet**, som er kommunens reservefond, utgjorde 691 mill. etter avsetninger ved utgangen av 2023. Målkrevet er minimum 100 mill. i slutten av hver budsjett- og økonomiplanperiode.
- **Likviditetsreserven** er redusert med 550 mill. fra 2022 og utgjorde 656 mill. ved årets slutt. Dette er over målet på 300 mill., men 122 mill. lavere enn budsjettet.

Driftsregnskapet for 2023

Brutto driftsresultat ble 887 mill., 187 mill. høyere enn budsjettet. Hovedforklaringen er god avkastning i forvaltningsfondet. De frie inntektene (skatt og rammetilskudd) ble 27 mill. lavere enn i revidert budsjett. Tjenesteområdene hadde et samlet merforbruk på 77 mill.

Netto finansutgifter utgjorde 394 mill., 278 mill. lavere enn budsjettet. Budsjettavviket skyldes et godt år for forvaltningsfondet. Forvaltningsfondet hadde en positiv avkastning på 334 mill. Avkastning etter kostnader var 331 mill., 211 mill. mer enn budsjettet. Sammen med netto renteutgifter og avdrag på 728 mill. ga det et netto driftsresultat på 494 mill. Netto driftsresultat ble 48 mill. høyere enn i 2022 og 465 mill. høyere enn budsjettet.

Driftsregnskapet for 2023 viser, etter bruk og avsetninger til fond og overføringer til investeringsregnskapet, et regnskapsmessig resultat på 76 mill.

I henhold til budsjett- og regnskapsforskriften (Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.) skal mindreforbruk (tidligere resultat) avsettes til disposisjonsfond (strykning av bruk av bufferfondet). Det vises til tabellen «Disponering av netto

driftsresultat», der det også fremkommer at forvaltningsfondets bufferkapital ble styrket med 274 mill. Styrkingen skyldes positivt årsresultat og disponering av 57,2 mill. til egenkapitalfinansiering av investeringer.

Driftsutgiftene har økt med 6,7 prosent og driftsinntektene med 3,0 prosent fra 2022.

Tabellen viser hovedoversikten for drift med budsjettavvik.

Beløp i mill. kroner	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023 *
Inntekts- og formuesskatt	-8 562,5	-8 391,6	-170,9
Rammetilskudd	-1 584,3	-1 728,3	144,1
Vertskommunetilskudd	-64,3	-65,8	1,5
Rente- og investeringskompensasjon fra staten	-14,6	-16,6	2,1
Integreringstilskudd, flyktninger	-193,6	-206,5	12,9
Sum sentrale inntekter	-10 419,3	-10 408,9	-10,4
Oppvekst	3 714,2	3 717,0	-2,8
Helse og velferd	1 973,3	2 003,3	-30,0
Aldring og mestring	2 080,1	2 086,9	-6,8
Samfunns- og byutvikling	334,1	346,4	-12,3
Bymiljø og Eiendom	1 095,3	1 134,4	-39,1
Organisasjon, styring og utvikling	644,9	638,7	6,3
Overordnet ledelse	114,0	106,7	7,3
Sum direktørområdene **	9 956,0	10 033,4	-77,4
Lønns- og pensjonsreserve, premieavvik og andre fellesposter ***	-472,9	-599,9	127,0
Netto driftsutgifter (før korreksjon)	9 483,1	9 433,5	49,6
Korreksjon for renter, og bruk av og avsetning til fond i tjenesteområdene	236,2	88,0	148,2
Netto driftsutgifter (korrigert)	9 719,3	9 521,5	197,8
Brutto driftsresultat ****	-700,0	-887,4	187,4

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Renteinntekter	-162,3	-174,4	12,2
Utbytter	0,0	-1,5	1,5
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-72,2	-312,9	240,7
Renteutgifter	446,1	436,0	10,0
Avdrag på lån	459,8	446,4	13,4
Netto finansutgifter	761,4	393,7	277,8
Netto driftsresultat	-28,6	-493,7	465,1
Overføring til investering	631,3	631,3	0,0
Avsetninger til bundne driftsfond	1,3	181,5	-180,2
Bruk av bundne driftsfond	-191,1	-227,9	36,8
Avsetninger til disposisjonsfond	86,7	340,4	-253,7
Bruk av disposisjonsfond	-499,7	-431,6	-68,1
<i>Herav årsresultatet</i>		<i>76,1</i>	<i>0,0</i>
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	28,6	493,7	-465,1
Regnskapsresultat	0,0	0,0	0,0

* Merutgifter og mindreinntekter er angitt med negativt fortegn.

** Budsjett, regnskap og avvik per kommunalsjefsområde fremkommer i kapittelet **Tjenesteområdenes mer- og mindreforbruk**.

*** Denne posten inneholder lønns- og pensjons-reserven, premieavvik og amortisering av premieavvik, driftsutgifter til finansområdet, midler til fordeling.

**** Eksklusive avskrivninger.

Disponering av netto driftsresultat

Tabellen viser revidert budsjett og regnskapsmessig disponering av netto driftsresultat.

Beløp i mill. kroner	Budsjett 2023	Regnskap FØR strykninger 2023	Strykninger	Regnskap ETTER strykninger 2023	Avvik 2023*
Netto driftsresultat før disponering	-28,6	-493,7		-493,7	-465,1
Overføring fra drift til egenkapitalfinansiering av investeringer	631,3	631,3		631,3	0
Bufferfond	-173,9	-173,9	76,1	-97,9	76,1
Tap på fordringer (utlån)	-0,9	-0,9		-0,9	0
Forvaltningsfondets bufferkapital	62,8	273,6		273,6	210,8
Investeringsfond	-93,5	-93,5		-93,5	0
Koronafond	-24,4	-24,4		-24,3	0
Flyktningemål (ekstraordinært)	10,4	10,4		10,4	0
Lønnsreserve	-86,5	-86,5		-86,5	0
Skattereguleringsfond	-88,9	-88,9		-88,9	0
Idrett, tilskudd til andres investeringer	-20,5	12,6		12,6	33,1
Digitalt utstyr	0	9,8		9,8	9,8
Klima og miljøfond					
Risikopott	-11,0	-11,0		-11,0	0
Forsknings- og innovasjonsfond	10,0	6,8		6,8	-3,2
Selvforsikringsfond	3,5	-1,3		-1,3	-4,8
Netto bruk/avsetning disposisjonsfond	-413,0	-167,3	76,1	-91,2	321,8
Bundne fondsmidler	-189,7	-46,4		-46,4	143,3
Netto bruk/avsetning bundne fond	-189,7	-46,4		-46,4	143,4
Regnskapsmessig overskudd	0,0	-76,1	76,1	0,00	0,0

* Et negativt beløp i avvikskolonnen for alle fondene viser at det er avsatt mindre til eller brukt mer av det aktuelle fondet enn budsjettet, og et positivt beløp viser en høyere avsetning til eller lavere bruk av det aktuelle fondet.

** Et negativt beløp i avvikskolonnen for alle fondene viser at det er avsatt mindre til eller brukt mer av det aktuelle fondet enn budsjettet, og et positivt beløp viser en høyere avsetning til eller lavere bruk av det aktuelle fondet.*

De viktigste avvikene i tabellen over kan forklares slik:

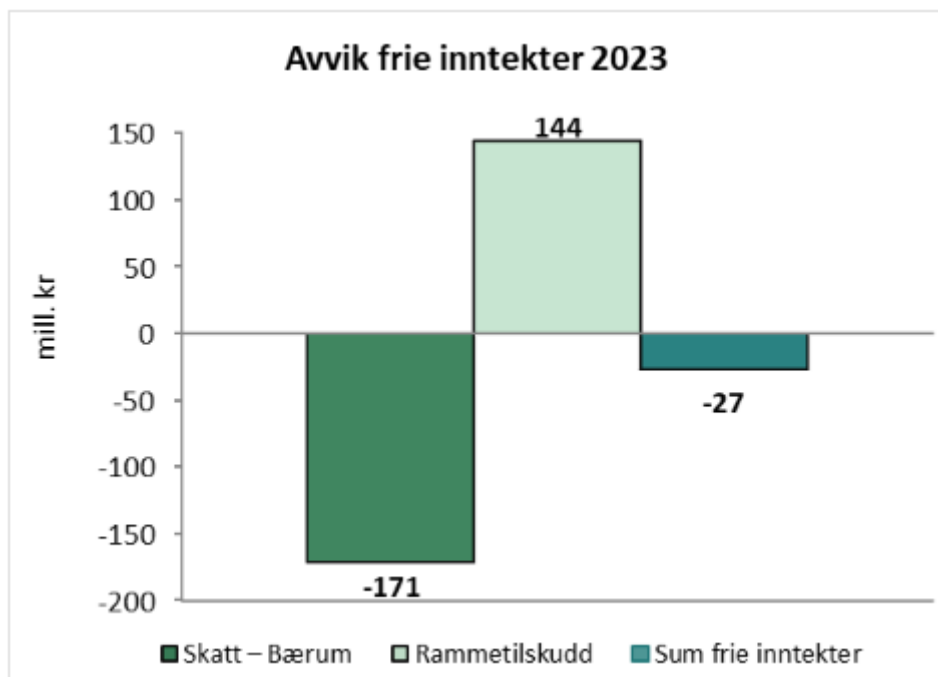
- Bufferfondet er styrket med 76,1 mill. sammenlignet med den budsjetterte bruken i 2023. Dette skyldes i sin helhet årsresultatet for 2023, som ble tilført fondet ved å redusere (stryke) bruk av dette i henhold til budsjett- og regnskapsforskriften.
- Forvaltningsfondet ga en mer-avkastning i 2023, som i tråd med gjeldende regelverk avsettes til bufferkapitalen i fondet.
- Det er avsatt 33,1 mill. til tilskudd til idrettsprosjekter. Disse vil bli utbetalt i 2024.
- Mindreforbruk knyttet til kjøp av digitalt brukerutstyr avsettes til fondet som ble opprettet til formålet. Midlene vil være med å finansiere digitalt brukerutstyr i 2024.
- Ubrukte øremerkede midler fra 2023 er avsatt til bundne fond til bruk i 2024.

Frie inntekter – lavere skatteinnbetalinger enn budsjettet

Det ble innbetalt 171 millioner kroner mindre i skatt enn budsjettet i 2023. Det negative avviket ble til dels oppveid av rammetilskudd fra staten som ble 144 mill. høyere enn budsjettet. Samlet ble de frie inntektene 27 mill. lavere enn budsjettet.

Totalt ble det innbetalt 10,1 milliarder kroner i frie inntekter i 2023.

Figuren viser årsavvik mellom budsjetterte og faktiske frie inntekter i 2023.

Skatteinntektene ble 7,5 prosent lavere enn i 2022. I alt ble det innbetalt 8,4 milliarder kroner til kommunen i skatteinntekter i 2023. Det er cirka 700 millioner kroner mindre enn i 2022. Gjennomsnittet

de siste ti årene har vært en vekst på 390 mill. Det var en tilsvarende reduksjon for landet med en negativ vekst på 4,7 prosent fra 2022 til 2023. Den negative veksten for landet ble imidlertid mindre negativ enn anslaget både i nasjonalbudsjettet og i revidert nasjonalbudsjett.

Mye av forklaringen på den negative veksten fra 2022 til 2023, er høy skatteinngang i 2022. I statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt skjerpet beskatning i form av økt skattegrunnlag for utbytte og formue. Det førte til at mange skatteyttere tok ut ekstraordinært utbytte i 2021 i forkant av den økte utbyttebeskatningen, slik at man fikk ekstraordinært høye restskatteinnbetalinger i 2022. Dette er skatteinntekter som ikke videreføres til året etter. I tillegg ble marginoppgjøret for 2022, som utbetales i 2023, betydelig lavere enn i både 2021 og 2022, samtidig som fordelingsoppgjøret for 2022 ble negativt.

I snitt har cirka 950 mill. av de totale skatteinntektene kommet fra restskatteinnbetalinger og margin- og fordelingsoppgjør de ti siste årene. Tilsvarende tall for 2023 ble 970 mill.

De siste ti årene har gjennomsnittlig årlig skattevekst vært på 6,8 prosent. Årlig vekst har variert fra over 19 prosent i 2021 til -7,5 prosent i 2023.

Samlet mottok kommunen 1 728 mill. i **rammetilskudd** i 2023, fordelt på følgende hovedgrupper:

- ordinært innbyggertilskudd: 3 842 mill.
- skatteutjevning: -2 114 mill.

Rammetilskuddet viser en merinntekt på 144 mill. Dette skyldes i all hovedsak lavere skatteutjevning enn budsjettet. Skatteutjevningen ble 256 mill. lavere enn i 2022. Per innbygger endte skatteinntektene i Bærum på 168 prosent sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Integreringstilskudd

Det er en merinntekt på 12,9 mill. fra integreringstilskudd og tilskudd for enslige mindreårige. Dette skyldes hovedsakelig at kommunen bosatte flere flyktninger enn forutsatt i revidert budsjett. Forutsetningene i revidert budsjett per tertialrapport 2 var 360 flyktninger, mot en faktisk bosetting på 391. I tillegg ble det etterinnbetalt tilskudd fra 2022.

Lønn

Utgiftene til lønn, eksklusive sosiale utgifter, økte fra 5 359 millioner kroner i 2022 til 5 800 mill. i 2023. Dette er en økning på 441 mill. (8,2 prosent). Veksten består av overheng fra lønnsoppgjør i 2022, lønnsoppgjøret i 2023 og volumvekst. Størst prosentvis økning har godtgjørelse til folkevalgte, som økte med 16,6 mill. (20,2 prosent), fra 82,1 mill. i 2022 til 98,7 mill. i 2023. Det har vært en nedgang i bruken av overtid på 33,3 mill. (minus 20,6 prosent) fra 161,0 mill. i 2022 til 127,8 mill i 2023.

Lønnsoppgjøret i 2023 utgjorde cirka 255 mill. (helårseffekt 354 mill.) inkludert sosiale kostnader, for de kommunalfinansierte tjenestene i driftsbudsjettet.

Sosiale utgifter (eksklusive premieavvik) økte med 188,4 mill. (11,1 prosent) fra 1 701,7 mill. i 2022 til 1 890,1 mill. i 2023. Av denne økningen skyldes 118,6 mill. økt pensjonspremie, 16,7 mill. arbeidsgiveravgift av pensjon og 53,2 mill. arbeidsgiveravgift.

Lønnsreserven viser et mindreforbruk på 42,4 mill.

Pensjon

Pensjonskostnadene i regnskapet for 2023 utgjorde 836 mill., og er dermed 52 mill. (6,6 prosent) høyere enn i 2022, men 17 mill. lavere enn budsjett etter Tertialrapport 2-2023. Regulering av pensjonistenes pensjoner var den viktigste årsaken til økningen i pensjonskostnadene fra 2022 til 2023.

Det er innbetalt 1 082 mill. i pensjonspremie (inklusive arbeidstakers andel). Dette er 127 mill. (13,3 prosent) mer enn i 2022 og 91 mill. mer enn budsjettet. Størst avvik har Bærum kommunale pensjonskasse (BKP), hvor det er innbetalt 79 mill. mer enn budsjettet. Årsaken til avviket var en feil i budsjettet premie for 2023. Feilen ble oppdaget og korrigert, men for sent til å komme med i Tertialrapport 2-2023.

I tillegg til 1 082 mill. som er innbetalt i pensjonspremie for alle de tre kassene, er det brukt 300 mill. av premiefond i BKP og 15 mill. i premiefond i KLP.

I alt er det i 2023 inntektsført 594 mill. i premieavvik (differansen mellom innbetalt premie og beregnet netto pensjonskostnad). Dette er 105 mill. høyere enn i 2022 og 106 mill. høyere enn budsjettet. Samtidig er 348 mill. av tidligere års premieavvik amortisert/nedskrevet. Omtalte budsjettfeil har også hatt betydning for premieavviket. Økningen i premieavvik utover budsjett må sees i den sammenheng.

Netto inntektsføring av premieavvik i 2023 er 246 mill., inkludert arbeidsgiveravgift er det 281 mill. Historisk har pensjonspremiene gjennomgående vært høyere enn de beregnede pensjonskostnadene. Dette har ført til betydelige inntektsføringer av premieavvik over flere år og tilsvarende finansiering av tjenestene i driften, også i 2023.

Akkumulert premieavvik for Bærum kommune utgjør 1 988 mill. per 31. desember 2023 (inkludert arbeidsgiveravgift) og viser en økning på 281 mill. fra 1. januar 2023. Akkumulert premieavvik er kostnader som må utgiftsføres i driftsbudsjettene over de neste 7 årene.

Finansutgifter/-inntekter - et godt år i finansmarkedene

De siste årene har vært preget av mye uro i verden, som ytterligere eskalerte i 2023 med urolighetene på Gazastripen. For finansmarkedene ble 2023 et uventet godt år, mye takket være sterkere økonomisk vekst enn forventet, kombinert med lavere inflasjon. Den fryktede resesjonen uteble, noe som bidro til et positivt scenario for finansmarkedene. Både amerikansk økonomi og den globale økonomien for øvrig viste seg å bli bedre enn forventet. Norsk økonomi, selv om den var svakere enn det globale gjennomsnittet, overrasket også positivt med en svakt bedre vekst enn antatt.

Netto finansutgifter ble 394 mill., 278 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig den gode avkastningen i forvaltningsfondet (se neste avsnitt), og meravkastning på 211 mill. Resterende budsjettavvik på 67 mill. skyldes merinntekter fra innskudd (48 mill.) og mindreutgifter på avdrag (13 mill.) og formidlingslån (9 mill.).

Rente- og avdragsutgiftene utgjorde 728 mill. i 2023. Netto renteutgifter (inkl. gevinst/tap), uten avkastningen i forvaltningsfondet, var 282 mill. Herav var renteutgifter 437 mill. og renteinntekter 155 mill. Avdrag utgjorde 446 mill.

Forvaltningsfondet

Forvaltningsfondet utgjorde 3 070 mill. ved utgangen av 2023, herav en bufferkapital på 1 542 mill. Økningen var 274 mill. og skyldes god avkastning, spesielt i aksjemarkedet. Regnskapsresultat var 331 mill. , 211 mill. mer enn budsjettet. Budsjettet overføring fra fondet på 57,2 mill. til finansiering av investeringer ble gjennomført i desember.

Fondet besto av 40 prosent globale aksjer og 60 prosent norske/nordiske obligasjoner ved utgangen av 2023. Samlet avkastning var 12,1 prosent; for aksjer og obligasjoner var avkastningen henholdsvis 22,4 og 6,0 prosent. Målt mot referanseindeksene hadde forvaltningsfondet en mindreavkastning på 0,5 prosentpoeng.

Realverdien av fondet var 100 mill. mer enn målet i 2023. I gjennomsnitt har forvaltningsfondet gitt en årlig avkastning på 5,2 prosent siden oppstart høsten 2000.

Bærum kommunale pensjonskasse (BKP)

Pensjonskassen fikk i 2023 veldig gode resultater med en avkastning på 7,6 prosent i kollektivporteføljen og 11,6 prosent i selskapsporteføljen. Pensjonskassens eiendeler vokste til 14,7 milliarder kroner. Pensjonskassens saksbehandling har gjennom hele året vært i tråd med gjeldene frister. Det er i 2023 behandlet 4 832 pensjonssaker og ytterligere 4 621 ulike forespørsler om pensjonsrettigheter. Det er gjennomført 612 én til én samtaler om pensjon med ansatte i Bærum kommune. For ytterligere resultater vises det til egen årsrapport for pensjonskassen.

Tjenesteområdenes mer- og mindreforbruk

(Nærmere beskrivelser av økonomiske avvik finnes i tjenesteområdekapitler under kommunalsjefområdene.)

Justert for avsetningen av øremerkede midler hadde tjenesteområdene et merforbruk på 77,4 mill. Dette tilsvarer et avvik på 0,8 prosent. Ubrukte øremerkede midler var på 152,1 mill. Disse overføres uavkortet til 2024.

De største merforbrukene gjelder drift av samlokaliserte boliger, kjøp av plasser og refusjon knyttet til ressurskrevende brukere, miljøtekniske tjenester og vedlikehold og rehabilitering av eiendomsmassen.

Tabellen viser mer- og mindreforbruk per kommunalsjef og sum per direktør (merforbruk er angitt med minus).

Økonomisk status per direktør med tilhørende kommunalsjefer per desember

Beløp i mill kr

Direktørområde	Kommunalsjefsområde	Årsbudsjett	Årsregnskap	Mer-/mindreforbruk
Oppvekst	Barn, unge og familietjenester	243,6	216,3	27
Oppvekst	Barnehage vest	1 047,4	1 052,1	-5
Oppvekst	Barnehage øst	297,5	304,7	-7
Oppvekst	Barnevern	250,5	228,2	22
Oppvekst	Kompetanse og forvaltning oppvekst	248,6	276,2	-28

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Direktørområde	Kommunalsjefsområde	Årsbudsjett	Årsregnskap	Mer-/mindreforbruk
Oppvekst	Oppvekst – ledelse	6,7	3,3	3
Oppvekst	Skole 1	730,2	732,6	-2
Oppvekst	Skole 2	705,8	714,0	-8
Oppvekst	Skole utvikling	184,0	189,6	-6
Helse og velferd	Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	899,4	953,8	-54
Helse og velferd	Helse	212,2	208,6	4
Helse og velferd	Helse og velferd – ledelse	42,8	39,6	3
Helse og velferd	NAV, arbeid og inkludering	409,5	390,9	19
Helse og velferd	Psykisk helse og rus	409,4	410,4	-1
Aldring og mestring	Aldring og mestring – ledelse	290,4	286,2	4
Aldring og mestring	Forebygging og mestring	204,6	212,8	-8
Aldring og mestring	Hjemmebaserte tjenester	559,8	545,2	15
Aldring og mestring	Sykehjem og helsehus	1 025,3	1 042,6	-17
Samfunns- og byutvikling	Kultur	236,5	238,8	-2
Samfunns- og byutvikling	Plan- og bygningstjenesten	65,4	69,5	-4
Samfunns- og byutvikling	Samfunns- og byutvikling – ledelse	32,1	38,1	-6
Bymiljø og eiendom	Bymiljø og eiendom – ledelse	2,6	2,2	0
Bymiljø og eiendom	Eiendom	901,0	920,1	-19
Bymiljø og eiendom	Miljøteknisk	191,6	212,0	-20
Organisasjon, styring og utvikling	HR og interne tjenester	246,6	244,5	2
Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	14,2	16,2	-2
Organisasjon, styring og utvikling	Utvikling og digitalisering	335,7	332,2	3
Organisasjon, styring og utvikling	Økonomi og styring	48,5	45,7	3
Overordnet ledelse	Kommunedirektøren	34,6	32,5	2
Overordnet ledelse	Politisk ledelse	79,4	74,3	5
Totalsum		9 956,0	10 033,4	-77

Oppvekst hadde et netto merforbruk på 2,8 mill. som utgjør 0,1 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av betydelige mer- og mindreforbruk.

De største merforbrukene er knyttet til spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging i barnehagene og til inntak av barn uten rett til plass i private barnehager.

I tillegg er det et merforbruk på drift av skoler og barnehager. Dette kan for det meste henføres til utgifter til vikarer som følge av høyt sykefravær. Det er også merforbruk knyttet til elever i skolen med store tilretteleggingsbehov, til skoleskys og til økt andel bærumselever i andre kommuner eller i privatskoler som får spesialundervisning.

Mindreforbruket innen helse og avlastningstjenester skyldes rekrutteringsutfordringer, spesielt knyttet til helsesykepleiere, leger, avlastere og støttekontakter. Lav utnyttelse av vedtak innen avlastningstjenester bidrar også til mindreforbruk i tjenesten.

Innen barnevernet er det et mindreforbruk som skyldes færre plasseringer i institusjon og fosterhjem, rekrutteringsutfordringer og reduserte administrative driftskostnader.

Helse og velferd hadde et netto merforbruk på 30 mill. som utgjør 1,5 prosent av netto budsjettramme.

De største merforbrukene innen Helse og velferd er knyttet til lavere anslått refusjon enn budsjettert for brukere med særlig behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester innenfor kommunalsjefområdene Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid, samt Psykisk helse og rus. Videre er det høyere tjenesteproduksjon enn budsjettert innenfor Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid. Det er gjennomført analyser av tjenesten, og det pågår en flerårig plan for omstilling innenfor dette området.

Aldring og mestring hadde et netto merforbruk på 6,8 mill. som utgjør 0,3 prosent av netto budsjettramme. Resultatet er imidlertid sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Merforbrukene innen Aldring og mestring skyldes hovedsakelig at behovet for bemanning og kostnadene til medisiner og medisinske forbruksvarer i sykehjem og hjemmetjenesten har økt som følge av økt pleiebehov.

De største mindreforbrukene er knyttet til ubesatte stillinger og utfordringer med å rekruttere rett kompetanse i hjemmebaserte tjenester og tildelingskontoret.

Direktørområdet har hatt en vesentlig nedgang i bruk av vikartjenester, samt en positiv økonomisk utvikling etter kvalitetsforbedrende tiltak.

Samfunns- og byutvikling hadde et netto merforbruk på 12,3 mill. som utgjør 3,7 prosent av netto budsjettramme. Gebyrfinansierte tjenester utgjorde 6,7 mill. av merforbruket.

Kommunalt finansierte tjenester

Resultatet innen kommunalt finansierte tjenester er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Hos Kultur er det merforbruk ved Bærum Kulturhus. Det skyldes i hovedsak skyldes manglende leieinntekter og inntekter fra arrangementer på Tanken grunnet forsinkelse i prosjektet Tanken Studios, samt mindreinntekter i forhold til utgifter av økte leiedager til lokale kulturaktører. Det er også et mindreforbruk i tjenesten som skyldes vakante stillinger.

Hos Plan- og bygningstjenesten skyldes merforbruk ekstern konsulentbistand til by- og områdeplaner, lisenser og programvare og saksomkostninger i planjuridiske saker. Mindreforbruk er knyttet til vakanser, sykelønnsrefusjon og ubrukte prosjektmidler.

Videre er det merforbruk knyttet til prosjekt Bærum Ressursbank, hvor utvikling av digitalt markedssystem og regionale/nasjonale initiativer har hatt et høyere aktivitetsnivå enn budsjettert. Arbeider med fylkesveier i prosjektet Bekkestua Nord (Byprosjekter) er ferdigstilt, og det arbeides med sluttoppgjør, som foreløpig viser et merforbruk.

Gebyrfinansierte tjenester

Innenfor gebyrfinansierte tjenester viser resultatet et merforbruk på 6,7 mill. i forhold til budsjett. Merforbruket skyldes i hovedsak at gebyrinntektene har vært lavere enn forutsatt som følge av fristoverskridelser og saksnedgang. Bortfallet av gebyrinntekter er bare delvis oppveiet av mindreutgifter på lønn grunnet vakanser. På selvkostområdene er det relevant å se om virksomheten

går med over eller underskudd. For selvkosttjenestene under Plan- og bygningstjenesten er det samlet sett et underskudd for 2023 på 15,1 mill. Deler av underskuddet dekkes av fond.

Bymiljø og eiendom hadde et netto merforbruk på 39,1 mill. som utgjør 3,6 prosent av netto budsjett ramme.

Kommunalt finansierte tjenester

De største merforbrukene er knyttet til vedlikehold og rehabilitering av eiendomsmassen. Det har blant annet vært viktig å sette i stand tilfluktsrommene i kommunen. Videre er det merforbruk knyttet til drift og vedlikehold av veier, parker og friområder. Vintervedlikehold av veier og gater har vært høyere enn en normalvinter, med flere runder med både brøyting og salting/strøing.

Det er mindreforbruk på lønn knyttet til at eiendom har slitt med å ansette kvalifisert personell, samt mindreforbruk knyttet til overføringer av tilskudd til Asker og Bærum brann og redning.

Gebyrfinansierte tjenester

Gebyrfinansierte tjenester består av vann, avløp, renovasjon og feiing/tilsyn av piper. Bymiljø og eiendom hadde samlet et mindreforbruk på cirka 2,8 mill.

Organisasjon, styring og utvikling hadde et netto mindreforbruk på 6,3 mill. som utgjør 1 prosent av netto budsjett ramme.

Mindreforbruket er først og fremst knyttet til vakante stillinger. I tillegg har fremdriften i utviklings-, miljø- og digitaliseringsprosjekter vært utfordrende på grunn av manglende tilgang på spesialistkompetanse.

Det er også merforbruk som skyldes endringer i lønnsprinsippene for lærlinger. I tillegg har det vært overskridelser knyttet til Microsoft Office-lisenser og *Tryggere hverdag*-avtalen, samt merforbruk knyttet til etablering av beredskapsfunksjonen.

Overordnet ledelse hadde et netto mindreforbruk på 7,3 mill. som utgjør 6,4 prosent av netto budsjett ramme.

Mindreforbruket er knyttet til ledige stillinger, delvis ubrukte midler avsatt til uforutsette hendelser, lavere utbetaling av møtegodtgjørelser i valgperioden, og ubenyttede midler til ekstra kontrollarbeid.

Økonomiske effekter av covid-19-pandemien i 2023

Covid-19-regnskap ble rapportert og fulgt opp spesielt frem til utgangen av juni. Etter dette ble disse utgiftene en del av ordinær drift.

Regnskapet per 30. juni viste utgifter på totalt 27,2 mill., hvorav 18,7 mill. skyldtes etterbetaling for feil knyttet til *Avtale om utvidet kompensasjon i forbindelse med koronapandemien*. Resterende 2,7 mill. er utgifter som gjelder 2023 og som i hovedsak er knyttet til Pandemienheten og Eiendom.

Anmodning om å ta imot flere flyktninger

I det opprinnelige budsjettet ble det tatt høyde for 120 flyktninger. Etter krigen i Ukraina har Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) anmodet om at kommunen tar imot 470 flyktninger. Totalt bosatte kommunen 391 flyktninger i 2023, herav 256 fra Ukraina.

Tabellen nedenfor viser status bosetting per 31. desember 2023.

Flyktningstrøm 2023	Vedtatt i Budsjett og økonomiplan 2023	IMDI's anmodning	Kommunestyrets vedtak	Totalt antall bosatte flyktninger
Antall flyktninger	120	470	470	391
Anslått fordeling:				
Voksne	65	315	315	262
Barn	50	145	145	121
Enslige mindreårige	5	10	10	8

Investeringer

Investeringsrammen for 2023 har i løpet av året blitt redusert fra 3,8 milliarder kroner i vedtatt budsjett til 3,2 mrd. i Tertialrapport 1-2023 og ytterligere ned til 2,8 mrd. i Tertialrapport 2-2023.

Av den samlede disponible rammen på 2 826 millioner kroner til investeringer i 2023 er det brukt 2 877 mill., inklusive tilskudd til andres investeringer. Dette tilsvarer en gjennomføringsgrad på rett over 100 prosent av total brutto investeringsramme etter korreksjonene i tertialrapport 1 og 2 i 2023. Det er godt over målet på 70 prosent. I tillegg har kommunen fått overdratt anlegg fra andre på til sammen 95 mill.

Bakgrunnen for den gode gjennomføringsgraden er innføring av en sentral teknisk korrigering av investeringsnivået for å sikre en mer realistisk budsjettering.

Sentral korrigering av investeringsnivået

Den sentrale tekniske korrigeringen av investeringsnivået ble gjort fordi Kommunedirektøren ser at det over tid har vært utfordrende å budsjettere realistisk fremdrift innenfor investeringsbudsjettet, og det har de siste årene vært avvik mellom vedtatt investeringsbudsjett og hva som faktisk er inntekts- og utgiftsført på prosjektene (gjennomføringsgrad). Over tid har årsregnskapet vist at mellom 75 og 85 prosent av årsbudsjettet er benyttet. Dette bryter med kommuneloven § 14-4 og § 14-5 om realistisk budsjettering av årsbudsjettet. Det ble derfor i Handlingsdel, budsjett og økonomiplan 2023–2026 vedtatt å innføre en sentral korrigering av investeringsnivået for å sikre et mer realistisk nivå, uten at

enkeltinvesteringer forskyves eller tas ut. I 2023 var den sentrale korrigeringen i investeringsrammen på 251 mill. Ved å foreta denne korrigeringen ville både låneopptaket og behovet for egenkapitalfinansiering tilpasses et mer korrekt nivå.

Gjennomføringsgraden ble høyere enn forutsatt og momskompensasjonen og salgsinntektene ble lavere enn budsjettet. Dette resulterer i at investeringene mangler i overkant av 100 mill. i finansiering i 2023, som igjen må dekkes i løpet av 2024 eller senest 2025. Kommunedirektøren vil vurdere å nedjustere korreksjonsnedtrekket noe i forbindelse med Tertialrapport 1-2024, og i forbindelse med arbeidet med Handlingsdel, budsjett og økonomiplan 2025–2028, for å unngå at investeringene blir stående med udekket finansiering ved årsslutt.

Ved årsslutt var det kun små endringer i planlagt sluttdato for de store formålsbyggprosjektene, selv om det er enkelte avvik fra periodisert budsjett.

De største investeringsprosjektene i 2023

I henhold til investeringsreglementet skal investeringene i årsrapporten rapporteres samlet og overordnet på de største investeringene, og det skal legges vekt på vesentlig styringsinformasjon som økonomi, fremdrift og kvalitet. Hvis et prosjekt har vesentlige avvik, må det foreligge en forklaring. Noen av de største prosjektene presenteres under.

Ferdigstilte prosjekter

Eineåsen skole (F4)

Eineåsen skole (ungdomsskole med seks paralleller) for 540 elever. Delovertakelse av bygg ble gjennomført og godkjent 15. desember 2023. Noe teknisk og utendørs arbeid gjenstår og utføres i samarbeid med skole og entreprenør. Skolen erstatter Belset skole og Rykkinn skole avdeling Gommerud, som ble samlet under ett tjenestested i 2018. Rykkinnhallen skal brukes til kroppsøving for skolens elever (rehabilitering av hall er et eget prosjekt som ferdigstilles i 2025).

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 327,7 mill. Kostnadsrammen er presset grunnet høy lønns- og prisvekst etter at kostnadsrammen ble vedtatt.
- **Fremdrift:** Delovertakelse av bygget ble gjennomført i desember 2023, og bygget ble tatt i bruk januar 2024. Prøvedrift er utsatt grunnet noen mangler, men forventes igangsatt i løpet av februar 2024. Noe utvendige arbeider må slutføres våren 2024.
- **Kvalitet:** Skolen er også bygget slik at den kan brukes av lokalsamfunnet og være en naturlig lokal møteplass. Utearealene er tilrettelagt for kunst og aktivitetsarena utenom skolens åpningstid. Bygget er oppført med stort innslag av treverk, både i interiør og eksteriør, blant annet med fasader i malmfuru. Bevaring av naturverdier på tomten og gjenbruk/redesign av flere utendørs installasjoner er vektlagt. Prosjektet er gjennomført med høye miljø- og energikvaliteter med varmepumpeteknologi, passivhusstandard, lavkarbonbetong og solcelleanlegg.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Utformingen av bygget og utenomhusarealer skal gi en positiv gevinst i lokalsamfunnet gjennom gode muligheter for bruk på ettermiddags- og kveldstid. Stian Kristensens vei er utvidet i henhold til kommunens veinorm og sikrer god og trygg adkomst for elever, lærere og andre besøkende. Skoletjenesten får et større faglig miljø, og dette vil bidra positivt til kompetanseutvikling og -heving, både for elever og ansatte. Den samlede bygningsmassen vil bidra til mer effektiv drift. Sambruk av areal, utstyr og funksjoner mellom Eineåsen skole og Rykkinnhallen forventes å gi reduserte investerings- og driftskostnader.

Gullhaug omsorgsboliger (F4)

Omsorgsboligene er tilrettelagt med 11 boenheter på Gullhaug ved Bærums Verk. Boligene er tilpasset for innbyggere med funksjonsvariasjon. Grunnet noe endring i tildeling av boliger har bemanningsbehovet økt for tjenesten. Tjenesten har derfor måttet benytte areal tilsvarende en leilighet ekstra som personalbase, og volumet er derfor redusert fra 12 til 11 boenheter. Boligene har tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Bærum kommune har tilbudt valgfrihet mellom å eie og å leie, og omsorgsboligene kan bli organisert som borettslag med eiermodell i løpet av 2024.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 86 mill. Investeringsstilskudd fra Husbanken er estimert inntil 19,3 mill. basert på 11 leiligheter.
- **Fremdrift:** Prosjektet ble del-overlevert desember 2023, med prøvedrift frem til mai 2024.
- **Kvalitet:** Leilighetene er utformet som et godt hjem med god arkitektur, som skal gi smart utnyttelse av arealene og bidra til arealeffektive boliger. Dagslys og utsyn skal bidra til kontakt med naturen og opplevelsen av årstider og døgnrytme, samtidig som privatlivet ivaretas. Boligene er utformet slik at de gir god flyt for personalet og en effektiv arbeidshverdag. Boligene skal legge til rette for selvmestring. Det skal være enkel adkomst til sosiale soner. Bygget stimulerer til kontakt, aktivitet og opplevelser. Dette bidrar til at beboerne har informasjon, innsikt og innflytelse over egne livsforhold og kontroll over nære omgivelser.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** For å gi mulighet til å eie egen bolig tilrettelegges Gullhaug omsorgsboliger for salg av andelsleiligheter/borettslagsleiligheter til de som tar boligene i bruk (minimum 70 prosent må ønske å kjøpe). Personalareal-andelen vil eies av Bærum kommune. Prisen per leilighet vil bli fastsatt som en nettoppris, der investeringsstilskuddet i hovedsak benyttes til å redusere prisen kjøper betaler for leiligheten, i forhold til kommunens anskaffelseskostnad inkludert tomtekostnad. Øvrige gevinster skal være effektiv drift for tjenesteproduksjon, lave husleiekostnader for eierne og at boligene er spesielt tilrettelagt for å møte beboernes behov.

Kunstgressbane Ramstad skole (F4)

I prosjektet for Ballerud barneskole var det planlagt å etablere en kunstgressbane for å dekke behovet for et aktivitetsområde med en utendørs spilleflate. Dette viste seg å være vanskelig å realisere på Ballerud-tomten uten å gå til innkjøp av tomt til fremtidig bolig- eller LNF-områder (landbruks-, natur- og friluftsområder). Av den grunn ble det i Budsjett og økonomiplan 2022–2025 skilt ut egne midler til etablering av en 5-er-kunstgressbane, slik at midlene ville ligge uavhengig av fremdriften til prosjektet for Ballerud barneskole.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 6,2 mill. I tillegg har prosjektet mottatt totalt 0,7 mill. i spillemidler fordelt på kunstgressbanen (0,6 mill.) og lysanlegget (0,1 mill.).
- **Fremdrift:** Prosjektet ble ferdigstilt og overlevert sommeren 2023.
- **Kvalitet:** Det er levert en kunstgressbane med god kvalitet, uten bruk av gummigranulat. Banen egner seg både for skolebruk, egenorganisert aktivitet og idrett.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Bedret aktivitetstilbud for elever, idrettslag og øvrige innbyggere i kommunen. En bane som holder seg bedre over tid med ulik bruk.

Rehabilitering av Kommunegården (F4)

Det vises til politisk sak [Kommunegården – konseptvalg og beslutning og å igangsette planleggingsfase \(BP2\)](#), behandlet i formannskapet 24. april 2018. Prosjektets formål har vært å rehabilitere Kommunegården og tilrettelegge for fremtidens arbeidsform og innbyggertjenester. Prosjektet har vært

organisert ved at Bærum kommunale pensjonskasse som eier av bygget har vært byggherre, og Bærum kommune Eiendom har representert Bærum kommune som leietaker og bestiller.

- **Økonomi:** Bærum kommunes pensjonskasse (BKP) har gjennomført prosjektet til 1,073 milliarder kroner. Opprinnelig ramme var 1,165 mrd., som ble vedtatt i BKPs styre i 2019. Valg av samspillskontrakt med samspill på innkjøp i gjennomføringsfasen trekkes frem som en viktig årsak til at prosjektet klarte å prioritere og holde rammen til tross for en urolig verdenssituasjon, prisøkninger og pandemi. Bærum kommune og BKP har hatt et svært godt samarbeid om prosjektet.
Kommunens eget leietakerprosjekt ble gjennomført med en kostnad på 117,4 millioner kroner. Opprinnelig ramme var 76,5 mill. Denne ble revidert til 118,5 mill. i Tertialrapport 2-2023 fordi prosjektet har blitt forlenget med nesten to år som følge av reguleringsforsinkelser, og fordi det har økt i omfang både når det gjelder involverte tjenester og utstyr.
- **Fremdrift:** Prosjektet hadde sammen med BKP utarbeidet en opprinnelig fremdriftsplan for overtakelse i 2021. På grunn av forsinkelser i reguleringsprosessen ble overtakelse av bygget utsatt til desember 2022. Innflytting i Kommunegården ble satt til 20. februar 2023, og offisiell åpning var 23. mars 2023.
- **Kvalitet:** I desember 2023 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant alle ansatte i Kommunegården. Dette er en evaluering av i hvilken grad de ansatte mener kommunen sammen har nådd effektmålene som ble satt for total-rehabiliteringen i 2018. Oppsummert mener cirka 70 prosent av de ansatte at Kommunegården er godt tilrettelagt for arbeidsoppgavene de skal utføre. Et flertall mener at Kommunegården har bidratt til å styrke relasjonen mellom innbyggere og kommunen. Evalueringen er sendt ut til alle kommunalsjefer med oppfordring om å snakke om arbeidsmiljø, samarbeid og innbyggerinvolvering, med resultatene fra undersøkelsen som underlag til refleksjon. Det er også en anledning til å diskutere hvordan det aktivitetsbaserte arbeidsplasskonseptet kan brukes på en enda bedre måte.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Følgende gevinstpotensial ble identifisert i forkant av prosjektet:
 - Samlokalisering og lokaler som er bedre tilrettelagte for arbeidsprosessene i tjenestene, gir økt tverrfaglig samarbeid og høyere opplevd kvalitet på tjenester og innbyggermøter.
 - Et helsebringende inneklima gir grunnlag for et bedre arbeidsmiljø
 - Reduksjon i reising mellom lokasjoner, økt kollektivbruk og tilrettelegging for sykkel gir reduserte klimagassutslipp
 - Arealeffektivisering og medfølgende reduksjon av eksterne leiekontrakter gir en reduksjon i kommunens fotavtrykk
 - Kostnader til bygningstilpasninger ved organisasjonsendringer blir lavere
 - Samlokalisering i ett i stedet for syv bygg gir stordriftsfordeler i eiendomsdriften
 - Vedlikeholdsforpliktelsen i leiekontrakten innfris og BKP øker verdien av sine eiendeler. Dette er nødvendig for at BKP skal kunne ivareta sine økte pensjonsforpliktelser i fremtiden
 - Tilrettelegging for datainnsamling i bygget og digital drift gir bedre ressursutnyttelse i vedlikeholdsarbeidet

Pasientvarsling (F4)

Prosjektet har fra start i 2017 til ferdigstilling i 2023 installert nytt pasientvarslingsanlegg på totalt 10 lokasjoner. Disse er Lønnås sykehjem, Vallerhjemmet sykehjem, Stabæktunet sykehjem, Capralhaugen omsorgsboliger, Belset omsorgsboliger, Nordraaks vei sykehjem, Gamle Drammensvei 25 omsorgsboliger, Gullhaug sykehjem, Mariehaven sykehjem og Solbakken sykehjem.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 25,5 mill. Etter endt prosjektgjennomføring er det brukt 26,1 mill. (eksklusive IKT-kostnader). Prosjektet har mottatt tilskudd fra Husbanken på totalt 20,1 mill.
- **Fremdrift:** Prosjektet startet i 2017, og siste lokasjon ble ferdigstilt desember 2023. Prosjektet var opprinnelig planlagt ferdigstilt i 2022, men fordi det på grunn av fulle servere ble vanskelig å sende meldinger med Ascom-telefonene, stoppet prosjektet i et år på den siste lokasjonen, Solbakken sykehjem.
- **Kvalitet:** Underveis i prosjektet har teknologien utviklet seg, slik at Nordraaks vei, Belset og Solbakken har fått vakttelefoner som er av den sist utviklede typen (Myco3). Dette er telefoner som minner om Iphoner, og som skal være mer brukervennlige for de ansatte.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Målet for prosjektet var å oppnå moderne velferdsteknologi som vil medføre forenklinger og forbedringer for personell og beboere, og samtidig gjøre at det kan være færre ansatte på vakt. Ved effektivisering av driften har man nedbemannet med én nattevaktstilling. Et annet mål var å kunne gi beboerne økt frihet til å gå rundt i byggene. Pasientvarslingen setter da begrensningene på hvor en beboer kan bevege seg i bygget.

Utvalg av pågående prosjekter

Emma Hjorth barneskole (F3)

Elevkapasiteten på Emma Hjorth barneskole utvides fra to til tre paralleller (fra 390 til 588 elever), og skolen etableres som et nærmiljøsentrum som følge av utbygging på Vøyenenga. Prosjektet omfatter utvidelse og oppgradering av eksisterende skole, samt etablering av ny flerbrukshall i basketballbanestørrelse.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (BP3) på 502 mill. inkludert opsjoner. Enova-støtte for varmepumpe er estimert til 0,38 mill. Spillemidler er under avklaring.
- **Fremdrift:** Det var opprinnelig planlagt at skolen skulle starte opp i januar 2024. Men blant annet på grunn av manglende infrastruktur (nett/trafo), endrede reguleringsbestemmelser og medfølgende økt omfang av utomhusarbeider planlegges skolen ferdigstilt til skolestart august 2024.
- **Kvalitet:** Skoleanlegget skal ha en enhetlig fremtoning ved at det nye bygget innordner seg i eksisterende bygningsmasse og i nærmiljøet. Skolen skal bidra til trygghet, trivsel og læring for elevene med lyse og fine undervisningsrom. Skolens utforming skal legge til rette for fellesskap og tilhørighet til trinnet. Skolen skal være energigjerrig og har et redusert energibehov per kvadratmeter etter utvidelsen. Klimagassutslipp fra byggefasen reduseres så mye som mulig. Skoleanlegget har løsninger som bidrar til en rasjonell drift for Bærum kommune.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Utslippsfri byggeplass har vært et viktig mål, og vi har testet ut to elektriske gravemaskiner gjennom byggeperioden. Byggeplassen har også tilrettelagt for svært redusert til-transport av byggevarer gjennom god planlegging og sentraliserte innkjøp. Området rundt skolen skal oppfattes som et mer attraktivt nærområde som innbyr til ulike aktiviteter. Ombyggingen har gitt en effektiv arbeidshverdag for lærerne og ansatte og arealer på skolen som er innbydende og inviterer til bruk av nærmiljøet utenom ordinær skoletid. Den har også gitt et bedre inneklima.

Busoppveien 22 (F3)

Åtte omsorgsboliger med tilhørende personalfasiliteter for innbyggere med funksjonsvariasjon settes opp ved Nordby gård på Rykkinn. Prosjektet er utviklet etter Stjerneboligkonseptet og skal tilby et permanent boligtilbud til unge mennesker som har stort bistandsbehov. De nye omsorgsboligene er prosjektert og tegnet slik at de er tilpasset hver enkelt bruker. I tillegg etableres det et aktivitetshus for å gi muligheter for et bredere aktivitetstilbud for beboere ved Busoppveien boliger, Brekkeski og Nordby.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 152,6 mill. Husbanken har gitt investeringstilskudd til leilighetene og aktivitetshus på til sammen 34,2 mill.
- **Fremdrift:** Prosjektet er forsinket, ny ferdigstillelse for bygget antas februar 2024. Utomhus arbeid ferdigstilles våren 2024.
- **Kvalitet:** Bygget oppføres med klimavennlige materialer (økt bruk av tre), arealeffektiv utforming, sedumtak (grønne tak / lokal overvannshåndtering). Byggets varme- og tappevannsproduksjon, samt komfortkjøling av lokalene, skjer ved hjelp av varmepumpe-teknologi. I tillegg etableres det et SD-anlegg (Sentral Driftskontroll) for optimalisering av energi- og effektbruk, fjernstyring med videre. Inventar vil tilfredsstille miljøkravene Svanemerket eller tilsvarende. Det etableres P-plasser for ansatte og besøkende med muligheter for elbillading.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Bygget er utformet som en «stjernebolig», hvor hver leilighet ligger i ytterkant av administrasjonsarealet. Stjernebolig er en betegnelse på en boenhet som er spesielt tilpasset brukere/beboere med spesielle/omfattende tjenestebehov.

Rykkinnhallen – hall B (F3)

Ny Rykkinnhall B blir et fremtidsrettet, robust og miljøriktig bygg, utviklet i tråd med krav og retningslinjer i Bærum kommune. Rykkinnhallen er en todelt idrettshall bestående av to haller og som årlig brukes av 150.000 brukere. Hall B er oppført med bygget i 1974, og vil bli donert bort før ny bygningsmasse i massiv tre gjenoppstår. Rykkinnhallen er gymsal for Eineåsen skoles 540 elever.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 138 mill. Estimert tilskudd for spillemidler er 11 mill.
- **Fremdrift:** Prosjektet er i gjennomføringsfasen, og planlegges ferdigstilt sommeren 2025.
- **Kvalitet:** Hall B vil bli tilrettelagt for 9 meter innvendig fri høyde. Eksisterende garderobeanlegg i administrasjonsbygg mellom hall A og B skal rehabiliteres. Hall A skal være i drift i byggeperioden. Det er lagt stor vekt på bruk av miljøvennlige materialer og ombruk. Det nye idrettsbygget vil bli oppført i treverk i både interiør og eksteriør. Det vil bli benyttet Svanemerkede materialer. Det er lagt vekt på bevaring av naturverdier på tomten. Det skal etableres energibrønner for varmepumpe for varme- og tappevannsproduksjon. I tillegg blir det solcelleanlegg på tak av hall B.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Et drifts- og energieffektivt bygg, med han-, hun- og hengarderobes, økt kapasitet for lærer-/trenergarderobes, godt inneklima, økt sambruk mellom oppvekst skole og idrett, og Svanemerkede produkter. Svanemerkede bygg har høy kvalitet og lav miljøbelastning, og skal være gode valg for både klima, innemiljø og sirkulær økonomi.

Lønnås helsehus (F3)

Lønnås helsehus har etter LØFT-prosjektet i 2020–2023 blitt omgjort til et rent korttidssykehjem. Lønnås har et stort vedlikeholdsetterslep, og behov for en omfattende oppgradering for å møte dages krav. Dagens rominnredning er utdatert, og flere rom er små og uhensiktsmessig utformet. Det er

gjennomgående behov for oppgradering og fornyelse av beborerrom, både for å bringe tekniske anlegg i samsvar med dagens standard og for å sikre at rommene gir muligheter for bruk av moderne hjelpemidler og riktige arbeidsforhold for tjenesten.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 172,7 mill. Husbanken har gitt investeringstilskudd estimert til 12 mill. Videre er det søkt om og innvilget tilskudd på inntil 2,5 mill. til energioppgradering.
- **Fremdrift:** Prosjektet er i gjennomføringsfase og planlegges ferdigstilt ved utgangen av 2024, med tilbakeflytting rett i etterkant av dette. Prøvedrift er ett år etter del-overtakelse av bygget.
- **Kvalitet:** Beboerrom inkludert bad totalrenoveres. Nytt og funksjonelt flerbruksrom og modernisering av vann og avløp, elektrisk anlegg og ventilasjonsanlegg. Nytt sprinkleranlegg og oppgradering av branncellebegrensende vegger og dører. Etterisolering mellom etasjer og loft, utskifting av vinduer og terrassedører, utskifting av deler av tak og glasstak ved inngangsparti og reparasjon av armeringskorrosjon som forårsaker at teglstein løsner.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Økt trivsel og bedre arbeidsmiljø for ansatte, brukere, gjester og pårørende, forbedret FDV (forvaltning, drift og vedlikehold), økt brukervennlighet, godt inn klima, høy miljø- og klimagevinst og bedre universell utforming.

Tanken Studios (F3)

Andenæs Eiendom og Bærum kommune utvikler i samarbeid de leiearealene Tanken forvalter til kulturnæringsformål, med studio og produksjonslokaler. Sak [Utvikling av studiefasiliteter på Tanken](#) ble behandlet i Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur 10. juni 2021, sak 062/21.

- **Økonomi:** Kostnadsrammen for prosjektet ble økt til 20,7 mill. i Økonomimelding II 2022, hvorav inntekter fra gårdeier og eksterne bidragsytere utgjør 11 mill. Endelig samlet økonomisk oversikt vil bli presentert i politisk sak første kvartal 2024.
- **Fremdrift:** Prosjektet er blitt revidert med progressive tilvalg og endringer. Ferdigstilling er planlagt første halvår 2024. Dette er et meget materialdrevet prosjekt. Ekstraordinær prisøkning på byggematerialer, svak kronekurs, vedvarende produksjons- og logistikketterslep, manglende leveranser og forlenget byggetid med produksjon og rigg har medført forsinkelse og merforbruk.
- **Kvalitet:** Byggingen av 16 moderne musikkstudioer i Tankens lokaler startet i 2022. Tanken vil, ved ferdigstilling av disse studioene, ha etablert 37 musikkproduksjonsrom, som er et stort bidrag til Sandvikas posisjon som et musikkproduksjonsmiljø. Det er et unikt innovasjonsprosjekt innenfor studioutvikling, tilrettelagt i et historisk fabrikkbygg med gamle konstruksjoner.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Tanken Studios er et strategisk prosjekt med betydning for utviklingen av Sandvika som en kultur- og regionby. Det er ikke bare et kulturelt prosjekt, men også et prosjekt for næringsutvikling.

Utbyggingsavtaler – Bekkestua øst (F3)

På Bekkestua øst skal det bygges nye gater og byrom, og det tekniske anlegget skal oppgraderes. Tiltakene vil finansieres av private utbyggere og til dels med kommunale gebyrer og kommunalt bidrag. Plangrunnlaget for inngåelse av utbyggingsavtaler ble vedtatt i saken [Gamle Ringeriksvei med sidegater mellom Bekkestuveien og Jens Rings vei – Detaljregulering](#), som ble behandlet i kommunestyrets møte 3. februar 2021, sak 3/21.

Det er inngått en utbyggingsavtale, [Utbyggingsavtale Kleivveien Nord Bekkestua](#), som ble behandlet i kommunestyrets møte 15. desember 2021, sak 143/21. Det er i tillegg fremforhandlet en

utbyggingsavtale for Frøytunveien 5–7 som skal bidra til finansieringen. Utbyggingsavtaler behandles politisk før de signeres av kommunen.

- **Økonomi:** Budsjettrammen for prosjektet kommunen skal gjennomføre utgjør 150 mill. I vedtatt sak om investeringsbeslutning, [Bekkestua Øst – beslutning om gjennomføring og fastsettelse av investeringsramme \(BP3\)](#), som ble behandlet i formannskapetets møte 16. november 2022, sak 178/22, utgjorde kostnadsrammen 125 mill. Budsjettet ble oppjustert til 150 mill. i vedtatt sak [Kommuneplanens handlingsdel, budsjett og økonomiplan 2024–2027 – tilleggsinnstilling](#), som ble behandlet i kommunestyrets møte 13. desember 2023, sak 125/23. Totale kostnader for oppgradering av infrastrukturen i området, i regi av utbyggere og kommunen, utgjør 170 mill. Anslått utbyggerbidrag til finansiering av samlede tiltak utgjør 84 mill.
- **Fremdrift:** Det ble inngått kontrakt med entreprenør for kommunens vei- og gateprosjekt sommeren 2023, og anleggsarbeidene startet opp på høsten samme år. Prosjektet har grensesnitt mot aktiviteten til utbyggerne i området. Dette krever god samhandling, og kommunen jobber tett med utbyggerne om nødvendige avklaringer. Tentativ fremdrift legger opp til ferdigstilling av alle arbeider i 2025.
- **Kvalitet:** I henhold til «Veiledende prinsipplan for offentlig rom – Bekkestua sentrum øst» og «Veiledende plan for kabler og ledninger – Bekkestua sentrum øst».
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Transformasjon og oppgradering av vei, gater og torg på Bekkestua øst vil bidra til et attraktivt bymiljø som prioriterer myke trafikanter og grønne løsninger. De offentlige byrommene på Bekkestua sentrum får en mer helhetlig utforming og bygger opp rundt kommunens overordnede målsetninger.

Hovedvannforsyning til Fornebu (F3)

Kommunedelplan 3 Fornebu legges til grunn for økt bebyggelse på Fornebu. Prosjektet omfatter legging av ny vannledning i sjøen fra Sandvika til Fornebu.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt ramme på 210 mill.
- **Fremdrift:** Prosjektet startet i 2020, og forventet ferdigstilling er i 2024. Politisk sak [Ny vannforsyning til Fornebu \(BP3\)](#), ble behandlet i formannskapet i møte 1. april 2020, sak 059/20.
- **Kvalitet:** Dagens vannforsyning til Fornebu er ensidig leveranse over Holtekilen. Prosjektet medfører at det etableres en ny vannledning fra Sandvika sentrum til Fornebu.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Prosjektet dekker det fremtidige forsyningsbehovet og styrker leveringssikkerheten for vannforsyningen til Fornebu.

Fremtidens lysanlegg (F3)

Satsingen på vei- og gatelys ved å etablere LED-belysning med smartstyring gjennomføres i hele Bærum. Det etableres også nye fordelingsskap for veibelysning (VTP). Det vil bli satt spenning på veilysanleggene hele døgnet. Arbeidet er delt inn i ni soner/etapper.

- **Økonomi:** Vedtatt ramme er 117,7 mill.
- **Fremdrift:** I 2023 er vei- og gatelys på Snarøya, Lommedalen, Gullhaug, Rykkinn og Kolsås oppgradert til intelligent LED-belysning. Godkjent energimåling er etablert for cirka 80 prosent av utendørsbelysning i disse områdene.
- **Kvalitet:** Veilysanleggene blir bygget om. De blir spenningssatt hele døgnet og vil legge til rette for andre formål, som IoT (Internet of Things) og Smart City.

- **Gevinst/gevinstrealisering:** Satsingen gir LED-belysning i hele Bærum og innebærer anskaffelse av nytt styringssystem for veilys med mulighet for individuell styring av lysarmaturer.

Formuesbevaring (S)

Samlebevilgningen til formuesbevaring finansierer et stort antall prosjekter som befinner seg i ulike faser, og som skal øke kvaliteten på den eksisterende bygningsmassen i tråd med temaplan.

- **Økonomi:** Totalbudsjett for 2023 var 232 mill.

Den ordinære **formuesbevaringen, formuesbevaring av kulturhistoriske bygninger og formuesbevaring sykehjem – LØFT-prosjektet** har gått med et samlet merforbruk på 67 mill., som blir overført til neste år, og som reduserer rammen i 2024 tilsvarende. Merforbruket har oppstått av ulike årsaker, som etterslep på prosjekter fra tidligere år på grunn av covid-19-pandemien, uforutsett høye priser i markedet, hovedsakelig som følge av konflikten i Ukraina, og økt frekvens på gjennomføring og ferdigstilling av prosjekter.

Bevilgningen **Miljøprofil** har et mindreforbruk på 3,8 mill. Midlene fra Miljøprofil er bundet opp i tiltak som har startet og som fokuserer på energieffektiv drift, smartbygg-løsninger og økt ytelse. Det kan for eksempel dreie seg om nyinstallasjon av styringssystemer, solcellepaneler og varmepumper og andre energiproduiserende eller -besparende anlegg. Gradvis vil en større andel av midlene bli benyttet (gå over) til gjenbruk og sirkulær økonomi, ved at man bygger med gjenbrukte og gjenbrukbare materialer.

- **Fremdrift:** 46 prosjekter av forskjellig størrelse har i sin helhet blitt gjennomført og avsluttet i 2023. Blant de større prosjektene som er ferdigstilt, er delvis rehabilitering av Nadderudskogen barnehage og Ås barnehage avdeling Vestre Jong, oppgradering av gymsalbygg på Mølladammen skole, utbedring av vanntåkeanlegg på Lysaker skole og utskifting av ventilasjonsanlegg ved Haslum krematorium. Videre er det 44 pågående prosjekter og 12 prosjekter som skal startes opp i 2024, som planlegges ferdigstilt i 2024.
- **Kvalitet:** Bedret tilstandsgrad (verdibevarende vedlikehold), i tråd med politiske føringer.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Prosjektene øker kvaliteten på eiendomsmassen og reduserer uforutsette feil og akutte problemer. Det planlegges ut fra 5-årige vedlikeholdsplaner. For prosjektene som inngår i samlebevilgningene til formuesbevaring, vil rehabiliteringen medføre vesentlig høyere standard, ombygging, påbygging og bytte av bygningsdeler slik at påkostningen klassifiseres som investering.

Digitaliseringsprosjekter (S)

Ved utgangen av 2023 var det 33 pågående prosjekter av varierende kompleksitet og størrelse i utviklings- og digitaliseringsporteføljen til Bærum kommune. Disse prosjektene har blitt gjennomført for å støtte kommunens utviklingsbehov.

- Eksempler på ferdigstilte aktiviteter:
 - utvikling av en eksamensløsning på iPad for ungdomsskolen
 - implementering av ny Elektronisk Pasientjournal (EPJ) for Asker og Bærum legevakt
 - prosjektet «Ett Bærum – ett bibliotek», et samarbeidsprosjekt mellom Oppvekst/Skole og folkebiblioteket om anskaffelse av nytt biblioteksystem
 - ny løsning for utgående faktura
 - tilgang til kommunes arkiv i nettleser (WebSak+)

- oppgradering av e-postløsning til en moderne skybasert plattform
- automatisering av prosesser for lønn og personal
- **Økonomi:** Det ble i 2023 gjennomført sentral utvikling og digitalisering for totalt 59,4 mill., hvorav 33,5 mill. ble benyttet til investeringer innenfor felles infrastruktur og driftsmiljø. Av de gjenstående midlene knyttet til øvrige prosjekter er 11,7 mill. øremerket pågående prosjekter som søkes videreført i 2024.
- **Fremdrift:** Flere parallelle prosjekter krever ressurser fra våre sentrale ressursteam, som dessverre har begrenset kapasitet. Dette resulterer i forsinkelser. Fra 2023 har vi innført en felles planlegging av utviklingsperioder på to måneder. Dette har ført til en bedre prioritering og oversikt over belastningen på våre ulike ressursteam, som igjen har forbedret fremdriften på de viktigste prosjektene.
- **Kvalitet:** Prosjektene ble i all hovedsak levert i henhold til kravspesifikasjoner og fastsatt mandat.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Gevinstene som hentes ut ved innføring, eller oppgradering, av fagsystemer, er i hovedsak knyttet til mer effektiv tjenesteproduksjon, kortere gjennomløpstider og økt kvalitet.

Fornyning, forsterkning og separering av vannledning og avløpsnett (S)

Løpende bevilgning med en årlig ramme til fornyning, forsterkning og separering av henholdsvis vannledning og avløpsnett.

- **Økonomi:** Samlet budsjettramme for 2023 var på 264 mill.
- **Fremdrift:** I 2023 er det jobbet med 45 prosjekter i ulike prosjektfaser. De største prosjektene under utførelse har vært separering Jarmyra og Skallum–Tjernsmyr, ny avløpsledning Billingstad–Kattås i samarbeid med Asker og Bærum vann (ABV), og fornyning av vannledning i Tollef Gravsvei og Snippebakken.
- **Kvalitet:** Kommunens arbeid med fornyning, forsterkning og separering gjennomføres i henhold til vedtatt hovedplan for vannforsyning, avløp og vannmiljø.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Kontinuerlig rehabilitering og forbedring av vann- og avløpsnettet bidrar til å hindre rørbrudd og andre driftshendelser, og sikrer god vannkvalitet og fremtidsrettet avløpshåndtering.

Handlingsplan sykkel (S)

Prosjektene følger opp vedtatt sykkelstrategi. Midlene prioriterer sykkeltiltak fordelt på mindre tiltak, større prosjekter og tilrettelegging for planbank. Sykkelhandlingsplanens planbank har som mål å ha ferdig planlagte og regulerte prosjekter som kan igangsettes når finansiering er klar.

- **Økonomi:** Løpende bevilgning med en årlig ramme. Vedtatt ramme for 2023 er på 34,8 mill.
- **Fremdrift:** Politisk sak [Handlingsplan for sykkel 2024-2027 – rapportering 2023](#) ble behandlet i hovedutvalg for klima, miljø og utvikling i møte 7. februar 2024, sak 014/24. Det er i 2023 jobbet med bygging av undergang under Hosleveien, og med pilot med stenging av biltrafikk på Gamle Ringeriksvei på Bekkestua.
- **Kvalitet:** Tryggere løsninger skal få flere til å sykle og redusere antallet skader og ulykker. Sammenhengende sykkelruter har høy prioritet.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Forslag til tiltak har som mål å gjøre det mer attraktivt for alle i Bærum å sykle, slik at mål om 20 prosent sykkelandel i områder med bymessig karakter kan nås.

Biler og maskiner (S)

Det er disponible midler knyttet til utskifting av bil- og maskinparken, herunder bilpool for kjøring i tjenesten.

- **Økonomi:** Løpende bevilgning; rammen for 2023 var på 32,5 mill. Det er i 2023 bestilt en 16-seters biogassbuss, som vil bli levert første kvartal i 2024.
- **Fremdrift:** Det kjøpes biler og maskiner i henhold til vedtatt plan. Det ble anskaffet to biogasslastebiler og en elektrisk truck i 2023. Antall elkjøretøy er økt fra 220 i 2022 til 258 i 2023.
- **Kvalitet:** Cirka 74 prosent av kommunens personbiler er klimanøytrale (el og biogass), og cirka 90 prosent av kommunens små varebiler er klimanøytrale (el og biogass).
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Kommunen erstatter fossile kjøretøy og maskiner til bruk i tjenesten, med utslippsfrie kjøretøy/maskiner.

Flyktningeboliger (S)

Basert på behov knyttet til bosetting av flyktninger avsettes midler til fremskaffing av velferdsboliger, herunder familieboliger.

- **Økonomi:** Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på totalt 200 mill. for årene 2023–2025, hvorav man i budsjettet for 2023 satte av 80 mill.
- **Fremdrift:** Kjøp av boliger tar tid, og vi så i 2023 at det tok måneder fra det gis midler til kjøp, til boligene er overtatt og klargjort til innflytning.
- **Kvalitet:** Boliger kan realiseres ved ombygging av eksisterende areal, slik som ved Dønskiveien 55, og ved kjøp i markedet. I 2024 vil det bli gjennomført ombygging eller istandsettelse av tidligere omsorgsboliger i Skolegata 10–12/Gamleveien 135 i Lommedalen.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Boligene har medført at kommunen har kunnet bosette 391 flyktninger i 2023.

Salg av Gamle Drammensvei 25

- **Økonomi:** Eiendommen ble solgt for 283 mill. fra Bærum kommune til Kalk Eiendom AS. Av kjøpssummen ble 110,9 mill. betalt kontant og 172,1 mill. benyttet til kapitalforhøyelse i Kalk Eiendom AS. I regnskapet til Bærum kommune vil kapitalforhøyelsen komme frem som aksjekjøp.
- **Fremdrift:** Politisk sak [Gjennomføring av Bærum kommunes salg av eiendommen Gamle Drammensvei 25 til Kalk Eiendom AS](#) ble behandlet i kommunestyret i møte 1. mars 2023, sak 012/23.
- **Kvalitet:** Eiendommen gnr. 14/ bnr. 169, Stabekk brukes til omsorgsboliger for eldre.
- **Gevinst/gevinstrealisering:** Kommunen har inngått avtale om tilbakeleie av bygget.

Salg av tomt Bekkestua Sør

- **Økonomi:** Tomten ble solgt for 29,3 mill.
- **Fremdrift:** Politisk sak [Bekkestua Sør – salg av eiendom](#) ble behandlet av formannskapet i møte 31. aug 2022, sak 118/22
- **Kvalitet:** Eiendommen gnr/bnr. 17/890 og 18/46 innenfor planområdet Bekkestua Sør.

- **Gevinst/gevinstrealisering:** Solgt til høystbydende i markedet til formål som vedtatt i områderegulering.

Status investering og finansiering (2A)

Beløp i mill. kr

	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	2 825,5	2 949,8	-124,3
Tilskudd til andres investeringer	0,6	22,5	-21,9
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	131,6	303,9	-172,3
Utlån av egne midler	3,1	4,4	-1,3
Avdrag på lån	0,0	0,0	0,0
Sum investeringsutgifter	2 960,8	3 280,6	-319,8
Kompensasjon for merverdiavgift	-328,4	-300,1	-28,2
Tilskudd fra andre	-296,7	-388,5	91,7
Salg av varige driftsmidler	-298,6	-460,4	161,8
Salg av finansielle anleggsmidler	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0,0	-0,1	0,1
Bruk av lån	-1 395,8	-1 395,8	0,0
Sum investeringsinntekter	-2 319,5	-2 544,9	225,4
Videreutlån	500,0	246,4	253,6
Bruk av lån til videreutlån	-500,0	-246,4	-253,6
Avdrag på lån til videreutlån	150,0	135,1	14,9
Mottatte avdrag på videreutlån	-150,0	-119,1	-30,9
Netto utgifter videreutlån	0,0	16,0	-16,0
Overføring fra drift	-631,3	-631,3	0,0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0,0	22,3	-22,3
Bruk av bundne investeringsfond	0,0	-38,3	38,3
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0,0	0,0	0,0
Bruk av ubundet investeringsfond	-10,0	-3,6	-6,4
Dekning av tidligere års udekket beløp	0,0	0,0	0,0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-641,3	-650,9	9,6
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0,0	100,8	-100,8

Avviksforklaringer utover ordinære investeringer

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper og salg av varige driftsmidler

Merforbruket på 172 mill. skyldes kapitalforhøyelsen i Kalk Eiendom AS i forbindelse med salget av Gamle Drammensvei 25 på tilsammen 283 mill. Finansieringen fremkommer som en del av merinntekten under Salg av varige driftsmidler.

Balansen

Etter avsetninger fra drifts- og investeringsregnskapet utgjør kommunens samlede fondsmidler 5 627 mill., 157 mill. mindre enn i 2022. Blant fondsmidlene er forvaltningsfondet dominerende med sine 3 070 mill. 2023 ble et godt år i aksje- og obligasjonsmarkedene, og årets resultat ble 331 mill. I henhold til budsjettet ble 57,2 mill. overført til finansiering av årets investeringer. Fondets verdi økte derved med 274 mill. i 2023.

Likviditetsreserven ble redusert med 550 mill., til 656 mill. i 2023. Endringen skyldes blant annet reduksjon i ubrukte lånemidler på 567 mill. Det var høy gjennomføringsgrad på investeringene i 2023, og lavt opptak av nye startlån for videreformidling. Premieavvik på pensjon reduserer likviditeten, og effekten blir stadig tydeligere etter mange år med økende regnskapsført premieavvik.

Lånegjelden økte med 494 mill. fra 2022, til 12 737 mill. Lån til ikke-selvfinansierende investeringer økte med 316 mill., til 6 474 mill. Gjeld til ikke-selvfinansierende investeringer, der renter og avdrag må dekkes av egne midler, svarte størrelsesmessig til 48 prosent av driftsinntektene i 2023.

Selvfinansierende (rentable) lån, som omfatter lån til vann, avløp og renovasjon (VAR) og boliger, samt lån til videreformidling, økte samlet med 178 mill., til 6 263 mill. Av dette utgjør formidlingslånene cirka en tredjedel. Med selvfinansierende menes at renter og avdrag i hovedsak dekkes via gebyrer, husleie og terminbeløp fra innbyggere.

Av den delen av låneporteføljen som er særlig eksponert for renteendringer, var 48 prosent bundet til fast rente. Ved utgangen av 2023 var gjennomsnittrenten for låneporteføljen 4,0 prosent.

Ubenyttede lånemidler utgjorde 256 mill. per 31.12.2023 og besto i hovedsak av midler til videreutlån (startlån).

Tabellen viser hovedtall fra balansen.

Beløp i mill. kroner	2022	2023	Endring
Likviditetsreserve	1 206,4	656,2	-550,3
Disposisjonsfond, drift og investering	2 563,8	2 199,1	-364,8
– herav fritt disponible	788,7	690,8	-97,9
Bundne driftsfond	245,1	198,7	-46,4
Ubundne investeringsfond	109,8	106,3	-3,6
Bundne investeringsfond	68,4	52,4	-16,0
Forvaltningsfondet	2 796,7	3 070,3	273,6
Fondsmidler totalt	5 783,9	5 626,7	-157,2
Langsiktig gjeld	12 243,7	12 737,3	493,6
– herav låneforfall som må refinansieres i 2024	1 300,0	600,0	-700,0

Økonomiske perspektiver

Verden har de siste årene vært preget av både pandemi og uro og krig, noe som har ført til den høyeste prisveksten på flere tiår. Prisveksten ble redusert både i Norge og i verden i løpet av 2023, men er fortsatt ikke tilbake til nivået før pandemien. Målet for Norges bank er en prisvekst på omtrent 2 prosent på lang sikt. Norges bank har hevet renten flere ganger siden høsten 2021 for å bremse inflasjonen, samtidig som de har hensyntatt målet om høy og stabil produksjon og sysselsetting over tid. Norges bank forventer ikke flere renteøkninger nå, og tror også at inflasjonen vil komme tilbake til normalnivå uten at det blir kraftig økning i arbeidsledigheten.

Klimaendringene og risiko knyttet til disse påvirker også verdensøkonomien. Det er nødvendig å omstille til et lavutslippssamfunn, og dette krever stor endringsvilje og endringsevne. Omstillingen må begynne nå. For hvert år uten nødvendig omstilling øker sannsynligheten for at det blir nødvendig med kraftigere og mer kostbare tiltak i fremtiden.

Krigen i Ukraina har medført at et økt antall flyktninger kommer til Norge, og til Bærum. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har bedt norske kommuner om å ta imot til sammen 37 000 flyktninger i 2024. Det er forventet høyt antall flyktninger fra Ukraina også fremover, i tillegg til flyktninger som kommer fra andre deler av verden. Bærum kommune har blitt anmodet om, og har vedtatt, å bosette 400 flyktninger i 2024. Det er behov for rask bosetting, og behovet for boliger er stort. Det er, og vil være, krevende å skaffe nok boliger. De som bosettes fra Ukraina, er stort sett kvinner og barn. Dette kan bidra til økt press på kommunene når det gjelder skole og barnehage.

Flere andre forhold vil også påvirke kommunens økonomiske handlingsrom i årene som kommer. Kommunens skatteinntang ble svært god i 2022, mye på grunn av økte skatteinntekter fra utbytte. Skatteinntangen i 2023 ble 7,5 prosent lavere enn i 2022 som en følge av dette. Inntektssystemutvalget la i 2022 frem en utredning om inntektssystemet i kommunene. I utredningen gir de en vurdering av dagens inntektssystem for kommunene, og kommer med forslag til endringer. Det er ventet at det vil bli fattet en beslutning våren 2024, med virkning for kommunene fra 2025. Inntektssystemutvalget la i sin gjennomgang vekt på at inntektssystemet skal sørge for at kommunene settes i stand til å tilby likeverdige tjenester til sine innbyggere, og anbefalte flere endringer som vil påvirke Bærum kommunes fremtidige inntekter. Bærum er en kommune med høyere inntekter enn landsgjennomsnittet og utvalgets innstilling legger opp til en større utjevning, noe som vil gi Bærum lavere inntekter og redusert handlingsrom.

Rentenivået har vært historisk lavt frem til 2021. I 2022 steg rentene, og de økte videre gjennom hele 2023. Norges bank mener nå at rentetoppen er nådd, og at styringsrenten vil forbli uendret en god stund fremover for deretter å avta. For kommuner med betydelig gjeld innebærer det økte rentenivået økte finansutgifter og mindre økonomisk handlingsrom fremover.

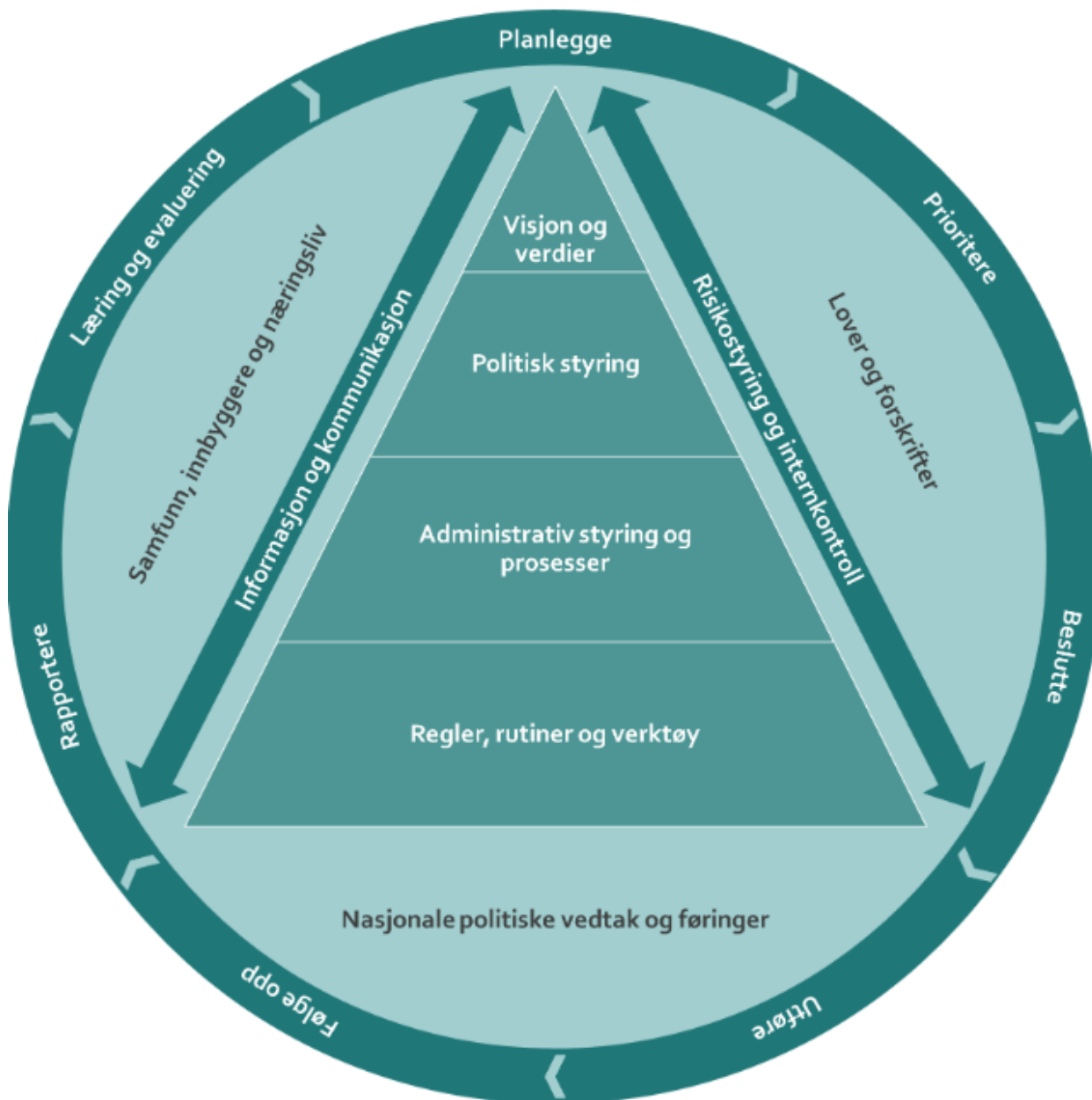
I likhet med befolkningen i resten av landet blir befolkningen i Bærum eldre, og det blir andelsmessig færre yrkesaktive. Andelsmessig færre yrkesaktive betyr færre som kan finansiere velferdsgodene, og mindre tilgjengelig arbeidskraft til kommunens tjenester. I tillegg til å påvirke det økonomiske handlingsrommet medfører denne endringen at kommunen må utvikle kommunens tjenestetilbud, slik at vi også i fremtiden kan levere gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet.

Den økonomiske utviklingen påvirker også kommunens investeringsaktiviteter. Høye renter, inflasjon og høye materialkostnader gjør at investeringene i kommunen belaster kommunens driftsbudsjett stadig mer. Kommunen vil i større grad enn tidligere måtte vurdere fremtidige investeringer på bakgrunn av en forventning om lavere økonomiske rammer. Det er viktig at vi ikke bygger overkapasitet, men heller reduserer antall kvadratmeter som bygges, ved å gjenbruke eksisterende bygg og utnytte eksisterende kapasitet. I tillegg må vi legge større vekt på ombruk, sambruk og samlokalisering når vi vurderer fremtidige investeringer.

Utbyggingen av Fornebu medfører høye investeringer i sosial og teknisk infrastruktur, og utviklingen i boligbyggingen på Fornebu vil være viktig for kommunes samlede økonomi og skatteinntekter. Generelt har boliginvesteringene i landet falt gjennom 2023. En forsinkelse i boligbyggingen på Fornebu vil kunne bidra til økt press på kommuneøkonomien, og investeringene vil ikke kunne utnyttes maksimalt.

Sammenlignet med de fleste andre kommuner har Bærum fortsatt god økonomi. Bærum har hatt høye inntekter over tid, samtidig som det har lyktes kommunen å holde driftsutgiftene på et moderat nivå. Mye tyder imidlertid på at vi ser en dreining, og at også Bærums rammebetingelser og handlingsrom vil bli svekket. Gjelden er stigende, likviditeten er svakere og fondsbeholdningen (kommunens reserver) er redusert. I tillegg er investeringsaktiviteten fortsatt høy, og det er sannsynlig at inntektene vil bli lavere fremover.

Virksomhetsstyring og kontroll

Virksomhetsstyring i Bærum kommune omfatter den helhetlige styringen av kommunen, fra vedtatte politiske planer, strategier og saker, til iverksetting av disse gjennom kommunaldirektørenes interne styring av virksomheten, og rapportering på fremdrift og oppnådde resultater.

Bærumssamfunnets visjon og verdier og Bærum kommunes etiske standard skal ligge til grunn for virksomhetsstyringen. All styring skal skje innenfor rammene av gjeldende lover og regler og nasjonale vedtak og føringer, og i dialog med innbyggere og næringsliv.

I henhold til kommuneloven § 25-2 rapporterer Kommunedirektøren til kommunestyret om internkontroll og statlig tilsyn årlig. Rapporten svarer ut kravene til internkontroll (beskrevet i § 25-1) og status for kommunens arbeid.

Risikostyring og god internkontroll er en viktig forutsetning for oppnåelse av vedtatte mål. Ansvar for internkontroll, risikostyring, sikkerhet og beredskap ligger i linjen. Kommunens kvalitetsportal (Compilo

kvalitet) har moduler for dokumentasjon, avviksrapporing, risikovurderinger og årshjul. Sammen med systemer for oppfølging av politiske saker og bruk av Framsikt støtter den opp under den helhetlige virksomhetsstyringen.

For å sikre god virksomhetsstyring bruker kommunen et skybasert verktøy (Framsikt) for utarbeiding av styringsdokumenter og virksomhetsplaner og til økonomi- og virksomhetsrapportering og oppfølging av planer og vedtak. Verktøyet inngår nå som en sentral del av den administrative styringsdialogen, i tillegg til at det brukes til politisk rapportering.

Etikk

Kommunen har en etisk standard som legges til grunn for kommunens etikkarbeid. Etikk inngår i de obligatoriske kompetanseplanene for ledere og ansatte, som også er del av kommunens korrupsjonsforebyggende tiltak.

Kompetanseplanene er egnet til å øke den etiske bevisstheten og kompetansen individuelt og på arbeidsplassen omkring etiske spørsmål knyttet til blant annet håndtering av gaver, taushetsplikt, diskriminering, bærekraft og åpenhet.

Det arbeides systematisk med opplæring i hvordan tilnærme seg og håndtere etiske problemstillinger i kommunen. Det tilbys jevnlig metodekurs i etisk refleksjon for ressurspersoner, såkalte etikkveiledere, for å finne gode handlingsalternativer på brukersituasjoner hvor hensyn og verdier kommer i konflikt med hverandre. I tillegg er det gjennomført flere tiltak for å stimulere til etisk refleksjon i tjenestene.

Bærum kommune har etablert et bredt og tverrfaglig sammensatt Etikkråd. Etikkrådets mandat er å fremme samtale og refleksjon rundt etiske problemstillinger og gi beslutningsstøtte i vanskelige spørsmål i helse- og omsorgssektoren. Etikkrådet har gjennom året jobbet med opplæring av medlemmene og å gjøre muligheten for bistand kjent i tjenestene. Ettersom rådets bistand gjøres mer kjent, og at terskelen for å kontakte Etikkrådet bygges ned, opplever vi at henvendelsene blir flere.

Samfunnsansvar

Bærum kommune har en viktig rolle for å påvirke bærumsamfunnet, og arbeider helhetlig med etikk, verdier og antikorrupsjon. Med samfunnsansvar menes forebyggende arbeid med etisk handel i leverandørkjeder, miljøkrav i anskaffelser, bruk av arbeidsmarkedsbedrifter og læringer, samt arbeid med etisk bevissthet i anskaffelsesprosesser, herunder korrupsjonsforebyggende tiltak. Kommunen skal anskaffe og benytte bærekraftige løsninger og tjenester som vektlegger etikk, tar klima- og miljøansvar, bekjemper sosial dumping og praktiserer åpenhet og innsyn.

Samfunnsansvar i finansforvaltningen

Kommunestyret i Bærum har gjennom finansreglementet vedtatt retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Kommunens finansforvaltning og investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper. Forvaltningen skal tilstrebe å bidra positivt til FNs bærekraftsmål og støtte opp om Parisavtalen.

Forvaltningsfondets aksjeportefølje har vært forvaltet av KLP Kapitalforvaltning. Forvalteren utøver eierstyring gjennom dialog og stemmegiving på generalforsamlinger, og søker å være en ansvarlig investor. Overholdelse av FNs Global Compact ligger til grunn for forvaltningen. Global Compact er FNs initiativ overfor næringslivet, hvor det er trukket opp ti prinsipper for samfunnsansvarlig adferd.

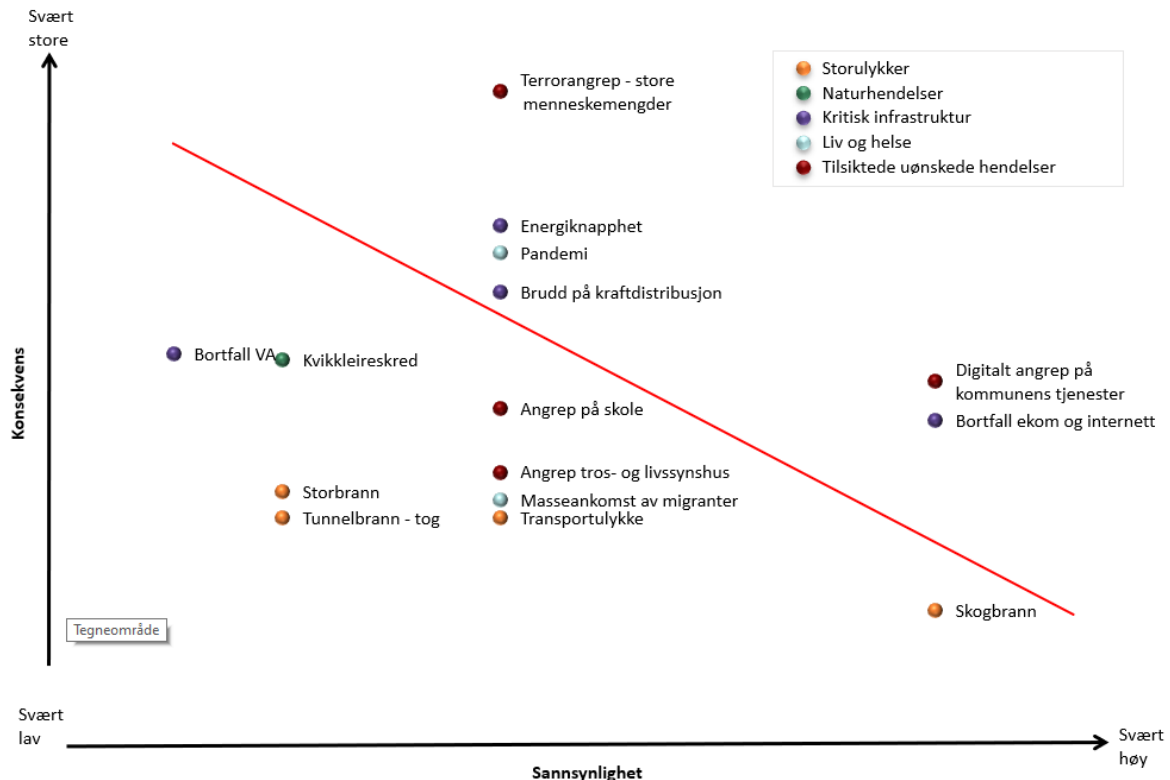
Selskapene forplikter seg til å støtte opp om disse prinsippene, som omhandler blant annet menneskerettighetene, avskaffelse av barnearbeid og tvangsarbeid, fjerning av diskriminering, økt miljøansvar og bekjempelse av korrupsjon. I tillegg utelukker KLP basert på ulike kriterier selskaper som bryter med internasjonale standarder på områder som fossil energi, våpen og produksjon av pengespill og alkohol. En oversikt over selskapene som er ekskludert fra forvaltningsfondet, finnes i informasjonen fra KLP Kapitalforvaltning: [KLP lista Q4 2023.xlsx](#).

Halvparten av aksjeporteføljen har siden høsten 2021 vært plassert i KLPs fondsserie *Mer Samfunnsansvar*, der hensynet til selskapers klimagassutslipp og oppfyllelse av kriterier for ESG (miljø, samfunnsansvar og eierstyring) vektlegges sterkere enn i basisporteføljene.

Beredskap

Dette året har arbeidet med helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (Risikobilde Bærum 2024–2027 / RBB 2024) for kommunen vært i fokus. RBB viste at det er et mangfold av utfordringer som påvirker oss alle, herunder stormaktsrivalisering og krig, rask teknologisk utvikling, samt betydelige endringer i både klima og demografi. Flere år med pandemi, krig i Europa, internasjonale storkonflikter, spredning av desinformasjon, og kontinuerlige digitale angrep preger hverdagen vår og utfordrer kommunale tjenester. I dette utfordringsbilde skal kommunen opprettholde kommunale tjenester og ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet.

Det kom tydelig frem at elektrifiseringen og digitaliseringen gjør samfunnet mer sårbart og avhengig av kritisk infrastruktur, samt at helse og omsorgsektoren i kommunen samlet sett blir mest utfordret av hendelsene som er analysert.

Figur: Risikobilde Bærum 2024–2027 – der hendelsene som har høyest samlet risiko for kommunen ligger til høyere over den røde streken.

Kommunens ledelse har igjennom hele 2023 hatt fokus på samfunnssikkerhet og beredskap, blant annet gjennom månedlige møter i kriseledelsen, tertialvise ledelsens gjennomgang, samt en ytterligere økning av bemanningen innenfor sikkerhet og beredskap fra to til fire stillinger.

Ledere på kommunalsjefsnivå og tjenesteledernivå har rapportert på oppdatering av risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplaner og kontinuitetsplaner og gjennomføring av beredskapsøvelser som sjekklister i virksomhetsplanen. Robuste tjenester på alle nivåer er avgjørende for at kommunen skal kunne opprettholde kommunale tjenester og ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet.

Kommunen har i 2023 hatt mange aktive arenaer for samordning av samfunnssikkerhet og beredskap både internt, eksempelvis kommunedirektørens beredskapsgruppe, og eksternt, som beredskapsråd, politiråd og redningsledelsen. Sikkerhetsforum gjenopptok sin aktivitet dette året, der aktuelle tverrfaglige sikkerhetstemaer og sikkerhetstruende hendelser ble diskutert.

I 2023 gikk DSBs kontrakt med F24 om leveranse av krisestøtteverktøyet CIM ut, og alle kommunene måtte over i nytt krisestøtteverktøy, Rayvn. I Bærum kommune har vi jobbet med bygging av vår Rayvn-installasjon, gi opplæring til superbrukere og kriseledelsen, samt gi tilgang og digitalt undervisningsmaterieill til brukerne. Kommunen har brukt Rayvn i hendelser siste halvår 2023, men det er fortsatt stort behov for mer trening og øvelser på dette i tiden fremover.

Opprettelsen av nasjonalt nødvarsel, en presisering fra datatilsynet om befolkningsvarsling, samt utløpt kontrakt med befolkningsvarslingssystemet gjør nå at kommunen ikke har et lokasjonsbasert befolkningsvarslingssystem. Kommunen må nå kontakte politiet for varsling via det nasjonale nødvarslingssystemet.

Kommunen har håndtert mange hendelser som er gjenkjennbart i både det globale utfordringsbildet, og i Bærum kommunes lokale risikobilde det siste året. Noen av disse er beskrevet kort under;

- **Sikkerhetspolitisk krise og krig:** Kommunen har tatt imot mange flyktninger fra Ukraina; mottatt evakuerte fra Gaza; og forberedt besøk av det atomdrevne hangarskipet USS Gerald Ford i Indre Oslofjord.
- **Klimaendringer og naturhendelser:** Kommunen har håndtert flom og styrtregn, herunder både ekstremværet Hans, og 100-årsflom i Sandvikselva og 500-årsflom i Lomma på sensommeren.
- **Hendelser med kritisk infrastruktur:** Kommunen opplever kontinuerlige forsøk på digitale angrep på kommunens IT-infrastruktur; hadde kokevarsel til store deler av befolkningen etter risiko for e-coli i drikkevannet; og bortfall av kommunens telefoniløsning.
- **Helserelaterte hendelser:** Meningokokkutbrudd blant ungdom og knivhendelse på buss 22. desember.

På grunn av angrepet mot Pride arrangementet i Oslo i 2022 var det økt oppmerksomhet og egen trusselvurdering rundt Pride-arrangementer spesielt og folkeansamlinger og arrangementer generelt. Gode forberedelser fra kommunens side og tverrfaglig samarbeid har derfor vært viktig på dette området. Arrangementene foregikk uten større uønskede hendelser.

Personvern og informasjonssikkerhet

Det digitale utfordringsbildet

En stor del av truslene mot Norge skjer i dag i det digitale rom. Digitale angrep kan få store konsekvenser for kommunen og dens innbyggere. Økt digitalisering i kommunen innebærer at oppmerksomheten på personvern og informasjonssikkerhet blir stadig viktigere.

I 2023 har det skjedd en stor teknologisk utvikling når det gjelder kunstig intelligens (KI). Kunstig intelligens øker kriminelles muligheter til å lykkes med angrep og kan benyttes ved alle typer cyberkriminalitet, eksempelvis til å generere skadevarekode og målrettede phishingangrep. Kriminalitet begått med kunstig intelligens kan ramme ofre på individ-, organisasjons- og statsnivå, og den har potensial til å ramme ofre med stor grad av skreddersøm og i stor skala.

Kommunen må ha tilstrekkelig kapasitet, kompetanse og teknologi for å kunne håndtere det kompliserte og krevende trusselbildet.

Det er viktig at kommunen har en effektiv sikkerhetsarkitektur og tilstrekkelige ressurser, og at hendelser og varsler følges opp umiddelbart. Gode beredskapsplaner er en forutsetning for håndtering av digitale angrep, og kommunen må jevnlig trene på at digitale hendelser kan og vil inntreffe.

Det har i 2023 blitt jobbet systematisk med å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i kommunen, og kompetanse innen disse fagområdene har vært etterspurt.

Risiko ved tjenesteutsetting og bruk av skytjenesteleverandører

Bruk av eksterne leverandører kan utgjøre en betydelig risiko for kommunen, ettersom trusselaktører kan angripe leverandørene for å tilegne seg kommunens data, eller for å skaffe seg tilgang til kommunen via leverandørenes tilgang til kommunens datasystemer. Ofte spres løsepengevirus gjennom kompromitterte tredjepartsleverandører ved at angripere retter seg mot programvareleverandører, skytjenesteleverandører og andre enheter for å få tilgang til deres klienter.

Løsepengevirusoperatører krypterer nå ikke bare ofrenes data, men truer også med å lekke sensitiv informasjon offentlig hvis løsepengene ikke betales. Denne doble angrepsmetoden øker presset på virksomheter.

Kommunen kan ikke fraskrive seg ansvaret for sikkerhet og personvern, selv om løsninger er satt ut til eksterne leverandører. Økt digitalisering gjør at det blir stadig mer krevende for kommunen å ha oversikt over leverandører og underleverandører, men oppfølging av leverandører på sikkerhet- og personvernområdet er en forutsetning for trygg digitalisering. Denne oppfølgingen må være kontinuerlig, ettersom endring av tjenester og bytte av underleverandører kan innebære en høy risiko for kommunen. Det er spesielt viktig at kommunen har god systemforvaltning, og at systemeierskap er tydelig definert og forankret.

Risikobildet

Det har det siste året vært varslet om mange særdeles kritiske sårbarheter i programvare og teknologi som kommunen benytter. Slike sårbarheter krever at man reagerer umiddelbart, også utenfor normal arbeidstid.

Det er gjennom risiko- og sårbarhetsvurdering identifisert risiko som kan ha store konsekvenser for kommunen og dens innbyggere. Risikoene har vært adressert i ledelsens gjennomgang over lang tid. Nødvendige tiltak er fortsatt ikke ferdigstilt/iverksatt. Manglende oppfølging av identifiserte sårbarheter vil kunne være en skjerpande faktor ved et eventuelt tilsyn/overtredelsesgebyr fra Datatilsynet.

Kommunen har videre opplevd en rekke kreative svindelforsøk og forsøk på økonomisk vinning via sosial manipulasjon, hvor man prøver å få ansatte til å oppgi opplysninger, klikke på lenker eller laste ned og åpne vedlegg. Slike lenker og vedlegg kan inneholde ondsinnet kode.

Behov for organisatoriske tiltak

En stor andel av digitale angrep som lykkes, skyldes dessverre menneskelige feil på bakgrunn av manglende kompetanse og bevissthet blant medarbeidere. For å sikre kommunen mot dataangrep og unngå omdømmetap og kostnader ved illeggelse av bøter, er det nødvendig at alle bidrar. Medarbeidere må i tiden fremover bli enda mer bevisste på hvilke trusler som kan ramme kommunen, og hvordan man kan beskytte seg. Kontinuerlig kompetansebygging og bevisstgjøring vil derfor kunne redusere risikoen ved cyberangrep betraktelig. Det er fortsatt mange medarbeidere som ikke har gjennomført det obligatoriske kompetanseprogrammet i personvern og informasjonssikkerhet.

Lederne rapporterer jevnlig i Framsikt på gjennomføring av opplæringsprogram i personvern og informasjonssikkerhet. Statistikken viser at kun 31 prosent av kommunens medarbeidere har gjennomført obligatorisk opplæring i personvern og informasjonssikkerhet. Manglende kompetanse og sikkerhetskultur er ofte årsaken til alvorlige dataangrep. Det at medarbeidere ikke har tilstrekkelig kunnskap innen personvern og informasjonssikkerhet, er derfor en risiko for kommunen.

Kunstig intelligens (KI)

Det er i dag ikke kartlagt i hvor stor grad og på hvilke områder kommunens medarbeidere benytter seg av systemer og løsninger som bruker kunstig intelligens. Bruk av kunstig intelligens medfører en rekke etiske og juridiske problemstillinger, samt utfordringer knyttet til informasjonssikkerhet. Kommunen er avhengige av gode styringssystemer og høy cybersikkerhet, og av bevissthet rundt omfang av og risiko ved bruk av KI.

Kripos peker i sin temarapport om generativ kunstig intelligens og cyberkriminalitet fra 2023 på at generativ kunstig intelligens i høy grad er en del av den pågående teknologiske utviklingen. Kunstig intelligens øker kriminelles kapabilitet og kan understøtte alle typer cyberkriminalitet ved at teknologien eksempelvis benyttes til å generere skadevarekode. KI-drevne phishingangrep tilpasser seg dynamisk, slik at de er vanskeligere å oppdage. Kripos forventer mer og annerledes cyberkriminalitet på grunn av bruk av kunstig intelligens til illegale formål.

Det er viktig for kommunen å forstå den reelle risikoen ved å bruke kunstig intelligens i de ulike tjenestoområdene. For å forstå risikoen og hvilke styringsmekanismer som bør implementeres, er det nødvendig med kompetanse og med god styring og kontroll. Det er videre behov for at det raskt kommer på plass nødvendige rammer og retningslinjer for bruken av kunstig intelligens.

Håndtering av risiko

Gjennom risikostyring og risikoanalyser skal kommunen kunne identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko i henhold til kommunens risikoaksept. Det betyr blant annet at den skal kunne få oversikt over informasjon og teknologi i kommunen og identifisere trusler og mulige uønskede hendelser for både kommunen og de som er registrert i kommunens systemer.

Risikostyring er gjennomført i henhold til kommunens styringssystem for personvern og informasjonssikkerhet, med tertialvis rapportering til øverste ledelse. Avvik og sikkerhetshendelser blir gjennomgått regelmessig for å sikre at det iverksettes tilstrekkelige tiltak, og for å hindre fremtidige sikkerhetsbrudd. Det har i 2023 vært en kraftig økning i antall innmeldte avvik som gjelder personvern og informasjonssikkerhet, fra 128 i 2022 til 213 i 2023. 13 av avvikene var av en slik alvorlighetsgrad at de ble meldt videre til Datatilsynet.

Likestilling, diskriminering og mangfold

Kommunens arbeid for å fremme likestilling og mangfold redegjøres i en rapport som ligger som et vedlegg til årsrapporten. Denne rapporten redegjør for aktiviteter, tiltak og prosesser som kommunen har iverksatt og kommer til å starte opp.

Pågående rettstvister

Bærum kommune var ved årsskiftet 2023/2024 involvert i følgende rettstvister vedrørende økonomiske verdier:

1. Sak for Ringerike, Asker og Bærum tingrett. Tolv private barnehager har fremmet krav om at vedtak om offentlige tilskudd for årene 2020, 2021 og 2022 kjennes ugyldige, samt krav om erstatning, renter og sakskostnader. Kravets størrelse er ikke angitt, men vil trolig være betydelig. Saken er stanset, foreløpig i ett år fra kjennelse om stansing ble avsagt 14. mars 2023. Stansing er gjort i påvente av utfallet av den såkalte «hovedsaken», hvor tilsvarende søksmål er anlagt mot staten, Oslo kommune m.fl. Hovedsaken skal behandles i Oslo tingrett i mars/april 2024.
2. Sak for Ringerike, Asker og Bærum tingrett. Saksøkeren har fremmet krav om erstatning for påstått tap knyttet til feilaktig behandling av en byggesøknad. Kravet er anslått til cirka 7 millioner kroner. Hovedforhandling er berammet i april 2024.
3. Sak for Ringerike, Asker og Bærum tingrett. En grunneier har fremmet krav om innløsning av eiendom som er avsatt til skole i kommuneplanens arealdel. Grunneieren krever cirka 142 mill. Skjønnsforhandling er berammet til 10.–12. april 2024.
4. Sak for Ringerike, Asker og Bærum tingrett. Skjønn for fastsettelse av erstatning for inngrep i to private eiendommer i forbindelse med etablering av vannledning. De to grunneierne har foreløpig anslått sine krav til ca. 1 mill. hver.
5. Sak for Ringerike, Asker og Bærum tingrett. En tidligere deltidsansatt lege har saksøkt kommunen for påstått usaklig oppsigelse, og krever erstatning for økonomisk tap og ikke-økonomisk tap. Saksøker har anslått sitt økonomiske tap til fem millioner kroner og krevd 250 000 kroner i oppreisning. Hovedforhandling er berammet til 26. og 27. august 2024.
6. Sak for Ringerike, Asker og Bærum tingrett. Et forsikringsselskap krever regress av kommunen for sin forsikringsutbetaling til en person som skadet seg under et byggeprosjekt hvor kommunen var byggherre. Beløpet er ikke konkretisert, og det er foreløpig kun lagt ned påstand om fastsettelsesdom for ansvar. Tilsvaksfristen var 5. februar 2024. Hovedforhandling er ikke berammet.
7. Sak for Høyesterett. Tvist om hvorvidt en grunneier har krav på erstatning for økonomisk tap ved næringsvirksomhet i forbindelse med gjennomføringen av et anleggsarbeid over grunneiers eiendom. Lagmannsretten fastsatte erstatningen til 230 000 kroner. Kravet fra grunneier var 1 080 000 kroner. Ankeforhandling er berammet til 18. juni 2024.

Oppfølging av mål og satsingsområder

I bærumssamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter

Om hovedmål og indikatorer

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder fire hovedmål for bærumssamfunnet og Bærum kommune som organisasjon. Dette er det første av de fire hovedmålene. Til hvert hovedmål følger det delmål og strategier for å nå målene. I tabellen nedenfor er det også knyttet indikatorer (statistikk) til hvert delmål som brukes for å antyde om vi beveger oss i retning av målene vi har satt oss. Les mer om hva som ligger bak arbeidet med indikatorene, i vedlegget [Mer informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel](#).

Målet *I bærumssamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter* handler om at det skal være godt å bo og leve i bærumssamfunnet. Dette målbildet er stort og handler om å skape trygg og god oppvekst for barn og unge og å legge til rette for at alle mestrer eget liv og kan være inkludert og delta i samfunnet og arbeidslivet lengst mulig. God tilgang og tilgjengelighet til hverdagsaktiviteter, friområder og møteplasser er en viktig del av dette. Vi skal prioritere de mest sårbare gruppene, i tråd med prinsippet i FNs bærekraftsmål om at «ingen skal utelates».

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
1. I bærumssamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter	Bærum har et trygt og godt oppvekstmiljø, som bidrar til like muligheter for alle barn og unge	Andel ungdom på 10. trinn som trives godt eller svært godt på skolen	88 %	86 %	89 %	86 %	*
		Barn og unge i husholdninger med vedvarende lavinntekt etter lokale lavinntektsgrenser	12,9 %	12,5 %	12,4 %	*	*
		Andel av befolkningen (totalt) som har gjennomført videregående opplæring	87 %	87 %	87 %	89 %	*
		Andel innvandrere av befolkningen som har gjennomført videregående opplæring	66 %	67 %	68 %	71 %	*
		Andel ungdom som har troen på et lykkelig liv	72 %	*	*	69 %	*
		Elevenes opplevelse av læringskultur på skolen, 7. trinn, på en skala fra 1-5	4,1	4,0	3,9	3,8	3,7

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
		Andel ungdom som er aktive i en fritidsorganisasjon	68 %	*	*	64 %	*
Bærum har innbyggere som mestrer eget liv og har god livskvalitet gjennom livet		Gjennomsnitt av befolkningen som opplyser at de er fornøyd med livet, på en skala fra 0-10	*	*	7,53	*	*
		Andel av befolkningen opplever at de har god helse	*	*	79,9 %	*	*
		Andel av ungdom som føler seg ensom	21 %	*	*	24 %	*
		Andel ungdom som er lite fysisk aktive	11 %	*	*	13 %	*
		Andel av befolkningen som deltar ukentlig i organisert aktivitet	*	*	24,5 %	*	*
		Andel av befolkningen som deltar ukentlig i annen aktivitet	*	*	52,2 %	*	*
		Andel tettstedsbosatte med trygg tilgang til rekreasjonsareal	*	58 %	*	59 %	*
		Andel tettstedsbosatte med trygg tilgang til nærturterreng	*	34 %	*	34 %	*
		Valgdeltakelse i stortingsvalg og kommunestyrevalg (Kommunestyrevalg)	70,8 %	*	83,9 %	*	68,6 %
Bærum er et trygt, mangfoldig og inkluderende samfunn		Ginikoeffisient (inntektsulikhet)	0,310	0,321	0,369	0,321	*
		Personer i lavinntektsusholdning er (inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt)	8,6 %	8,1 %	7,9 %	8,3 %	*
		Andel innbyggere som føler seg trygg i nærmiljøet, på en skala fra 0-10	*	*	8,98	*	*
		Andel ungdomsskoleelever som opplever nærmiljøet som trygt (i prosent)	88 %	*	*	87 %	*
		Antall anmeldte vold og mishandlings lovbrudd, per 1000 innbygger	4,4	4,8	4,5	4,3	*
		Antall anmeldelser av personer 10-22 år, alle lovbruddkategorier	715	512	532	524	682

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
	Bærum har tilgjengelige og inkluderende bo- og nærmiljøer og møteplasser	Andel av befolkningen som opplever stor grad av trivsel i nærmiljøet	*	*	81,1 %	*	*
		Andel av ungdom som opplever at tilbud om møteplasser for unge er bra	41 %	*	*	45 %	*
		Andelen av befolkningen som opplever god eller svært god tilgang til kulturtilbud i kommunen	*	*	85,6 %	*	*
		Andelen boliger en singel sykepleier har mulighet til å kjøpe i Asker og Bærum (Sykepleierindeksen)	3,0 %	2,6 %	1,1 %	1,5 %	2,8 %
		Gjennomsnittlig kvadratmeterpris på selveierboliger i Bærum (oppgett i kroner)	59 972 kr	61 150 kr	68 015 kr	71 763 kr	70 469 kr

Oppsummering status mål

Nedenfor følger en oppsummering og noen generelle vurderinger av status innenfor hovedmålet / *bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter*. Oppsummeringen redegjør ikke for utviklingen av alle indikatorer, men ser på noen utvalgte temaer. Dette er første gang kommunen rapporterer på måloppnåelse i samfunnsdelen på denne måten. Dette er et spennende arbeid som vil videreutvikles i årene som kommer.

Like muligheter

Bærum er en av kommunene i landet som har størst avstand mellom de innbyggerne som tjener mest i kommunen, og de som tjener minst. Denne avstanden måles med den såkalte Gini-koeffisienten. Bærums Gini-koeffisient har vært stabil i lang tid, med noen svingninger i enkeltår. Andelen personer i lavinntektshusholdninger (målt mot nasjonal medianinntekt) gikk gradvis ned fra 2019 til 2021, men har nå hatt en liten økning. Andelen barn og unge i husholdninger med vedvarende lavinntekt (etter lokal medianinntekt) har vist en stabil trend i kommunen fra 2019 til 2022.

Sykepleierindeksen viser at muligheten en sykepleier har til å kjøpe bolig alene er betydelig redusert over tid. I 2023 var kun 3 av 100 boliger oppnåelige for sykepleiere som kjøpte alene. Denne utviklingen skjer parallelt med at gjennomsnittlig kvadratmeterpris på selveierboliger i Bærum øker.

Utdanning

Utdanning spiller en viktig rolle i å redusere ulikheter og sikre like muligheter. Bærum har en høy andel av befolkningen som har gjennomført videregående opplæring. Andel innvandrere av befolkningen som har gjennomført videregående opplæring er økende.

Livskvalitet

De fleste innbyggerne i Bærum opplever å ha god helse. Innbyggerne opplever stor grad av trivsel i, de føler seg trygge i sitt nærmiljø og opplever at kulturtilbudet er godt. På nåværende tidspunkt har ikke kommunen oppdaterte data som gjør at utviklingen på disse indikatorene kan følges over tid.

Andelen ungdom som opplever at tilbudet om møteplasser for unge er bra har økt, men utgjør likefullt kun 45 prosent. Vi ser også at en økende andel ungdom føler seg ensom, og at flere ungdom er lite fysisk aktiv, sammenlignet med tidligere år.

Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende

Om hovedmål og indikatorer

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder fire hovedmål for bærumssamfunnet og Bærum kommune som organisasjon. Dette er det andre av de fire hovedmålene. Til hvert hovedmål følger det delmål og strategier for å nå målene. I tabellen nedenfor er det også knyttet indikatorer (statistikk) til hvert delmål som brukes for å antyde om vi beveger oss i retning av målene vi har satt oss. Les mer om hva som ligger bak arbeidet med indikatorene i vedlegget [Mer informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel](#).

Målet *Bærumssamfunnet er attraktivt og inkluderende* handler om at bærumssamfunnet skal være attraktivt og inkluderende. Dette målet handler om å ha en bærekraftig og inkluderende økonomisk utvikling over tid. I samarbeid med næringsliv, forskning og innovasjon, og gjennom inkluderende arbeidsliv og samfunnsutvikling skal vi skape verdier i bærumssamfunnet som kommer alle til gode. Kommunens byer og tettsteder skal være attraktive med god tilgang på tjenester og tilbud, et bredt kulturliv og varierte bomiljøer.

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
2. Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende	Bærum har et variert, konkurransedyktig og fremtidsrettet næringsliv	Andel av befolkningen med høyere utdanning	53,2 %	53,7 %	54,2 %	55,3 %	*
		Antall virksomheter i Bærum	14 071	14 377	14 842	15 695	*
		Antall nyetablerte bedrifter i Bærum	1969	2090	2164	*	*
		Antall konkurser i Bærum	132	112	102	100	*
	Bærum har et likestilt og inkluderende arbeidsliv	Registrert arbeidsledighet i Bærum	1,8 %	3,8 %	1,9 %	1,3 %	*
		Andel unge innvandrere (15-29 år) som verken er i arbeid eller utdanning	24 %	25 %	21 %	20,2 %	*
		Andel unge (15-29 år) i befolkningen som verken er i arbeid eller utdanning, unntatt innvandrere	7,5 %	7,6 %	6,6 %	6,8 %	*

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
		Andel unge (25-34 år) uføretrygdde i prosent av befolkningen	2,3 %	2,5 %	2,6 %	2,8 %	*
		Deltakere i introduksjonsprogram som er i arbeid og/eller utdanning året etter endt program	73 %	69 %	68 %	*	*
		Andel av befolkningen med fagskole som høyeste utdanningsnivå	2,6 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %	*
	Bærum har attraktive miljøer for kunnskap, forskning og innovasjon	Tildelte midler til Bærumssamfunnet fra Innovasjon Norge	52,1 mill	176,7 mill	139,1 mill	42,7 mill	57,5 mill
	Bærum har attraktive og urbane byer og tettsteder	Andel av befolkningen som opplever at de har god eller svært god tilgang til butikker og andre servicetilbud	*	*	88,6 %	*	*
		Andel av befolkningen som opplever at de har god eller svært god tilgang til offentlig transport i nærområdet	*	*	86,2 %	*	*
		Andel av befolkningen som opplever at de har god eller svært god tilgang til natur- og friluftsområder	*	*	93,6 %	*	*
		Andel av befolkningen som opplever at gang- og sykkelveier i nærområde er god eller svært godt utbygd	*	*	63,5 %	*	*
		Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	7,2 %	9,2 %	9,9 %	7,9 %	*
	Sandvika er regionalt knutepunkt og en attraktiv kultur- og regionby	OBS: Indikatorer til dette delmålet er fortsatt under utvikling	*	*	*	*	*

Oppsummering status mål

Nedenfor følger en oppsummering og noen generelle vurderinger av status innenfor hovedmålet *Bærumssamfunnet er attraktivt og inkluderende*. Oppsummeringen redegjør ikke for utviklingen av alle indikatorer, men ser på noen utvalgte temaer. Dette er første gang kommunen rapporterer på måloppnåelse i samfunnsdelen på denne måten. Dette er et spennende arbeid som vil videreutvikles i årene som kommer.

Næringsliv

Bærum har et bredt og kompetansetungt næringsliv, som spenner fra internasjonale konsern- og hovedkontorer til et mangfold av småbedrifter og enkeltmannsforetak. Dette gjør at næringslivet i regionen er meget robust og kan tåle og absorbere markeds- og strukturendringer godt. Ved utgangen av 2022 har antallet virksomheter nådd 15 695, med en økning på 853 i 2022. Dette indikerer et levende og dynamisk næringsmiljø, og økningen viser tilstedeværelsen av entreprenørskap og investeringsvilje i kommunen.

Til tross for disse positive indikatorene ser vi at mange virksomheter og foretak både etableres og legges ned. Det er derfor viktig å se på trenden med overlevelse, som kan gi oss en god pekepinn på hvor robuste etableringer er. Det er viktig å få et helhetlig bilde av målet om å skape et variert og konkurransedyktig næringsliv. Derfor blir indikatoren *Antall foretak som har overlevd etter tre år*, innarbeidet i indikatorsettet for 2024.

Likestilling, sysselsetting og mangfold

Andelen helt arbeidsledige av arbeidsstyrken i Bærum har gått ned i de siste fem årene fra 1,8 prosent ved utgangen av 2019 til 1,3 prosent ved utgangen av 2022. 6,8 prosent av innbyggere i alderen 15–29 år, unntatt innvandrere, var verken i arbeid, utdanning eller opplæring i 2022. Blant unge innvandrere er andelen langt høyere.

Tilgang til tjeneste og tilbud

De fleste i Bærum opplever at de har god tilgang til naturen, offentlig transport og servicetilbud. Imidlertid er det ca. 36 prosent som ikke opplever at gang- og sykkelveier i nærområdet er godt utbygd.

Bærumsamfunnet er klima- og miljøkløkt

Om hovedmål og indikatorer

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder fire hovedmål for bærumssamfunnet og Bærum kommune som organisasjon. Dette er det tredje av de fire hovedmålene. Til hvert hovedmål følger det delmål og strategier for å nå målene. I tabellen nedenfor er det også knyttet indikatorer (statistikk) til hvert delmål som brukes for å antyde om vi beveger oss i retning av målene vi har satt oss. Les mer om hva som ligger bak arbeidet med indikatorene i vedlegget [Mer informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel](#).

Målet *Bærumsamfunnet er klima- og miljøkløkt* handler om at bærumssamfunnet skal være klima- og miljøvennlig. Vi skal sammen redusere Bærums klimafotavtrykk. Vi skal ha gode og helhetlige mobilitetsløsninger, bygge robuste og fremtidsrettede bygg og forvalte ressursene våre på en bærekraftig måte. Vi skal legge til rette for at gange, sykkel og kollektivtransport kan være innbyggernes førstevalg. Forbruksmønsteret og atferd skal preges av gjenbruk og deling. Det skal jobbes systematisk for å sikre naturmangfold og økosystemer. Vi skal sikre at bærumssamfunnet er robust og bærekraftig også i fremtiden. Gjennom kunnskap og kompetanse skal vi tilpasse samfunnet til klimaendringene, og iverksette tiltak som hindrer eller reduserer skade på bebyggelse og kritisk infrastruktur.

Mål

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
3. Bærumssamfunnet er klima- og miljøklokt	Bærum er et lavutslippssamfunn, hvor det er lett å leve klima- og miljøvennlig	Direkte utslipp av klimagasser (tonn CO2 ekvivalenter)	180 905	183 499	181 171	168 091	*
		Andel avfall levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	50 %	49,9 %	61,1 %	47,5 %	*
		Husholdningsavfall per årsinnbygger (kg)	356,2 kg	359,7 kg	383 kg	284,8 kg	*
		Luftkvalitet, konsentrasjon av fint svevestøv	6,4 µg/m3	5,4 µg/m3	5,9 µg/m3	6,8 µg/m3	*
		Andel av befolkningen som opplever at de er plaget av støy fra trafikk hjemme	*	*	9,6 %	*	*
		Andel innbyggere som har maks 10 minutters gangavstand til offentlig transport (500 m)	99,1 %	98,9 %	98,6 %	90 %	*
		Bærum tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og økosystemet	Totalt omdisponering av dyrka og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk (oppgitt i dekar)	60	15	41	61
		Antall bygg i strandsonen (alle typer bygg)	2 056	2 080	2 098	2 101	*
		Strandsoneareal i kommunen som er potensielt tilgjengelig for allmenheten (oppgitt i dekar)	973	962	960	957	*
	Bærum er klimarobust	Andel innbyggere som bor i faresoner for naturkatastrofer (skred og flom)	8,3 %	8,6 %	8,6 %	8,3 %	*
	Antall innbyggertimer med avbrudd i den kommunale vannforsyningen, ikke-planlagt	6 919	7 852	6 819	11 199	*	

Oppsummering status mål

Nedenfor følger en oppsummering og noen generelle vurderinger av status innenfor hovedmålet *Bærumssamfunnet er klima- og miljøklokt*. Oppsummeringen redegjør ikke for utviklingen av alle indikatorer, men ser på noen utvalgte temaer. Dette er første gang kommunen rapporterer på

måloppnåelse i samfunnsdelen på denne måten. Dette er et spennende arbeid som vil videreutvikles i årene som kommer.

Klimagassutslipp og luftkvalitet

Bærum kommune har et mål om å redusere lokale klimagassutslipp med minst 65 prosent innen 2030 sammenlignet med 2009, og innen 2050 skal vi være et lavutslippssamfunn. I perioden fra 2019 til 2021 ser vi et relativt stabilt nivå på mengden klimagasser som slippes ut i kommunen. Fra 2021 til 2022 er det en prosentvis nedgang på 7,2 prosent.

Luftkvaliteten i Bærum har vært utfordrende, og konsentrasjonen av fint svevestøv i luften nådde i 2022 sitt høyeste nivå 6,8 µg/m³.

Avfallshåndtering

Det er viktig for en klimaklok kommune å redusere husholdningsavfall og øke andelen avfall som blir levert til materialgjenvinning. Husholdningsavfall per innbygger gikk ned med 25,6 prosent fra 2021 til 2022. Andel avfall som blir levert til materialgjenvinning har variert over årene, men ligger perioden sett under ett på ca. 50%.

Støy og naturkatastrofer

Nesten 10 prosent av befolkningen i Bærum sier at de er plaget av støy fra trafikk hjemme, og en betydelig del (8,3 prosent) bor i faresoner for naturkatastrofer som skred og flom.

Det innarbeides i 2024 nye relevante indikatorer for dette hovedmålet basert på en egen innbyggerundersøkelse knyttet til klimamaene i Asker og Bærum som blir gjennomført hvert år.

Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Om hovedmål og indikatorer

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder fire hovedmål for bærumssamfunnet og Bærum kommune som organisasjon. Dette er det fjerde av de fire hovedmålene. Til hvert hovedmål følger det delmål og strategier for å nå målene. I tabellen nedenfor er det også knyttet indikatorer (statistikk) til hvert delmål som brukes for å antyde om vi beveger oss i retning av målene vi har satt oss. Les mer om hva som ligger bak arbeidet med indikatorene i vedlegget [Mer informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel.](#)

Målet *Bærum kommune er handlekraftig og innovativ* handler om at Bærum kommune skal være en handlekraftig og innovativ kommuneorganisasjon. Vi skal jobbe for å nå alle målene i kommuneplanens samfunnsdel, samtidig som dette hovedmålet er en forutsetning for å nå de andre målene. Kommunens rolle og arbeidsmetoder er i endring, og fremover vil brukarmedvirkning, innbyggerdialog og samarbeid i enda større grad legges til grunn for samfunnsutvikling og utvikling av tjenestetilbudet. I årene som kommer, er det behov for endring og omstilling av kommunens tjenester, for å kunne ivareta det økonomiske handlingsrommet vi til enhver tid har.

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
4. Bærum kommune er handlekraftig og innovativ	Bærum kommune er åpen og digital	Poengscore i åpenhetsbarometeret (maks 34,5 poeng)	*	*	24,5	8	23
		Universell utforming av kommunens hjemmeside	*	*	81,3 %	*	*
		Andel som har funnet det de har lett etter på kommunens hjemmesider	62,1 %	72 %	65 %	*	*
		Andel frivillige organisasjoner som samarbeider med kommunen som opplever at samarbeidet er vellykket eller svært vellykket	*	64 %	*	*	*
		Bærum kommune er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver	*	*	4,1	*	*
		Medarbeidernes opplevelse av mestringsklima på arbeidsplassen, på en skala fra 1 til 5.	*	*	4,1	*	*
		Medarbeidernes opplevelse av å få brukt sin kompetanse på en god måte, på en skala fra 1 til 5.	*	*	4,1	*	*
		Medarbeidernes opplevelse av å ha relevant kompetanseutvikling, på en skala fra 1 til 5.	*	*	3,6	*	*
		Andel medarbeidere med annet statsborgerskap enn skandinavisk	15,8 %	16,2 %	16,9 %	18,1 %	17,6 %
		Antall lærlinger i kommunen	90	98	83	64	58
Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang		Andel traineer for innvandrere med akademisk utdanning som får ansettelse etter endt traineeprogram.	*	*	100 %	100 %	100 %
		Effektivitet i Grunnskole i Bærum kommune sammenlignet med ASSS-kommuner (indeks)	1,081	1,104	1,123	1,136	*
		Effektivitet i Pleie- og omsorgstjenester i Bærum kommune sammenlignet med ASSS-kommuner (indeks)	0,944	0,956	0,880	0,927	*

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Hovedmål	Delmål	Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
		Effektivitet i Helsetjenester i Bærum kommune sammenlignet med ASSS-kommuner (indeks)	1,015	0,931	0,973	1,040	*
		Effektivitet i Sosialtjenester i Bærum kommune sammenlignet med ASSS-kommuner (indeks)	1,057	1,087	1,150	1,262	*
		Effektivitet i Barnevernstjenester i Bærum kommune sammenlignet med ASSS-kommuner (indeks)	0,889	0,908	0,910	0,848	*
		Effektivitet i Barnehager i Bærum kommune sammenlignet med ASSS-kommuner (indeks)	0,965	0,966	1,010	1,001	*
		Effektivitet totalt i Bærum kommune sammenlignet med ASSS-kommuner (indeks)	0,990	0,997	0,980	1,009	*
	Bærum kommune er en klimaklok og miljøbevisst organisasjon og samfunnsaktør	Totalt energiforbruk i kommunale formålsbygg, per kvadratmeter (kWh)	165	146	162	134	*
		Gjennomsnittlig vektning av miljø i anbudskonkurranser der miljø er brukt som tildelingskriterium	23 %	26 %	27 %	23 %	*
		Andel anbudskonkurranser med krav om leverandører som har miljøledelsessystem	22 %	42 %	59 %	58 %	*
		Prosentvis lekkasje fra vannforsyningsnettet	21 %	28 %	30 %	27 %	*

Oppsummering status mål

Nedenfor følger en oppsummering og noen generelle vurderinger av status innenfor hovedmålet *Bærum kommune er handlekraftig og innovativ*. Oppsummeringen redegjør ikke for utviklingen av alle indikatorer, men ser på noen utvalgte temaer. Dette er første gang kommunen rapporterer på måloppnåelse i samfunnsdelen på denne måten. Dette er et spennende arbeid som vil videreutvikles i årene som kommer.

Åpenhet

Kommune har en viktig oppgave med å sikre åpenhet og god kommunikasjon ved å gi tilgang til politiske dokumenter og sikre at journalister og innbyggere kan få innsyn i forvaltningen og de politiske beslutningene. I åpenhetsbarometeret for 2023 oppnår Bærum 23 poeng av 34,5 mulige poeng. Bærum er på andreplass i Viken og på 14. plass nasjonalt. I 2022 ble åpenhetsundersøkelsen ikke besvart av Bærum, og er årsaken til lav score og stor forbedring til 2023.

Attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver

Medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR viser at de fleste ansatte i Bærum kommune synes at de får brukt kompetansen sin. Antall lærlinger har gått ned fra 90 i 2019 til 58 i 2023, mens andel medarbeidere med annet statsborgerskap enn Skandinavisk har økt fra 15,8 prosent til 17,6 prosent i 2023.

Kommune har et traineeprogram for innvandrere med høyere utdanning, og alle som startet i ordningen i 2020 (10 personer), har fått ansettelse i kommunen etter endt program. I 2023 ble det rekruttert 6 nye traineer.

Effektivitet i kommunale tjenester

Effektivitet i kommunale tjenester er summen av tjenestene kommunen produserer, og hva produksjonen koster (brutto driftsutgifter), sammenlignet med ASSS-snippet.

Totalt sett var samlet produksjon av tjenester (innenfor inntektssystemet) i Bærum 1,2 prosent lavere enn ASSS-snippet i 2022. Brutto driftsutgifter var 2,1 prosent lavere. Dermed var effektiviteten i Bærum 0,9 prosent høyere enn ASSS-snippet i 2022. Når vi tar med i beregningen at Bærum hadde høyere utgifter til administrasjon enn ASSS-gjennomsnittet, var effektiviteten i Bærum 1,4 prosent under ASSS-gjennomsnittet.

I Bærum var vi i 2022 mer effektive enn ASSS-snippet i produksjon av tjenester innenfor barnehage, grunnskole, helse og sosial. Vi var mindre effektive enn ASSS-snippet i produksjon av tjenester innenfor barnevern og pleie- og omsorg.

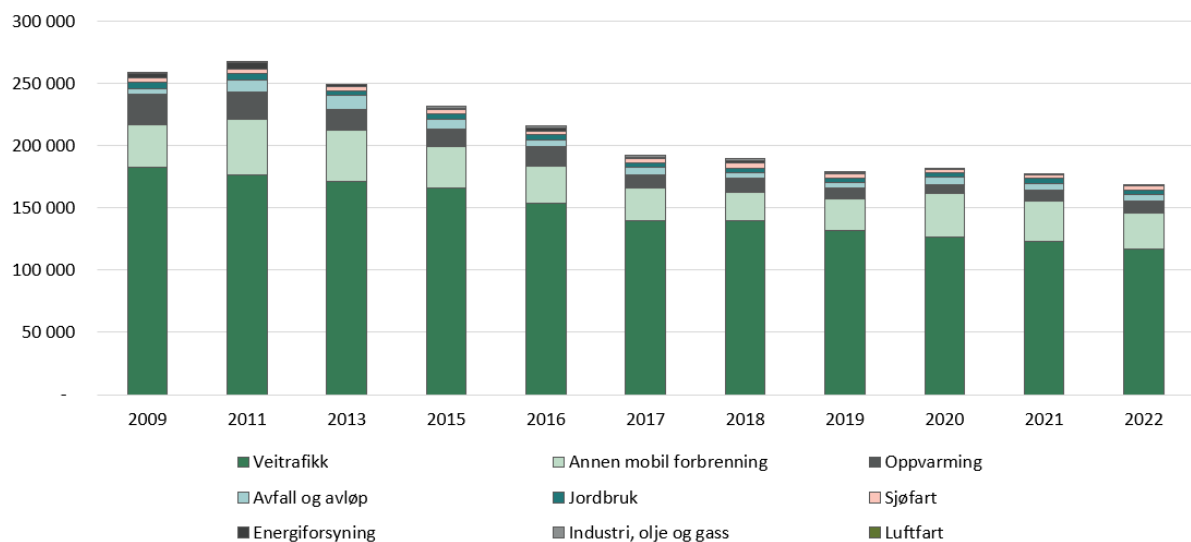
Klima, miljø og naturmangfold

Bærum er et lavutslippssamfunn, hvor det er lett å leve klima- og miljøvennlig

Klimaregnskapet og måloppnåelse

Klimaregnskapet for Bærum kommune publiseres av [Miljødirektoratet](#) og omfatter de direkte, fysiske utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grenser. Siste oppdaterte tall er fra 2022.

I 2022 er klimagassutslippene redusert med 34,8 prosent sammenlignet med referanseåret 2009. De store klimakuttene har skjedd innen veitrafikk og oppvarming. Klimaregnskapet for 2022 viser at klimagassutslippene har blitt redusert med 4,7 prosent fra 2021. Kommunen vil måtte iverksette mer effektive tiltak hvis den skal nå målet om en reduksjon på 65 prosent eller mer innen 2030.

Grafen viser utslipp av klimagasser per år i antall tonn CO2-ekvivalenter

1000 tonn CO2- ekvivalenter	2009	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Veitrafikk	183	177	171	166	154	140	140	132	127	123	117
Annen mobil forbrenning	34	45	41	33	29	26	22	25	34	32	29
Oppvarming	25	22	17	14	16	11	11	8	7	9	10
Avfall og avløp	4	10	11	8	6	6	4	4	6	5	5
Jordbruk	5	5	4	4	4	4	4	3	4	4	4
Sjøfart	4	4	4	4	3	3	4	4	2	2	4
Energiforsyning	3	6	2	1	2	1	2	1	0	0	0
Industri, olje og gass	0	0	0	2	2	2	2	1	0	0	0
Luftfart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalsum	258	267	249	232	216	193	189	179	181	176	168

Veitrafikk

Veitrafikk er den største utslippssektoren i Bærum og står for 70 prosent av de direkte utslippene.

Bærum er en av kommunene i landet med størst andel elbiler. 40 prosent av bilene i kommunen er elbiler. I 2023 var elbilandelen i nybilsalget av personbiler i Bærum over 70 prosent. Utviklingen indikerer at Bærum vil kunne nå delmålet om 55 prosent utslippsfrie personbiler i 2025 og 70 prosent utslippsfrie personbiler i 2030.

I 2023 gikk alle faste bussoppdrag for kommunen over på nullutslippsteknologi (biogass og elektrisitet). I enkelte tilfeller kan busser med biodiesel/bioetanol benyttes.

I kommunens egen kjøretøypark er andelen klimanøytrale personbiler 74 prosent og andelen små varebiler 90 prosent. Bærum kommune ligger godt an til å nå delmålet om at kommunens personbiler og lette varebilbruk i tjeneste er utslippsfrie i 2025.

Samlet sett utgjør utslipp fra tunge kjøretøy og varebiler 36 prosent av de totale direkte utslippene i 2022. Utslipp fra tunge kjøretøy og varebiler viser ingen nedadgående trend slik utslipp fra personbiler gjør, noe som tyder på behov for både nasjonale virkemidler og lokale tiltak som tilrettelegger for utslippsfri vare- og tungtransport. Produktspekteret for tynge lastebiler og arbeidsmaskiner er fortsatt en begrensning, og vil trolig gjøre det utfordrende å nå delmålet om at kommunens større kjøretøy er utslippsfrie i 2030.

Tiltak og prosjekter for å redusere klimagassutslipp fra veitrafikk

Tellinger viser at varetransporten preges av mange aktører, ukoordinerte leveranser og dårlig fyllingsgrad i kjøretøyene. Det er stort potensial for å redusere utslipp gjennom økt samlastning og færre kjørte kilometer. Bærum kommune leder det interkommunale prosjektet [Varelogistikk i E18 Vestkorridoren](#) i samarbeid med Asker, Drammen, Oslo. Målet med prosjektet er å redusere transport og utslipp fra vareleveranser. I 2023 ble det gjennomført en prøveordning for varelevering i Claude Monets allé med mål om å redusere antall større kjøretøy i gaten. Prøveordningen inkluderer uttesting av et nytt trafikkskilt. Prosjektet har også utarbeidet et konkurransegrunnlag for en felles konsesjonsutlysning for etablering av et åpent nettverk av pakkeautomater, i tillegg til å utpeke mulige lokasjoner for disse pakkeautomatene.

For å redusere utslipp fra veitrafikk er det viktig å gjøre det enklere å velge kollektivtransport, sykkel og gange. For å legge til rette for myke trafikanter er det viktig å iverksette trafikkdempende tiltak i boligområder rundt skoler, for eksempel redusere farten, og å gjøre veier enveiskjørt.

I 2023 startet prosjektet Hjertesone på syv barneskoler i kommunen. Målet er å øke andelen barn som går til skolen. For eksempel har det blitt etablert et opphøyd gangfelt som gir kortere og bedre skolevei til Eikeli barneskole og barnehagene i området. Det har også blitt innført ny skilting med fartsgrense 30 km/t i flere kommunale samleveier.

På Eiksmarka, Rykkinn og Bekkestua er det satt i gang et arbeid for å kartlegge forbedringer av eksisterende snarveier. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

Kommunen og Transportøkonomisk institutt (TØI) har gjennomført prosjektet Kjørestopp. Målet var å finne løsninger som kan redusere bilkjøring til barns fritidsaktiviteter. Resultatene er oppsummert i en [rapport fra TØI](#).

Kommunen har et mål om at flere skal velge sykkel fremfor bil. I 2023 ble kommunens nye [handlingsplan for sykkel](#) vedtatt. Handlingsplanen er et viktig virkemiddel for å nå målene i sykkelstrategien og skal [rapporteres på årlig](#).

I 2023 ble det gjennomført en reisevaneundersøkelse i Bærum. Resultatene vil bli publisert på kommunens nettsider i løpet av våren 2024. Data fra [lokale sykkel- og fotgjengertellere](#) og [nasjonale reisevaneundersøkelser](#) indikerer at Bærum fremdeles er langt fra å nå målet om at andelen personreiser med kollektiv, sykkel og gange er 60 prosent i 2030, og at sykkelandelen i områder med bymessig karakter er 20 prosent.

For å nå målet om å snu transporthierarkiet må kommunen gjennomføre flere tiltak der reisevaner sees i sammenheng med transportbehov og tilgjengelige tilbud, og sikre bedre samhandling mellom kommunen og eksterne aktører.

Annen mobil forbrenning

Annen mobil forbrenning er nest største utslippssektor i Bærum med 17 prosent av de direkte utslippene. Den største utslippskilden innen denne sektoren er bruk av avgiftsfri diesel innen bygg og anlegg. De mange og store pågående og planlagte bygg- og anleggsprosjektene i Bærum vil gjøre det krevende å nå målet om at all bygg- og anleggsvirksomhet er utslippsfri i 2030.

Indirekte utslipp

Det finnes ingen god metode for å beregne de indirekte (forbruksbaserte) utslippene fra egen virksomhet eller bærumssamfunnet for øvrig. Samtidig er det klart at de indirekte utslippene som finner sted utenfor kommunens grenser som følge av valg som tas i kommunen, er langt større enn de direkte utslippene i kommunen.

For å kunne følge med på utviklingen i holdninger og adferd som er relatert til forbruksbaserte utslipp, vil kommunen gjennomføre en årlig innbyggerundersøkelse med spørsmål om forbruk, ombruk, matvaner, reisevaner, energibruk og avfallshåndtering. Undersøkelsen ble gjennomført for første gang i 2023 og resultatene er publisert på kommunens [nettside](#).

Undersøkelsen indikerer at en stor andel av Bærums innbyggere støtter målet om at kommunen skal redusere egne klimagassutslipp med 65 prosent eller mer innen 2030. Undersøkelsen viser også at flere gjør en egen innsats for å ivareta klimaet. Nesten tre av fire har redusert energibruken i egen bolig de siste fem årene. Ni av ti hevder de alltid sjekker om maten er spiselig før de kaster den, og at de tar hensyn til maten de allerede har i kjøleskapet når de planlegger middag.

Det er likevel behov for forbedringer på flere områder. Undersøkelsen viser at bil er det mest brukte transportmiddelet til jobb og skole, og respondentene mener at sykkelveier og kollektivtilbud må bli bedre før flere vil vurdere å la bilen stå. Samtidig ønsker 37 prosent å prioritere syklist og gående fremfor bilister. Når det gjelder forbruk, har totalt 91 prosent kjøpt nye klær, mens kun 36 prosent har kjøpt brukte klær, og 37 prosent har fått eller arvet klær. Det viser at det er en vei å gå til et sirkulært forbruksmønster.

Kommunen har redusert energiforbruket i egne bygg med 14,7 prosent sammenliknet med 2016, og ligger godt an til å nå målet om at energiforbruket i kommunens eiendomsmasse er redusert med 12 prosent innen 2025 ift. 2016. [Energirapporten for 2023](#) beskriver hvilke tiltak som er utført.

Sirkulærøkonomi

Et hovedmål i klimastrategien er at Bærum er etablert som en foregangskommune innen sirkulærøkonomi i 2030. Kommunen har gjort seg bemerket nasjonalt for arbeidet med gjenbruk og gjenvinning av overskuddsmasser gjennom prosjektet [Bærum Ressursbank](#). I 2023 ble Bærum Ressursbank trukket frem som eksempel til etterfølge i [Proposisjon 1 S fra Kommunal- og distriktsdepartementet](#): «Stortinget ber regjeringen legge til rette for etableringen av en digital markeds plass for overskuddsmasser, etter modell fra Bærum ressursbank (side 33).» Flere ressursbankforumer er etablert på ulike steder i landet etter inspirasjon fra Bærum kommune.

Kommunen har også etablert en god anskaffelsespraksis for ombruk. I 2023 var 53 prosent av alle anskaffelser «miljø-anskaffelser», omtrent like mange som i 2022. Dette gjelder anskaffelser som er kunngjort på Doffin/TED, og som stiller absolutte miljø- og klimakrav til ytelsen og/eller benytter miljø- og klimakrav som tildelingskriterier.

I mars 2023 åpnet den nye kommunegården i Sandvika med cirka [80 prosent gjenbrukte møbler](#). Over 6 500 møbler er kartlagt, registrert og QR-merket i et digitalt system (Loopfront) for enklere ombruk. Kommunen tilrettelegger også for ombruk av materialer og bygg.

På andre områder er det en lang vei å gå før Bærum blir en sirkulær foregangskommune. Blant annet må gjenvinningsgraden økes. I 2023 ble det gjennomført en plukkanalyse for å kartlegge avfallet fra

henteordningen. Undersøkelsen viste at over 57 prosent av restavfallet hadde potensial for utsortering til materialgjenvinning. Det blir i tillegg kastet altfor mye matavfall i restavfallet.

For å øke gjenvinningsgraden har kommunen startet innføring av ny henteordning for glass- og metall (fullføres våren 2024).

Fornebu som nullutslippsområde

Fornebu er pekt ut som testarena for kommunens klimaarbeid. I samarbeid med Menon Economics har kommunen kartlagt måleparametere som skal brukes til å måle og kommunisere arbeidet med å etablere Fornebu som nullutslippsområde i 2027.

Et [klimadashbord](#) som viser et estimert reisemønster på Fornebu basert på data fra mobiltelefoner, ble tatt i bruk i 2023.

Bærum kommune er med i det internasjonale forskningsprosjekt [«Making Positive Energy Districts»](#) sammen med NTNU og tre byer i Østerrike, Italia og Spania. Prosjektet skal innhente energidata fra områder på Fornebu til bruk i by- og samfunnsplanlegging.

[Treklang – Oksenøya senter](#) på Fornebu er det første prosjektet til Bærum kommune hvor skole, barnehage og sykehjem er lokalisert på samme tomt og deler flerbrukshall og andre fellesfunksjoner. Barnehagen og skolen åpnet i 2022, og i 2023 åpnet sykehjemmet. Alle de tre byggene er nesten-nullenergibygget (nZEB), har utstrakt bruk av tre, lavkarbonbetong i bærekonstruksjonene og en rekke andre klima- og miljøtiltak.

Skolen og barnehagen på Treklang bruker Fornebu HUB for utslippsfrie vareleveranser. [Fornebu HUB](#) er et pilotprosjekt som tilrettelegger for utslippsfri varetransport og redusert trafikk fra vareleveranser gjennom samlastning og omlasting fra fossildrevne til elektriske kjøretøy. I mai 2023 fikk Fornebu HUB status som FutureBuilt-prosjekt, og i november vant prosjektet Viken fylkeskommunes [klimapris](#).

Kommunen gjennomførte [pilotkonseptet «Hjemme hos meg»](#) i samarbeid med OBOS Fornebu. Et lokale på Fornebu ble innredet som et hjem med brukte møbler og inventar fra Isi gjenvinningsstasjon. Prosjektet skulle bidra til mer nysgjerrighet og engasjement rundt ombruk.

Sentrale aktiviteter og resultater

- Bærum ble kåret til den mest bærekraftige kommunen i 2023 av PwC i [Bærekraft 365](#). Bærum scorer høyest på økonomi og styring, men oppnår også høy score innenfor klima og miljø.
- Bærum jobber systematisk med å integrere klima i kommunens virksomhetsstyring. Blant annet er kommunen med i et [forskningsprosjekt](#) i [INCLUDE](#) som utforsker bruk av klimabudsjett som et verktøy for omstilling.
- I 2023 ble det gjennomført en [forvaltningsrevisjon](#) av kommunens arbeid med å redusere direkte klimagassutslipp. Revisjonen viser at det er behov for bedre styringssystemer og beslutningsgrunnlag, mer kunnskap og eierskap i hele organisasjonen, og mer samarbeid internt og eksternt. Anbefalingene følges blant annet opp i prosjektet «Handlekraft i kommunens klimaarbeid», som startet opp høsten 2023.
- Bærum kommune har [21 prosjekter](#) og totalt utestående 4,9 milliarder kroner i [grønne lån](#). Det betyr at det årlig unngås eller reduseres utslipp som tilsvarer 290 tonn CO₂-ekvivalenter.
- Kommunens [klima- og miljøpris](#) ble delt ut til La Vandre, en digital markeds plass for kjøp, salg og bytting av klær og utstyr for barn i samme barnehage og skole.

- I 2023 fikk Bærum innvilget fem søknader om tilskudd fra Miljødirektoratets Klimasats-ordning, hvorav fire er fellesprosjekter med andre kommuner og fylkeskommunen. Bærum fikk 4 987 500 kr i støtte til å gjennomføre klimatiltak i forbindelse med totalrehabilitering av gamle Østerås sykehjem ([prosjekt Eiksveien 73](#)). FutureBuilt har fått innvilget 958 650 kr til å videreutvikle kriterier for sirkulære bygg. Kriteriene skal videreutvikles til en sirkularitetsindeks, kalt [FutureBuilt sirkulær](#), som er en målestokk på hvor sirkulær en bygning er. Bærum har sammen med Oslo kommune, Asker kommune, Drammen kommune og Viken fylkeskommune fått 8 000 000 kr til å videreføre et prosjekt som skal bidra til mer [effektiv og klimavennlig varelogistikk](#). Prosjektet [Helhetlig bylogistikk \(BYLO\)](#) har fått 1 000 000 kr til å styrke koordineringen og planleggingen av en klimavennlig bylogistikk. Tiltaket [Maskindeling i landbruket i Asker og Bærum](#) har fått 150 000 kr til å utrede potensialet og modeller for maskindeling innenfor landbruket.

Bærum tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og økosystemene

Arealregnskapet og måloppnåelse

I 2022 vedtok FN en global naturavtale med mål om at minimum 30 prosent av land- og sjøareal vernes og 30 prosent av ødelagt natur restaureres. I Bærum er cirka 14,5 prosent av det produktive skogarealet vernet (cirka 17 375 daa av cirka 120 000 daa). Kommuneskogen drives i tråd med prinsipper for bærekraftig forvaltning av skog, og det tas ytterligere hensyn til naturmangfold og friluftsliv utover det kommunen er forpliktet til.

Av kommunens totale areal er cirka 10,1 prosent vernet (cirka 19 088 daa av cirka 188 760 daa). Det var ingen nye verneområder i 2023, men det ble startet en prosess med å [utvide Eine naturreservat med cirka 107 dekar](#).

Kommunen har styrket innsatsen for naturmangfold de siste par årene. Kommunestyret vedtok [temaplan naturmangfold](#) i juni 2023 og skal behandle [handlingsplan for naturmangfold](#) i 2024.

Bærum har fortsatt arbeidet med å kartlegge natur. Kartleggingen skal gi et godt kunnskapsgrunnlag i plan- og byggesaker. Videre er det utarbeidet forslag til kommuneplanens arealdel om viktige naturområder som bør omgjøres til grønne formål. Bevaring av natur vil sikre karbonlagring, gjøre Bærum mer robust mot klimaendringer og ivareta naturmangfoldet.

Viktig natur bygges fortsatt ned i Bærum, og kommunen vil ikke klare å sikre naturmangfold og økosystemer med dagens arealutvikling. Miljøorganisasjonen Sabima samler årlig inn tilgjengelige naturdata fra alle landets kommuner og rangerer dem etter 15 valg de har gjort som påvirker naturmangfoldet. I [2023](#) havnet Bærum på 163 plass av 356 kommuner basert på data fra 2022. I 2022 kom Bærum på 3. plass. Endringen skyldes i stor grad nylig nedbygd eller planlagt nedbygd naturareal, til myr, skog, strandsone og jordbruksareal.

Bærum har siden februar 2023 deltatt i et [pilotprosjekt](#) som skal utvikle metodikk for areal- og naturregnskap på fylkes- og kommunenivå. Etter at Viken ble oppløst, fortsetter prosjektet ut 2025 med Akershus i førerretet. Areal- og naturregnskap kan brukes til å overvåke endringer i arealbruk over tid, til å gi oversikt over viktige naturverdier og arealer med samfunnsrisiko (for eksempel risiko for flom og ras), og til å planlegge for en langsiktig og bærekraftig areal- og naturforvaltning.

Tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig. Store deler av Oslofjorden har moderat økologisk miljøtilstand og dårlig kjemisk miljøtilstand etter vannforskriftens kvalitetselementer. Bærum kommune

har en viktig del av ansvaret for å bidra til oppfyllelse av [regjeringens tiltaksplan](#) for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv. I 2023 ble det igangsatt mange tiltak for å oppnå god miljøtilstand i vassdragene og i sjøen som oppfølging av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden og nasjonale vannforvaltningsplaner. Eksempler på tiltak er bevaring av kantvegetasjon langs vassdrag, kildesporing av forurensning, separering og fornyelse av avløpsnett, gjenåpning av bekker, etablering av fangdammer, landbruksrådgivning og oppfølging av utslipp fra anleggsvirksomhet.

Sentrale aktiviteter og resultater

- I 2023 ble det foretatt kartlegging av [naturtyper i byggesonen](#), [moser, sopp og lav](#), og [arter i sjø](#).
- Fortsatt [bekjempelse av fremmedarter](#) langs vassdrag og skjøtsel av truet natur på blant annet på Kalvøya, Borøya og Fornebu.
- [Gåsøya hummerfredningsområde](#) ble etablert.
- Forvaltningsplanen for Lysakerelva er godt i gang og er planlagt ferdigstilt i løpet av 2024.
- Statsforvalteren har startet opp [arbeidet med frivillig vern av Lysakerdalen](#). Store deler av Lysakerelva med kantsoner på begge sider av kommunegrensen er inkludert i verneprosessen. Slike prosesser baseres på frivillighet fra grunneiere og kan ta opptil to år.
- Sensorovervåking av et titalls bekker har ført til funn av forurensningskilder som forurenser vil bli pålagt å følge opp.
- Gjennomført undersøkelse og tilstandsrapport av økologien i ni innsjøer i Bærum. I tillegg ble det gjennomført seks vannprøver under fra rundt 80 prøvestasjoner i Bærums vassdrag. Vannprøvene analyseres blant annet for nitrogen og fosfor, og gir kunnskap om økologisk tilstand i sjø og vassdrag.
- I 2022 ble det gjennomført en miljøgiftundersøkelse. Den viste store konsentrasjoner av noen typer miljøgifter i ferskvannsfisk, og kommunen har i 2023 jobbet med å spore opp kildene (kommunen venter nå på svar fra NIVA).
- Rehabilitering av fisketrapp/biopassasje i Isielva, slik at den nå sikrer oppgang av anadrom fisk til Bjørumdammen. Det er benyttet miljøvennlig og holdbar malmfuru i konstruksjonen.
- I 2023 ble det utdannet 20 nye dronepiloter. Droner er et nyttig verktøy i det grønne skiftet, blant annet til miljøovervåking og miljøkartlegging.
- Ryddedugnader fjernet totalt 5,9 tonn avfall fra kommunale veier og grøntområder, 300 kilo avfall fra strender og 1,2 tonn avfall ut av sjøen. I tillegg er det samlet opp 5 tonn stillehavsøsters fra sjøen.

Bærum er klimarobust

Risikooppfølging og måloppnåelse

Bærum har en godt skjermet beliggenhet i Oslofjorden, men klimaendringene som forventes på nasjonalt nivå, vil også merkes i Bærum og [gi økt risiko i kommunen](#). De mest umiddelbare utfordringene er høyere gjennomsnittstemperatur, økt nedbør og nedbørintensitet med tilhørende økt fare for regnflom, jordflom og sørpeskred, og stormflo. Kommunen må sikre og utvikle bebyggelse og infrastruktur som er robust mot fremtidige klimaendringer.

Plansystemet er et av kommunens viktigste verktøy for å arbeide med fysisk klimarisiko, særlig med hensyn til klimatilpasning og arbeid med utslippsreduksjon. I forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel ble det gjort en [konsekvensutredning](#) av planinnspill og planforslaget. Utredningen konkluderte med at planforslaget som helhet kunne medføre negative konsekvenser for klima, naturmangfold, jordressurser, friluftsliv og blågrønne strukturer, og kulturminner. Dette er

temaer som må vurderes i den videre detaljplanleggingen og i en fremtidig revisjon av kommuneplanens arealdel.

Kommunen har en [overvannsstrategi](#) og en [handlingsplan for overvann](#) med tiltak som skal gjøre Bærum bedre rustet i møte med ekstremnedbør. I 2023 ble det utarbeidet en [veileder for overvann til huseiere](#).

Bærum kommune har i perioden 2019–2023 gjennomført et innovasjonsprosjekt ([InnoVann](#)) med et dansk-norsk næringslivkonsortium for å utvikle et verktøy for overvannshåndtering. Det er utviklet dynamiske skybruddplaner, kost-nytte-funksjonalitet for tiltaksutvikling og prosesskjemaer for å få overvann tidligere og tydeligere inn i plan- og byggesaksarbeidet.

Gjenåpning av bekker er et viktig flomtiltak som i tillegg er positivt for rekreasjon og naturmangfold. Bærum kommune har jobbet med gjenåpning av bekker over flere år, men det er fremdeles mange [ørslagte bekker i Bærum som kan gjenåpnes](#).

I 2023 er det arbeidet med revisjon av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Bærum. [Risikobildet for Bærum kommune 2024](#) (RBB 2024) skal gi en samlet oversikt over risiko- og sårbarheter som kommunen og innbyggerne kan bli utsatt for. RBB 2024 inkluderer kun enkelte risikoområder med tilhørende scenarier som er relatert til kommunens klimarobusthet.

Risikoområde:	Scenario:
Ekstremvær og nedbør	Kvikkleireskred
Vannforsyning og avløpshåndtering	Bortfall av vannforsyning og avløpshåndtering
Kraftforsyning	Energiknapphet
	Brudd på kraftdistribusjon

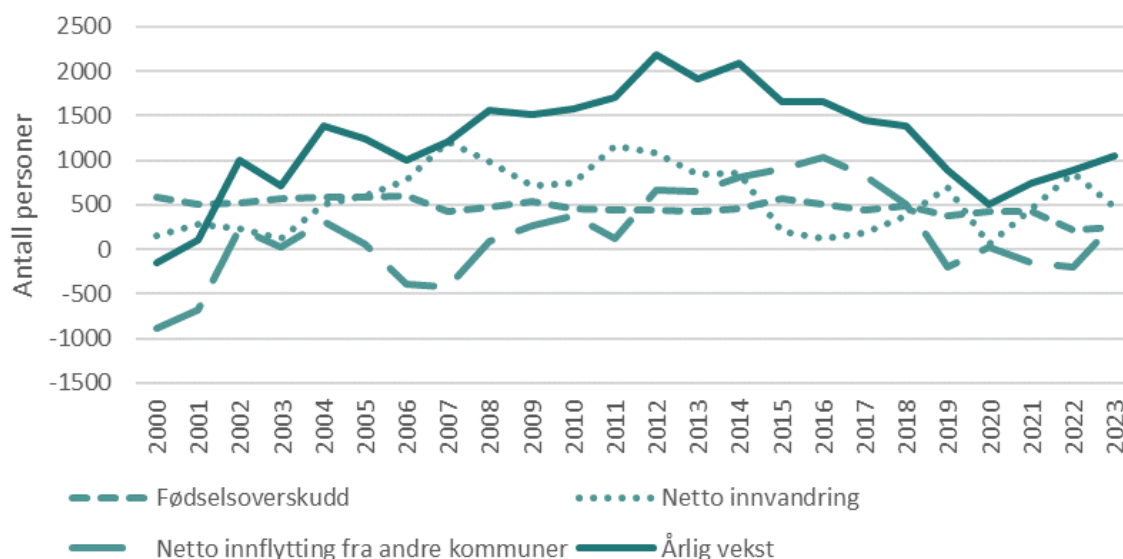
Risiko for skader eller tap som følge av klimaendringer (klimarisiko) er ikke godt nok ivaretatt i kommunens plansystem og praksis i dag. Det er heller ikke klart definert i statlig veiledning til kommuner eller i regelverk som angår kommunen. Det er viktig at det gjøres vurderinger av klimarisiko i planlegging og beslutningsprosesser.

Befolkningsutvikling

I 2023 økte antall innbyggere med 1 047 personer, og per 31. desember 2023 bodde det 130 921 personer i Bærum kommune.

Befolkningsveksten ble 0,8 prosent. Veksten skyldes at netto innflytting til Bærum fra andre kommuner gikk fra negativ vekst i 2021/2022 til positiv vekst (298) i 2023. 6 993 personer flyttet til kommunen i 2023, mens 6 695 flyttet ut. Netto innvandring bidro mest til veksten (481). 1 551 flyttet til Bærum fra utlandet, mens 1 070 flyttet ut av kommunen og landet. En betydelig andel av innvandringen var bosetting av flyktninger (391), hvorav ukrainske statsborgere utgjorde en dominerende andel (256). Fødselsoverskuddet er på samme nivå som i 2022 (249) og må betraktes som lavt sammenlignet med gjennomsnittet de ti siste årene (413). Figuren under viser at en gradvis avtakende befolkningsvekst siden 2014 ser ut til å snu i 2020. De siste tre årene har veksten vært økende.

Figuren og tabellen viser vekstkomponenter og årlig vekst 2000–2023.

År	Fødselsoverskudd	Netto innvandring	Netto innflytting fra andre kommuner	Årlig vekst
2000	588	152	-885	-145
2001	500	278	-676	102
2002	524	237	234	995
2003	570	124	24	718
2004	585	501	307	1393
2005	582	596	56	1238
2006	600	782	-396	1004

2007	424	1212	-421	1212
2008	479	987	97	1556
2009	538	715	260	1513
2010	465	746	373	1576
2011	447	1165	114	1700
2012	442	1080	667	2188
2013	427	835	651	1911
2014	453	852	811	2097
2015	562	195	907	1663
2016	498	123	1038	1660
2017	437	180	824	1446
2018	487	381	501	1387
2019	379	705	-202	891
2020	421	61	26	501
2021	423	455	-147	749
2022	225	862	-201	892
2023	249	481	298	1047

Boligbygging i Bærum

Boligbygging er viktig for kommunens befolkningsutvikling på lengre sikt. Bærum kommune legger opp til at 95 prosent av bolig- og arbeidsplassveksten skal skje innenfor langsiktige vekstområder og prioriterte kollektivknutepunkter. Dette er i tråd med den langsiktige arealstrategien for å bygge opp under målsettingen om grønn mobilitet og nullvekst i biltransport. De viktigste utbyggingsområdene er Fornebu, Sandvika, Lysaker og Høvik, samt prioriterte stasjoner langs skinnegående kollektivtilbud.

I 2023 ble det ferdigstilt 268 boliger i Bærum. 52 prosent av boligene ble bygget innenfor langsiktige vekstområder og prioriterte knutepunkter med god kollektivdekning. Cirka 49 prosent av boligene som ble bygget og ferdigstilt, var leiligheter.

Tabellen viser boligproduksjon for årene 2012–2023.

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Boligproduksjon	719	663	700	696	623	971	639	401	726	597	283	268

Medarbeidere

Bærum kommune er en stor arbeidsgiver med over 13 000 medarbeidere.

Arbeidsgiveransvaret til kommunen forutsetter ivaretagelse og helhetlig fokus på medarbeiderne. Kommunen skal sikre at medarbeidere opplever trygge arbeidsmiljøer, tillitsbasert ledelse og styring, og mulighet for kompetanseheving og utvikling. Kommunen skal være en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver, som er innovativ og omstillingsdyktig, med motiverte og engasjerte medarbeidere. Kommunen skal ha ledere som er trygge i arbeidsgiver- og lederrollen. Lederne skal være robuste under press og holde fast i kommunens verdier, også når de utfordres. De skal være trygge i arbeidsgiver- og lederrollen, og håndtere utfordringer knyttet til blant annet tjenestekvalitet, arbeidsmiljø, rekruttering, omstilling og sykefravær.

Medarbeidere i 2022 og 2023 fordelt på kvinner og menn per 31.12.

Nøkkeltall medarbeidere	2022 Årsverk	2022 Fast ansatte	2022 Time- lønnede	2022 Personer totalt	2022 Årsverk	2022 Fast ansatte	2022 Time- lønnede	2022 Personer totalt
Kvinner	5 758	6 427	2 571	8 998	5 976	6 626	2 653	9 279
Menn	2 144	2 424	1 124	3 548	2 280	2 558	1 245	3 803
SUM	7 902	8 851	3 695	12 546	8 256	9 184	3 898	13 082

Fordeling av medarbeidere med minoritetsbakgrunn

Minoritetsbakgrunn	2022 Årsverk	2022 Personer	2022 Andel årsverk	2023 Årsverk	2023 Personer	2023 Andel årsverk
Kvinner	1 100	1 736	18,3 %	1 099	1 617	17,6 %
Menn	403	661	17,8 %	418	644	17,5 %
Andel fast ansatte totalt	1 503	2 397	18,1 %	1 518	2 261	17,6 %

Utvalgte nøkkeltall knyttet til medarbeidere for 2021–2023

Nøkkeltall samlet 2021–2023	2021	2022	2023
Antall medarbeidere – årsverk	7 826	7 903	8 256
Antall medarbeidere – personer totalt	12 503	12 546	13 082
Andel kvinner – årsverk	73,3 %	72,9 %	72,4 %
Andel ansatte med minoritetsbakgrunn	16,9 %	18,1 %	17,6 %
Andel fag-stillinger – Aldring og mestring (Pleie og omsorg 2021-22)	78,1 %	78,3 %	78,8 %
Andel fag-stillinger – Oppvekst barnehage	72,3 %	69,7 %	67,4 %
Antall lærlinger	83	84	58
Andel deltid (mindre enn 80 prosent stilling)	31,1 %	30,5 %	30,2 %
Sykefravær	8,0 %	9,0 %	9,9 %

Fordeling av kjønn og lønn

Stillingstype	2022 Andel kvinner	2022 snittlønn menn	2022 Snittlønn kvinner	2023 Andel kvinner	2023 Snittlønn menn	2023 Snittlønn kvinner
Toppledere	67 %	1 292 190	1 180 323	70 %	1 323 133	1 181 890
Tjenesteledere, avdelingsledere	72 %	798 841	765 472	73 %	845 269	784 866
Akademikere	68 %	704 836	689 309	68 %	737 586	715 501
Høyskole med tilleggsutdanning	78 %	541 274	547 165	80 %	574 165	586 109
Høyskole uten tilleggsutdanning	81 %	502 949	503 792	80 %	530 600	529 994
Fagarbeidere/ hjelpepleiere	69 %	473 398	471 004	69 %	503 255	496 500
Ufaglærte	63 %	398 651	400 081	63 %	427 266	427 155
Pedagogisk personale	80 %	583 367	592 667	78 %	631 506	638 324

Den økonomiske utviklingen

Årsberetningen har fokus på 2023. Dette kapittelet beskriver trender og gir mer utfyllende informasjon om de ulike delene av regnskapet. Hvis det ikke er angitt noe annet, er det brukt faste 2023-kroner for å vise realverdien i sammenligninger mellom år. Omregningen til 2023-kroner er gjort med utgangspunkt i konsumprisindeksen (KPI). For 2023 er KPI 5,5 prosent. Inntekter presenteres med negativt fortegn i tabellene.

Driftsregnskapet

I dette avsnittet beskrives trender og utviklingen i noen hovedstørrelser. Det gjøres også rede for hva som er de viktigste faktorene som påvirker utviklingen.

Tabellen viser hovedoversikten for driftsregnskapet i perioden 2019–2023.

Beløp i mill. 2023-kr	2019	2020	2021	2022	2023
Skatteinntekter	-7 944,9	-7 499,2	-8 646,8	-9 527,3	-8 391,6
Rammetilskudd	-1 680,1	-2 291,5	-1 897,9	-1 022,0	-1 728,3
Andre sentrale inntekter	-286,9	-238,8	-181,5	-209,4	-289,0
Driftsinntekter i tjenestoområdene	-3 138,2	-3 106,4	-3 201,4	-3 033,5	-3 119,7
Sum driftsinntekter	-13 050,0	-13 135,9	-13 927,7	-13 792,1	-13 528,6
Sum driftsutgifter	11 871,6	11 997,9	12 584,3	12 443,0	12 641,2
Brutto driftsresultat (korrigert for avskrivninger)	-1 178,4	-1 138,0	-1 343,4	-1 349,1	-887,4
Renteinntekter	-98,9	-73,7	-53,0	-99,7	-155,2
Avkastning forvaltningsfondet	-342,7	-244,8	-295,4	249,8	-334,4
Renteutgifter	234,1	227,4	182,6	251,3	436,8
Avdrag	433,0	448,4	482,1	479,3	446,4
Netto finansutgifter	225,4	357,2	316,3	880,7	393,7
Netto driftsresultat	-953,0	-780,8	-1 027,1	-468,4	-493,7

I tabellen er finansdelen korrigert for å få frem avkastningen i forvaltningsfondet, og viser avkastning før administrative kostnader er trukket ut.

Utviklingen i brutto driftsresultat

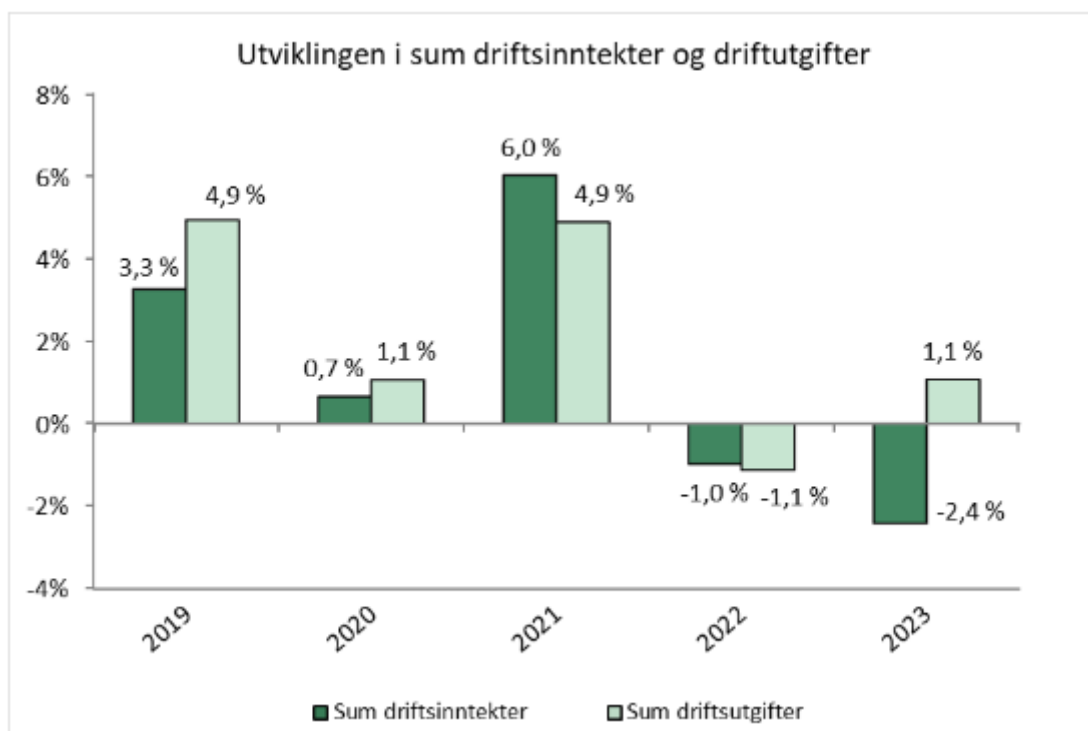
Utviklingen i brutto driftsresultat påvirkes av utviklingen i driftsutgiftene og driftsinntektene. De viktigste elementene er lønn og skatteinntekter.

Brutto driftsresultat hadde en negativ utvikling frem til og med 2020, men styrket seg igjen i 2021 og 2022 til tross for ekstraavgifter ved covid-19-pandemien. Hovedårsaken er ekstraordinære skatteinntekter disse to årene. I 2023 ble brutto driftsresultat markant lavere enn de foregående årene.

Dette skyldes en kombinasjon av lavere frie inntekter (skatt og rammetilskudd) og økte driftsutgifter i sektorene.

Driftsutgiftene stiger mer enn driftsinntektene

Figuren og tabellen viser årlig realvekst i perioden 2019–2023 i driftsutgifter og driftsinntekter.

	2019	2020	2021	2022	2023
Sum driftsinntekter	3,3 %	0,7 %	6,0 %	-1,0 %	-2,4 %
Sum driftsutgifter	4,9 %	1,1 %	4,9 %	-1,1 %	1,1 %

Figuren og tabellen viser at med unntak av 2021 har utgiftene økt mer enn driftsinntektene de fem siste årene. Både i 2021 og 2022 ble inntektene og utgiftene påvirket av pandemien. En negativ vekst i skatteinntektene og høy lønns- og prisvekst er hovedforklaringen på utviklingen i 2023.

Variasjonen i inntektsveksten skyldes i hovedsak variasjon i veksten i skatteinntektene. Eksempelvis var veksten i skatteinntektene i 2021 og 2022 på henholdsvis 19,3 og 16,5 prosent, mens den var på -7,5 prosent i 2023. Skatteinntektene er kommunens største inntektskilde og utgjør cirka 60 prosent av de samlede inntektene. Bærum har hatt en årlig gjennomsnittlig skattevekst på 6,3 prosent de fem siste årene.

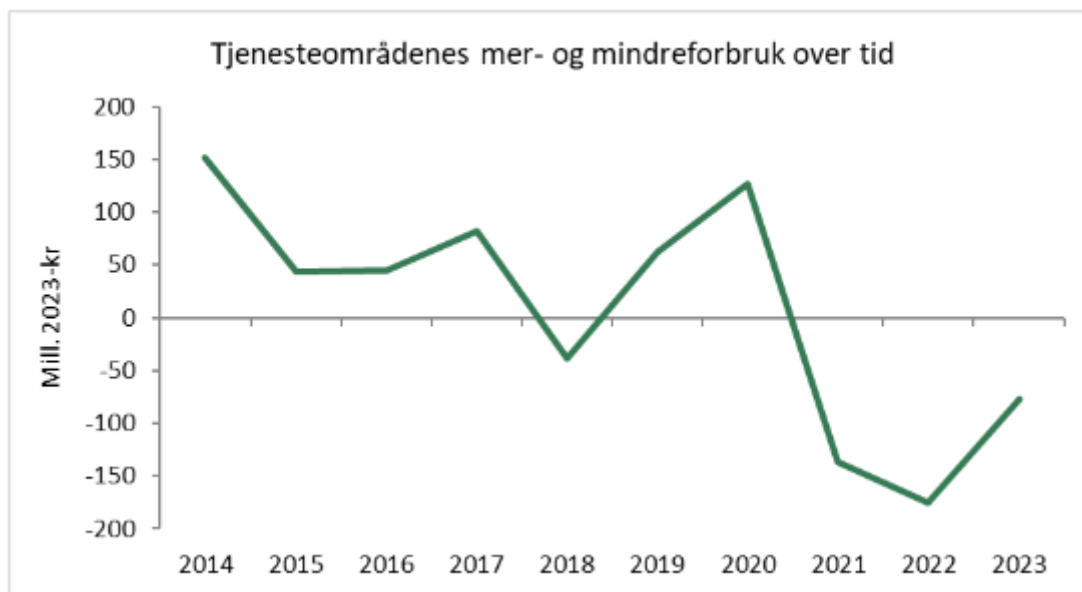
Driftsutgiftene påvirkes i stor grad av endringene i lønnsutgiftene. I tillegg fører spesielle situasjoner som covid-19-pandemien og krigen i Ukraina til større årlige variasjoner i utgiftsnivået. De samlede

Lønnsutgiftenes andel av sum driftsutgifter er i overkant av 60 prosent. I perioden 2019–2023 har den gjennomsnittlige årlige veksten i lønnsutgiftene vært rundt 4,4 prosent. Her trekker veksten i 2020 ned. Dette året ble lønnsveksten ekstraordinært lav (0,9 prosent), for en stor del på grunn av pandemien. 2023 trekker opp snittet, med en lønnsvekst på 7,7 prosent.

Negativ utviklingen i mer-/mindreforbruk for tjenesteområdene de siste årene

Med unntak av 2018 var resultatet (mer-/mindreforbruk) for tjenesteområdene positivt fra 2014 og frem til og med 2020. De tre siste årene har resultatet for tjenesteområdene vært negativt, i 2021 og 2022 i hovedsak som følge av merutgifter knyttet til covid-19-pandemien og merforbruk på ordinær drift innenfor pleie- og omsorgstjenester. Det negative resultatet i 2023 tyder på for høy aktivitet i forhold til de økonomiske rammene for tjenesteområdene. Det vil derfor være økt fokus på omstillingsarbeid de kommende årene for å tilpasse tjenesteområdenes budsjett til lavere økonomiske rammer. I 2023 er de største merforbrukene/mindreinntektene knyttet til området Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid innenfor Helse og velferd, økt pleiebehov i sykehjem og hjemmetjenesten innenfor Aldring og mestring, vedlikehold og rehabilitering av bygningsmassen, og drift og vedlikehold av veier, parker og friområder. Innenfor Oppvekst er det variasjoner med både større merforbruk og mindreforbruk.

Figuren og tabellen viser utviklingen i tjenesteområdenes mer- og mindreforbruk over tid.

Beløp i mill. 2023-kr	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mer-/mindreforbruk tjenesteområdene	151	43	45	82	-38	62	126	-137	-176	-77

Utviklingen i premieavvik og resultateffektene

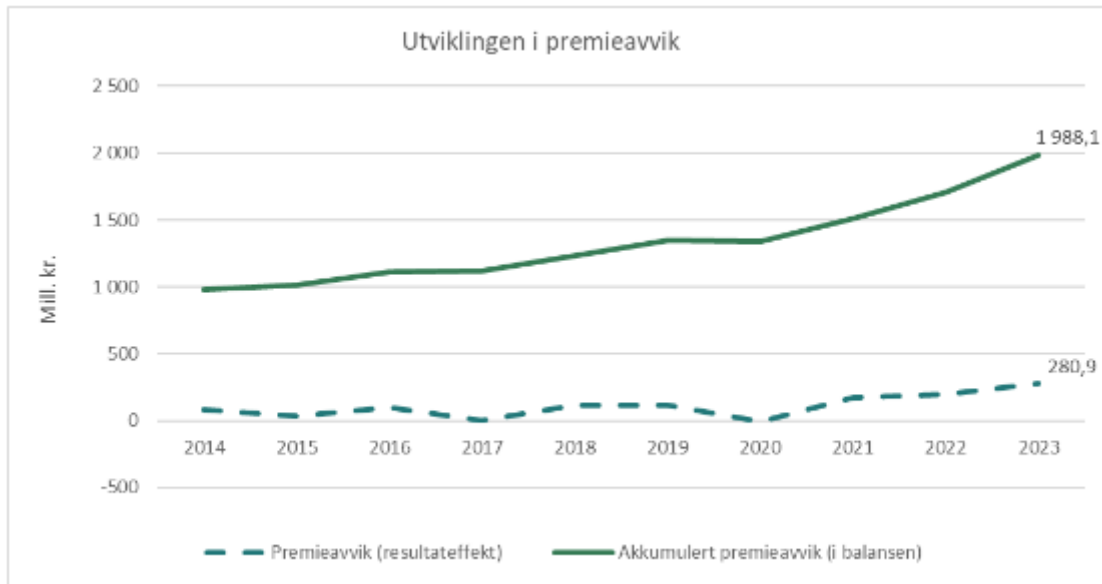
Pensjonspremien er det beløpet kommunen betaler inn til sine pensjonsleverandører. Premien har likviditetseffekt og utgiftsføres i driftsregnskapet. Hvert år beregnes pensjonskostnader på grunnlag av kriterier fastsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet. Differansen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad omtales som premieavvik. Årets premieavvik inntektsføres i regnskapet, men har ikke likviditetseffekt. For å sikre at det over tid er samsvar mellom betalte premier og regnskapsførte pensjonskostnader, må kommunen også kostnadsføre – eller amortisere – premieavviket. Amortiseringen kostnadsføres over flere år, men har ikke likviditetseffekt.

Ordningen med premieavvik ble innført med effekt fra 2002. Hensikten med ordningen er å sikre jevnere belastning av pensjonsutgifter i regnskapene over år. Utviklingen frem til 2022 viser at akkumulert premieavvik har økt hvert år (høyere inntektsføring av premieavvik enn kostnadsføring/amortisering av premieavvik), med unntak av 2005 og 2020.

Ordningen med inntektsføring av premieavviket innebærer at kommunen skyver på kostnadsføringen av pensjonskostnadene. I alle år hvor premieavviket for inneværende år overstiger amortiseringen av premieavvik fra tidligere år, vil ordningen gi en positiv resultateffekt i regnskapet. Det betyr at både brutto og netto driftsresultat for kommunen blir høyere enn hvis kun faktiske inn- og utbetalinger hadde blitt ført i regnskapet. Dette igjen innebærer at årsresultatet blir tilsvarende høyere. For 2023 ville årsresultatet blitt 246 mill. lavere om de faktiske pensjonsutgiftene hadde blitt ført i regnskapet (281 mill. inkluderte arbeidsgiveravgift), og netto avsetning til disposisjonsfond ville blitt tilsvarende lavere og bruk av disposisjonsfond tilsvarende høyere.

I perioden fra 2002 til 2023 har akkumulert premieavvik økt til 1 741 mill. (1 988 mill. inkludert arbeidsgiveravgift). Dette gjenspeiler utgifter som kommunen har hatt til sine pensjonsleverandører, men som ikke er kostnadsført i regnskapet. Akkumulert premieavvik vil bli kostnadsført over tid, men så langt har ordningen gitt økt akkumulert premieavvik i balansen nesten alle år. Det anbefales at kommunens disposisjonsfond til enhver tid minimum er lik akkumulert premieavvik (inkludert arbeidsgiveravgift) slik at man opprettholder tilstrekkelig likviditet.

Figuren og tabellen viser utviklingen i resultateffekten av premieavviket (årets premieavvik minus årets amortisering av premieavvik) og akkumulert premieavvik i perioden 2014–2023. Alle tall er inkludert arbeidsgiveravgift.

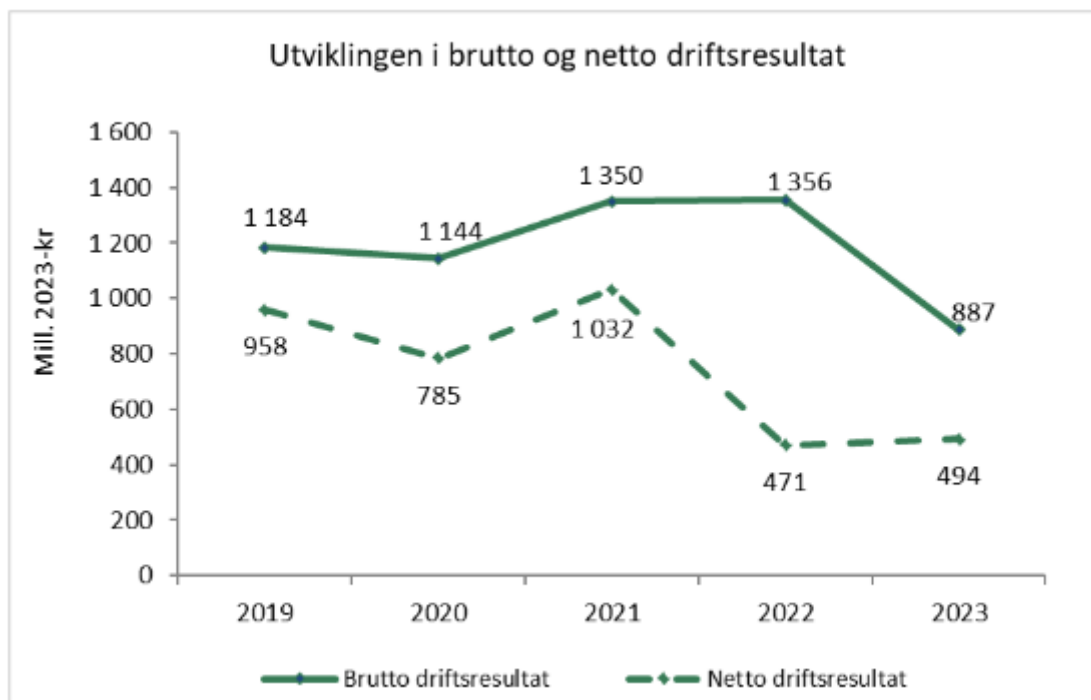
Beløp i mill. kr	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Premieavvik (resultateffekt) (inkl. aga)	80,0	33,2	99,6	2,4	116,1	112,2	-9,1	175,1	195,1	280,9
Akkumulert premieavvik (inkl. aga)	982,5	1 015,7	1 115,3	1 117,8	1 233,9	1 346,1	1 337,0	1 512,1	1 707,2	1 988,1

Lavere netto driftsresultat

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat fratrullet netto finansutgifter. Netto finansutgifter er kommunens renteutgifter og -inntekter, avdrag på lån og avkastningen på kommunens finansielle plasseringer.

Netto driftsresultat har variert mer enn brutto driftsresultat. Hovedsakelig skyldes dette avkastningen på forvaltningsfondet. Forvaltningsfondet hadde en positiv avkastning i årene 2019–2023, med unntak av 2022. Avkastningen i perioden har variert fra en negativ avkastning på 251 mill. i 2022 til en positiv avkastning på 344 mill. i 2019.

Figuren og tabellen viser utviklingen i brutto og netto driftsresultat i perioden 2019–2023.

Beløp i mill. 2023-kr	2019	2020	2021	2022	2023
Brutto driftsresultat	1 184	1 144	1 350	1 356	887
Netto driftsresultat	958	785	1 032	471	494

Eksterne finansutgifter og finansinntekter

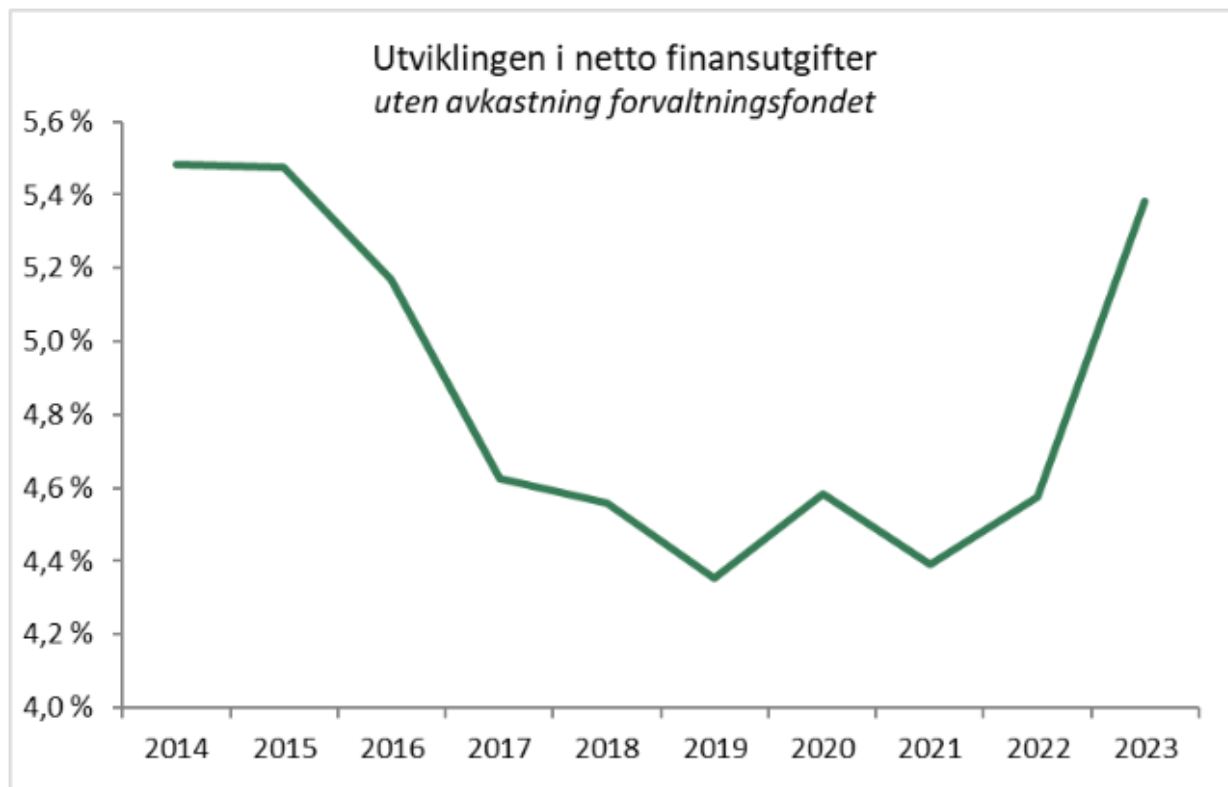
Finansutgifter og finansinntekter utgjør forskjellen mellom netto og brutto driftsresultat.

Driftsregnskapets finansposter består i hovedsak av renteinntekter, renteutgifter og avdrag, og gevinst og tap knyttet til forvaltningsfondet.

Netto finansutgifter svinger betydelig fra år til år. Nivået har siden 2014 spent fra 1,7 til 6,6 prosent av driftsinntektene det enkelte år, og med et gjennomsnitt i underkant av 3,6 prosent. De store svingingene skyldes i stor grad avkastningen i forvaltningsfondet. Avkastningen var god i de fleste årene fra 2014 til 2023, men var negativ i 2018 og 2022.

Dersom forvaltningsfondet holdes utenom og man ser på utviklingen i rente- og avdragsutgifter for seg, er utviklingen mer stabil. I gjennomsnitt siste ti år har netto finansutgifter utgjort 4,9 prosent av driftsinntektene. Pengemarkedsrenten har ligget under to prosent de siste ti årene frem til sommeren 2022, da økt prisstigning, noe som førte til heving av rentenivået. I de siste månedene av 2023 var renten 4,7 prosent. Renteøkning har medført økte finansutgifter i 2023. Netto renteutgifter utgjorde 282 mill., en økning på 129 mill. fra 2022. Avdragsutgifter lå noe under fjoråret, blant annet som følge av omstrukturering av husbanklån. Avdragsutgiftene vil øke fremover som følge av økende lånegjeld. Samlet sett utgjorde netto finansutgifter uten avkastningen fra forvaltningsfondet 728 mill. i 2023. Det er 94 mill. (15 prosent) mer enn året før.

Figuren viser netto finansutgifter (uten avkastningen fra forvaltningsfondet) i prosent av sum driftsinntekter i perioden 2014–2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utviklingen i netto finansutgifter uten avkastning forvaltningsfondet	5,5 %	5,5 %	5,2 %	4,6 %	4,6 %	4,4 %	4,6 %	4,4 %	4,6 %	5,4 %

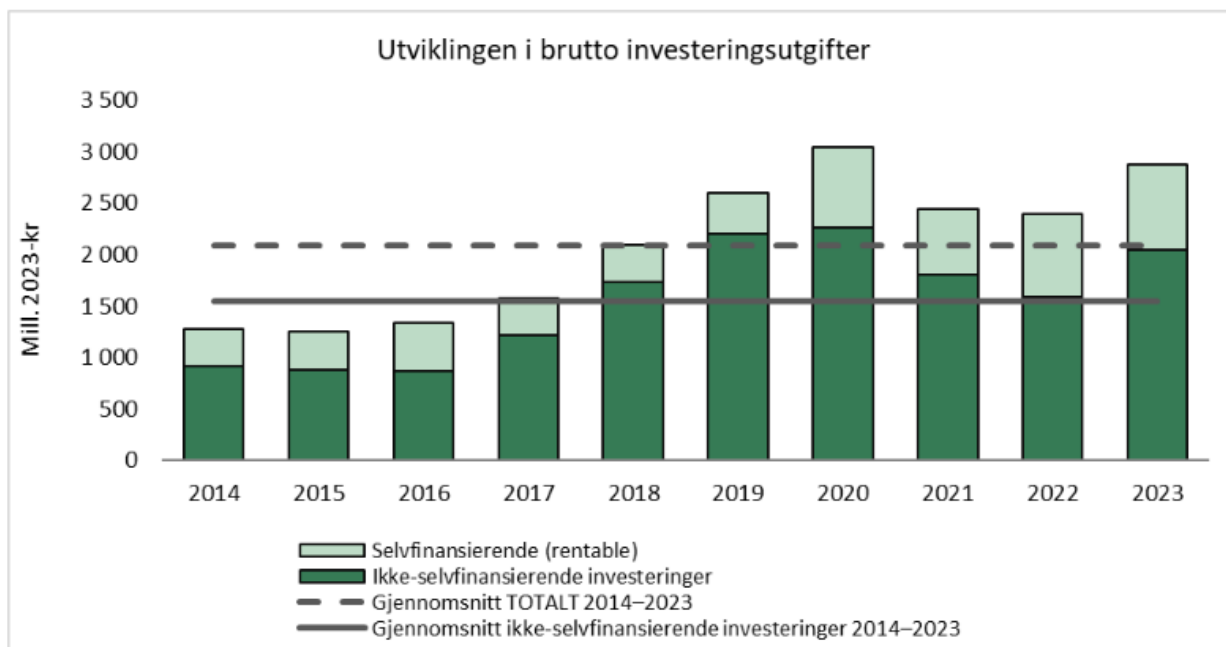
Figuren og tabellen viser hvor stor del av de samlede driftsinntektene som går med til å dekke rente- og avdragsutgiftene. Netto finansutgifter uten avkastningen i forvaltningsfondet utgjorde 5,4 prosent av driftsinntektene i 2023, og derved cirka ett prosentpoeng over nivået de senere årene. Det vil si at cirka 130 mill. mer av driftsinntektene har gått med til å dekke renter og avdragsutgifter i 2023 sammenlignet med nivået de senere årene. I perioden fra 2013 til 2022 har det vært betydelig vekst i driftsinntektene, spesielt de første årene. Finansutgiftenes andel av driftsinntektene har derved vært fallende. Fra 2022 til 2023 var veksten i driftsinntektene negativ (-2,4 prosent). Dette, sammen med økte renteutgifter, forklarer økningen i finansutgiftenes andel av driftsinntektene i 2023.

Rentenivået ble høyere i 2023 enn det som var forventet ved starten av året. Rentenivået har trolig nådd toppen, men det er usikkert hvordan inflasjonen utvikler seg og når og hvor raskt rentene vil bli satt ned. Korte renter er kommet mer opp enn lange renter, men de lange rentene har også steget til et høyere nivå enn markedet så for seg et par år tilbake.

Avdragsutgifter ventes å øke på bakgrunn av høy investeringsaktivitet. Investeringsaktiviteten som legges til grunn i den langsiktige investeringsplanen, og en forventning om at renten fremover ikke vil falle tilbake til de lave nivåene fra foregående ti-årsperiode, gjør det sannsynlig at finansutgiftenes andel av inntektene vil fortsette å øke fremover. Utviklingen i driftsinntektene vil også være en vesentlig faktor for hvordan nøkkeltallet utvikler seg over tid.

Investeringsregnskapet

Figuren viser investeringsaktiviteten i perioden 2014–2023 fordelt på ikke-selvfinansierende og selvfinansierende investeringer

Beløp i mill. 2023-kr	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ikke-selvfinansierende investeringer	916	875	864	1 212	1 737	2 200	2 264	1 806	1 585	2 043
Selvfinansierende investeringer	363	378	467	364	357	404	783	631	804	837
Brutto investeringer totalt	1 278	1 253	1 331	1 576	2 094	2 604	3 047	2 437	2 389	2 881
Gjennomsnitt TOTALT 2014–2023	2 089	2 089	2 089	2 089	2 089	2 089	2 089	2 089	2 089	2 089
Gjennomsnitt ikke-selvfinansierende 2014–2023	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550

- Gjennomsnittet for de samlede investeringene har vært i underkant av 2,1 milliarder kroner per år. Investeringsaktiviteten har vært stigende de siste årene. I 2023 ble det investert for 2,9 mrd.
- Gjennomsnittet for de ikke-selvfinansierende investeringene har vært cirka 1,5 mrd. per år. I 2023 er det investert for cirka 2,0 mrd. i denne typen prosjekter.
- De største enkeltstående prosjektene i 2023 er:
 - Emma Hjorth barneskole
 - Einåsen skole
 - Oksenøya senter (Treklang) på Fornebu
 - Busoppveien boliger
 - Wøyen gård

- Tårnkvartalet (Fornebu)
- Gullhaug omsorgsboliger
- Det har vært store investeringer i skoler i hele perioden.
- I årene fremover legges det opp til både å bygge barnehagekapasitet som en konsekvens av befolkningsvekst, og en omstrukturering av mindre barnehager med lite effektiv drift og stort vedlikeholdsbehov.
- Innenfor området Aldring og mestring har Carpe Diem demenslandsby, Lindelia sykehjem og Treklang sykehjem (Oksenøya) vært de største enkeltstående investeringene de siste årene. I tillegg har det vært investert betydelig i omsorgs- og velferdsboliger.
- De siste årene har svømmeanlegget på Rud, sammen med utbyggingen av friidrettsstadion på Rud, vært de to største investeringsprosjektene innenfor området Kultur og idrett.
- De selvfinansierende (rentable) investeringene til vann, avløp og renovasjon og omsorgs- og velferdsboliger har i gjennomsnitt utgjort 26 prosent av de samlede investeringene de ti siste årene. I 2023 utgjorde de selvfinansierende investeringene 29 prosent.

Balansen

Avsnittet tar for seg utviklingen i likviditet, fondsmidler og lånegjeld de siste fem årene. Det har disse hovedpunktene:

- Bærum kommunes samlede likviditet er redusert med 1,4 milliarder kroner siste fem år og utgjør 0,7 mrd. Til tross for en vesentlig endring ligger både likviditetsreserve og likviditetsgrad over gjeldende mål.
- Samlede fondsmidler ved utgangen av 2023 utgjorde 5,6 mrd., 0,5 mrd. mindre enn i 2022.
- Langsiktig gjeld utgjorde 12,7 mrd., 0,2 mrd. mindre enn i 2022. Gjelden har de siste fem årene økt med 2,1 mrd.

Likviditeten har blitt svakere

Tabellen viser utviklingen i arbeidskapitalen og likviditetsreserven i perioden 2019–2023.

Beløp i mill. 2023-kr	2019	2020	2021	2022	2023
Arbeidskapital *	3 452	3 615	3 318	3 629	2 483
Likviditetsreserve **	2 057	1 585	1 526	1 273	656
Likviditetsgrad ***	2,2	2,0	1,9	1,5	1,3

* Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

** Likviditetsreserve er arbeidskapitalen fratrasket bundne fondsmidler, ubrukte lånemidler og premieavvik på pensjon, og tillagt avsetninger til påløpte feriepenges. Forvaltningsfondet holdes utenfor. Måltall for likviditetsreserve: minimum 300 mill.

*** Likviditetsgrad = (omløpsmidler – ubrukte lån – bundne fond – premieavvik på pensjon) / (kortsiktig gjeld – påløpte feriepenges). Likviditetsgraden bør være større enn 1.

Den finansielle situasjonen er god, men likviditeten er svekket. Arbeidskapitalen utgjør 2,5 mrd. Det viser at det er tilstrekkelig omløpsmidler til å dekke den regnskapsførte kortsiktige gjelden i balansen. Det er samtidig viktig å følge med på de andre nøkkeltallene for likviditet, som likviditetsreserve og likviditetsgrad, da disse tar hensyn til ytterligere regnskapsinformasjon av betydning for likviditeten. Forvaltningsfondets bufferkapital (omløpsmidler) er her trukket ut, da midlene etter kommunestyrets vedtak skal forvaltes langsiktig, men representerer regnskapsmessig sett en ekstra buffer.

Arbeidskapitalen i 2023 endte 1 milliard kroner lavere enn nivået fra 2019–2022. I samme periode har likviditetsreserven endret seg mer gradvis. Likviditetsreserven var på det høyeste i 2019 med 2,1 mrd., og ble fra 2022 til 2023 redusert fra 1,3 mrd. til 0,7 mrd. Endringene skyldes blant annet bruk av oppsparte fondsreserver (disposisjonsfond) ved finansiering av ordinære investeringer. I tillegg er akkumulert premieavvik pensjon økt år for år og kommet opp i hele 2 mrd. En stor del av arbeidskapitalen er derved ikke direkte tilgjengelig likviditet da den er brukt til betaling av løpende pensjonspremier, men regnskapføring av kostnaden skjer med forsinkelse (kostnaden amortiseres over 7 år). Premieavvik er nærmere omtalt under Driftsregnskapet.

Til tross for en vesentlig endring ligger både likviditetsreserve og likviditetsgrad over måltallene i hele perioden. Måltallet på minimum 300 mill. i likviditetsreserve har ligget fast over flere år og er under vurdering. Likviditetsgraden var 1,3 i 2023, og har fulgt en nedadgående trend siden 2019. Kommunedirektøren vil følge med på utviklingen.

Fondene reduseres

Tabellen viser utviklingen i kommunens fondsmidler i perioden 2019–2023.

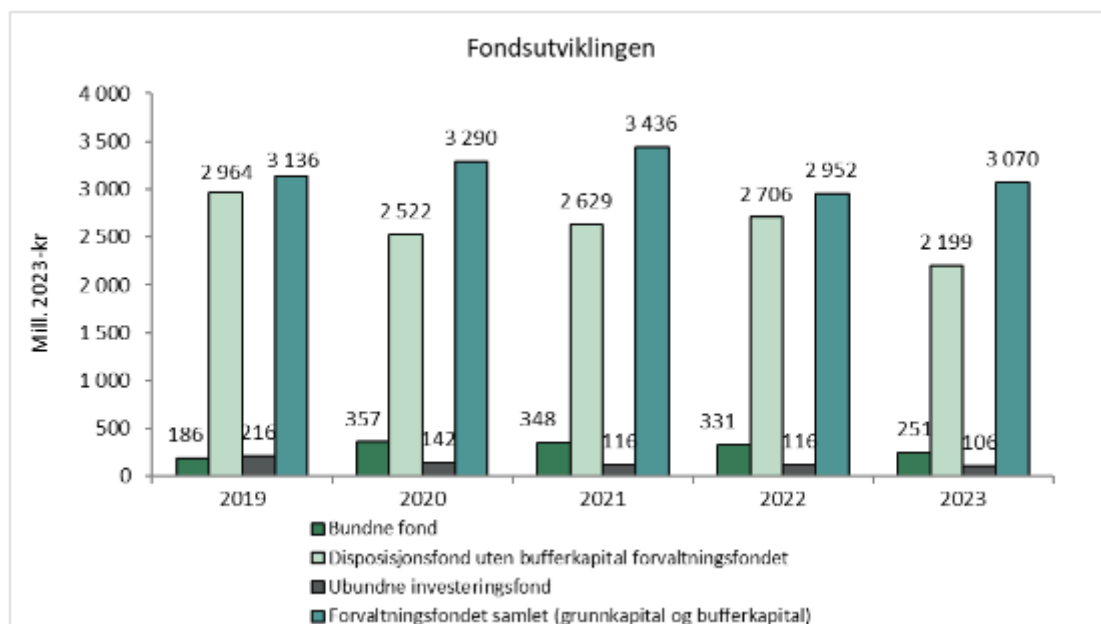
Beløp i mill. 2023-kr	2019	2020	2021	2022	2023
Sum fond	6 502	6 312	6 530	6 104	5 627

Samlede fondsmidler utgjorde 5,6 mrd. ved utgangen av 2023, 478 millioner kroner mindre enn i 2022. Endringen i perioden fra 2019 til 2023 er -876 mill., og viser at det i disse årene er brukt av oppbygde reserver.

Som vist i figuren og tabellen under utgjør disposisjonsfond til drift og investering og forvaltningsfondet de største grupperingene. Gjennomsnittlig fondsbeholdning de siste fem årene er 6,2 mrd., mens det i de to foregående femårsperiodene var henholdsvis 5,8 mrd. og 4,6 mrd.

Fondsbeholdningen tilsvarer 42 prosent av årets driftsinntekter, fem prosentpoeng mindre enn gjennomsnittet for de fire foregående årene.

Figuren og tabellen viser sammensetning og utvikling i kommunens fondsmidler i perioden 2019–2023.

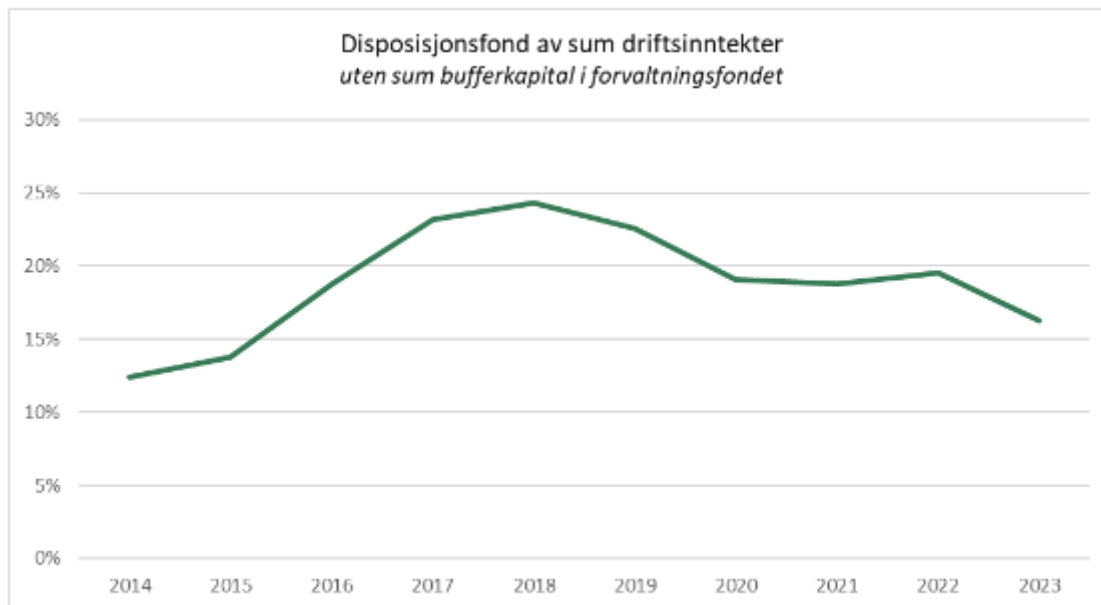

Beløp i mill. 2023-kr	2019	2020	2021	2022	2023
Bundne fond	186	357	348	331	251
Disposisjonsfond, drift og investeringer uten bufferkapital forvaltningsfondet	2 964	2 522	2 629	2 706	2 199
Ubundne investeringsfond	216	142	116	116	106
Forvaltningsfondet samlet (grunnkapital og bufferkapital)	3 136	3 290	3 436	2 952	3 070

Figuren og tabellen viser sammensetningen av fondsmidlene, med forvaltningsfondet skilt ut. Sum disposisjonsfond blir derved mindre, og samsvarer ikke direkte med sum disposisjonsfond i kommunens regnskap. Forvaltningsfondet utgjør en betydelig del av kommunens fondsbeholdning. Resultatene for forvaltningsfondet er omtalt kort i årsberetningen og mer utførlig behandlet i Finansrapport 2023 (se eget menypunkt). Siden disse midlene er avsatt for langsiktig forvaltning, må de i mange analyser holdes utenfor for å få frem et bilde av den løpende økonomiske situasjonen. Det er forutsatt at realverdien

skal opprettholdes. Årets resultat i form av gevinst eller tap føres mot forvaltningsfondet. Det er kun den budsjetterte realavkastningen som tas ut hvert år.

Figuren og tabellen viser utviklingen i disposisjonsfondet (uten bufferkapitalen til forvaltningsfondet) i perioden 2014–2023 sammenlignet med utviklingen i driftsinntekter i samme periode.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Disposisjonsfond av sum driftsinntekter	12,4 %	13,7 %	18,8 %	23,2 %	24,3 %	22,6 %	19,1 %	18,8 %	19,5 %	16,3 %

Som figuren og tabellen viser, har disposisjonsfondet (kommunens reserver) blitt styrket i perioden 2015–2018. Dette har vært mulig som følge av gode resultater i en periode med god skatteinntang. Størrelsen på reservene gjør det mulig å opprettholde 50 prosent egenkapitalfinansiering av investeringene i perioder med ekstra høy investeringsaktivitet, uten at belastningen på driften blir for høy. I tillegg gjør dette kommunen i stand til å jobbe med langsiktig omstilling av tjenestene.

Lånegjelden stiger

Tabellen viser utvikling i kommunens langsiktige lånegjeld i perioden 2019–2023:

Beløp i mill. 2023-kr	2019	2020	2021	2022	2023
Ikke-selvfinansierende lån*	5 982	6 225	6 165	6 345	6 336
Selvfinansierende lån**; vann, avløp, renovasjon og boliger	3 142	3 764	3 748	4 127	4 142
Selvfinansierende formidlingslån**	1 327	1 634	2 008	2 295	2 121
Ikke-selvfinansierende lån, øvrige***	199	187	172	154	138
Sum lånegjeld	10 651	11 810	12 093	12 922	12 737

* Ikke-selvfinansierende (ikke rentable) lån er lån til ikke-selvfinansierende investeringer, der finansutgiftene må dekkes av kommunens egne midler (salgsinntekter, drifts- og fondsmidler).

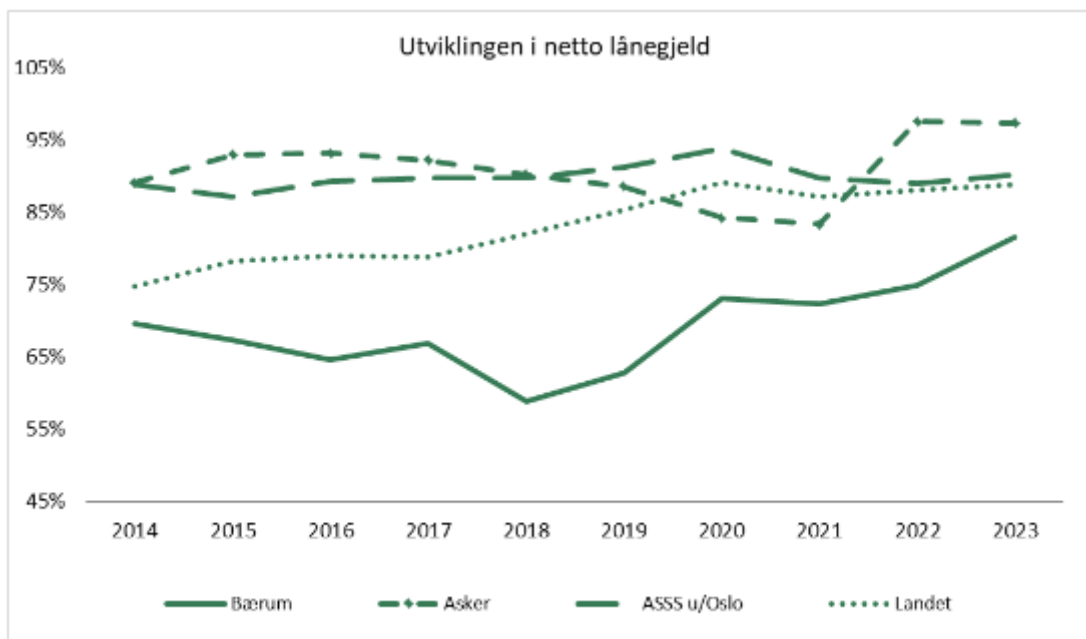
** Selvfinansierende (rentable) lån er lån der renter og avdrag dekkes av brukere, for eksempel via husleie, gebyrer og avgifter. Kategorien formidlingslån er innlånte midler fra Husbanken til videreformidling. Låntakerne betaler lånekostnadene.

*** Ikke-selvfinansierende lån, øvrige er gjeld via offentlig-privat samarbeid (OPS) finansiert ved finansiell leasing.

Samlet langsiktig lånegjeld, som består av lån og finansiell leasing, utgjorde 12,7 mrd. i 2023, 0,2 mrd. mindre enn i 2022 og 2,1 mrd. mer enn i 2019. Det er en økning på 20 prosent på 5 år. Hele 86 prosent av økningen gjelder selvfinansierende gjeld, hvorav gjeld til videreformidling økte med 0,8 mrd. (38 prosent av økning i samlet gjeld) i femårsperioden. Gjeld til vann, avløp, renovasjon og boliger økte med 1 mrd. (48 prosent av økningen i samlet gjeld). Ikke-selvfinansierende lånegjeld økte med 0,3 mrd. (14 prosent av økningen i samlet gjeld).

Det har vært stor utlånsvekst de senere år som følge av boligpolitisk satsing og økt bruk av formidlingslån som virkemiddel blant annet rettet mot barnefamilier. I 2023 var det 477 mill. i ubrukte lånemidler fra 2022, slik at det kun ble tatt opp 25 mill. i nye lån (totalt disponibelt cirka 500 mill. til videre formidling).

Figuren og tabellen viser utviklingen i netto lånegjeld i prosent av sum driftsinntekter i perioden 2014–2023 (konsern-tall).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bærum	70 %	67 %	65 %	67 %	59 %	63 %	73 %	72 %	75 %	82 %
Asker	89 %	93 %	93 %	92 %	90 %	89 %	84 %	83 %	98 %	97 %
ASSS uten Oslo	85 %	87 %	89 %	90 %	90 %	91 %	94 %	90 %	89 %	92 %
Landet	75 %	78 %	79 %	79 %	82 %	85 %	89 %	87 %	88 %	89 %

Gjeldsgraden for Bærum som konsern økte i 2023 fra 75 til 82 prosent. Figuren og tabellen viser også at gjeldsgraden i Asker, et gjennomsnitt av store kommuner (ASSS) og landets kommuner samlet er høyere enn i Bærum, men at avstanden minker. Tallene i figuren og tabellen er beregnet av SSB (KOSTRA-tall) og viser konserntall, der regnskapsenheter som kommunale foretak (KF) og interkommunale selskaper (IKS) er inkludert, men ikke kommunale aksjeselskap (AS).

Beregnet gjeldsgrad, basert på kommunekassens årsregnskap, viser en økning fra 74 til 78 prosent. Det er planlagt omfattende investeringer de neste årene, og gjeldsgraden vil øke videre i Bærum som følge av dette. Forskjellen mellom gjeldsgrad for kommunekassen og konsern skyldes Asker og Bærum Vannverk (IKS). Selskapets lånegjeld øker som følge av bygging av nytt vannbehandlingsanlegg som skal stå ferdig i 2026.

Kommunens totale lånegjeld tilsvarer en gjeld på **97 000** kroner per innbygger i 2023. Av dette utgjør den ikke-selvfinansierende gjelden cirka 50 000 kroner (51 prosent).

Hoveddelen av lånegjelden er serielån som avdras over investeringsenes løpetid, men kortere lån som må refinansieres ved forfall, inngår også i porteføljen. Lån som skal refinansieres innen ett år, utgjorde 600 millioner kroner per 31.12.2023. Det vises til Finansrapport 2023, som inngår i årsrapporten, og til noter i Regnskap 2023 for ytterligere informasjon om gjeldsporteføljen.

Tabellen viser sum lånegjeld og netto lånegjeld per innbygger i perioden 2019–2023 (tall for kommunekassen).

Beløp i hele 2023-kr	2019	2020	2021	2022	2023
Sum lånegjeld, per innbygger	83 383	92 099	93 760	99 494	97 290
Netto lånegjeld*, per innbygger	70 745	73 116	74 840	78 608	79 007

** Ved beregning av netto lånegjeld er lån til videreformidling og ubenyttede lånemidler holdt utenom.*

Utlån

Totale utlån utgjorde 1 860 mill. i regnskapet for 2023. Det er 129 mill. mer enn i regnskapet for 2022. Videreutlån av husbankmidler til boligformål (startlån og lignende) utgjør hoveddelen med 1 825 mill. Resterende beløp er utlån av egne midler og utlån under inkassosovervåking (2,4 mill., egne og videreformidlede lån). Det gjenstod 256 mill. i ubrukte lånemidler per 31.12.2023.

Eierstyring av foretak og selskaper

Bærum kommunes har følgende eierposisjoner/-interesser per 31.12.2023:

Aksjeselskap	Selskapsform	Eierandel
Kalk Eiendom AS	Aksjeselskap	100 %
ARBA AS	Aksjeselskap	100 %
Flytårnet Fornebu AS	Aksjeselskap	100 %
Steinverdi AS	Aksjeselskap	100 %
Veas AS	Aksjeselskap	21,5 %
Vårt Sandvika AS	Aksjeselskap	20 %
Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS	Aksjeselskap	10 %
Filmparken AS	Aksjeselskap	0,17 %
Centro Asistencial Noruego SLU (CAN)	Spansk andelsselskap	100 %
Asker og Bærum Brann og Redning IKS	Interkommunalt selskap	57,3 % *)
Asker og Bærum Vannverk IKS	Interkommunalt selskap	50 %
Viken kontrollutvalgssekretariat IKS (VIKUS)	Interkommunalt selskap	16,7 %
KLP (andel i forhold til pensjonsmidler sykepleiere)	Gjensidig selskap	
Bærum kommunale pensjonskasse	Selveiende institusjon	

** Eierandelen i ABBR IKS justeres hvert andre år, første gang basert på folketallet per 1. januar 2020.*

Stiftelser (selveiende og selvstyrende):

- Stiftelsen Sonja Henies og Niels Onstads Stiftelse
- Stiftelsen – Lommedalsbanen
- Fridtjof Nansen-stiftelsen på Polhøgda
- Stiftelsen Utleieboliger i Bærum
- Snarøya Sanitetsforenings Stiftelse
- Stiftelsen Lyset i hverdagen

Bærum kommunes hjemmeside er oppdatert når det gjelder eierstyring, oversikt over styremedlemmer og styrekandidatregisteret, se [Eierstyring og ordningen med styrekandidatregister](#) på kommunens nettsider.

Selskapet Simula Learning AS ble avviklet i løpet av januar/februar 2023. Bærum kommune hadde en eierandel på 9,24 prosent. Selskapet Arba AS fikk en kapitaltilførsel på 2,0 millioner kroner for at det skulle få muligheten til å stifte et datterselskap som skulle utøve aktivitet for Bærum kommune i utvidet egenregi.

Oppfølging av kontrollutvalgets eierskapskontroll på områdene *etikk og antikorrupsjon* og *samfunnssikkerhet og beredskap* ble behandlet av eierutvalget i møte 8. februar 2023 i følgende saker:

- [Oppfølging av eierskapskontroll «Etikk og antikorrupsjon»](#)
- [Oppfølging av eierskapskontroll av samfunnssikkerhet og beredskap](#)

Eierutvalget har gjennomført eier- og dialogmøter med selskapene som kommunen har en betydelig eierinteresse i. Se lenke til referatsakene fra møtene:

- [stikkord per mai 2023](#)
- [stikkord per juni 2023](#)
- [stikkord per november 2023](#)

I løpet av 2023 har eierutvalget behandlet en rekke saker og har blant annet anbefalt salg av eiendommen Gamle Drammensvei 25 til Kalk Eiendom AS. I egenskap av å være valgkomité har eierutvalget nominert styremedlemmer til selskapene hvor Bærum kommune har eierinteresser.

Forskriftsskjema

Status drift for kommunen (1A)

Beløp i 1 000 kroner

Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev.bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Rammetilskudd	-973 295	-1 583 564	-1 584 264	-1 728 315	144 051	9,1 %
Inntekts- og formuesskatt	-9 073 584	-8 276 800	-8 562 500	-8 391 573	-170 927	-2,0 %
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	
Andre generelle driftsinntekter	-199 388	-227 831	-272 561	-289 019	16 458	6,0 %
Sum generelle driftsinntekter	-10 246 267	-10 088 195	-10 419 325	-10 408 907	-10 418	-0,1 %
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	8 961 386	9 120 400	9 719 294	9 521 520	197 774	2,0 %
Avskrivninger	748 877	0	0	760 994	-760 994	0,0 %
Sum netto driftsutgifter	9 710 262	9 120 400	9 719 294	10 282 514	-563 220	-5,8 %
Brutto driftsresultat	-536 004	-967 795	-700 031	-126 393	-573 638	-81,9 %
Renteinntekter	-139 740	-177 072	-162 267	-174 443	12 176	7,5 %
Utbytter	-112	0	0	-1 458	1 458	0,0 %
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	283 013	-72 210	-72 210	-312 926	240 716	333,4 %
Renteutgifter	239 140	431 463	446 096	436 048	10 048	2,3 %
Avdrag på lån	456 454	479 587	459 814	446 440	13 374	2,9 %
Netto finansutgifter	838 755	661 768	671 433	393 661	277 772	41,4 %
Motpost avskrivninger	-748 877	0	0	-760 994	760 994	0,0 %
Netto driftsresultat	-446 126	-306 027	-28 598	-493 726	465 128	1626,4 %
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	535 033	406 566	631 315	631 315	0	
Avsetninger til bundne driftsfond	220 541	1 325	1 325	181 497	-180 172	-13598,1 %
Bruk av bundne driftsfond	-236 568	-26 749	-191 066	-227 888	36 822	19,3 %
Avsetninger til disposisjonsfond	650 082	116 079	86 694	340 367	-253 673	-292,6 %
Bruk av disposisjonsfond	-722 962	-191 194	-499 670	-431 564	-68 105	-13,6 %
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	446 126	306 027	28 598	493 726	-465 128	-1626,4 %
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	

Status investering og finansiering (2A)

Beløp i mill. kr

	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	2 825,5	2 949,8	-124,3
Tilskudd til andres investeringer	0,6	22,5	-21,9
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	131,6	303,9	-172,3
Utlån av egne midler	3,1	4,4	-1,3
Avdrag på lån	0,0	0,0	0,0
Sum investeringsutgifter	2 960,8	3 280,6	-319,8
Kompensasjon for merverdiavgift	-328,4	-300,1	-28,2
Tilskudd fra andre	-296,7	-388,5	91,7
Salg av varige driftsmidler	-298,6	-460,4	161,8
Salg av finansielle anleggsmidler	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0,0	-0,1	0,1
Bruk av lån	-1 395,8	-1 395,8	0,0
Sum investeringsinntekter	-2 319,5	-2 544,9	225,4
Videreutlån	500,0	246,4	253,6
Bruk av lån til videreutlån	-500,0	-246,4	-253,6
Avdrag på lån til videreutlån	150,0	135,1	14,9
Mottatte avdrag på videreutlån	-150,0	-119,1	-30,9
Netto utgifter videreutlån	0,0	16,0	-16,0
Overføring fra drift	-631,3	-631,3	0,0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0,0	22,3	-22,3
Bruk av bundne investeringsfond	0,0	-38,3	38,3
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0,0	0,0	0,0
Bruk av ubundet investeringsfond	-10,0	-3,6	-6,4
Dekning av tidligere års udekket beløp	0,0	0,0	0,0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-641,3	-650,9	9,6
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0,0	100,8	-100,8

Finansrapport

Finansrapporten omhandler kommunens finansielle resultater og finansielle risiko. Den er utarbeidet for å gi en samlet rapportering for året i henhold til kommunens finansreglement (lenke til kommunestyresak [118/22 i møtet 14. desember 2022](#)). Finansrapporten er en del av kommunens årsrapport, og tar for seg forvaltningen av finansielle midler og gjeld, herunder markedssituasjon, avkastning og risiko.

Finansforvaltningen har blitt utført innenfor kommunens fastsatte finansstrategi og finansreglementets rammer for finansiell risiko.

Forvaltningsfondet hadde et godt resultat i 2023:

- Den totale avkastningen var 12,1 prosent eller 331 millioner kroner.
- Det ble tatt ut 57,2 mill. til finansiering av årets investeringer i henhold til budsjett.
- Fondets verdi utgjorde 3,1 milliarder kroner, hvorav bufferkapitalen utgjorde 1,5 mrd.

Resultater fra finansforvaltningen påvirker netto driftsresultatet i kommuneregnskapet. Årets gode resultat bidrar til å trekke netto driftsresultat og årets resultatgrad opp.

Bærum kommunes likviditet var god, med en gjennomsnittlig daglig saldo på 2,2 mrd., 0,2 mrd. mindre enn i 2022. Samtidig ga svingninger behov for periodevis tettere styring enn i foregående år.

Bærum kommunes gjeldsportefølje utgjorde 12,6 mrd. per 31.12.23, 0,5 mrd. mer enn i 2022. Gjennomsnittlig rentebindingstid var 2,4 år for den renteeksponerte delen av porteføljen. Sikringer i form av fastrenteavtaler gjøres for å dempe og forsinke effekten av endringer i rentekurven.

Finansforskriften krever at kommunen gjør en vurdering av finansforvaltningens samlede finansielle risiko. Utført stresstest, hvor kommunen vurderer virkningen av at flere uheldige markedsendringer skjer samtidig, viser en beregnet risiko på 853 millioner kroner (se stresstest). Hovedtyngden av verdifallet er knyttet til Forvaltningsfondet. Risikoen her er beregnet til 740 mill. Fondet har opparbeidet en betydelig bufferkapital for å møte mulige verdifall eller tap. Dermed har kommunen et godt vern for de øvrige budsjettområdene i år med negativ avkastning fra den langsiktige forvaltningen.

Forvaltningsfondet

Hovedpunkter

- Forvaltningsfondet fikk i 2023 et regnskapsmessig resultat på 331 millioner kroner, 211 mill. mer enn budsjettet.
- Fondets bufferkapital ble økt med 274 mill. til 1 542 mill. Dette skyldes det positive årsresultatet, samt et budsjettrett uttak på 57,2 mill. fra fondet til investeringer.
- Per 31.12.2023 hadde forvaltningsfondet en verdi på 3 070 mill.
- Det er et langsiktig mål at realverdien fra 2002 skal opprettholdes. Per 31.12.2023 var forvaltningsfondets markedsverdi 100 mill. over dette målet.
- Totalavkastningen var på 12,1 prosent, herav
 - aksjer 22,4 prosent
 - obligasjoner 6,0 prosent
- Siden oppstart i år 2000 har fondet hatt en gjennomsnittlig årlig avkastning på 5,2 prosent.

Innledning

Forvaltningsfondet ble etablert i juni 2000 som et kommunalt fond og utgjør kommunens langsiktige aktiva. Det inngår i kommunens regnskap og er underlagt ordinær kommunal revisjon.

Forvaltningsfondets formål og strategi er å forvalte frigjort kapital fra salg av ulike kommunale virksomheter og av øvrige midler etter kommunestyrets vedtak. Midlene skal plasseres og forvaltes i henhold til vedtatt langsiktig finansiell strategi.

Fondets verdi 31.12.2023 var 3 070,3 millioner kroner. Avkastningen i 2023 var 12,1 prosent, og det regnskapsmessige resultatet var 330,8 mill. Det ble i desember 2023 overført 57,2 mill. fra fondet til finansiering av investeringer. Det henvises ellers til vedlegg for historiske avkastningsresultater.

Forvaltningen har vært i henhold til reglene i finansreglementet. Et av forvaltningsfondets risikomål var i gul sone per 31.12.2022. Risikomålet er nå i grønn sone etter et godt år for fondet.

Forvaltningen av fondets midler – daglig drift

Den operative driften i fondet har vært videreført i henhold til de vedtatte retningslinjene. [Finansreglementet \(lenke pdf\)](#) ble sist behandlet av Kommunestyret i møtet 14. desember 2022, sak 118/22.

Forvaltningen av aksje- og obligasjonsporteføljene er satt ut til eksterne forvaltere. Det ble i 2023 gjennomført en omlegging fra egeieie av obligasjoner (diskresjonære mandater) til kjøp av andeler i nordiske obligasjonsfond. Etter en seleksjonsprosess ble porteføljen i august 2023 fordelt med cirka 1/3 til hvert av følgende forvaltermiljøer:

- DNB (nordisk obligasjonsfond)
- Nordea (nordisk obligasjonsfond)
- Alfred Berg (nordisk obligasjonsfond)

Den globale aksjeporteføljen forvaltes av

- KLP (indeksforvaltning)

Tabell 1.1 Forvaltningsfondets fondsplasseringer

Fondsplasseringer 31.12.2023 (Mill.kr)	Markedsverdi
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid Duration I (NOK)	612,2
DNB Obligasjon Norden G	602,9

Nordea Obligasjon Stars S growth	617,6
KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar S	133,0
KLP AksjeGlobal Indeks S-100	242,5
KLP AksjeGLobal Indeks Valutas S-250	362,8
KLP AksjeGLobal Mer Samfunnsansvar S	497,6

Teknisk sett forvaltes globale aksjer ved å kombinere tre globale KLP-fond som dekker utviklede markeder, med et KLP-fond som dekker globale fremvoksende markeder. Dagens valutasikring, som er under avvikling, gjøres gjennom investeringer i det ene fondet som dekker utviklede markeder.

Aksjeporteføljen forvaltes og måles mot en sammensatt referanseindeks for verdens aksjemarkeder, som dekker både globale utviklede og fremvoksende markeder. Indeksen er i usikrede norske kroner.

Aksjeforvaltningen skjer i henhold til retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. KLP søker å utvise [samfunnsansvar som forvalter](#), via virkemidler som dialog med selskapene, stemmegivning på generalforsamlinger og [uttrekk](#). Selskapet benytter egne etiske kriterier og ekskluderer aksjer fra selskaper som ikke tilfredsstiller disse kriteriene i all sin forvaltning. Se videre omtale i kapitlet om Samfunnsansvar og bærekraft.

Fondet har følgende gjeldende avtaler med eksterne tjenesteleverandører:

- Grant Thornton Norway (regnskapstjenester)
- RSM Norge (kontrolltjenester)
- Formue Norge AS (investeringsrådgivning og fondsledelse).

Det ble i 2020 gjennomført anbud for investeringsrådgivning og fondsledelse. Formue Norge AS overtok etter Mercer (Norge) AS fra 1.4.2021. Avtalen gjelder for tre år med opsjon på tre års forlengelse. Den første opsjonen er utøvd nå i januar 2024.

RSM Norge har utført de faste internkontrolloppgavene for fondet. Avtalen ble fornyet for ett år i 2023 gjeldende til 31.8.2024. Forvaltningen er forenklet gjennom overgang til ren fondsforvaltning, og behovet for kontrolltjenester er under vurdering.

Grant Thornton har ført fondets regnskap, og etter anbud er det inngått ny avtale i november 2021, gjeldende til 30.11.2024, med mulighet for forlengelse i ytterligere tre år.

Virksomheten i fondet og regnskapsførselen revideres av kommunens regnskapsrevisor BDO på linje med andre kommunale aktiviteter.

Redegjørelse for markedsutviklingen

2023 ble i det store og hele et godt år med god avkastning. Det betyr ikke at det ikke var mange utfordringer å håndtere gjennom året, men det endte på mange måter bedre enn fryktet. Tematikken som har preget markedene, knytter seg til økonomisk vekst (om det vil bli en myk eller hard landing), inflasjon og tilhørende sentralbankpolitikk, og, ikke minst, kunstig intelligens og dominansen til de store teknologiselskapene, spesielt i USA, som utgjør en stor andel av enkelte børsindekser. Når det gjelder selskapene, har de klart å opprettholde svært høye marginer gjennom 2023, og andre kvartal markerte slutten på inntjeningsresesjonen som har pågått.

For norske investorer har også den stadig svakere kronen hatt en stor påvirkning. Det positive har vært at utenlandske investeringer har blitt mer verdifulle, mens det negative har vært at importert inflasjon har blitt høyere og med det gitt Norges Bank enda en grunn til å heve rentene. Mye av kronesvekkelsen ble reversert i fjorårets siste to måneder, men kronen endte med å svekke seg 3 prosent mot dollar og cirka 6,5 prosent mot euro. Året endte med en kronekurs på 11,2 mot euro og 10,2 mot dollar. Oljeprisen hadde også et volatilt år, men endte med å falle 10,4 prosent, og endte året på 77 dollar fatet.

Aksjer og obligasjoner

Det var relativt stor forskjell mellom norske og vestlige aksjemarkeder i fjor, mens avstanden til vekstmarkedene var mindre. Oslo Børs ble den svakeste regionen. Teknologimarkedet i USA var spesielt sterkt. Vestlige aksjer (MSCI World) steg 27,7 prosent, og fremvoksende markeder (MSCI EM) steg 13,3 prosent. Oslo Børs Fondsindeks steg 11,2 prosent. Vestlige aksjer som var sikret i norske kroner steg på sin side 23,1 prosent (alle avkastningstall i norske kroner).

Obligasjonsmarkedet hadde også et relativt godt år i 2023, spesielt etter en meget sterk avslutning gjennom november og desember. Oppgangen var i stor grad drevet av at både risikopåslag og renter falt tilbake. Globale høyrenteobligasjoner fikk best utvikling med en oppgang på 11,5 prosent, deretter kom vekstmarkedsobligasjoner med en oppgang på 9,5 prosent, så globale IG-obligasjoner med en oppgang på 5,3 prosent og norske/nordiske IG-obligasjoner med en oppgang på 4,4 prosent (alle tall i norske kroner).

Redegjørelse for fondets årsregnskap

Finansinntektene i 2023 utgjorde til sammen 333,9 millioner kroner. Driftskostnader utgjorde i overkant av 3 mill. og besto av administrative kostnader forbundet med drift av fondet og kostnader ved fondsforvaltningen. Driftskostnadene endte lavere enn i 2022, og det skyldes i stor grad overgang til fond, da obligasjonsfondene rapporterer avkastning etter kostnader. Årsresultatet ble på 330,8 mill., som er 211 mill. mer enn budsjettert.

I tabellen under vises resultatet for årene 2022 og 2023. Alle tall er i løpende millioner kroner.

Tabell 1.2 Forvaltningsfondets regnskapsresultat for 2022 og 2023

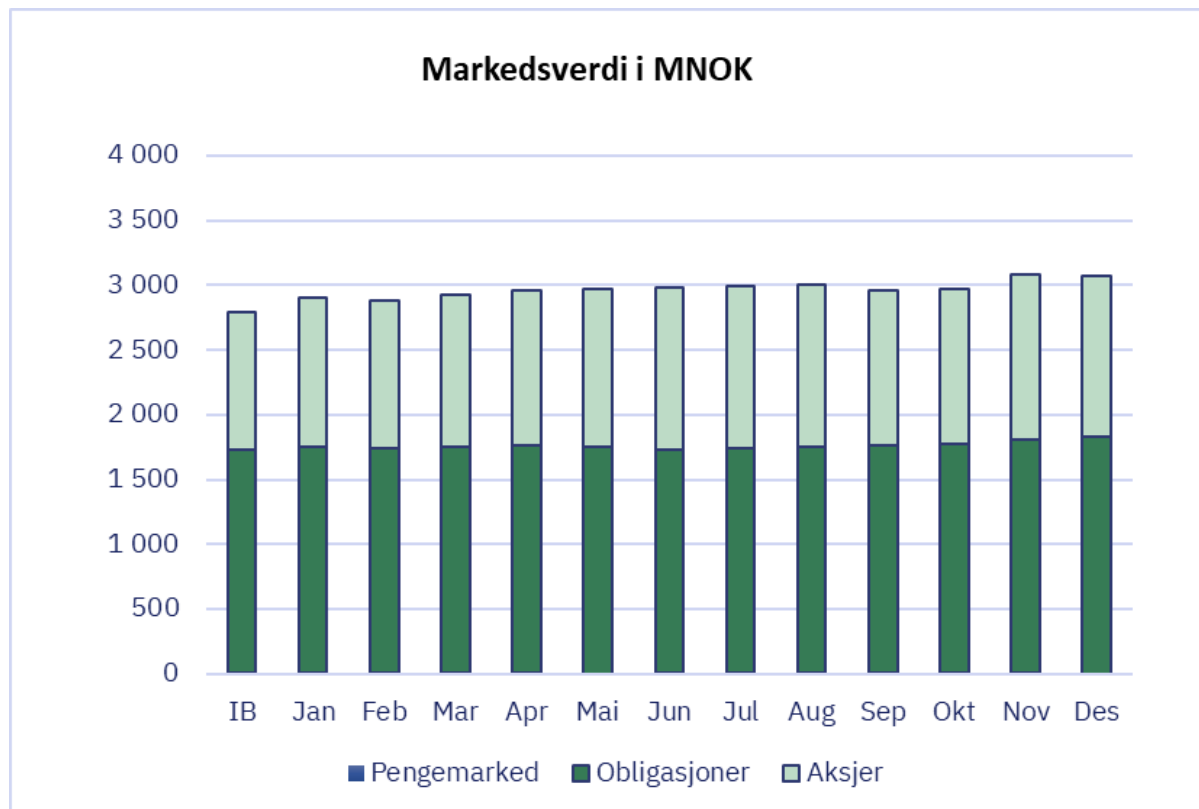
Løpende mill. kr	2022	2023
Finansinntekter	-237,9	333,9
Sum driftskostnader	-3,9	-3,2
Årsresultat	-241,8	330,8

Årets overskudd på 330,8 mill., fratrasket budsjettert disponering, er tillagt fondets bufferkapital. I desember 2023 ble det overført 57,2 mill. fra fondet til finansiering av investeringer i samsvar med kommunestyrets budsjettvedtak. Endring av bufferkapitalen ble dermed 273,6 mill.

Størrelsen på forvaltningsfondet vil variere fra år til år. Gjeldende prinsipp om en jevn overføring fra fondet innebærer uttak uavhengig av årsresultatet. I vedtaket fra 2006 vedrørende prinsipper for bruk av forvaltningsfondet (kommunestyresak 014/06) er intensjonen at fondets realkapital på lang sikt skal opprettholdes, konkret fastsatt til realverdien av 1 804 millioner 2002-kroner. Prinsippet ble videreført ved behandlingen av finansreglementet i 2012 og 2016 (kommunestyresak 006/16). I 2023 tilsvarte 1 804 2002-kroner 2 971 mill. Fondet har dermed en overdekning på 100 mill. ved utgangen av 2023, sett ut ifra det langsiktige målet. Samtidig er samlede nominelle uttak på 1 196 mill. disponert til finansiering av investeringer. De årlige uttakene fra fondet har gått til realinvesteringer i kommunen.

Forvaltningsfondets fondsmidler per 31.12.2023 var på totalt 3 070,3 mill. Midlene var plassert i globale aksjer og nordiske obligasjoner, og på en mindre driftskonto i kommunens hovedbank.

Figur 1.1 Balansen i millioner kroner i løpet av året, fordelt på hovedposter

Mill.kr	IB	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Aksjer	1 063	1 148	1 141	1 172	1 196	1 214	1 252	1 250	1 253	1 200	1 198	1 275	1 236
Obligasjoner	1 727	1 754	1 735	1 752	1 758	1 752	1 728	1 737	1 746	1 752	1 766	1 803	1 833
Pengemarked	6	2	3	3	3	2	2	2	9	8	8	8	2
Totalt	2 797	2 904	2 879	2 926	2 957	2 968	2 982	2 989	3 008	2 961	2 972	3 086	3 070

Avkastning av fondets plasseringer i 2023

Norske obligasjoner ga en avkastning på 6 prosent, 1,8 prosentpoeng over referanseindeksen for obligasjoner.

Globale aksjer hadde en avkastning på 22,4 prosent, 3,5 prosentpoeng bak referanseindeks for globale aksjer (usikrede norske kroner). Mindreavkastningen er innenfor det man må regne med, da aksjeporteføljen i motsetning til referanseindeksen har en andel med valutasikring, og da porteføljen har en ønsket tydelig bærekraftsprofil.

I henhold til finansreglementet av 14.12.2022 skal valutasikringen avvikles innenfor en hensiktsmessig implementeringsperiode. Det er besluttet å gjennomføre nedtrappingen over åtte kvartaler, siste gang i desember 2024. Valutasikringen er i 2023 redusert fra 50 til 29 prosent. Gjennom året har fondet gradvis redusert andelen som er valutasikret, men en svekkelse av kronen (NOK) gjennom året forklarer fortsatt hoveddelen av mindreavkastningen.

Om lag halvparten av aksjene er plassert i KLPs svanemerkede Mer Samfunnsansvar-fond innen utviklede og fremvoksende markeder. I 2023 ga det en mindreavkastning sammenlignet med KLPs regulære indeksfond på i overkant av 2 prosent, og det forklarer resten av mindreavkastningen.

Samlet avkastning i 2023 ble 12,1 prosent. Fondet hadde en samlet mindreavkastning på 0,5 prosentpoeng sammenlignet med referanseindeksene fondet måles mot. Meravkastning på obligasjoner veide nesten opp for mindreavkastningen på aksjer, og i tillegg har samlet portefølje vært noe overvektet aksjer, innenfor tillatte rammer.

Figur 1.2 Månedlig avkastning for forvaltningsfondet i 2023

Mill. 2023-kr	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Månedlig	108	-23	45	31	13	13	7	14	-46	20	114	42
Akkumulert	108	84	130	160	173	186	193	207	161	181	295	336

Avkastningen er beregnet i henhold til bransjestandard, ved at det beregnes månedsavkastning for hver aktivaklasse separat. Totalavkastning beregnes ved å vekte delavkastningene sammen med inngående verdier. Årsavkastning beregnes ved at månedsavkastningene multipliseres sammen.

Avkastningen er målt mot følgende markedsindekser:

- Globale aksjer: Morgan Stanley Capital International All Country usikret.
- Som en praktisk tilnærming til ovennevnte indeks er det benyttet en sammensatt indeks bestående av MSCI World utviklede markeder (usikret NOK) og MSCI Emerging Markets / fremvoksende markeder (usikret NOK). Sistnevnte utgjorde 11,2 prosent.
- Norske obligasjoner: Nordic Bond Pricing RM123D3.
- Bankinnskudd: Nibor 3 måneder eller tilsvarende.

Det vises ellers til vedlegg for den månedlige utviklingen i avkastning gjennom året og avkastningshistorikk siden 2000.

Investeringsrisiko

Fondets investeringsrisiko styres gjennom hvor mye som plasseres i ulike aktivaklasser (absolutt risiko), og gjennom valg av forvalter og i hvilken grad forvalter kan avvike fra referanseindeks (relativ risiko).

Nivået på absolutt risiko er bestemt gjennom kommunestyrets vedtak om 40 prosent i globale aksjer og 60 prosent i obligasjoner. Det er vedtatt et bånd på +/- 3 prosent, hvor porteføljevektene kan avvike fra de vedtatte strategiske vektene. I tabellen nedenfor vises fondets fordeling ved årsslutt sammenlignet med kommunestyrets vedtatte strategi, inkludert frihetsgrader (rebalanseringsbånd). Per 31.12.23 var fondets allokering innenfor vedtatt strategi og nær nøytral andel.

Tabell 1.2 Prosentvis aktivafordeling per 31.12.23 sammenlignet med strategiske rammer

	Prosentvis fordeling	Strategi	Øvre grense	Nedre grense
Bankinnskudd	0,1 %			
Globale aksjer	40,3 %	40,0 %	43,0 %	37,0 %
Nordiske obligasjoner	59,7 %	60,0 %	63,0 %	57,0 %
Sum	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Andelen i fremvoksende markeder på 10,7 prosent var på linje med andel i verdensindeksen for alle markeder per 31.12.2022 (MSCI World All Country) på 10,5 prosent, og det ble derfor ikke gjort rebalansering av denne.

I 2023 ble det ikke foretatt rebalanseringer.

For obligasjonsporteføljene styres risikoen primært ved begrensninger på rentepapirenes samlede rentefølsomhet (durasjon), løpetid og minimum kredittvurdering. Nedenfor vises det hvordan obligasjonsbeholdningene samlet var investert, sammenlignet med de vedtatte begrensningene.

Tabell 1.3 Renteporteføljenes rentefølsomhet (durasjon) og strategiske ramme

	Faktisk	Minimum	Maksimum
Rentedurasjon	2,8	0	6
Kredittdurasjon	4,0	0	7

Rentedurasjonen er et mål på hvor følsomme obligasjonene i porteføljen er for endringer i markedsrenten, mens kredittdurasjonen måler porteføljens følsomhet for endringer i kredittpåslaget.

Kredittkvaliteten i porteføljen er godt innenfor kravet om minimum BBB- (*investment grade*) på samlet portefølje. Forvalterne kan ikke investere i enkeltvis rentepapirer med en vurdering som er lavere enn *investment grade* – det vil si BBB-.

Risikoovervåking – andre nøkkeltall

Fondets historiske risiko de siste 36 månedene, målt med årlig standardavvik, var 6,9 prosent. Standardavviket er et mål på hvor mye avkastningen forventes å variere rundt

gjennomsnittsavkastningen. I to av tre år forventes avkastningen å ligge innenfor gjennomsnittlig historisk avkastning +/- standardavviket. Det innebærer avkastning i området fra -1,3 til 12,5 prosent, ved en gjennomsnittlig avkastning på 5,6 prosent. Slike normalfordelingsbetraktninger viser ikke hele bildet, da svingningene i finansielle markeder kan være mer ekstreme i enkeltår. Det vises til stresstesten av finansforvaltningen, som er omtalt i et eget punkt.

Tabell 1.4 Ytterligere nøkkeltall per 31.12.2023 knyttet til risikoen i forvaltningsfondets portefølje

Risiko – nøkkeltall	
Standardavvik Portefølje (36 mnd.)	6,9 %
Standardavvik Globale aksjer (MSCI World)	12 %
Relativ risiko (Tracking error, 36 mnd.)	0,9 %
Estimert realverdi etter 15 år	3 999 mill.
Estimert markedsverdi etter 15 år	5 224mill.
Sannsynlighet for markedsverdi > realverdi	97,3 %
Sannsynlighet for bufferkapital < 0	0,0 %

I henhold til finansreglementet er risikoen i porteføljen i grønn sone så lenge det er overveiende sannsynlig at realverdien til fondet opprettholdes over de neste 15 år. Grensen er satt ved 80 prosent. Etter et år med meget god avkastning er sannsynligheten over 97 prosent, og fondet er i grønn sone. Samtidig er sannsynligheten for å kunne tape hele bufferkapitalen beregnet til 0 prosent, som også tilsier grønn sone.

Fondets bufferkapital per 31.12.2023 var 1 542 millioner kroner av total fondsverdi på 3 070 mill. Dette tilsvarer 50 prosent av fondets kapital. Kommunedirektørens vurdering er at fondets investeringsrisiko er forsvarlig i forhold til bufferkapitalen.

Den relative risikoen er risiko for at avkastningen avviker fra den generelle avkastningen i markedene. Fondets porteføljer har lav relativ risiko, 0,9 prosent siste 36 måneder. Aksjeforvaltningen er i all hovedsak indekxnær, det vil si at avkastningen forventes å avvike relativt moderat fra aksjemarkedet totalt. Dette oppnås ved å investere i en bred portefølje med mange aksjer. Ved bruk av KLPs svanemerkede Mer Samfunnsansvar-fond forventes den relative risikoen å øke noe. De svanemerkede fondene fordeler investeringene på færre selskaper enn de som er i indeksen, og et smalere investeringsunivers gir risiko for å få resultater som avviker fra indeks. Det er samtidig en ønsket dreining for å utvise samfunnsansvar i finansforvaltningen.

Samfunnsansvar og bærekraft

Forvaltningsfondet skal utvise samfunnsansvar og blant annet tilstrebe å bidra positivt til FNs bærekraftsmål og støtte opp om Parisavtalen.

Halve aksjeporteføljen forvaltes i KLPs fondsserie Mer Samfunnsansvar. Disse fondene er svanemerket som bærekraftige og er i tillegg såkalte artikkel 9-fond (grønne fond) i henhold til offentliggjøringsforordningen (SFDR). Kravene til svanemerkede fond og artikkel 9-fond ble strengere i 2023, slik at relativ risiko nå forventes å ligge i området 2–4 prosent. Det vil si at det må regnes med noe større årlige avvik fra verdensindeksen enn tidligere. I to av tre år forventes avkastningen å ligge innenfor 3 prosent over eller under indeks. I 2023 ga Mer Samfunnsansvar-fondene en mindreavkastning på i overkant av 2 prosent, da markedet var i disfavør bærekraftige (grønne og sosialt ansvarlige) aksjer. Den andre halvparten av aksjeforvaltningen følger en indekxnær strategi og er plassert i KLPs vanlige globale indeksfond. Aksjeforvaltningen samlet sett vurderes å støtte opp under kommunens mål for samfunnsansvar og bærekraft, uten at dette antas å ville påvirke den langsiktige avkastningen i vesentlig grad.

I vedtatt Finansreglement er det åpnet opp for en inntil 30 prosent andel i aktive bærekraftige fond, mens minimum 70 prosent skal forvaltes indekxnært. I dag er 50 prosent plassert i KLPs Mer Samfunnsansvar-fond med relativ risiko på 2–4 prosent, som vurderes å bruke store deler av rammen for aktive bærekraftige aksjeinvesteringer. Forvaltningsfondet vil avvente videre utnyttelse av mandatet gjennom 2024 for så igjen å vurdere utnyttelsen av den aktive bærekraftige aksjeandelen i 2025.

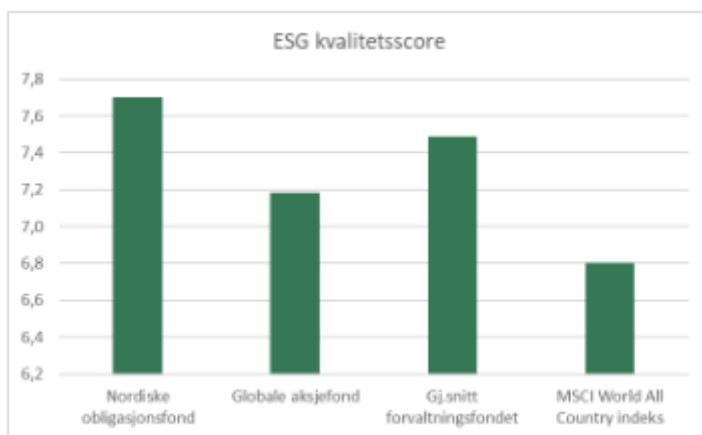
Ved årsskiftet lå investeringene i fondet med vesentlig lavere karbonfotavtrykk enn aksjeindeksen generelt. Pågående reguleringer innen EU og i FN-regi er med på å forbedre rapporteringen med overgang til vitenskapelige baserte måltall. Det må ventes endringer i metoder og nøkkeltall fremover i lys av dette, samt skiftende søkelys over tid på hva som er mest vesentlig og relevant å styre mot. I det siste har Parisavtalens temperaturmål (maks 2 grader økning innen 2050), Science Based Target Initiative (har selskapet en verifisert transisjonsplan mot netto nullutslipp?), Principal Adverse Impact (nøkkeltall for negative konsekvenser av investeringene), SFDR-artikkel (offentliggjøringsforordningen) eksempelvis fått mer oppmerksomhet.

I likhet med i fjorårets rapport gis en illustrasjon av forvaltningsfondets investeringer i lys av to indikatorer: ESG-kvalitetsscore og karbonavtrykk for aksjeforvaltningen. Dataene er levert av leverandøren MSCI ESG Manager per november (obligasjoner) og desember (aksjer).

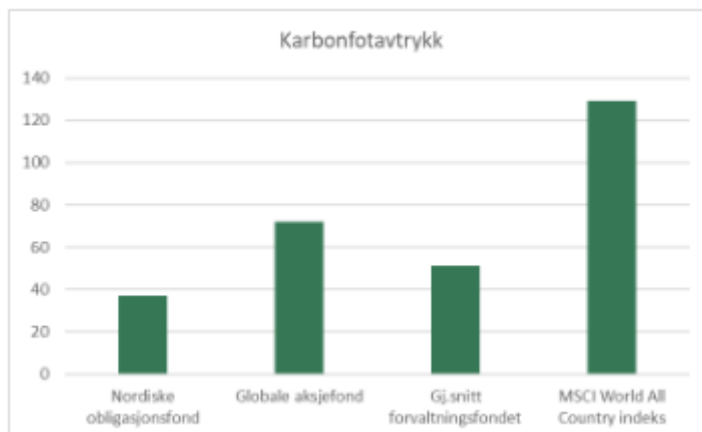
Tabell 1.6 ESG-score og karbonfotavtrykk for aksje- og obligasjonsporteføljene i forvaltningsfondet og for aksjeverdensindeksen

	Markedsverdi (mill.kr)	ESG- kvalitetsscore	Karbonfotavtrykk
Nordiske obligasjonsfond	1 833	7,7	37
Globale aksjefond	1 237	7,2	72
Gj.snitt forvaltningsfondet	3 070	7,5	51
MSCI World All Country indeks		6,8	129

Figur 1.3 ESG kvalitetsscore 2023

Figur 1.4 Karbonfotavtrykk 2023

Obligasjonsfondene er alle artikkel 8-fond etter SFDR-forordningen, det vil si [\[KS1\]](#) fond der bærekraft er et delmål i forvaltningen. På aksjer er de vanlige KLP-indeksfondene artikkel 8-fond, mens Mer Samfunnsansvar-fondene er artikkel 9-fond, det vil si fond der bærekraft er et hovedmål.

Det er bedre ESG-kvalitetsscore og lavere karbonfotavtrykk på aksjeporteføljen enn i verdensindeksen. Leverandøren av ESG-scorer har revidert sin metodikk gjennom året, slik at både forvaltningsfondet og indeksen har lavere verdier i år. Den relative forskjellen har økt fra 0,7 til 1,2, så aksjeporteføljen har relativt sett økt forskjellen mot indeks. Som tidligere nevnt er kravene til Mer Samfunnsansvar-fondene blitt strengere, så det er en naturlig konsekvens av det.

ESG er en forkortelse for *Environmental, Social and Governance* – på norsk miljø, sosialt ansvar og eierskapsstyring. Indikatoren ESG-kvalitetsscore går fra 1 til 10, der 10 er best, og måler motstandsdyktighet med hensyn til langsiktig ESG-risiko. Fond med høy score inneholder en stor andel selskaper som tar lederskap innen ESG og følger en positiv trend for forbedring.

Når det gjelder karbonfotavtrykket, var nøkkeltallet per januar 129 for verdensindeksen for globale aksjer (All Country) (172 i fjor). Forvaltningsfondets aksjeportefølje lå med gjennomsnittlig vektet karbonfotavtrykk på 79 (98 i fjor). Det er gunstig, og Mer Samfunnsansvar-fondene bidrar især til at aksjeporteføljen skiller seg såpass positivt ut. MSCI ESG-vurderer enkeltsekskapers og fonds karbonfotavtrykk (klimaavtrykk) ved å dele tonn CO₂-utslipp med omsetningen i millioner amerikanske dollar. Utslipp av karbondioksid måles etter det som benevnes Scope 1 og Scope 2. Scope 1 er utslipp som kan henføres til selskapets produksjon av varer/tjenester isolert sett. Scope 2 er utslipp som kan henføres til produksjonen av den elektrisiteten selskapet benytter.

Virksomheten i 2024

Fondets virksomhet blir videreført innenfor vedtatte retningslinjer.

I det oppdaterte finansreglement slås det blant annet fast at valutasikring knyttet til aksjeforvaltningen skal avvikes. Det gjennomføres kvartalsvis over 2 år siste gang i desember 2024.

Forvaltningsfondet bruker nå kun verdipapirfond med daglig likviditet og kurser. Omlegging til fond forenkler forvaltningen, og oppdraget knyttet til internkontroll vil bli vurdert.

Forvaltningsfondet vil videreutvikle ESG-rapporteringen med sikte på å følge utviklingen av beste praksis på området.

Kortsiktig likviditet

Hovedpunkter:

- Strammere, men fortsatt god likviditet i 2023 med en gjennomsnittlig daglig likviditet på cirka 200 millioner kroner, 158 mill. mindre enn i 2022.
- Per 31.12.2023 utgjorde likviditetsbeholdningen 2 177 mill.
- Likviditeten var primært plassert i ordinære bankinnskudd i DNB og Danske Bank.
- Pr 31.12.2023 var 710 mill. plassert i innskudd med 31 dagers tidsbinding fordelt på tre sparebanker og KLP-banken, samt 57 mill. i likviditetsfond.

- Innskudd med tidsbinding er sagt opp med virkning fra medio januar 2024 for å møte forventet behov og svingninger.

Avkastning

Den kortsiktige likviditeten har vært plassert i bankinnskudd og likviditetsfond. Avkastningen på innskuddene var 4,4 prosent, 0,3 prosentpoeng mer enn indeks (3 mnd. Nibor). Avkastningen i likviditetsfond var cirka 4,7 prosent.

Tabell 2.1 Utviklingen i kortsiktig likviditet gjennom året

Verdiutvikling per aktivaklasse (tall i 1000 kr)	31.12.22	30.04.23	31.08.23	31.12.23	Endring 2023
Bankinnskudd – ordinære	2 902,5	1 244,4	465,7	1 410,4	-1 492,1
Bankinnskudd – 31 dager	770,1	707,2	708,3	709,7	-60,4
Likviditetsfond	200,2	104,4	56,0	57,3	-143,0
Sum kortsiktig likviditet *	3 872,8	2 056,0	1 230,0	2 177,4	-1 695,5

** Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål*

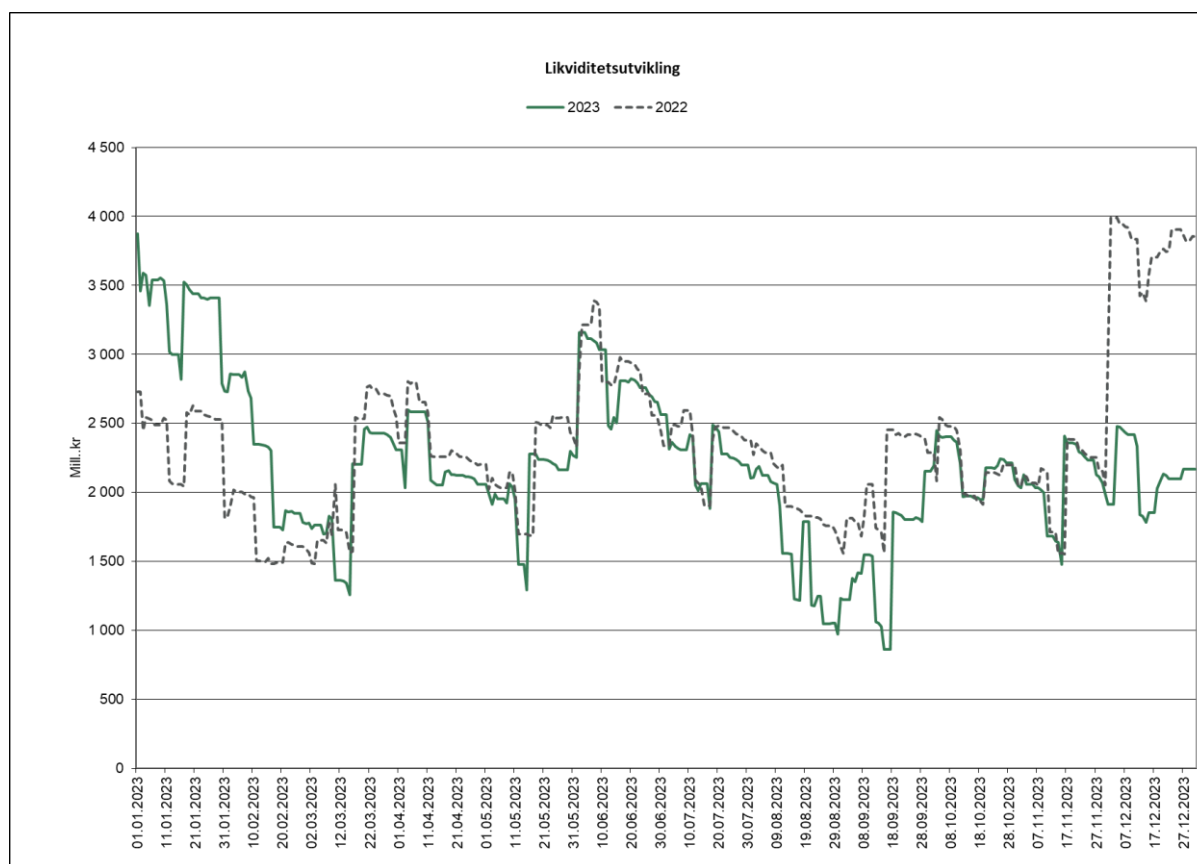
Markedsutviklingen i 2023

De senere års pengepolitikk har lagt til rette for lavt rentenivå og vært støttende for økonomisk vekst. Under covid-19 pandemien satte Norges Bank ned styringsrenten til null prosent, og ved inngangen til 2023 var styringsrenten 2,75 prosent. Krigsutbruddet i Ukraina og frykt for inflasjon ga et taktskifte i rentehevingene i 2022 og videre gjennom 2023. Ved utgangen av 2023 var styringsrenten 4,5 prosent. Pengemarkedsrenten fulgte styringsrenten med et lite påslag og var 3,3 prosent i starten av året og 4,7 prosent ved utgangen av 2023. Det vises også til omtalen av markedsutviklingen i norske renter i 2023 i eget punkt, Gjeldsporteføljen.

Samlet likviditetsutvikling

Likviditeten har vært god, men beholdningene ble redusert i 2023. God skatteinngang og et høyt låneopptak på slutten av 2022 ga en særdeles høy likviditet ved inngangen til det nye året. Tomtekjøp, pensjonspremier og redusert låneopptak i Husbanken (som følge av ubrukte startlånsmidler fra året før) medvirket til raskere nedgang i likviditeten i starten av året enn normalt. Samtidig har investeringsaktiviteten vært betydelig. Likviditeten er tappet mer gjennom året enn det som har vært vanlig. Årets låneopptak til investeringer ble gjort i perioden september til november. I gjennomsnitt var daglig likviditet 2,2 milliarder kroner, 158 millioner kroner mindre enn i 2022. Likviditeten utgjorde 2 170 mill. per 31.12.2023, 1 702 mill. mindre enn ved inngangen til året. Likviditetsbeholdningen ved inngang til 2024 var også 500 mill. mindre enn gjennomsnittet av de fem foregående årene 2018–2022.

Figur 2.1 Utviklingen i daglig likviditet i 2023 sammenstilt med utviklingen i 2022

Verdiene i grafen vises per tertial i tabell 2.1 Utvikling i kortsiktig likviditet gjennom året.

Avtaler og rammer

Kortsiktige midler forvaltes i henhold til vedtatt strategi og rammer i gjeldende finansreglement. Det har ikke vært avvik fra de fastsatte rammene.

DNB er kommunens hovedbank. I tillegg benyttes Danske Bank til ordinære innskudd i perioder med høy likviditet. Som følge av svært god likviditet i 2022 ble det inngått avtaler om innskudd med 31 dagers

bindingstid, og denne typen avtaler er også videreført i 2023. Midlene har vært plassert i sparebankene Midt-Norge, Østlandet, Vest og Sør, samt i KLP-banken. En avtale ble avviklet i april, og de øvrige konti med tidsbinding ble sagt opp i desember 2023 med virkning fra medio januar 2024. Ut fra endringer i likviditeten var dette nødvendig for å møte forventet behov.

En mindre del av likviditeten har vært plassert i likviditetsfond i DNB og Nordea. I januar utgjorde beholdningen i disse fondene totalt 400 mill., mens den i mars var gått ned til 100 mill. Ved utgangen av 2023 utgjorde den 57 mill.

Det føres daglig kontroll mot finansreglementets tak på innskudd i hovedbanken. I henhold til finansreglementet er øvre grense 2,0 milliarder kroner.

Motpartsrisiko mot de største motpartene, hoved- og sekundærbank, inngår i stresstesten, som er omtalt i et eget punkt. Resultatet viser at forvaltningen av en betydelig bankbeholdning representerer en potensiell finansrisiko.

Gjeldsporteføljen

Hovedpunkter:

- Total lånegjeld: 12 599,0 millioner kroner, 501,4 mill. mer enn i 2022.
- Nye investeringslån 2023: 1 075 mill. – hvorav 340 mill. som grønt lån i Kommunalbanken.
- Nye formidlingslån 2023: 25 mill.
- Gjennomsnittlig rentebindingstid, renteutsatt gjeld: 2,4 år.
- Største långiver: Kommunalbanken (70 prosent).
- Refinansiering neste 12 måneder: 600 mill. (4,8 prosent).
- Gjennomsnittrente: 4,0 prosent.
- Langsiktige forpliktelser – offentlig privat samarbeid (OPS): 138,3 mill.

Lånevolum og motparter

Bærum kommunes gjeldsportefølje utgjorde 12 599,0 millioner kroner per 31.12.23, 501,4 mill. mer enn i 2022. Største långiver er Kommunalbanken med 70 prosent av innlånene, mens Husbanken har 22 prosent og obligasjons- og sertifikatmarkedet har 8 prosent. Det er ingen rentebytteavtaler knyttet til gjeldsporteføljen.

OPS-avtalen med Skuleveg AS for Rykkinn skole er en langsiktig finansiell leieavtale som løper til 2041 (totalt 25 år). Kommunen overtar da bygget vederlagsfritt.

Tabell 3.1 Utviklingen i kommunens lånegjeld og avtaler fordelt per motpart i 2023

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Lånegjeld mill. kr	31.12.2022	30.04.2023	31.08.2023	31.12.2023	Endring 2023 (nye lån/ avdrag)
Kommunalbanken	8 025,8	8 507,1	8 393,7	8 874,1	848,3
Husbanken	2 871,8	2 840,7	2 734,5	2 724,9	-146,9
Obligasjonslån	900,0	400,0	400,0	400,0	-500,0
Sertifikatlån	300,0	300,0	600,0	600,0	300,0
Sum innlån	12 097,6	12 047,8	12 128,3	12 599,0	501,4
<i>Hvorav refinansiering <1 år</i>	<i>1 300,0</i>	<i>800,0</i>	<i>1 100,0</i>	<i>600,0</i>	<i>-700,0</i>

Finansiell leie mill. kr	31.12.2022	30.04.2023	231.08.2023	31.12.2023	Endring 2023 (nye lån/ avdrag)
Skuleveg AS	146,2	144,2	142,2	138,3	-7,9

Årets nye låneopptak 2023

- Husbanken (30 år), startlån til videreformidling 25 mill.
- DNB (6 mnd.), sertifikatlån 300 mill.
- Kommunalbanken (7 år), bulletlån 410 mill.
- Kommunalbanken (25 år), grønn rente 340 mill.

Tre avdragsfrie lån (bulletlån) ble refinansiert i 2023:

- Kommunalbanken (3 år), bulletlån 500 mill.
- DNB (12 mnd.), sertifikatlån 300 mill.
- Kommunalbanken (5 år), bulletlån 500 mill.

Grønne lån i porteføljen per 31.12.2023.

- Kommunalbanken 4 033 mill.

Nye låneopptak utgjorde 1 075 mill., hvorav 25 mill. var startlån til videre formidling. Lån til investeringer ble tatt opp i tre omganger, et sertifikatlån og to lengre lån. Ett av lånene ble tatt opp med grønn rente (rabattert rentemargin) i Kommunalbanken. Grønne lån forutsetter at investeringene tilfredsstiller ambisiøse klima- og miljøkrav og skal være et virkemiddel for å stimulere til slik satsing i kommunal sektor. Grønne investeringer gir mulighet til å utvikle markedet for grønn finansiering ved at banken kan utstede grønne obligasjoner. Overordnet mål er å bidra til å nå nasjonale målsettinger om et lavutslippssamfunn. Ved årsskiftet utgjorde grønne lån i gjeldsporteføljen 4 033 mill. (38 prosent av investeringslånene).

Det ble betalt 574 mill. i avdrag på lån og 8 mill. på finansielle leieavtaler i 2023. Av dette var 38 mill. ekstraordinære avdrag vedrørende formidlingslån, som ble avsatt i regnskapet for 2022 og betalt i 2023.

Utlån (formidlingslån)

Totale utlån utgjorde 1 860 mill. (jamfør årsregnskapet for 2023), 129 mill. mer enn i 2022. Utlånsmidlene er i hovedsak lånt inn fra Husbanken. Kun 36 mill. – 2 mill. mer enn i 2022 – var egne midler, inkludert totalt 2,4 mill. under inkassoovervåking (egne midler og midler til videre formidling). Det er 0,1 mill. lavere enn i 2022.

Videreformidlede husbanklån utgjorde 1 825 mill. per 31.12.2023, 127 mill. mer enn i 2022. Det gjensto 256 mill. i ubenyttede lånemidler til videreformidling.

Utlånsrapport for 2023 viser følgende:

- Det ble utbetalt 246 mill. i lån og 9 mill. i Husbanktilskudd til brukere
- Innfridde lån og tilskudd fra brukere utgjorde 82 mill.
- Utestående restanser utgjorde 1,8 mill. (0,11 prosent), mot 1,7 mill. i 2022. I gjennomsnitt har restanser utgjort 0,13 prosent av utlånsvolumet de siste fem år.

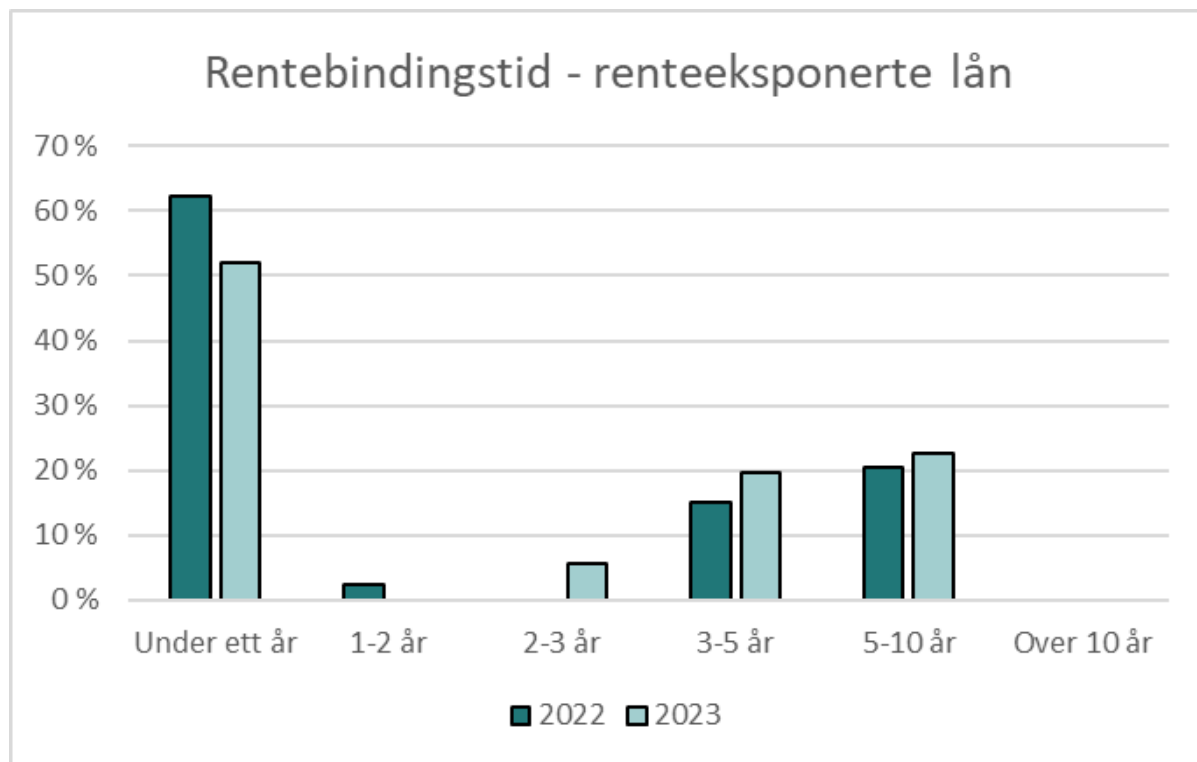
Rentesikring og løpetid til endelig forfall

Forvaltningen av gjeldsporteføljen er gjennomført innenfor rammene av gjeldende finansreglement.

Renterisiko

Rentebindingstiden var 2,4 år i den renteeksponerte delen av låneporteføljen. Ved beregning av nøkkeltallene for rentesikring av låneporteføljen holdes formidlingslån, VAR-lån og gjeld med rentekompensasjon utenom beregningsgrunnlaget. En står da igjen med de lånene som i første rekke er eksponert for renteendringer i markedet. Den finansielle leasingavtalen er også holdt utenom beregningene.

Figur 3.1 Lån fordelt etter rentebindingstid (durasjonen), status per 31.12.2023

Rentebindingstid	2022	2023
Under ett år	62%	52%
1-2 år	2%	0%
2-3 år	0%	6%
3-5 år	15%	20%
5-10 år	21%	23%
ovr 10 år	0%	0%

Sikringsgraden økte noe i 2023. Per 31.12.2023 utgjorde fastrenteandelen 48 prosent, det vil si andelen lån hvor gjenstående del av rentefasen overstiger ett år. Flytende lån utgjorde derved 52 prosent, som vist i figur 3.1. I finansreglementet er det fastsatt en sikringsgrad mellom 30 og 60 prosent for lån med renterisiko. Rentebindingstiden skal være fra 1 til 6 år.

Avtaler om rentebinding (fastrenteavtaler) inngås for å redusere svingninger i utgiftsnivået som følge av renteendringer, slik at de økonomiske rammene for kommunens tjenesteproduksjon blir mer stabile. Rentsikringen vurderes i forbindelse med løpende rapportering og låneopptak.

Ønsket rentebinding sikres gjennom fastrenteavtaler direkte knyttet til enkeltlån eller via rentebytteavtaler (renteswaps) knyttet til underliggende lån med flytende rente, jamfør finansreglementet punkt 7. Per 31.12.2023 var det ingen rentebytteavtaler. Når det gjelder

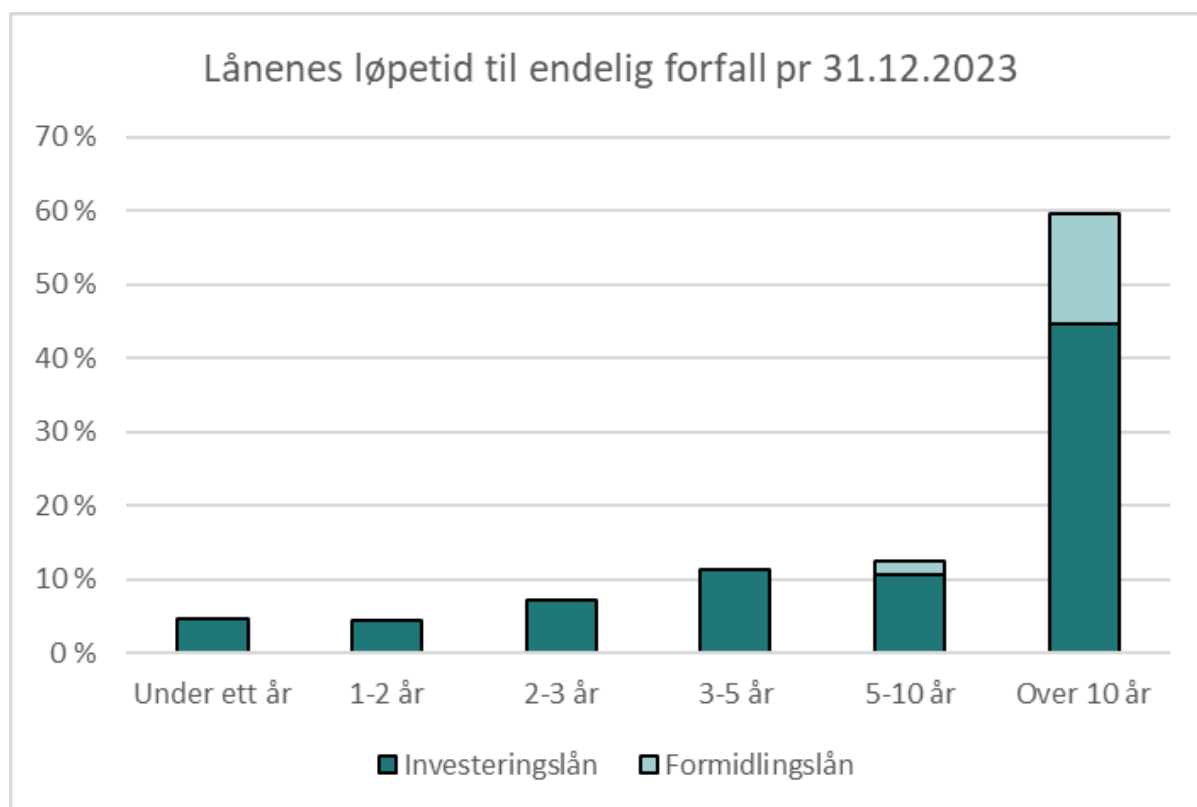
formidlingslån, velger en stor del av kundene fastrente. Samtidig er det mange lån som innfris ekstraordinært. Innlånsporteføljen har en større grad av flytende lån, og vil periodevis – som når rentenivået heves – kunne ha netto kostnad på utlånet.

Låneforfall og refinansieringsrisiko

Bærum kommune har en låneportefølje med mange serie- og annuitetslån. Refinansieringsrisikoen er derfor i utgangspunktet liten, da løpetiden på lånene avtales ut fra avskrivningstiden for de underliggende investeringene. Figur 3.2 viser at 60 prosent av lånene har en løpetid over 10 år. Formidlingslånene ligger i hovedsak i denne gruppen. Det er gjort store innlån til videre formidling de senere år med løpetider på 25 til 30 år.

Deler av låneporteføljen består av sertifikat- og obligasjonslån og andre avdragsfrie lån som skal fornyes ved forfall. Dette innebærer en refinansieringsrisiko. Tidsavgrensede, avdragsfrie lån (bulletlån) utgjør 30 prosent av porteføljen, og er tatt opp med løpetider fra seks måneder til syv år. Lån som nærmer seg forfall og skal refinansieres i 2024, utgjør 5 prosent av låneporteføljen. Den finansielle leasingavtalen er ikke inkludert i tallgrunnlaget.

Figur 3.2 Lånene gruppert etter løpetid til endelig forfall

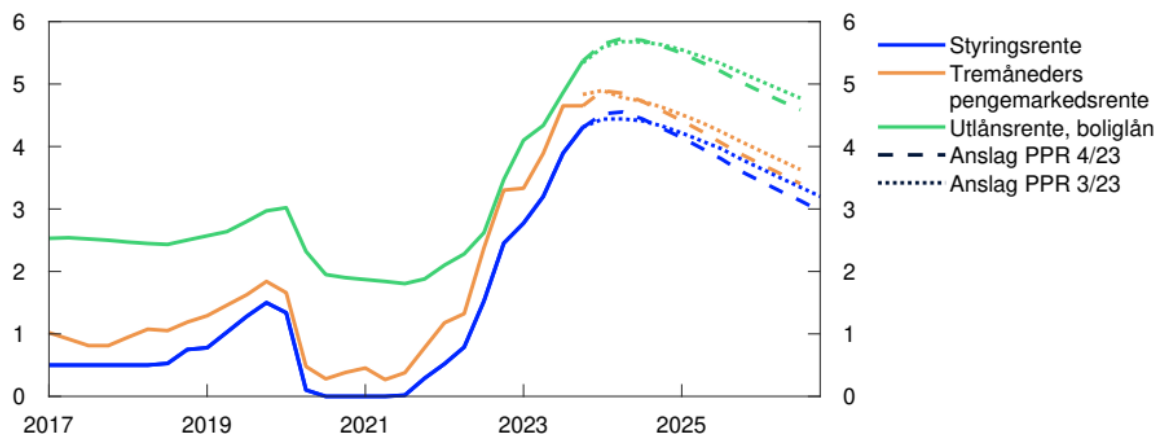
Lånenes løpetid til endelig forfall	Investeringslån	Formidlingslån
Under ett år	5%	0%
1-2 år	4%	0%
2-3 år	7%	0%
3-5 år	11%	0%
5-10 år	11%	2%
ovr 10 år	45%	15%

Markedet og kommunens rentebetingelser

Gjeldsporteføljen hadde en gjennomsnittrente på 4,0 prosent per 31.12, mot 2,9 prosent i 2022. Gjennomsnittrenten lå dermed under den flytende renten i Kommunalbanken (5,3 prosent).

Her følger en oversikt over rentemarkedet per 31.12.2023, herunder Norges Banks styringsrente, pengemarkedsrenten (Nibor) og kredittmarginer for norske kommuner.

Figur 3.3 Utviklingen i styringsrente og andre renter i prosent siden 2017, og anslag fremover

Kilder: LSEG Datastream, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

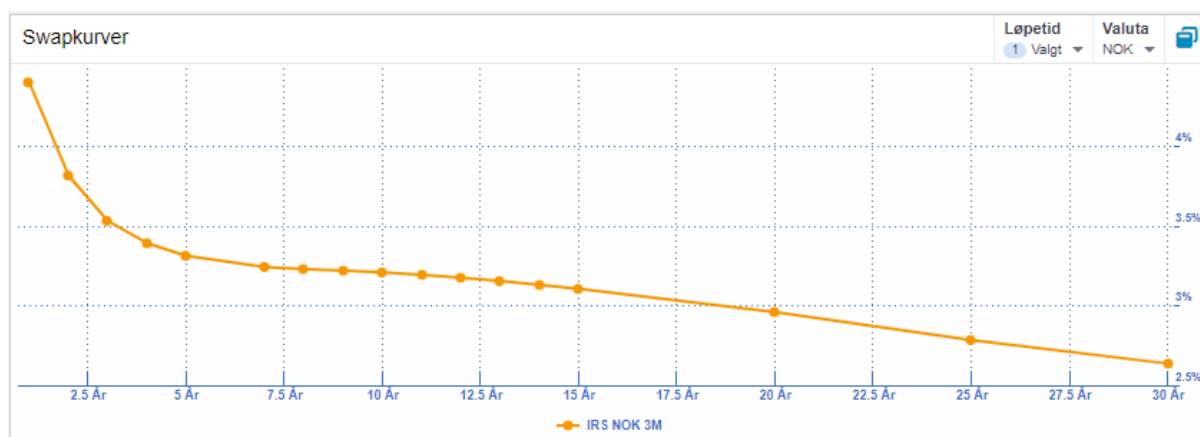
Kilde: Figuren er hentet fra Norges Bank, Pengepolitisk rapport 4/23.

Norges Bank senket styringsrenten fra 1,5 prosent til 0 prosent i perioden fra 16. mars til 8. mai 2020 som følge av covid-19-pandemien. Det ga også en umiddelbar effekt på korte og lange markedsrenter, med en nedgang på over ett prosentpoeng. Markedsrentene holdt seg meget lave, men stigende i siste del av 2021. I 2022 økte takten i rentehevingene til Norges Bank og endte på 2,75 prosent. I 2023 ble styringsrenten satt ytterligere opp til 4,5 prosent for å få ned prispress og inflasjon. Figur 3.3 viser at sentralbanken venter at styringsrenten har nådd toppen. Flytende markedsrenter (3 måneders Nibor) steg fra 3,3 prosent ved inngangen av 2023 til 4,7 prosent i juli, og holdt dette nivået ut året. Gjennomsnittet for året var 4,2 prosent, mot 2,1 prosent i 2022.

Kommunalbankens marginpåslag var 0,6 prosentpoeng over markedsrenten (3 måneders Nibor) i 2023. Tilbudt flytende rente ved utgangen av året var dermed 5,3 prosent. Innlånsbetingelsene for korte sertifikatlån til kommuner ligger lavere. Tre måneders margin har ligget i området 0,1 til 0,2 prosentpoeng påslag på markedsrenten i store deler av 2023. Påslaget bestemmes av det generelle markedet, innlånskostnaden for bankene og endringer i regulering av finanssektoren. Husbankens flytende rente har beveget seg fra 1,7 til 3,8 prosent i 2023. En endring i markedsrentene får først effekt på husbankrentene etter noen måneder. Rentene i januar og februar er grunnlag for fastsatt flytende rente i mai og juni.

Markedet priser lange renteavtaler lavere enn de korte. Figur 3.4 gir en oversikt over swaprenter (byttekurve) slik de var per 31.12.2023. Ett års rentebytteavtale var da 4,4 prosent. Swapkurven er fallende. Det indikerer en forventning om at pengemarkedsrenten skal ned fra dagens nivå. En femårs fastrenteavtale kunne inngås til cirka 3,3 prosent rente, med tillegg av kredittmargin.

Figur 3.4 Renten i lånemarkedet for ulike løpetid, status per 31.12.2023

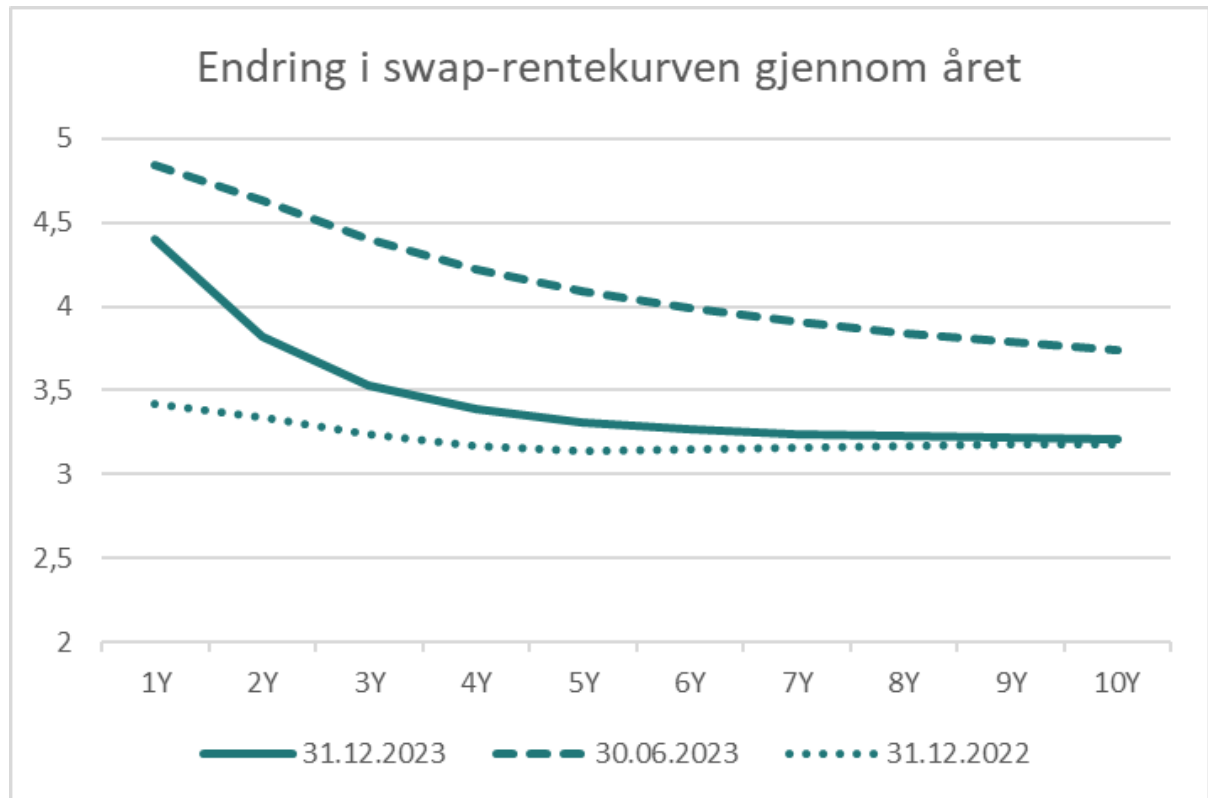

Kilde: Kommunalbanken, KBN Finans

Det har vært betydelige endringer i tilbudte fastrentepreiser for ulike løpetider gjennom 2023, slik figur 3,5 viser.

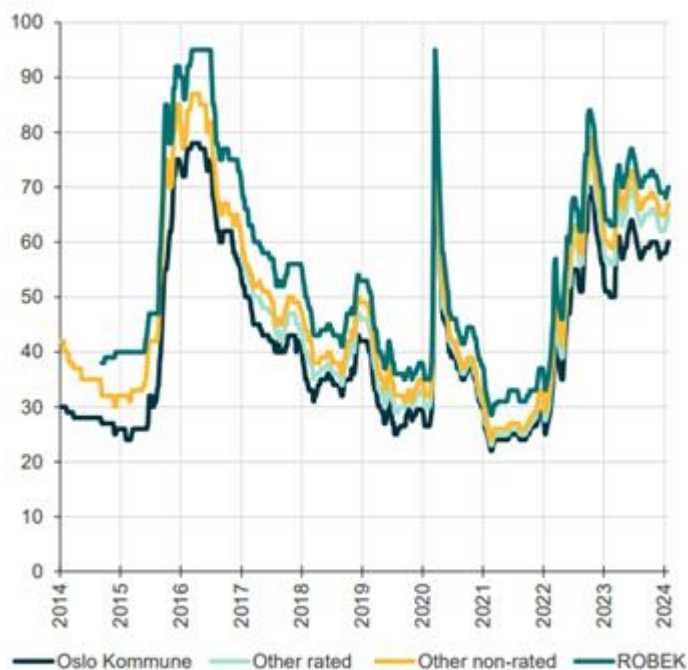
Rentebetingelser for lån bestemmes av markedsrentene med tillegg av et kredittpåslag, som varierer i størrelse etter kredittverdigheten til låntager, og etter varighet (løpetid på lånet). Se figur 3.6.

Figur 3.5 Renten i lånemarkedet for ulike løpetid ved starten, slutten og midtveis i året

Forfall (løpetid)	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2023
1 år	3,41556	4,84321	4,40196
2 år	3,33932	4,62826	3,81685
3 år	3,23571	4,39828	3,53229
4 år	3,17036	4,22123	3,39181
5 år	3,14386	4,08893	3,31261
6 år	3,14731	3,98641	3,26698
7 år	3,16086	3,90523	3,24318
8 år	3,17325	3,83957	3,22946
9 år	3,17919	3,78705	3,21996
10 år	3,17729	3,74227	3,20867

Figur 3.6 Utviklingen i kredittspread for norske kommuner for årene 2014 til 2023

Kilde: DNB Markets, 5.2.2024. Kommuner, indikativ spread over NIBOR 3 mnd., 5 års løpetid (basispunkter). (240205_CMU_slide_deck.pdf)

Figur 3.6 viser utviklingen i kredittspread for norske kommuner fra 2014 til 2023. Kredittspreadene svinger. Ved markedsuroen i 2016 og 2020 har spreadene trukket ut 0,3 til 0,6 prosentpoeng, og mer for de minst solide kommunene. Fra 2021 og inngangen av 2022 var kredittspreaden igjen nede på lave nivåer omkring 30 basispunkter, før det vendte om og ble en ny topp omkring oktober 2022 på nær 80 basispunkter for deretter å flate ut i 2023. Markedslån med fem års rente kunne ved utgangen av 2023 handles på cirka 65 basispunkter (bp) over den aktuelle swap-renten (bytterenten), det vil si cirka 4,0 prosent.

Stresstest

For å få et bilde av risikoen i finansporteføljen er det foretatt en stresstest. Den samlede finansforvaltningen av kortsiktige og langsiktige plasseringer, samt gjeld, er testet med hensyn til beregnet verdifall ved sammenfallende, brå markedsendringer.

Stresstesten som har blitt utført, er todelt:

- Del 1 «stresser» kommunens bankinnskudd og kommunens gjeld med 2 prosents renteøkning, herunder renteeffekt på gjeldssidens motposter. En renteøkning ventes å øke inntektene fra flytende formidlingslån, statlig rentekompensasjon og gebyrfinansierte investeringer. I tillegg er det beregnet motpartsrisiko for bankinnskudd i størrelsesorden 3 prosent av innskuddet, noe som gir et beregnet resultat på nivå med Finanstilsynets stresstest II.
- Del 2 «stresser» kommunens langsiktige finansielle aktiva, forvaltningsfondet. Det er benyttet forenklete stresstestfaktorer. Testen baserer seg på en 2 prosent renteøkning og et fall i aksjemarkedet på 50 prosent, og representerer en streng test.

Tabell 4.1 Stresstestresultater for bankinnskudd og gjeld (del 1), basert på faktisk portefølje per angitt dato

Aktiva/passiva	Stressfaktor	Beholdning (mill. kr)	Verdifall	Verdifall 31.12.2023 (mill. kr)	Verdifall 31.12.2022 (mill. kr)
Renterisiko flytende gjeld	2 %	8 052	2,0 %	161	164
Motposter gjeld (rente- og gebyrinntekter)	2 %	3 402	-2,0 %	-68	-70
Renterisiko kortsiktig likviditet	2 %	2 170	-2,0 %	-43	-77
Sum netto renteendring				50	17
Motpartsrisiko (bankinnskudd)	3 %	2 120	3,0 %	64	110
Sum beregnet risiko				113	128

Tabell 4.2 Stresstestresultater for de langsiktige aktiva i forvaltningsfondet (del 2), basert på faktisk portefølje per angitt dato

Aktivaklasse	Stressfaktor	Durasjon portefølje	Beholdning	Verdifall i %	Verdifall 31.12.2023 (mill. kr)	Verdifall 31.12.2022 (mill. kr)
Pengemarked/bank	2 %	0,01	2	0,0 %	0	0
Obligasjoner IG	2 %	3,34	1 833	6,7 %	122	104
Aksjer	50 %	1	1 236	50,0 %	618	531
Sum beregnet risiko			3 070	24,1 %	740	636
Bufferkapital					1 542	1 268
Prosent av bufferkapital					48 %	50 %

Samlet beregnet risiko for finansporteføljen utgjør 853 millioner kroner, 90 mill. mer enn i 2022. I stresstestens del 1 for bankinnskudd og gjeld utgjør beregnet risiko 128 mill., 14 mill. mindre enn i 2022. Nedgangen skyldes i hovedsak lavere motpartsrisiko ved innskudd i store banker som følge av lavere likviditet. Stresstesten viser for øvrig at beregnet effekt av en 2 prosents generell endring i rentekurven var forholdsvis lav.

I stresstestens del 2 for kommunens langsiktige aktiva (forvaltningsfondet) er beregnet risiko 740 mill. ved kraftige, sammenfallende uheldige markedshendelser. Forvaltningsfondets beregnede tap er økt med 104 mill. som følge av økningen i fondets markedsverdier. Beregnet risiko utgjør om lag 50 prosent av bufferkapitalen i begge år, og det er derved en solid buffer som kan tåle svingninger i markedsverdi, uten at tjenestene blir påvirket.

Ved kvalitetssikring av finansreglementet av 3.3.2021 ble det beregnet en målsatt risiko og risikoramme. Med aktiva og gjeld per august 2020 viste målsatt risiko 615 mill. og maksimal ramme 973 mill. Det vises til Kommunestyrets møte 3.mars 2021, [sak 29/21](#) ««Forslag til finansreglement for Bærum kommune». Beløpene for potensielt tap øker med økte verdier for aktiva og passiva. Det foreligger ingen nyere beregning av risikorammer. Kvalitetssikringen av endringene i revidert finansreglement i desember 2022 bygger på kvalitetssikringen i 2021.

Vedlegg – Forvaltningsfondet

Årsregnskap for Forvaltningsfondet

RESULTATREGNSKAP	Note	31.12.2023	31.12.2022
Renter og utbytte fra finansielle eiendeler	1.10	21 915 832	45 446 492
Gevinster ved realisasjon av finansielle eiendeler	1.11	80 548 854	29 471 825
Tap ved realisasjon av finansielle eiendeler	1.12	-191 953 673	-39 762 588
Urealiserte gevinster/tap på finansielle eiendeler	1.13	423 403 853	-273 049 319
Sum resultat av finansielle eiendeler		333 914 866	-237 893 590
Driftskostnader			
Forvaltningshonorarer og gebyrer	1.14	-2 494 281	-2 960 148
Andre driftskostnader	1.15	-664 371	-979 026
Sum driftskostnader		-3 158 652	-3 939 174
Årsresultat		330 756 214	-241 832 764
Overført til bufferkapital		330 756 214	-241 832 764
Sum overføringer		330 756 214	-241 832 764

EIENDELER	Note	Balanse 31.12.2023	Balanse 31.12.2022
Finansielle omløpsmidler			
Aksjer og andeler	3	1 235 854 106	1 062 990 540
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3	1 832 760 938	1 704 406 334
Finansielle derivater	3	-	-14 408 468
Sum finansielle eiendeler		3 068 615 045	2 752 988 406
Fordringer			
Kortsiktige fordringer	1.16	225 919	361 204
Sum fordringer		225 919	361 204
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter			
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter	1.17	-	18 995 596
Andre eiendeler			
Kasse, bank	1.18	1 708 768	24 621 864
Sum andre eiendeler		1 708 768	24 621 864
SUM EIENDELER		3 070 549 732	2 796 967 069

Regnskapsprinsipper

Regnskapet for forvaltningsfondet er satt opp med utgangspunkt regnskapslovens oppstillingsplan. Vurderinger og periodiseringer er foretatt i samsvar med prinsippene angitt i kommuneloven og økonomiforskriften. De finansielle omløpsmidlene er verdsatt til virkelig verdi. Noteopplysninger er begrenset til det som er ansett nødvendig for informasjonsformålet.

NOTE 1: SPESIFIKASJONER – RESULTAT		31.12.2023	31.12.2022
1.10 Renteinntekter og utbytte fra finansielle eiendeler			
Renteinntekter likvider		562 982	235 039
Renteinntekter rentebærende papirer		21 352 850	45 211 453
		21 915 832	45 446 492
1.11 Gevinster ved realisasjon av finansielle eiendeler			
Gevinster fra aksjer og andeler		12 814 900	4 741 794
Gevinster rentebærende papirer		67 733 954	24 730 031
		80 548 854	29 471 825
1.12 Tap ved realisasjon av finansielle eiendeler			
Tap fra aksjer og andeler		-3 469 074	-7 072 682
Tap fra rentebærende papirer		-188 484 599	-32 689 905
		-191 953 673	-39 762 588
1.13 Urealisert gevinst/tap av finansielle eiendeler			
Urealisert gevinst/tap aksjer og andeler		215 019 493	-173 995 920
Urealisert gevinst/tap rentebærende papirer		208 384 360	-99 053 399
		423 403 853	-273 049 319
1.14 Forvaltningshonorar/ transaksjonsgebyrer/depot			
Obligasjonsforvaltning *		-1 309 858	-1 864 8416
Aksjeforvaltning		-1 184 423	-1 095 306
		-2 494 281	-2 960 148
1.15 Andre driftskostnader og - inntekter			
Renteinntekter av bankinnskudd		442 939	50 828

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Bankomkostninger, øvrige gebyrer o.l.		-	-781
Administrasjons- og konsulentonorarer		-1 107 310	-1 029 072
		-664 371	-979 026

Egenkapitalen skal deles inn i grunnkapital og bufferkapital. Per 31.12.23 var resultatet 330,76 mill. I desember ble det overført 57,20 mill. fra fondet til finansiering av årets investeringer. Netto endring i bufferkapitalen ble dermed 273,6 mill. Resultatet for 2023 er eksklusive kompensert mva. fra forvaltningsfondets drift på 0,19 mill.

NOTE 3: VERDIPAPIRER	Obligasjoner	Aksjer	SUM
Virkelig verdi, norske	1 832 760 938		1 832 760 938
Anskaffelseskost, norske	1 736 910 590		1 736 910 590
Virkelig verdi, utenlandske	-	1 235 854 106	1 235 854 106
Anskaffelseskost, utenlandske	-	1 129 486 315	1 129 486 315
Sum virkelig verdi	1 832 760 938	1 235 854 106	3 068 615 045
Sum anskaffelseskost	1 736 910 590	1 129 486 315	2 866 396 905
Kasse, bank			1 708 768
Fordringer			225 919
Påløpte renteinntekter			0
Kortsiktig gjeld			-257 179
Påløpte kostnader			-6 250
Netto påløpte inntekter			-37 510
Sum			3 070 286 303

Revisjonsberetning - Her kommer rapport fra revisor for 2023 (innen 5.april)

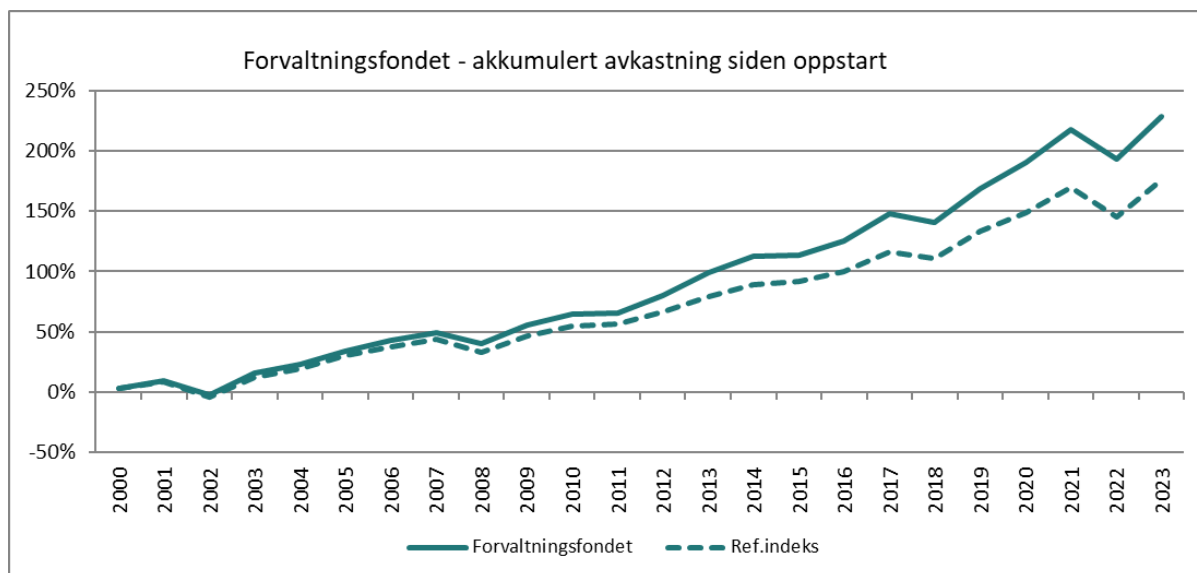
Avkastningsrapport

Årsrapport 2023 Bærum kommune

FORVALTNINGSKAPITAL per månedsslutt (mill. kr)	Bank	Nordiske obligasjoner	Globale aksjer	Totalt
31.12.2022	6,4	1 727,4	1 063,0	2 796,8
31.01.2023	2,4	1 753,5	1 148,3	2 904,2
28.02.2023	3,1	1 735,3	1 141,0	2 879,5
31.03.2023	2,5	1 751,7	1 171,9	2 926,1
30.04.2023	2,6	1 758,3	1 196,0	2 956,8
31.05.2023	1,6	1 752,5	1 214,4	2 968,4
30.06.2023	2,5	1 727,5	1 252,4	2 982,3
31.07.2023	2,1	1 736,8	1 250,4	2 989,2
31.08.2023	8,7	1 746,3	1 252,7	3 007,7
30.09.2023	8,4	1 752,1	1 200,4	2 961,0
31.10.2023	8,3	1 766,0	1 197,8	2 972,0
30.11.2023	8,3	1 802,8	1 274,6	3 085,8
31.12.2023	1,7	1 832,8	1 235,9	3 070,3
FINANSINTEKTER (mill. kr)*	Bank	Nordiske obligasjoner	Globale aksjer	Totalt
31.01.2023	0,0	22,3	85,3	107,7
28.02.2023	0,0	-16,2	-7,3	-23,5
31.03.2023	0,0	14,5	30,9	45,4
30.04.2023	0,0	6,7	24,0	30,7
31.05.2023	0,0	-5,8	18,4	12,6
30.06.2023	0,0	-24,8	38,0	13,1
31.07.2023	0,0	9,0	-2,1	6,9
31.08.2023	0,3	11,4	2,3	14,1
30.09.2023	0,0	5,9	-52,3	-46,4
31.10.2023	0,0	13,9	6,2	20,1
30.11.2023	0,0	36,9	76,8	113,7
31.12.2023	0,0	30,0	11,7	41,7
Året totalt	0,5	103,7	232,0	336,3
PROSENTVIS FORDELING av forvaltningskapital	Bank	Nordiske obligasjoner	Globale aksjer	Totalt
31.12.2022	0,2%	61,8 %	38,0 %	100,0 %
31.01.2023	0,1%	60,4 %	39,5 %	100,0 %
28.02.2023	0,1%	60,3 %	39,6 %	100,0 %
31.03.2023	0,1%	59,9 %	40,1 %	100,0 %
30.04.2023	0,1%	59,5 %	40,4 %	100,0 %
31.05.2023	0,1%	59,0 %	40,9 %	100,0 %
30.06.2023	0,1%	57,9 %	42,0 %	100,0 %
31.07.2023	0,1%	58,1 %	41,8 %	100,0 %
31.08.2023	0,3%	58,1 %	41,7 %	100,0 %
30.09.2023	0,3%	59,2 %	40,5 %	100,0 %
31.10.2023	0,3%	59,4 %	40,3 %	100,0 %
30.11.2023	0,3%	58,4 %	41,3 %	100,0 %
31.12.2023	0,1%	59,7 %	40,3 %	100,0 %

** Finansinntektene inkluderer endring i markedsverdi og forvaltningshonorarer slik det rapporteres fra forvalterne, samt fondets likviditetskonto. Andre inntekter/kostnader er ikke inkludert. Finansinntekter i avkastningsrapporten vil kunne avvike noe fra driftsresultatet.*

År	Forvaltningsfondet (mill.kr)	Forvaltningsf ondet (prosent)	Referanseindeks (prosent)	Forvaltningsf ondet akkumulert (prosent)	Referansein deks akkumulert (prosent)
2000 (2. halvår)	28	3,6 %	3,4 %	3,6 %	3,4 %
2001	68	5,3 %	4,9 %	9,1 %	8,5 %
2002	-191	-10,3 %	-11,6 %	-2,1 %	-4,1 %
2003	271	18,0 %	17,3 %	15,5 %	12,5 %
2004	107	6,4 %	6,3 %	22,9 %	19,6 %
2005	161	9,3 %	8,8 %	34,3 %	30,1 %
2006	126	6,7 %	6,1 %	43,3 %	38,0 %
2007	79	4,1 %	4,2 %	49,2 %	43,8 %
2008	-127	-6,1 %	-7,4 %	40,1 %	33,2 %
2009	191	11,0 %	10,1 %	55,5 %	46,6 %
2010	103	5,7 %	5,5 %	64,3 %	54,7 %
2011	8	0,7 %	1,2 %	65,5 %	56,5 %
2012	166	8,9 %	6,4 %	80,2 %	66,6 %
2013	211	10,4 %	7,7 %	98,9 %	79,4 %
2014	147	6,8 %	5,2 %	112,5 %	88,7 %
2015	12	0,6 %	1,7 %	113,7 %	91,9 %
2016	128	5,6 %	4,0 %	125,7 %	99,6 %
2017	228	9,7 %	8,4 %	147,6 %	116,4 %
2018	-74	-2,9 %	-2,6 %	140,4 %	110,7 %
2019	292	11,9 %	10,7 %	169,0 %	133,3 %
2020	210	8,1 %	6,8 %	190,8 %	149,1 %
2021	263	9,3 %	8,1 %	217,9 %	169,3 %
2022	-242	-7,8 %	-9,0 %	193,1 %	145,1 %
2023	336	12,1 %	12,6 %	228,5 %	176,0 %
Gjennom snitt per år	106	5,2 %	4,4 %		
Totalt	2 500	228,5 %	176,0 %		

Kommunens tjenesteområder

Oppvekst

Om området

Området består av kommunalsjefområdene Barnehage vest, Barnehage øst, Skole 1, Skole 2, Kompetanse og forvaltning oppvekst, Skole utvikling, Barn, unge og familietjenester og Barneverntjenesten.

Oppvekst lå frem til valget i 2023 under ansvarsområdet til Hovedutvalg for barn og unge, og ligger nå under Hovedutvalg for oppvekst og utdanning.

Status politiske oppdrag

Klimaoppdrag

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Gjennomføre holdningsskapende klima- og miljøarbeid i skolen	Pågår, iht. plan	Det er utarbeidet mandat og prosjektmodell og arbeidet pågår i henhold til prosjektplan. I første fase har det vært sentralt å innhente faktagrunnlag for blant annet informasjons- og opplæringsmateriell. Nullpunktanalyse er gjennomført som grunnlag for effektmåling av iverksatte tiltak. Videre er det etablert samarbeid med skolenes foreldreutvalg og skoleledelse for utarbeidelse av lokale planer for realisering av hjertesone med tilhørende tiltak. Brukerinvolvering er sentralt i alle faser av arbeidet for å sikre systematisk samarbeid med skoler og foreldreutvalg og herunder felles forståelse for mål og ansvar. De første skolene sertifiseres som "hjertesoneskoler" i løpet av Q1- 2024. Videre er prosjektmandatet utvidet ved i a inn tiltak for å redusere foreldrekjøring til/fra fritidsaktiviteter ved at fritidsaktivitetene for de yngste elevene er lagt til SFO. Barna har da deltatt i fritidstilbudet innen kl 17.00. Tiltaket bygger på et tett samarbeid mellom lokale lag/organisasjoner og skolens ledelse.
Miljøsertifisere kommunale barnehager	Pågår, iht. plan	Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden. I barnehageåret 2023/2024 arbeider barnehagene med tema vann. Det fokuseres blant annet på hvordan barnehagene kan redusere mengden vann og hvorfor dette er viktig, hva vann brukes til og i hvilke ulike former det har.

Oppdrag med politisk rapportering

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Drive systematisk og langsiktig rekrutteringsarbeid og kompetanseutvikling	Pågår, iht. plan	Det er utarbeidet et tallgrunnlag knyttet til den enkelte skoles rekrutteringssituasjon siste år samt en analyse av aldersspredning for medarbeiderne ved alle tjenestesteder i skolesektoren. Videre er det kartlagt prosentandel som har avsluttet arbeidsforholdet av ulike årsaker ved den enkelte skole, noe som gir både en spesifikk og samlet prognose for forventet rekrutteringsbehov innenfor de ulike profesjonene kommende år. Forskning brukes til å identifisere hva medarbeidere oppgir som sentralt for å søke stillinger og bli værende i arbeidsforholdet. Det er i den forbindelse gjennomført en kommunal kartlegging for å få mer kjennskap til om dette forskningsgrunnlaget korrelerer med hva kommunens medarbeidere gir uttrykk for. Det totale faktagrunnlaget blir utgangspunkt for videre tiltak og mulige incitament for sektorens rekrutteringsarbeid kommende år. Arbeidet er grunnlag for iverksatt rekrutteringskampanje som iverksettes i januar 2024. Faktagrunnlaget sikrer en målretting i rekruttering av spesifikk ønsket faglig bakgrunn samt tjenestested.
Gjennomføre Strategi for kvalitetsutvikling 2022–2024 i barneverntjenesten	Pågår, iht. plan	Tjenesten gjennomfører aktiviteter knyttet til målbilde, innsatsområder og tiltak på overordnet nivå, i avdelingene og i samarbeid mellom avdelingene som planlagt. Innsatsområdene for hele tjenesten i perioden er kvalitet til barn og deres familier, kvalitet i faglig analyse, vurderinger og beslutninger, kvalitet i samarbeid internt og eksternt, og felles kultur og godt arbeidsmiljø.
Gjennomføre og videreutvikle satsingen TETT PÅ - kvalitet i bærumsbarnehagene	Pågår, iht. plan	Sak om TETT PÅ - kvalitet i bærumsbarnehagen ble behandlet i hovedutvalg for barn og unge i møte 18. april 2023, sak 23/23 . Saken redegjør for status og videreutvikling.
Gjennomføre prosjekt Digibarnevern (2022–2025)	Pågår, forsinket	Prosessen er noe forsinket som følge av tekniske løsninger for lagring av persondata i det nye fagsystemet som det samarbeides om å utrede og løse.
Gjennomføre prosjekt Robuste barn og unge – et folkehelseprosjekt 2019–2023	Pågår, iht. plan	Bærum kommune og prosjektet «Robuste barn og unge» har de siste årene jobbet med utprøving og evaluering av tiltak innen de områdene det ble søkt om midler til. Det langsiktige målet er å styrke barn og unges muligheter til å mestre eget liv. Den omfattende satsningen på økt kvalitet i barnehage er med på å fremme det systematiske folkehelsearbeidet i høy grad. Satsningen i barnehage har vært det mest vellykkede tiltaket. Med bakgrunn i dette er det besluttet at det i prosjektets siste år primært skal jobbes med tiltaket i barnehage. I skole er det særlig LINK (Livsmestring i norske klasserom) det har vært lettest å implementere, og det er et tiltak som når mange barn. Det vises til politisk orientering i fjerde kvartal i Hovedutvalg for oppvekst og utdanning om

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		LINK. Prosjektets iverksatte tiltak pågår etter planen frem til juni 2024.
Gjennomføre spesialpedagogisk kompetanseløft	Pågår, iht. plan	Kompetanseløftet pågår etter planen, og de fire faglige temamodulene rulles ut suksessivt: Temamodul 1: Traumer (Snakke med barn med ulike barndomsbelastninger) er under innføring i skoler og barnehager. Temamodul 2: Trygg i rådgiverrollen involverer PPT, Grunnskoleavdelingen og Barnehagekontoret. Fagsamlinger pågår frem til juni 2024. Temamodul 3: Nevroaffektive utviklingsforstyrrelser iverksettes våren 2024. Temamodul 4: Mestring og tilhørighet iverksettes våren i 2024.
Implementere samhandlingsmodellen for bedre tverrfaglig innsats (BTI)	Pågår, forsinket	Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) skal bidra til at alle barn, unge, gravide og familier skal få rett og samordnet hjelp til rett tid. BTI-modellen gir en oversikt over handlingsforløp og skal bidra til tidlig innsats, tverrfaglig samarbeid og større grad av brukerinvolvering. Høsten 2023 er det arbeidet med å planlegge implementering og startet en forankring av samhandlingsmodellen BTI hos samtlige ledere innen direktørområdet Oppvekst. Den digitale handlingsveilederen er oppgradert til ny versjon: https://baerum.bedreinnsats.no/ Stafettlogg er anskaffet og blir levert av VISMA Flyt samspill. Pilotering av ressursene og verktøyene i BTI-modellen gjennomføres vår 2024. Modellen skal implementeres i samtlige tjenester i Oppvekst høsten 2024, og skal etter planen implementeres i Helse og velferd.
Samhandle med spesialisthelsetjenesten om tiltak rettet mot barn og unge med psykiske utfordringer/lidelser	Pågår, iht. plan	Samhandling med spesialisthelsetjenesten om FACT ung og dialogbasert inntak er etablert og pågår etter planen.
Sikre og ivareta bærekraftig drift av kommunale barnehager	Pågår, iht. plan	Arbeidet med riktig dimensjonering og organisering av kommunale barnehager for å sikre effektiv drift er pågående. Demografien utfordrer, både med nedgang i antall barnehagebarn, men også hvor barna er bosatt.
Styrke bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet i barnehagen	Ikke startet	Barnehagene følger Rammeplan for barnehagens retningslinjer for digitalpraksis som skal bidra til barnas lek, kreativitet og

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		læring og personalet skal være aktive sammen med barna. Verktøyet skal ikke dominere som arbeidsmåte, men støtte barnas læringsprosesser og bidra et allsidig læringsmiljø.
Styrke og videreutvikle barneverntjenesten (som følge av nasjonal barnevernreform og ny barnevernlov)	Pågår, iht. plan	Kvalitetsutviklingsarbeidet gjennomføres i henhold til plan.
Sørge for riktig skolekapasitet og bærekraftig skolestruktur	Ferdig	Realisering av vedtak fattet i Skolebehovsanalyse 2021-2040 (baerum.kommune.no) er i henhold til plan. Det vektlegges spesielt å oppdatere prognosetall for elevtallsutviklingen for å sikre riktig kapasitet på riktig tidspunkt. Dette innbefatter også analyser knyttet til tidspunkt for ferdigstilling av helt nye skoler versus ledig kapasitet ved nærliggende skoler. Våren 2023 er det spesielt fokus på Sandvikaområdet og Fornebu med hensyn til løsninger som optimaliserer total skolekapasitet i området. Videre er det iverksatt rullering av Skolebehovsanalyse for 2024- 2040 hvor en bredt sammensatt arbeidsgruppe leverer ny behovsanalyse til høring og politisk behandling i andre kvartal i 2024.
Utrede og etablere heldøgns avlastningstilbud for barn og unge med psykiske utfordringer	Pågår, iht. plan	Prosjektet rundt utredning og etablering av ny avlastningsinstitusjon hadde oppstart mars 2023. Ferdigstilling av avlastningsinstitusjonen er estimert til 2026/1 tertial 2027. Det ambulerende veiledningsteamet er etablert.
Utvikle og prøve ut ulike modeller for organisering av spesialpedagogiske ressurser i barnehage	Ferdig	Ny modell for organisering av spesialpedagogiske ressurser er utviklet og oppdraget avsluttes. Nytt oppdrag er startet opp for å sikre et inkluderende tilbud for barn i barnehagealder med behov for særskilt tilrettelegging.
Utvikle og ta i bruk digital kommunikasjonsløsning mellom barnehage og hjem	Pågår, forsinket	Digital kommunikasjonsløsning hjem-barnehage har vært forsinket grunnet blant annet tekniske utfordringer. En digital kommunikasjonsløsning hjem-barnehage ble anskaffet i 2023. Løsningen skal gi foreldre bedre tilgang til informasjon fra barnehagene. Ansatte skal få tilgang til en løsning som forenkler den administrative delen av dagen, og gi økt kvalitet og tid til barna. Videre er det et mål om at ansatte opplever mer effektiv samhandling og dialog med foresatte fordi informasjon og beskjeder er samlet et sted. Fire barnehager har høsten 2023 pilotert løsningen og den skal etter planen lanseres for samtlige kommunale barnehager i løpet av mars 2024.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Åpne skolebygg for flerbruk utenfor skoletid	Pågår, iht. plan	Skoleårene 2022/2023 og 2023/2024 piloteres digital bookingløsning ved enkelte tjenestesteder for å gjøre erfaring med hva som er en hensiktsmessig ordning for innbyggere som ønsker tilgang til lokaler i kommunale bygg. Det er parallelt iverksatt et arbeid for å beregne kostnader knyttet til økt renhold, strøm, tilsyn og løpende utgifter økt bruk av blant annet skolens areal til møtepunkt og aktiviteter for kommunens innbyggere. Skolen som samfunnshus må ses i sammenheng med sak om subsidiert utleie til kultur og frivillighet.

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
202-Barnehage vest	1 047,4	1 052,1	1 047,4	-4,7	-0,4 %
204-Barnehage øst	297,5	304,7	297,5	-7,3	-2,4 %
206-Kompetanse og forvaltning oppvekst	248,6	276,2	248,6	-27,6	-11,1 %
208-Skole utvikling	184,0	189,6	184,0	-5,7	-3,1 %
210-Skole 1	730,2	732,6	730,2	-2,5	-0,3 %
212-Skole 2	705,8	714,0	705,8	-8,2	-1,2 %
214-Barn, unge og familietjenester	243,6	216,3	243,6	27,3	11,2 %
216-Barnevern	250,5	228,2	250,5	22,3	8,9 %
218-Oppvekst – ledelse	6,7	3,3	6,7	3,4	50,4 %
Sum	3 714,2	3 717,0	3 714,2	-2,8	-0,1 %

Kommentar årsresultat

Oppvekst hadde et netto merforbruk på 2,8 mill. som utgjør 0,1 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av betydelige mer- og mindreforbruk.

De største merforbrukene er knyttet til spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging i barnehagene, og til inntak av barn uten rett til plass i private barnehager.

I tillegg er det merforbruk på drift av skoler og barnehager, hovedsakelig knyttet til utgifter til vikarer som følge av høyt sykefravær. Det er også merforbruk knyttet til elever med store tilretteleggingsbehov. Videre er det merforbruk knyttet til økte kostnader til skoleskys og økt andel bærumselever i andre kommuner eller i privatskoler som får spesialundervisning.

Mindreforbruk innen helse og avlastningstjenester skyldes utfordringer med å rekruttere medarbeidere, spesielt helsesykepleiere, leger, avlastere og støttekontakter. Lav utnyttelse av vedtak innen avlastningstjenester bidrar også til mindreforbruk i tjenesten.

Innen barnevernet er det et mindreforbruk som både skyldes færre plasseringer i institusjon og fosterhjem og rekrutteringsutfordringer og reduserte administrative driftskostnader.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel elever i SFO	82,6 %	80,6 %	88,9 %
Psykisk helseteam, antall som får hjelp *	1 416	1 168	990

Barn- unge og familietjenester

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall saker Fact-ung **	0	20	30
Antall barn og unge med store hjelpebehov - etter helse- og omsorgsloven	9	6	4

Barnehage

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall barn i kommunale barnehager	3 144	3 075	3 027
Antall barn i private barnehager	4 290	4 281	4 155
Antall ikke-rettighetsbarn med barnehageplass i private barnehager	104	108	87
§ 31– spesialpedagogisk hjelp, antall barn med vedtak	268	282	306
§ 37 – nedsatt funksjonsevne, antall barn med vedtak	268	279	295
Antall minoritetsspråklige barn	1 401	1 386	1 333

Barnevern

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall barn og unge med store hjelpebehov - etter barnevernloven	0	2	3
Antall meldinger til barnevernet	1 221	1 136	1 337
Antall institusjonsplasseringer i barnevernet	8	15	15

Skole

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	10,2	10,3	14,9
Antall elever	16 060	15 972	16 041
Antall elever, barnetrinnet	11 441	11 365	11 310
Antall elever, ungdomstrinnet	4 619	4 607	4 731
Antall henvisninger PPT	504	448	552
Elever per lederårsverk	151	151	133
Mobbing på skolen 10.trinn	2,1 %	4,4 %	9,6 %
Mobbing på skolen 7.trinn	6,0 %	8,2 %	14,6 %
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	45,5	45,7	44,6
Elever per kommunal grunnskole	365	363	391
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	6,8 %	6,7 %	7,2 %
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	15,4 %	16,0 %	17,2 %
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	92,0	91,6	92,3

* Psykisk helseteam, antall som får hjelp: Etter omstrukturering av Psykisk helse barn, unge med familie ble det en endring i hvilke henvendelser som inngår i nøkkeltallet.

** Antall saker Fact-ung: Nytt nøkkeltall fra 2022.

Barnehage vest

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvar for kommunens kommunale barnehager er delt mellom to kommunalsjefområder: Barnehage vest og Barnehage øst. Organiseringen skal sikre virksomhets- og nærledelse for alle de 35 tjenestestedene. De to kommunalsjefområdene har til sammen cirka 800 ansatte og ansvar for cirka 3 100 barn.

Barnehagen skal bidra til en god barndom som gir gode forutsetninger for et godt liv. Den skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi, og bidra til at alle barn som går i den, får en god barndom preget av trivsel, vennskap, lek og læring. Barnehager med høykvalitet er helsefremmende og forebyggende og bidrar til å utjevne sosiale forskjeller og forhindre utenforskap. Kommunalsjefområdene for barnehage har ansvar for utvikling av bærumsbarnehagen i tråd med nasjonale og kommunale føringer.

De to kommunalsjefområdene har i tillegg ansvar for å sikre at kommunen oppfyller regelverkets krav om tilstrekkelig antall barnehageplasser. Videre har Barnehage vest ansvar for beregning og utbetaling av tilskudd til private barnehager, og ansvar for lik behandling av kommunale og private barnehager.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- **Kvalitetssystemet TETT PÅ** - I 2023 startet ytterligere 13 private barnehager sitt arbeid med TETT PÅ. 95 av kommunens kommunale og private barnehager tar nå del i satsingen.
- **Rekruttering** - Studieåret 2023/2024 har totalt 14 assistenter/barne- og ungdomsarbeidere i kommunale og private barnehager startet på barnehagelærerutdanningen med støtte fra kommunen.
- **Klima- og miljøkloke barnehager** - Våren 2023 ble LaVandre anskaffet som en digital markeds plass der foreldre i egen barnehage kan kjøpe, selge og bytte klær og utstyr. LaVandre benyttes ved utgangen av 2023 av 84 kommunale og private barnehager.
- **Digital kommunikasjonsløsning hjem-barnehage** - I 2023 ble det anskaffet en digital kommunikasjonsløsning som skal gi foreldre bedre tilgang på informasjon fra barnehagene. Fire barnehager har høsten 2023 pilotert løsningen og den skal etter planen lanseres for samtlige kommunale barnehager i løpet av mars 2024.
- **BTI** - Høsten 2023 er det arbeidet med å planlegge implementering og startet en forankring av samhandlingsmodellen BTI hos samtlige ledere innen direktørområdet Oppvekst. Den digitale handlingsveilederen er oppgradert til ny versjon: <https://baerum.bedreinnsats.no>

Utfordringer fremover

- Rekruttere og beholde ansatte – både pedagogiske ledere og assistenter.
- Høyt sykefravær blant medarbeidere. Det totale sykefraværet i 2023 var på nesten 13 prosent. Dette er på nivå med 2022.
- Kommunen mangler styringsrett for opptaket i private barnehager. Det gjør det utfordrende å opprettholde robuste kommunale barnehager og samtidig gi et tilbud i familiers nærmiljø.
- Flere eldre og mindre barnehagebygg trenger betydelig vedlikehold. Flere av disse byggene er heller ikke tilpasset dagens behov.

- Mindre barnehagebygg gir økte enhetskostnader, da barnehagenes størrelse påvirker enhetskostnadene.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Legge til rette for redusert forbruk/mer gjenbruk gjennom tilbud om digital markeds plass for foreldre i barnehager i Bærum – KST	0,4	0,2	0,2 I arbeid	Våren 2023 ble LaVandre anskaffet som en digital markeds plass der foreldre i egen barnehage kan kjøpe, selge og bytte klær og utstyr. Ved utgangen av 2023 benyttes LaVandre av 84 kommunale og private barnehager. Den digitale markeds plassen videreføres i 2024.
Utdanningsstøtte til assistenter som arbeider i barnehagene – KST	2,5	1,6	0,9 I arbeid	Studieåret 2023/2024 har totalt 14 assistenter/barne- og ungdomsarbeidere i kommunale og private barnehager startet på barnehagelærerutdanningen med støtte fra kommunen.
Sum	2,8	1,8	1,1	
Sum tiltak	2,8	1,8	1,1	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- Avvik /mindre- i % forbruk
Sum	1 047,4	1 052,1	1 047,4	-4,7 -0,4 %

Kommentar årsresultat

Barnehage Vest hadde et netto merforbruk på 4,7 mill. som utgjør 0,4 prosent av netto budsjettramme.

Det største merforbruket er knyttet til inntak av barn uten rett til plass i private barnehager.

De kommunale barnehagene er i tilnærmet balanse.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Kommune pedagogiske ledere med dispensasjon fra kravet om utdanning	13,0 %	13,5 %	13,9 %

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Barnehage – oppgradering, utvidelser, endret bruk	1,1	0,9	0,2 S – Samlebevilgning
Barnehager – oppgradering av lekeapparater	7,7	5,5	2,2 S – Samlebevilgning
Digital barnehage	1,9	0,2	1,7 S – Samlebevilgning
Digitalt brukerutstyr Barnehage	2,5	0,0	2,5 S – Samlebevilgning
FERDIGSTILT – Avlastningsbarnehage	0,9	0,6	0,2 F4 – Avslutning
Bærum vest			
Kolsås barnehage	0,2	0,0	0,2 F0 – Foranalyse
Omstrukturering av barnehager i område Bærum's verk	0,5	0,0	0,5 F0 – Foranalyse
Omstrukturering av barnehager i område Rykkinn	0,5	0,8	-0,3 F0 – Foranalyse
Valler barnehage	2,0	0,6	1,4 F2 – Planlegging
Sum	17,2	8,5	8,7

Barnehage øst

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvar for kommunens kommunale barnehager er delt mellom to kommunalsjefområder: Barnehage vest og Barnehage øst. Organiseringen skal sikre virksomhets- og nærledelse for alle de 35 tjenestestedene. De to kommunalsjefområdene har til sammen cirka 800 ansatte og ansvar for cirka 3 100 barn.

Barnehagen skal bidra til en god barndom som gir gode forutsetninger for et godt liv. Den skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi, og bidra til at alle barn som går i den, får en god barndom preget av trivsel, vennskap, lek og læring. Barnehager med høykvalitet er helsefremmende og forebyggende og bidrar til å utjevne sosiale forskjeller og forhindre utenforskap. Kommunalsjefområdene for barnehage har ansvar for utvikling av bærumsbarnehagen i tråd med nasjonale og kommunale føringer.

De to kommunalsjefområdene har i tillegg ansvar for å sikre at kommunen oppfyller regelverkets krav om tilstrekkelig antall barnehageplasser. Videre har Barnehage vest ansvar for beregning og utbetaling av tilskudd til private barnehager, og ansvar for lik behandling av kommunale og private barnehager.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- **Kvalitetssystemet TETT PÅ** - I 2023 startet ytterligere 13 private barnehager sitt arbeid med TETT PÅ. 95 av kommunens kommunale og private barnehager tar nå del i satsingen.
- **Rekruttering** - Studieåret 2023/2024 har totalt 14 assistenter/barne- og ungdomsarbeidere i kommunale og private barnehager startet på barnehagelærerutdanningen med støtte fra kommunen.
- **Klima- og miljøkløke barnehager** - Våren 2023 ble LaVandre anskaffet som en digital markeds plass der foreldre i egen barnehage kan kjøpe, selge og bytte klær og utstyr. LaVandre benyttes ved utgangen av 2023 av 84 kommunale og private barnehager.
- **Digital kommunikasjonsløsning hjem-barnehage** - I 2023 ble det anskaffet en digital kommunikasjonsløsning som skal gi foreldre bedre tilgang på informasjon fra barnehagene. Fire barnehager har høsten 2023 pilotert løsningen og den skal etter planen lanseres for samtlige kommunale barnehager i løpet av mars 2024.
- **BTI** - Høsten 2023 er det arbeidet med å planlegge implementering og startet en forankring av samhandlingsmodellen BTI hos samtlige ledere innen direktørområdet Oppvekst. Den digitale handlingsveilederen er oppgradert til ny versjon: <https://baerum.bedreinnsats.no>

Utfordringer fremover

- Rekruttere og beholde ansatte – både pedagogiske ledere og assistenter.
- Høyt sykefravær blant medarbeidere. Det totale sykefraværet i 2023 var på nesten 13 prosent. Dette er på nivå med 2022.
- Kommunen mangler styringsrett for opptaket i private barnehager. Det gjør det utfordrende å opprettholde robuste kommunale barnehager og samtidig gi et tilbud i familiers nærmiljø.
- Flere eldre og mindre barnehagebygg trenger betydelig vedlikehold. Flere av disse byggene er heller ikke tilpasset dagens behov.

- Mindre barnehagebygg gir økte enhetskostnader, da barnehagenes størrelse påvirker enhetskostnadene.

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- Avvik /mindre- i % forbruk
Sum	297,5	304,7	297,5	-7,3 -2,4 %

Kommentar årsresultat

Barnehage Øst hadde et netto merforbruk på 7,3 mill. som utgjør 2,4 prosent av netto budsjettramme.

Merforbruket handler om merforbruk i kommunale barnehager som er knyttet til økt vikarbehov som igjen henger sammen med høyt sykefravær.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Kommune pedagogiske ledere med dispensasjon fra kravet om utdanning	13,0 %	13,5 %	13,9 %

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Ballerud barnehage	0,2	0,0	0,2 F2 – Planlegging
Bekkestua sør (Nadderudskogen barnehage)	0,2	0,0	0,2 F0 – Foranalyse
Fossum barnehage	0,2	0,0	0,2 F0 – Foranalyse
Sum	0,6	0,0	0,6

Kompetanse og forvaltning oppvekst

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet Kompetanse og forvaltning oppvekst utvikler og legger til rette for kvalitet i barnehager og skoler. Området tilbyr helhetlige og samordnede tjenester med høy kompetanse og god forvaltning til det beste for barn og unge. Kommunalsjefområdet forvalter politiske saker innen hele oppvekstområdet, og sikrer at nasjonale og kommunale utviklingsplaner blir realisert i barnehager og skoler. Implementeringen av den nye opplæringsloven vil stå sentralt i arbeidet de kommende årene. Området har en bred portefølje, som dekker Spesialpedagogisk tjeneste for barn i barnehagealder, Pedagogisk-psykologisk tjeneste, Barnehagekontoret, Grunnskoleavdelingen og Økonomisk team for oppvekst.

Tjenestenes praksis er i tråd med statlige forventninger om å sikre opplevelsen av tilhørighet, mestring og deltakelse for alle barn i barnehager og elever i skolen. Kompetanse og forvaltning jobber for å optimalisere grensesnitt og samhandling mellom tjenestene, og sikre forsvarlig forvaltning og ressursfordeling. Ved å være tilgjengelige, jobbe forskningsbasert og sikre at høy kompetanse mobiliseres tett på barn og unge, vil vi skape gode vilkår for utvikling for gode læringsmiljøer og utviklingsmuligheter for den enkelte.

Viktige resultater og innsatser i 2023

Viktige resultater og innsatser i 2023

- PP-tjenesten har jobbet systematisk i samarbeid med skolene for å redusere saksbehandlingstiden for sakkyndige vurderinger. Dette arbeidet vil fortsette i 2024.
- PP-tjenesten koordinerer Det spesialpedagogiske kompetanseløftet som alle barnehager og skoler deltar i i perioden fra 2020 - 2025
- Spesialpedagogisk tjeneste har implementert områdeorganisering av spesialpedagogene, og dermed gitt mulighet for å være tettere på for tidlig innsats og et mer helhetlig og inkluderende barnehagetilbud.
- Det har vært jobbet aktivt med omstillingstiltak for å sikre bedre samordning av ressursene til barn med behov for særskilt tilrettelegging, og det vises noe nedgang i antall timer som gis.
- Barnehagekontoret har vært en aktiv bidragsyter for å implementere kompetanseutviklings strategien Tett på i alle barnehager i kommunen.
- Barnehagekontoret har gjennomført prosjektet Robuste barn og unge – et folkehelseprosjekt 2019–2023. Prosjektet har hatt til hensikt å prøve ut tiltak for å styrke barn og unges muligheter til å mestre eget liv. Erfaringene fra prosjektet har vært viktig for videre arbeid med kompetanseutviklingsprosjektet Tett på i barnehagene.
- Grunnskoleavdelingen har sikret tett oppfølging og utvikling av skolenes digitale utvikling. Arbeid med BTI, Trygt og godt læringsmiljø, nytt Rammeverk for kvalitet og anskaffelse av nytt fagsystem, har vært sentrale oppgaver i 2023.
- Sjøholmen maritime senter har tilsatt to nye medarbeidere og har utvidet sitt tilbud og iverksatt flere maritime og praktiske aktiviteter for elever

Utfordringer fremover

Utfordringer fremover

- Økt antall barn med behov for særskilt tilrettelegging i barnehagene.
- Økt antall barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehagene.
- Flere minoritetsspråklige barn går ikke i barnehagen før skolestart.
- Barn som strever språklig i barnehagealder, er den hyppigste henvisningsgrunnen til PPT hvert år.
- Økt antall elever med autismediagnose.
- Økt antall elever strever med alvorlig skolefravær.
- Tjenesten jobber for å dekke økte behov innenfor strammere budsjetttrammer.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Økt aktivitet på Sjøholmen for elever i skolen – KST	1,5	1,0	0,5 I arbeid	Universelle tiltak og aktiviteter ble iverksatt høsten 2023. Tiltakene har derfor kun halvårseffekt.
Tiltak til barn i barnehager som trenger ekstra hjelp og støtte – merbehov	46,0	64,5	-18,5 I arbeid	i 2023 mottok samtlige barn den spesialpedagogiske hjelpen de hadde krav på i tide. For å nå målet om et mer inkluderende barnehage tilbud ble flere tiltak iverksatt, som Områdeorganisering av spesialpedagogisk tjeneste, Trekantsamarbeid med Barnehagene, Barnehagekontoret, PPT og Spesialpedagogisk tjeneste og det er opprettet ressursteam i 25 barnehager hvor barnehagene kan drøfte saker de er bekymret for på individ- eller systemnivå i et tverrfaglig møte.
Sum	47,5	65,5	-18,0	
Sum tiltak	47,5	65,5	-18,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	248,6	276,2	248,6	-27,6	-11,1 %

Kommentar årsresultat

Kompetanse og forvaltning hadde et netto merforbruk på 27,6 mill. som utgjør 11,1 prosent av netto budsjetttramme.

Merforbrukene er i hovedsak knyttet til flere barn med behov for spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging i barnehagene. Det er også merforbruk knyttet til økte kostnader til skoleskyss og økt andel bærumselever i andre kommuner eller i privatskoler som får spesialundervisning.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall henvisninger PPT	504	0	552
Antall henvisninger PPT - barnehage	184	161	160
Antall henvisninger PPT - barneskole	217	197	257
Antall henvisninger PPT - ungdomsskole	103	90	135
§ 31– spesialpedagogisk hjelp, antall barn med vedtak	268	286	306
§ 31– spesialpedagogisk hjelp, gjennomsnitt vedtakstimer spesialpedagog per barn	190	175	159
§ 31 – spesialpedagogisk hjelp, gjennomsnitt vedtakstimer assistent per barn	493	544	497
§ 37 – nedsatt funksjonsevne, antall barn med vedtak	268	279	295
§ 37 – nedsatt funksjonsevne, gjennomsnitt vedtakstimer per barn	794	778	734

Skole utvikling

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet har et overordnet ansvar for den omfattende portefølje av politiske saker som årlig leveres fra skoleområdet, og vil sikre en tverrsektoriell vinkling og samhandling i sakene. Videre har kommunalsjefområdet overordnet ansvar for å følge opp både nasjonale og kommunale føringer innenfor skoleområdet. I planperioden vil kommunalsjefområdet blant annet arbeide med helhetlig oppvekstplan og forberede innføringen av ny opplæringslov.

Kommunalsjefområdet har også ansvar for skolekapasitet og videreutvikling av bygg som strategisk virkemiddel. Det har også ansvar for videreutvikling av digital skolehverdag og digital transformasjon i alle sammenhenger der det gir merverdi.

Tjenestestedene Haug skole, Bærums tre alternative skoler (BAS) og Kulturskolen ligger også under dette kommunalsjefområdet.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Elevene har hatt gode faglige resultater. Nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn viser godt læringsutbytte.
- Skolen som opplæringsfellesskap med plass for mangfold er styrket. Skolene har velfungerende tverrfaglige ressursteam som bidrar til tidlig og målrettet innsats.
- Midlertidige styrkingstiltak i form av økt ressurstildeling til sårbare elever og ledelse viser gjennomgående positiv effekt.
- Skolene har et bredt tilfang av både trykte og digitale læremidler på bakgrunn av lokal prioritering og felles anskaffelse.

- Bærumsskolens rutiner for oppfølging av elever med fare for alvorlig skolefravær viser positive resultat i form av økt nærvær i opptrappingstilbud med individuell tilnærming
- Det er gjennomført omfattende kompetansehevingstiltak for skolens medarbeidere innen blant annet relasjonskompetanse og hvordan forebygge vold og trusler.
- Det er videreutviklet ulike opplæringstilbud/dagtilbud for elever med behov for skoletilbud på alternative arenaer.
- Nye Eineåsen skole ble ferdigstilt desember 2023.

Utfordringer fremover

Utfordringer fremover

- Det er et generelt behov for å styrke barn og unges sosiale kompetanse og iverksette tiltak for å bygge trygge fellesskap. Dette kommer blant annet i frem i Elevundersøkelsen 2023.
- En større andel barn og unge er involvert i episoder med vold og trusler. Det krever bred tverrfaglig innsats fra kommunen i samarbeid med andre aktører.
- En større andel barn og unge trenger omfattende tilrettelegging. Det gir behov for et bredere spekter av kompetanse hos medarbeidere.
- Det er behov for å videreutvikle robuste ledere i bærumsskolen.
- Skolenes modell for ressurstildeling gir begrenset handlingsrom.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Flere elevplasser på Kulturskolen – KST	1,0	1,0	0,0 Ferdig	Tiltak iverksatt.
Videreføring og styrking av satsingen på skriftlige læremidler i skolen – KST	2,0	2,0	0,0 Ferdig	Midlene er tildelt skolene i tråd med elevtall og pengene disponeres i henhold til det som ble lagt frem i orienteringen til Hovedutvalg barn og unge.
Ressurser til elever med særskilte behov – tilleggsinnstilling	8,0	8,0	0,0 Ferdig	Midlene er delt ut til skolen i tråd med innrapporterte behov.
Styrket ressurstildeling til skolene – KST	9,0	9,0	0,0 Ferdig	Tiltak iverksatt og videreføres i 2024.
Organisasjonsutvikling av skole	10,0	10,0	0,0 Ferdig	Midlene er tildelt skolen i tråd med kartlagte behov.
Økte ledelsesressurser til skolene – tilleggsinnstilling	18,8	18,8	0,0 Ferdig	Midlene er tildelt skoler i henhold til elevtall.
Sum	48,8	48,8	0,0	
Sum tiltak	48,8	48,8	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde

	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	184,0	189,6	184,0	-5,7	-3,1 %

Kommentar årsresultat

Skole utvikling hadde et netto merforbruk på 5,7 mill. som utgjør 3,1 prosent av netto budsjettramme.

Gjennomgang av virksomhetens tjenester viser at merforbruket i høy grad er knyttet til økt innsats for elever i høy sårbarhet ved skolene, og til nye fritidstiltak ved Kulturskolen for elever i høy sårbarhet. På bakgrunn av samarbeid med skolene i de mest levekårsutsatte områdene har Kulturskolen opprettet øremerkede kulturtilbud for målgruppen elever.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall

	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall elever ved Bærum alternative skole	18,0	21,0	16,0
Antall elever ved Haug skole og ressursenter	111,0	120,0	123,0
Antall elever ved Kulturskolen	1 581,0	1 608,0	1 822,0

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investeringsfase	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Ballerud barneskole	2,0	0,2	1,8 F2 – Planlegging
Fossum barneskole	0,2	0,0	0,2 F0 – Foranalyse
Haug skole og ressurscenter	2,0	0,0	2,0 F0 – Foranalyse
Hosletoppen – rehabilitering	0,3	0,0	0,3 F4 – Avslutning
Midlertidige tiltak for å dekke kapasitetsbehov (3 klasser per år)	5,2	0,0	5,2 S – Samlebevilgning
Ny ungdomsskole, Østre Bærum	0,2	0,0	0,2 F0 – Foranalyse
Sandvika barneskole	1,0	0,6	0,4 F1 – Konsept
Skole – miljøtiltak og bygningmessige tilpasninger til endret bruk	0,6	0,7	-0,2 S – Samlebevilgning
Skole – oppgradering av uteanlegg	7,9	3,6	4,3 S – Samlebevilgning
Sum	19,4	5,1	14,3

Skole 1

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvar for kommunens offentlige grunnskoler og deres til sammen 16 000 elever er lagt til de to kommunalsjefområdene Skole 1 og Skole 2. Organiseringen skal sikre virksomhets- og nærledelse for alle Bærums 40 skoler. Det at barneskoler og SFO er organisert sammen med tilhørende ungdomsskoler, sikrer helhet og sammenheng i grunnskoleløpet.

Bærumsskolen gir barn og unge solid, fremtidsrettet og likeverdig opplæring og bidrar til at elevene får høyt faglig og personlig utbytte av opplæringen. Opplæringen skal være i tråd med opplæringsloven og det nasjonalt vedtatte læreplanverket Kunnskapsløftet (LK20), samt rammeplan for SFO. Uavhengig av bakgrunn og personlige forutsetninger skal elevene utvikle sine kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at de kan mestre livene sine og delta i arbeid og felleskap i samfunnet. Skolen arbeider tett sammen med øvrige velferdstjenester for å gi koordinert bistand og systematisk oppfølging til elever med ulike tilretteleggingsbehov. Gode skoler som løfter alle barn uavhengig av bakgrunn, er blant de viktigste bidragene for å skape et samfunn med like muligheter for alle.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Elevene har hatt gode faglige resultater. Nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn viser godt læringsutbytte.
- Skolen som opplæringsfellesskap med plass for mangfold er styrket. Skolene har velfungerende tverrfaglige ressursteam som bidrar til tidlig og målrettet innsats.
- Midlertidige styrkingstiltak i form av økt ressurstildeling til sårbare elever og ledelse viser gjennomgående positiv effekt.
- Skolene har et bredt tilfang av både trykte og digitale læremidler på bakgrunn av lokal prioritering og felles anskaffelse.
- Bærumsskolens rutiner for oppfølging av elever med fare for alvorlig skolefravær viser positive resultat i form av opptrappingstilbud med individuell tilnærming
- Det er gjennomført omfattende kompetansehevingstiltak innen blant annet relasjonskompetanse og forebygge vold og trusler.
- Nye Eineåsen skole ble ferdigstilt desember 2023.

Utfordringer fremover

- Det er et generelt behov for å styrke barn og unges sosiale kompetanse og iverksette tiltak for å bygge trygge fellesskap. Dette kommer blant annet i frem i Elevundersøkelsen 2023.
- En større andel barn og unge er involvert i episoder med vold og trusler. Det krever bred tverrfaglig innsats fra kommunen i samarbeid med andre aktører.
- En større andel barn og unge trenger omfattende tilrettelegging. Det gir behov for et bredere spekter av kompetanse hos medarbeidere.
- Det er behov for å videreutvikle robuste ledere i bærumsskolen.
- Skolens modell for ressurstildeling gir begrenset handlingsrom.

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	730,2	732,6	730,2	-2,5	-0,3 %

Kommentar årsresultat

Skole 1 hadde et netto merforbruk på 2,5 mill. som utgjør 0,3 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Flere skoler har merforbruk på SFO fordi kostnadene til både lønn og drift har økt, uten at foreldrebetalingen har økt tilsvarende.

De største merforbrukene er knyttet til

- at det er økt behov for bemanning for å ivareta elever og samtidig oppfylle lærernorm
- at driftsmidler ikke dekker kostnadene (knyttet til bl.a. leirskole, og utstyr)
- at sykelønnsrefusjon ikke dekker reelle vikarkostnader

De største mindreforbrukene er knyttet til vakante stillinger.

Nøkkeltall aktivitet

Skole

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall nye elever med alvorlig bekymringsfullt fravær som har vært drøftet i Ressursteam, per måned	0	0	148
Hvor mange elever har skolen som mottar hjemmeundervisning i privat regi (og hvor skolen har tilsynsplikt)	0	0	2
Hvor mange NYE elever har aktivitetsplan etter opplæringslovens § 9A, per måned	0	0	185

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Bjørnegård skole – utvidelse	0,2	0,0	0,2 F0 – Foranalyse
Bryn barneskole	2,5	7,0	-4,5 F2 – Planlegging
Eineåsen skole	163,0	152,6	10,4 F4 – Avslutning
Emma Hjorth barneskole	260,0	251,1	8,9 F3 – Gjennomføring
Sum	425,7	410,7	15,0

Skole 2

Tjenesteområdebeskrivelse

Skoleområdet 2

Ansvar for kommunens offentlige grunnskoler og deres til sammen 16 000 elever er lagt til de to kommunalsjefområdene Skole 1 og Skole 2. Organiseringen skal sikre virksomhets- og nærledelse for alle Bærums 40 skoler. Det at barneskoler og SFO er organisert sammen med tilhørende ungdomsskoler, sikrer helhet og sammenheng i grunnskoleløpet.

Bærumsskolen gir barn og unge solid, fremtidsrettet og likeverdig opplæring og bidrar til at elevene får høyt faglig og personlig utbytte av opplæringen. Opplæringen skal være i tråd med opplæringsloven og det nasjonalt vedtatte læreplanverket Kunnskapsløftet (LK20), samt rammeplan for SFO. Uavhengig av bakgrunn og personlige forutsetninger skal elevene utvikle sine kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at de kan mestre livene sine og delta i arbeid og felleskap i samfunnet. Skolen arbeider tett sammen med øvrige velferdstjenester for å gi koordinert bistand og systematisk oppfølging til elever med ulike tilretteleggingsbehov. Gode skoler som løfter alle barn uavhengig av bakgrunn, er blant de viktigste bidragene for å skape et samfunn med like muligheter for alle.

Viktige resultater og innsatser i 2023

Skoleområde 2

- Elevene har hatt gode faglige resultater. Nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn viser godt læringsutbytte.
- Skolen som opplæringsfellesskap med plass for mangfold er styrket. Skolene har velfungerende tverrfaglige ressursteam som bidrar til tidlig og målrettet innsats.
- Midlertidige styrkingstiltak i form av økt ressurstildeling til sårbare elever og ledelse viser gjennomgående positiv effekt.
- Skolene har et bredt tilfang av både trykte og digitale læremidler på bakgrunn av lokal prioritering og felles anskaffelse.
- Bærumsskolens rutiner for oppfølging av elever med fare for alvorlig skolefravær viser positive resultat i form av opptrappingstilbud med individuell tilnærming
- Det er gjennomført omfattende kompetansehevingstiltak innen blant annet relasjonskompetanse og forebygge vold og trusler.
- Nye Eineåsen skole ble ferdigstilt desember 2023.

Utfordringer fremover

Skoleområde 2

- Det er et generelt behov for å styrke barn og unges sosiale kompetanse og iverksette tiltak for å bygge trygge fellesskap. Dette kommer blant annet i frem i Elevundersøkelsen 2023.
- En større andel barn og unge er involvert i episoder med vold og trusler. Det krever bred tverrfaglig innsats fra kommunen i samarbeid med andre aktører.

- En større andel barn og unge trenger omfattende tilrettelegging. Det gir behov for et bredere spekter av kompetanse hos medarbeidere.
- Det er behov for å videreutvikle robuste ledere i bærumsskolen.
- Skolenes modell for ressurstildeling gir begrenset handlingsrom.

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	705,8	714,0	705,8	-8,2	-1,2 %

Kommentar årsresultat

Skole 2 hadde et netto merforbruk på 8,2 mill. som utgjør 1,2 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Flere skoler har merforbruk på SFO fordi kostnadene til både lønn og drift har økt, uten at foreldrebetalingen har økt tilsvarende.

De største merforbrukene er knyttet til

- at det er et økt behov for bemanning for å ivareta elever og samtidig oppfylle lærernorm
- at driftsmidler ikke dekker kostnadene (knyttet til bl.a. leirskole, og utstyr)
- at sykelønnsrefusjon ikke dekker reelle vikarkostnader
- utestående refusjoner til barn og unge som søker opphold i Norge

De største mindreforbrukene er knyttet til vakante stillinger

Nøkkeltall aktivitet

Skole

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall nye elever med alvorlig bekymringsfullt fravær som har vært drøftet i Ressursteam, per måned	0	0	121
Hvor mange elever har skolen som mottar hjemmeundervisning i privat regi (og hvor skolen har tilsynsplikt)	0	0	1
Hvor mange NYE elever har aktivitetsplan etter opplæringslovens § 9A, per måned	0	0	258

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Gjettum skole	2,0	2,6	-0,6 F1 – Konsept
Hauger skole	2,5	7,7	-5,2 F2 – Planlegging
Sum	4,5	10,3	-5,8

Barn, unge og familietjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Barn, unge og familietjenester yter tjenester til gravide og barn/unge 0–25 år med familier, innen forebyggende og helsefremmende arbeid, behandling, habilitering/rehabilitering, sosialt arbeid, frivillighet, koordinering, avlastning og fritid.

Området omfatter svangerskapsomsorg, helsestasjon 0–5 år, helsestasjon for ungdom, ergo- og fysioterapitjenester til barn og unge, skolehelsetjeneste i grunnskole og videregående skole, psykiske helsetjenester til barn og unge med familie, støttekontaktjeneste, tilrettelagt fritid, avlastningstjeneste, utekontakt, Home Start, Akutthjelp til barnefamilier, barnekoordinator og SLT-koordinator (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak).

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Det ble etablert et ambulerende veiledningsteam. Dette er et tiltak for foreldre med barn eller ungdom med funksjonsnedsettelse.
- FACT ung ble videreutviklet. FACT ung er et tverrfaglig sammensatt team som skal gi integrert og langvarig behandling til ungdom med store og sammensatte behov. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten.
- Gruppebaserte tiltak erstattet individuelle tiltak der det ble vurdert som hensiktsmessig.
- Lovpålagt barnekoordinatorfunksjon ble etablert med fem årsverk. Barnekoordinatoren skal koordinere det samlede tjenestetilbudet og sikre at barn og deres familie får de tjenestene de har krav på.
- Implementering av samhandlingsmodellen Bedre tverrfaglig innsats (BTI) er igangsatt.

Utfordringer fremover

- Sikre at tjenestene utvikles ut ifra innbyggernes behov.
- Rekruttering av helsesykepleiere, leger, støttekontakter og avlastere.
- Fortsatt videreutvikling av Fact ung.
- Videreutvikling av ambulerende veiledningsteam til familier som har barn og ungdom med funksjonsnedsettelse.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode				
Redusere ett årsverk i Fritid og avlastning, reversert 2021 og 2022	-0,8	-0,8	0,0 Ferdig	Innarbeidet i rammen
Sum	-0,8	-0,8	0,0	
Mer-/mindrebehov				
Styrket satsing på psykisk helse blant barn og unge – KST	1,0	1,0	0,0 Ferdig	Ambulerende veiledningsteam, et tilbud til familier som har barn/ungdom med funksjonsnedsettelse, er etablert.
Nye tjenesteledere i Helsetjenester barn og unge, 2 stillinger	1,2	1,2	0,0 Ferdig	Nye tjenesteledere er ansatt.
Styrket jordmordekning – KST	2,0	2,0	0,0 Ferdig	Jordmødre er ansatt med oppstart rett før sommeren og rett etter sommerferien.
Styrket helsesykepleierdekning på helsestasjoner for små barn – KST	2,0	2,0	0,0 Ferdig	Helsesykepleiere er ansatt.
Barnekoordinator – statsbudsjett 2023	2,3	1,5	0,8 Ferdig	2 årsverk barnekoordinator er ansatt med oppstart 1.august 2023.
Kjøp av eksterne plasser for barn og unge med alvorlige psykiske lidelser, merbehov	2,6	2,6	0,0 Ferdig	Innarbeidet i rammen for 2023.
Sum	11,1	10,2	0,8	
Sum tiltak	10,3	9,4	0,8	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	243,6	216,3	243,6	27,3	11,2 %

Kommentar årsresultat

Barn, unge og familietjenester hadde et netto mindreforbruk på 27,2 mill. som utgjør 11,2 prosent av netto budsjettramme.

Mindreforbruket er knyttet til

- lavere aktivitet i Fritid og avlastning. Gjennom året er det innvilget flere vedtakstimer en det som leveres. Årsaken til dette er at noen brukere ønsker å vente med oppstart av tjenester.

- rekrutteringsutfordringer spesielt knyttet til helsesykepleiere, leger, avlastere og støttekontakter. Dette gjelder både faste stillinger og vikariater.
- sen oppstart av barnekoordinator og ambulerende veiledningsteam.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Stanga avlastnings, kapasitetsutnyttelse døgn	52,3 %	69,7 %	92,6 %

Barn- unge og familietjenester

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall telefon henvendelser til PHT barn/ unge med familie	0	0	1 730
Antall saker Fact-ung	0	20	30
Psykisk helseteam, antall som får hjelp	1 416	1 168	990
Antall barn og unge med store hjelpebehov - etter helse- og omsorgstjenesteloven	9	6	4

Fritid og avlastning

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Individuell avlastning, andel forbrukte timer	65,1 %	66,9 %	70,9 %
Individuell støttekontakt, andel forbrukte timer	56,8 %	61,9 %	60,8 %
Stanga avlastning, kapasitetsutnyttelse timer	69,4 %	94,3 %	94,8 %

Psykisk helseteam, antall som får hjelp: Etter omstrukturering av Psykisk helse barn, unge med familie ble det en endring i hvilke henvendelser som inngår i nøkkeltallet.

Antall telefonhenvendelser til PHT barn/unge med familie: Nytt nøkkeltall fra 2023.

Antall saker Fact-ung: Nytt nøkkeltall fra 2022.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Avlastningsboliger for barn og ungdom med psykiske utfordringer	1,5	0,3	1,2 F0 – Foranalyse
Helsestasjoner	0,2	0,3	0,0 S – Samlebevilgning
Sum	1,7	0,6	1,1

Barnevern

Tjenesteområdebeskrivelse

Barneverntjenesten utfører det daglige arbeidet etter barnevernsloven, og har ansvar for å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barneverntjenesten har ansvar for å samarbeid med andre tjenester og for det forebyggende arbeidet i egen tjeneste, gjennomføre undersøkelser og å iverksette tiltak i og utenfor hjemmet.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Tjenesten har videreutviklet forebyggende tiltak i hjemmet. Dette har gitt positive resultater og ført til en nedgang i antall barn med tiltak utenfor hjemmet.
- Tjenesten har utviklet og implementert forebyggende tiltak i tilfeller der barn er plassert utenfor hjemmet. Et eget team følger opp lovkravet i barnevernsloven som omhandler arbeidet med gjenforening etter omsorgsovertakelse.
- Tjenesten har styrket veiledningen og oppfølgingen av både foreldre og fosterforeldre etter omsorgsovertakelse, med mål om gjenforening.
- Det har vært gjennomført et utviklingsarbeid knyttet til brukerinvolvering gjennom tjenestedesign i samarbeid med Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo. Prosjektet undersøker hvordan personer opplever det å være i kontakt med Bærum barneverntjeneste. Prosjektet fortsetter i 2024.
- Det har blitt etablert en arbeidsgruppe som planlegger hvordan tjenesten skal jobbe systematisk for å ivareta det nye kompetansekravet i barnevernloven som blir gjeldene fra 2031.

Utfordringer fremover

- Antall barn og unge med behov for tjenester på grunn av ulike diagnoser, øker. Det gjør at kommunen må sette inn tiltak på flere av sine tjenesteområder. Hvis kommunen ikke klarer å sette inn riktige tiltak i en tidlig fase, er det en risiko for at barnets omsorgssituasjon forverres og foreldrenes omsorgsoppgaver blir krevende og spesialiserte.
- Kommunenes egenandel ved plassering i barnevernsinstitusjon har blitt mer enn doblet siden 2022. Dette er en følge av Barnevernsreformen, som trådte i kraft 1. januar 2022, som blant annet gir kommunene økt finansieringsansvar for barnevernstiltak.
- Økende levekårsutfordringer, barnefattigdom og ungdomskriminalitet kan gi økt behov for plassering utenfor hjemmet i årene som kommer.

- Rekruttere og beholde nødvendig kompetanse.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik	Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov					
Samværsplan som følge av ny barnevernlov – statsbudsjett 2023	0,7	0,7	0,0	I arbeid	Barneverntjenesten har et særlig ansvar for å følge opp og tilby hjelp og oppfølging til alle foreldre som har mistet omsorgen for sine barn, og til fosterforeldre. Tjenesten har som følge av dette videreutviklet veiledningen som gis i oppfølging av foreldre, og forsterket tilbudet som nå består av et eget team.
Sum	0,7	0,7	0,0		
Sum tiltak	0,7	0,7	0,0		

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	250,5	228,2	250,5	22,3	8,9 %

Kommentar årsresultat

Barnevernstjenesten hadde et netto mindreforbruk på 22,3 mill. som utgjør 8,9 prosent av netto budsjetttramme.

Mindreforbruket skyldes hovedsakelig mindreforbruk på lønn grunnet utfordringer med å rekruttere nye medarbeidere, både i faste stillinger og i vikariater ved sykefravær. For å sikre en forsvarlig økonomisk drift etter endret finansieringsmodell for barnevernet har man de to siste årene vært forsiktig med å rekruttere. Videre skyldes noe av mindreforbruket lavere administrasjonskostnader etter flytting til Kommunegården. Lavere egenandeler på statelige fosterhjem enn budsjettert bidrar også. Det har ikke vært en merkbar nedgang i institusjonsplasseringer, men det har vært en nedgang i statlige og kommunale fosterhjem.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Barn og unge med store hjelpebehov - etter barnevernloven	0	2	3
Antall meldinger til barnevernet	1 221	1 136	1 355
Antall akuttvedtak i barnevernet	20	23	20
Andel barn uten plasseringstiltak, av totalt antall barn i barnevernet	76,8 %	73,6 %	76,1 %

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel barn med plasseringstiltak, av totalt antall barn i barnevernet	23,2 %	26,4 %	23,9 %
Antall institusjonsplasseringer i barnevernet	8	15	15
Antall barn plassert i fosterhjem	96	87	81

Oppvekst – ledelse

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Rekrutteringstilskudd helsesykepleiere, barnehagelærere og barneskolelærere. Evalueres i 2024 – KST	1,0	0,2	0,8 I arbeid	Forsinket oppstart.
Barnevernsreformen – statsbudsjett 2023	8,5	6,0	2,5 I arbeid	
Sum	9,5	6,2	3,3	
Sum tiltak	9,5	6,2	3,3	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	6,7	3,3	6,7	3,4	50,4 %

Kommentar årsresultat

Oppvekst - ledelse hadde et netto mer-/mindreforbruk på 3,4 mill. som utgjør 50,4 prosent av netto budsjettramme.

Mindreforbruket er knyttet til ubrukte midler til oppvekstreformen.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Oppvekst (IT)	4,5	1,2	3,4 S – Samlebevilgning
Sum	4,5	1,2	3,4

Helse og velferd

Om området

Området består av kommunalsjefområdene Psykisk helse og rus, NAV, arbeid og inkludering, Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid og Helse.

Helse og velferd har ansvar for tjenester som retter seg både mot hele befolkningen og noen spesielle målgrupper. Ved å legge til rette for selvhjelpenhet og mestring for den enkelte og et mangfoldig og inkluderende samfunn bidrar vi til å skape gode liv og like muligheter.

Helse og velferd lå frem til valget 2023 under ansvarsområdet til Hovedutvalg for bistand og omsorg, og ligger nå under et eget Hovedutvalg for helse og velferd.

Status politiske oppdrag

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Kommunedirektøren bes igangsette et forprosjekt etter stjerneboligkonseptet for å ta hjem ressurskrevende brukere innen psykiatri og/eller rus. Formålet er å hente hjem resurskrevende brukere og skape et verdig boalternativ i Bærum. (BØP 22-25, BIOM vedtak 2)	Ferdig	Forprosjekt er utarbeidet, det gjenstår å identifisere mulige tomter og andre løsningsforslag. Risiko vurderes som middels, særlig av hensyn til utfordringer med å finne egnede tomter.
Kommunedirektøren bes igangsette et forprosjekt for: Bemannet basebolig for mennesker med langvarig rusutfordring (Alkohol) for å øke verdighet og minske utfordringer i samfunnet for øvrig. (BØP 22-25, BIOM vedtak 3)	Ferdig	Forprosjektet er utarbeidet. Viser til statusrapportering i Hovedutvalg for bistand og omsorg 7. juni 2023, dokument 23/102364 Status bemannet basebolig for mennesker med langvarig rusutfordring (alkohol) for å øke verdighet og minske utfordringer i samfunnet for øvrig.
Kommunedirektøren bes komme med et notat som forklarer i hvilken grad alle mennesker med nedsatt funksjonsevne har en egen koordinator, individuell plan som følger opp borgere som benytter seg av disse kommunale tjenestene. Det bør også belyses hvordan overgangen fra ung til voksen fungerer. Målet er å se på muligheter til forbedringer i tilbudet (BØP 23-26, BIOM pkt. 4)	Pågår, iht. forsinket	Samhandlingsmøter med Tildeling og forvaltning og oppvekst er gjennomført høst 2023. Notat behandles i Helse og velferds utvalgsmøte den 8.2.2024.
Kommunedirektøren går i dialog med tillitsvalgte for å se på muligheten for å ta i bruk alternative turnuser i boliger for mennesker med nedsatt	Pågår, iht. plan	To arbeidsgrupper er nedsatt. Den ene jobber med alle aspektene rundt beholde og rekruttere personell og riktig kompetanse, og den andre med heltid og alternative turnusordninger. Kommunalområdet er representert i

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
funksjonsevne (BØP 23-26, BIOM pkt. 7)		kommunens overordnede partssammensatt utvalg for heltid og i kommunens arbeidstidsutvalg. Alle turnusordninger bør bygge oppunder en god tjeneste, som f.eks en medlever turnus kan være for enkelte beboere. Samtidig må lovverk legges til grunn og innsats må sees i sammenheng med kommunens arbeidsgiver- og lønnspolitikk. KS og parts-sammenslutningene har laget en veileder for årsturnus, og denne vil kunne sette retning for at flere skal ha mulighet til å jobbe heltid. For å lykkes må turnuskompetanse styrkes, og det er gjennomført kursing høsten 2023. Videre sikres det god medvirkning med ansattrepresentantene.

Psykiske helse og rus- voksne: Det bes om en sak som belyser tjenestetilbudet, utfordringer og status på tjenester til voksne med psykisk lidelse og/ eller rusutfordring (BØP 22-25, FSK vedtak 1, BIOM)	Pågår, forsinket	Sak er forsinket og planlegges i 2024.
---	------------------	--

Oppdrag med politisk rapportering

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Bruke digitalisering som verktøy for mer effektive og fremtidsrettede tjenester	Pågår, iht. plan	Arbeidsprosesskartlegging og tjenstedesign benyttes i tjenesteutvikling. Helse og velferd samarbeider i en rekke lokale og tverrsektorielle prosjekter, herunder nytt fagsystem for pleie- og omsorgstjenester og velferds-teknologiske løsninger. Det er gjennomført pilot med VR briller for uttesting av opplæring HMS - vold og trusler innen psykisk helse og rus. Erfaringene tas med i det videre arbeidet med digital opplæring. Nytt sosialsystem hos NAV er implementert og det jobbes med tilpasninger og bedret funksjonalitet. Anskaffelsen av et nytt EPJ system for Asker og Bærum legevakt er gjort på en ny måte og behovene løst i dialog med leverandør. Det er lagt tilrette for en rekke nye digitale utviklingsmuligheter, styringsdata med mer. Prosessen har også gitt viktig læring i organisasjonen som Helse og velferd vil jobbe videre utfra.
Gi flere innbyggere med store og sammensatte behov innen rus	Pågår, iht. plan	Tjenestene har over tid jobbet recovery basert, med mål om mestring og selvstendiggjøring og for å ytterligere styrke dette

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
og/eller psykisk helse et tilbud i Bærum kommune		samarbeidet er det inngått et forskningssamarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner og andre kommuner. Det er opprettet gruppetilbud IMR, (Individuell mestring og tilfriskning) som understøtter recovery orienterte tjenester. Metoden legger vekt på menneskets egne ressurser, og den enkeltes vekst står sentralt. Flere ansatte har fått opplæring i metodikken og arbeidet vil fortsette i 2024. Det er etablert pasientflytkoordinatorstilling i kommunalområdet psykisk helse og rus som sammen med utøvende tjeneste fortløpende identifisere brukere som kan mestre og nyttiggjøre seg overføring til lavere omsorgsnivå. Pasientflytkoordinator samhandler med Tidelings- og forvaltningskontoret knyttet til gode og helhetlige pasientforløp fra sykehus til kommunalt nivå, fra bo - og tjenestetilbud i eksternt regi til tilbud i egen regi.
Gjennomføre kvalitetshevede tiltak i tjenester til personer med utviklingshemming	Pågår, iht. plan	Kommunalområdet skal bidra til mestringsorientert trygghet og livskvalitet til tjenestemottakere. Tjenester som forebygger utenforskap og sosial ulikhet i tråd med å bestemme selv (CRPD), på egne premisser. Kommunalområdet kartlegger i september/oktober tjenestestedenes status i forhold til Nasjonal veileder Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming. Lovpålagte tiltak skal iverksettes umiddelbart. 7.2.2024 inviteres beboere, ansatte og pårørende/verger til en dialogkonferanse med mål om å identifisere øvrige tiltak og prioritere hva vi gjør først. Tjenesten skal i tillegg implementere tiltak for å sikre trygge og effektive tjenester og arbeider strukturert i henhold til «Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten». Kartlegging er gjennomført i 2023, arbeidet fortsetter i 2024 som skissert over.
Legge til rette for at flere kommer i arbeid for økt selvhjelpenhet	Pågår, iht. plan	NAV Bærum jobber aktivt med å få brukere i arbeid og aktivitet. Viktige virkemidler i denne sammenheng er for eksempel arbeidsgiverne i distriktet, Bærum næringsråd, Asker næringsforening, med flere. Det er høyt fokus på klart språk for å bedre nå ut med informasjon og tilgjengeliggjøre tjenestene til innbyggere med annet morsmål, innbyggere med funksjonsnedsettelse med flere. NAV har spesielt fokus på barnefamilier og følger tett opp disse ift arbeid, aktivitet, økonomi, bolig og helse for å forhindre fattigdom og sosial arv. Kvalifiseringsprogram i NAV gir også fortsatt gode resultater. 73% av deltakerne i arbeid/ utdanning etter endt program.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Redusere antall langtidsmottakere av sosialhjelp	Pågår, iht. plan	Prosjektet <i>Riktig ytelse</i> har gjennom 2023 gitt gode resultater og avklart den helhetlige situasjonen til en rekke langtids sosialhjelpsmottakere. Enkelte er også kommet i arbeid. Totalt sett gjennom 2023 er gjennomsnittlig antall sosialhjelpsmottakere per måned økt fra 790 i desember 2022 til 948 i 2023, samtidig er gjennomsnittlig stønadslengde redusert fra 5,1 til 4,9 mnd og akkumulert antall sosialhjelpsmottakere er redusert fra 1789 desember 2022 til 1601 desember 2023. Dette er et uttrykk for at flere i korte perioder trenger NAV som en del av sin inntektssikring.
Samordne og tilpasse tjenester innen psykisk helse og rus	Pågår, iht. plan	Det er gjennomført evaluering av natt teamet våren 2023 som medførte endret organisatorisk plassering. Det er etablert forløpskoordinator og FIT team som skal sørge for fleksibel og systematisk pasientflyt internt i kommunalområde psykisk helse og rus samt fra eksterne tilbud. Det er utarbeidet gode samarbeidsstrukturer med andre tjenester i kommunen, samt spesialisthelsetjenesten. Tilbud til pårørende innenfor rusfeltet etablert sammen med ALARM, samt "Snu-gruppe", som er et gruppetilbud som omfatter tidligere rusavhengige og pårørende.
Sikre egnede og gode boforhold til innbyggere med særskilte behov på boligmarkedet	Pågår, iht. plan	Prosjektet <i>Leie til eie</i> fortsetter med svært gode resultater. Det vises til rapporten Rapport mai 2023 Barn bor bra i Bærum - flere veier til eie, behandlet i Hovedutvalg for bistand og omsorg 7. juni, sak 052/23. Totalt har 83 innbyggere i målgruppen for startlån, fått dette til kjøp av egen bolig. Dyrtid og høye renter gjør at det har vært en nedgang i bruk av Startlån fra 301,5 mill i 2022 til 246 i 2023. Flyktningkrisen sammenholdt med dyrtid i landet, gjør boligsituasjonen for øvrige målgrupper krevende. Risiko settes derfor til middels. NAV jobber for fremskaffing av midlertidige boliger i egen regi. Samtidig økes innsatsen for at innbyggere som er tildelt midlertidig bolig, kan skaffe seg bolig på det ordinære boligmarkedet.
Sikre en bærekraftig og fremtidsrettet allmennlegetjeneste	Pågår, iht. plan	Arbeidet for å vurdere organisatorisk forankring av legetjenester i Bærum kommune gjennomføres.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Det er etablert gode ALIS løp og det er rekruttert kandidater til introduksjonsavtaler som kommunen har søkt tilskudd til (4 avtaler fra 2022- 2024, og 4 avtaler for 2024 – 2026). Dette er viktig for å sikre god rekruttering også i fremtiden
Sikre jobb- og karrieremuligheter for innbyggere som får helsetjenester og/eller sosiale tjenester	Pågår, iht. plan	Det er fortsatt høye og gode resultater kvalifiseringsprogrammet i NAV. Fokuset på arbeid for innvandrerkvinner er tatt inn som et kvalitetsmål for flyktningarbeidet. Resultatene for introduksjonsprogrammet faller mye fra 72% i 2022 til 40% i 2023. Årsaken er sammensatt: store endringer i programtid og i innhold. Med arbeidsrettingen av programmet er det ikke lenger et mål om overgang til utdanning. Flyktninger fra andre land enn Ukraina har ofte lavere utdanningsnivå. Utdanning for disse er et viktig grep for å sikre varig tilknytning til arbeidslivet. <i>Felles inntakspattform for tilrettelagt aktivitet og arbeid i Bærum kommune, skal evalueres. Det er et samarbeid mellom kommunale tjenester, Arba, Tildelingskontor, NAV og videregående skole (Fylkeskommunen) med mål om å legge tilrette for selvvalgt varig og trygg tilknytning til arbeid eller aktivitet, fremme ulike karriereveier og sørge for mulighet til å bytte arbeidsplass ved ønske. Det er etablert to lærekandidatplasser for innbyggere med nedsatt funksjonsevne.</i>
Tilpasse tjenestene innenfor flyktningområdet til enhver tid gjeldende lovverk og anmodet bosettingsnivå fra staten	Ferdig	Oppdraget er tidligere rapportert som implementert, men det kommer stadig nye endringer som implementeres fortløpende. Resultatene på overgang til arbeid og utdanning på introduksjonsprogrammet er sterkt redusert fra 72% i 2022 til 40% i 2023. Flyktninger fra andre land utenfor EØS/Europa har i snitt et lavere skole- og utdanningsnivå fra hjemlandet sitt. Overgang til videregående og/eller høyere utdanning har i tidligere år vært et viktig mål for å sikre varig tilknytning til arbeidslivet. Overvekten av Ukrainere som bosettes, har allerede dette. I tillegg er dreiningen i programmet for denne målgruppen mot mindre norsk- og samfunnsopplæring og har et mer direkte arbeidsrettet fokus. Dette, i tillegg til den store bosettingsaktiviteten, innvirker på resultatene. Overgang til arbeid har det høyeste fokuset i tjenestene fremover.
Utvikle styringsindikatorer for Helse og velferd og omstille organisasjonen til fremtidens tjenester	Pågår, iht. plan	Tjenestene jobber fortløpende med å identifisere gode styringsindikatorer. Disse bidrar til å gi god retning for kvalitative og effektive tjenester. Indikatorene benyttes som et viktig lederinstrument og er et kontinuerlig arbeid. I noen tjenester er tjenstedesign benyttet for å identifisere hensiktsmessige indikatorer, i andre er det igangsatt større analysearbeid med bistand fra interne og/eller eksterne ressurser.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Videreutvikle Asker og Bærum legevakt som et forsvarlig og godt allmennmedisinsk akutttilbud	Pågår, iht. plan	Ved legevakten videreføres innsatsen fra 2022. Det er ved bruk av tjenstedesign kartlagt en rekke arbeidsprosesser, organisering og ressursutnyttelse. Dette legges til grunn for videre utvikling. Særlig vil det være fokus på gode turnusløsninger og kompetansehevende tiltak for å beholde og rekruttere, i tillegg til gode digitale verktøy som styrker tjenesten. Det er anskaffet nytt EPJ system for legevakten, som tas i bruk fra desember 2023. Det er identifisert behov for å styrke kompetanse, kvalitet, internkontroll og ledelse ved legevakten. Dette vil ha fokus i 2024.
Videreutvikle helseberedskap og styrke kommuneoverlegefunksjonen	Pågår, iht. plan	Beredskap, smittevern og vaksinasjon er overført til Folkehelsekontoret som ordinær drift fra og med 1.7.23 da Pandemiberedskap ble nedlagt. Allmennlegetjenesten planlegges samlet for Bærum kommune i en avdeling fra 2024. Varslingsrutiner og samhandling med Vestre Viken ved større hendelser er gjennomgått og samordnet.

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
302-NAV, arbeid og inkludering	409,5	390,9	409,5	18,6	4,5 %
304-Helse	212,2	208,6	212,2	3,6	1,7 %
306-Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	899,4	953,8	899,4	-54,5	-6,1 %
308-Psykisk helse og rus	409,4	410,4	409,4	-1,0	-0,2 %
310-Helse og velferd – ledelse	42,8	39,6	42,8	3,2	7,5 %
Sum	1 973,3	2 003,3	1 973,3	-30,0	-1,5 %

Kommentar årsresultat

Helse og velferd hadde et netto merforbruk på 30 mill. som utgjør 1,5 prosent av netto budsjetttramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

De største merforbrukene er knyttet til **lavere anslått refusjon** enn budsjettet for brukere med særlig behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester innenfor kommunalsjefområdene Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid og Psykisk helse og rus. Videre er det **høyere tjenesteproduksjon** enn budsjettet

innenfor Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid. Det er gjennomført analyser av tjenesten, og det pågår en flerårig plan for omstilling innenfor dette området.

De største mindreforbrukene er knyttet til **delårseffekt av utgifter knyttet til bosatte flyktninger** sent på året innenfor NAV, Arbeid og inkludering.

Nøkkeltall

Nøkkeltall for tjenestene fremkommer under hvert kommunalsjefsområde.

NAV, arbeid og inkludering

Tjenesteområdebeskrivelse

Området NAV, arbeid og inkludering omfatter Flyktningkontoret inkludert botiltak for enslige mindreårige flyktninger, Voksenopplæringssenteret og NAV.

Området har ansvar for bosetting og introduksjonsprogram for flyktninger, norskopplæring for innvandrere, grunnskole for voksne, spesialundervisning for voksne, migrasjonshelsetilbud og bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger. Bærum kommune har vertskommuneansvar for norskopplæring og grunnskole for voksne for Hole kommune. Den kommunale delen av NAV Bærum har ansvar for kommunens sosialtjenester, sosialhjelp, støtte til livsopphold, kriseboliger, kvalifiseringsprogram og tilbud om økonomisk rådgivning.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Det ble bosatt 391 flyktninger. Den betydelige bosettingen har satt sitt preg på samtlige tre tjenester i kommunalsjefområdet.
- Stadige midlertidige endringer i integreringsloven når det gjelder flyktninger med kollektiv beskyttelse, har påvirket ressurs situasjonen og innholdet i tjenestene og gitt en betydelig nedgang i overgang til arbeid og utdanning etter endt introduksjonsprogram.
- NAV arbeider gjennomgående med å omstille tjenesten for å redusere kostnadene til sosialhjelp. Snittet på antall sosialhjelpsmottakere ligger godt under måltallet for 2023.
- Kvalifiseringsprogrammet i NAV har fortsatt svært gode resultater på overgang til arbeid, 72 prosent i 2023.
- NAV, Flyktningkontoret og Voksenopplæringssenteret har fått på plass et godt tverrfaglig samarbeid, noe som gir utslag i både gjennomføring av nødvendig omstilling og felles mål.

Utfordringer fremover

- Høy bosetting av flyktninger gir økt behov for flere medarbeidere.

- Høy bosetting av flyktninger med kollektiv beskyttelse, som har kortere introduksjonsprogram, har resultert i at andelen som kommer i jobb eller begynner på utdanning, har blitt lavere enn tidligere år. For å sikre bedre resultater i 2024 ser kommunen på nye måter å jobbe på.
- NAV Bærum har fortsatt en stabil utbetaling av sosialhjelp, men høye renter, dyrtid og bosetting av flyktninger kan gi utfordringer fremover. Utviklingen følges tett.
- Voksenopplæringscenteret opplever lokalutfordringer, knyttet til høy bosetting.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik	Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode					
Omstilling av NAV Bærum	-4,0	-4,0	0,0	I arbeid	Måltallet for sosiale ytelser ligger i 2023 på 940 personer i snitt. Snittet gjennom 2023 var 837 personer. Omstillingen av NAV Bærum er i rute. Årets kutt er gjennomført. Tiltaket videreføres (og avsluttes) i 2024 med ytterligere 4,5 millioner kroner.
Sum	-4,0	-4,0	0,0		
Mer-/mindrebehov					
Videreføring av forebyggende lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus	1,5	1,5	0,0	I arbeid	Midlene kompenserer for nedtrapping av tilskuddsmidler fra Statsforvalter. Arbeidet er utført iht plan i 2023. Opptrappingen av kommunale midler videreføres, og økes med ytterligere 660.000, i 2024 (som er siste år med tilskuddsmidler).
Midlertidig styrking av helse- og sosialfaglig oppfølging av flyktninger, 2 årsverk	1,6	1,5	0,1	I arbeid	Tiltaket er igangsatt grunnet høy bosetting av flyktninger, og videreføres i 2024.
Opprettelse av ny bemannet bolig for enslige mindreårige flyktninger	9,8	5,6	4,2	I arbeid	Boligen har i 2023 blitt benyttet til ungdommer som er i behov av hybeltraining, og har følgelig hatt en lavere bemanning. Mindreforbruket er omfordelt til andre Ukraina-relaterte behov innfor kommunalsjefområdet. Tiltaket videreføres i 2024.
Sum	12,9	8,5	4,4		
Sum tiltak	8,9	4,5	4,4		

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	409,5	390,9	409,5	18,6	4,5 %

Kommentar årsresultat

NAV, arbeid og inkludering hadde et netto mindreforbruk på 18,6 mill. som utgjør 4,6 prosent av netto budsjettramme:

Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til delårseffekt av utgifter til bosatte flyktninger sent på året, samt bundne norsktilskudd (7,9 mill.), som ikke overføres til 2024.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall bosatte flyktninger inkl enslige mindreårige	93	315	391
Antall bosatte barn (0-18 år), eksklusiv EM	47	109	121
Andel flyktninger som kommer i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram	72,0 %	72,0 %	40,0 %
Antall deltakere (Voksenopplæringscenteret)	687	734	704
Antall arbeidsledige	1 245	903	990
Andel deltakere på kvalifiseringsprogrammet som kommer i arbeid/utdanning etter endt program	66,0 %	66,0 %	73,0 %
Antall deltakere på Kvalifiseringsprogrammet	169	173	160
Antall sosialhjelpsmottakere (akkumulert antall per 31.12)	1 882	1 789	1 601
Gjennomsnittlig antall sosialhjelpsmottakere per måned	878	790	837
Gjennomsnittlig stønadslengde for sosialhjelpsmottakere (måneder)	5,7	5,1	4,9
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp med forsørgerplikt for barn <18 år	269	243	270

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Flyktningeboliger	80,0	76,4	3,6 S – Samlebevilgning
Sum	80,0	76,4	3,6

Helse

Tjenesteområdebeskrivelse

Bærum kommune ved direktørområde Helse og velferd har vertskommuneansvar for Asker og Bærum legevakt og for kriesentertilbudet til innbyggere i Asker, Bærum og Lier kommune. Disse er organisert i kommunalområdet Helse. Her er også Folkehelsekontoret med ansvar for miljørettet helsevern, skjenke- og serveringsbevilling, vaksinasjon/smittevern og fastlegeordningen. Området tilbyr også kommunale helsetjenester til innsatte ved Ila landsfengsel. Kommuneoverlegefunksjonen er organisert i Helse, men kommuneoverlegen er organisert under direktør Helse og velferd.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Ny elektronisk pasientjournal ble innført ved Asker og Bærum legevakt. Dette gir gode forutsetninger for digital utvikling av tjenesten.
- Meningokokkvaksinering av elever på videregående skole ble gjennomført. Dette har gitt svært god vaksinedekning blant ungdommene.
- Det var god oppfølging av ALIS-ordningen, som er viktig for rekruttering av leger til kommunen. Målet med ALIS-ordningen er å få flere leger til å starte opp med, og fullføre, spesialisering i allmennmedisin.
- Asker, Bærum og Lier kriesenters 40-årsjubileum ble markert med et fagseminar.
- Helsetjenestene ved Ila fengsel og forvaringsanstalt ble gjenåpnet etter oppussingen av fengselet.
- Ny turnusordning, bedre oppgavedeling og rekruttering av ny kompetanse har resultert i bedre ressursutnyttelse ved Asker og Bærum legevakt.
- Tjenestestedet Pandemiberedskap ble lagt ned. Koronavaksinering ble overført til Folkehelsekontoret vaksinasjon og smittevern.

Utfordringer fremover

- Utfordringene med å rekruttere helsepersonell fører til økt behov for oppgavefordeling mellom ulike faggrupper og utforsking av nye arbeidsmetoder.
- Antall besøk ved legevakten økte fra 2022 til 2023. Ring først-kampanjen må få fornyet fokus.
- Det er avgjørende for legevakttjenesten med en god arbeidsdeling med fastleger og øvrige helsetjenester, slik at alle som trenger det, kan få riktig hjelp til rett tid.
- Videreutvikling og implementering av digitale verktøy på legevakt og i andre tjenester krever ny kompetanse blant medarbeidere.
- Det er generelt behov for økt kapasitet til å gjennomføre av utviklingsprosjekter.
- Det er ventet økt pågang på Folkehelsekontoret vaksinasjon og smittevern som følge av covid-19 og andre sesongrelaterte sykdommer.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Midlertidig styrking (2 år) av saksbehandlingskapasiteten ved Folkehelsekontoret, 1 årsverk	0,9	0,6	0,3 Ferdig	
Tilby unge vaksine mot hjernehinnebetennelse – KST	1,0	1,0	0,0 Ferdig	
Økning av kommuneoverlegefunksjonen og helseberedskap, 1 årsverk	1,2	1,2	0,0 Ferdig	
Styrking av tilbudet ved Asker og Bærum legevakt	5,4	5,4	0,0 Ferdig	
Sum	8,4	8,1	0,3	
Sum tiltak	8,4	8,1	0,3	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	212,2	208,6	212,2	3,6	1,7 %

Kommentar årsresultat

Kommunalsjefsområdet Helse hadde et netto mindreforbruk på 3,6 mill, som utgjør 1,7 prosent av netto budsjettramme.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak at gjesteinnbyggeroppgjøret ble høyere enn forventet på grunn av endrede basistilskuddssatser for fastleger i 2023.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall kommunale fastlegejemler	115	119	127
Antall legekonsultasjoner på Legevakten per år	35 189	40 381	42 252
Innkomne samtaler til 116117 som er besvart innen 2 minutter	0,0 %	0,0 %	65,5 %
Ledig listekapasitet fastlege helse	102,0	102,0	102,6

Der det står 0 betyr det at dette nøkkeltallet er nytt og ikke har blitt registrert tidligere.

Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid

Tjenesteområdebeskrivelse

Området Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid omfatter lovpålagte tjenester og lavterskeltilbud til innbyggere med funksjonsvariasjoner, herunder avlastnings- og barneboliger, omsorgsboliger, aktivitetssenter, dagtilbud og tilrettelagt arbeid. Tjenestens formål er å bidra til at personer med funksjonsnedsettelse og deres familier lever gode liv i tråd med egne forutsetninger, ønsker og behov. Vår visjon er Sammen skaper vi gode liv - selvbestemmelse, mestring og deltakelse.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Kvaliteten i tjenesten ble kartlagt ut ifra den nasjonale veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester for mennesker med utviklingshemming». Kartleggingen viser god kvalitet i tjenesten.
- Et omfattende analyse- og innsiktsarbeid ble utført. Arbeidet vil danne grunnlaget for utviklingen av fremtidige tjenester.
- Tjenesten la særlig vekt på arbeid med kultur og lederskap, heltid og turnus, og god virksomhetsstyring. Dette vil bli videreført i 2024.

Utfordringer fremover

- Det er behov for å videreutvikle og forbedre tjenestene i tråd med nasjonale føringer og å sikre kvalitet og kompetanse innenfor økonomiske rammer. Tjenesten må blant annet finne nye måter å organisere arbeidet på og sikre rekruttering.
- To nye bofellesskap blir klare for innflytting, og flere unge innbyggere skal flytte inn i egne hjem for første gang.
- Flere nye boligprosjekter til målgruppen skal utvikles.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Styrking av dagaktivitetstilbudet for mennesker med utviklingshemming – KST	1,0	1,0	0,0 I arbeid	Styrket budsjett på kr 1,0 mill. benyttes til de som ikke har et slikt tilbud i dag. Styrkingen har bidratt til nye unge brukere har fått dagtilbud og Etter skole- og arbeidstid (ESA) tilbud. Det ble i 2023 gjennomført en kartlegging av ønskede aktivitetstilbud, slik at aktivitetstilbud kan bli gitt til flere som ikke har dette tilbudet i dag, både voksne og seniorer. Nye tilrettelagt aktivitetstilbud ønskes iverksatt i samhandling med brukere/pårørende og øvrig tjeneste

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
				i Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid. Aktivitetstilbudene skal være inkluderende og gi mulighet for sosialt fellesskap og utvikling av vennskap. Iverksetting av dette er en noe lengre prosess, som vi skal jobbe videre med i 2024.
Opprettelse av 8 plasser i samlokaliserte boliger i Busoppveien	29,6	29,6	0,0 I arbeid	Bygging antatt overdratt til innflytting 1. kvartal 2024. Rekruttering og innflytting pågår.
Sum	30,6	30,6	0,0	
Sum tiltak	30,6	30,6	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- Avvik /mindre- i % forbruk
Sum	899,4	953,8	899,4	-54,5 -6,1 %

Kommentar årsresultat

Bolig aktivitet og tilrettelagt arbeid hadde et netto merforbruk på 54,5 mill. som utgjør 6,1prosent av netto budsjettramme.

Årsresultatet preges av lavere anslått refusjon for brukere med særlig behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester, og av høyere tjenesteproduksjon enn budsjettet.

Det er gjennomført analyser av tjenesten, og det pågår en flerårig plan for omstilling innenfor dette området.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall VTA-plasser per 31.12. (statlig finansiert med kommunal medfinansiering)	104	104	104
Tilrettelagte kommunale arbeidsplasser per 31.12. (Bærum arbeidssentre)	108	108	107

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Busoppveien boliger	80,8	85,4	-4,6 F3 – Gjennomføring
Emma Hjorths vei 94	10,5	9,5	1,0 F3 – Gjennomføring
Emmas testamente	0,0	0,4	-0,4 S – Samlebevilgning
Glitterudveien – nye barne- og avlastningsboliger	10,1	19,1	-8,9 F2 – Planlegging
Gullhaug omsorgsboliger	45,3	46,0	-0,7 F4 – Avslutning
Klokkevingen 6	21,9	14,6	7,3 F3 – Gjennomføring
Nansenløkka omsorgsboliger på Fornebu	0,0	0,2	-0,2 F0 – Foranalyse
Omsorgsboliger for innbyggere med funksjonsvariasjoner - 2027	35,9	35,8	0,1 F0 – Foranalyse
Solbergveien 3	19,7	14,1	5,6 F3 – Gjennomføring
Vallerveien 146 – omsorgsboliger	10,0	0,0	10,0 F3 – Gjennomføring
Sum øvrige prosjekter	7,0	7,1	-0,1
Sum	241,2	232,2	9,0

Psykisk helse og rus

Tjenesteområdebeskrivelse

Området psykisk helse og rus omfatter de lovpålagte bo- og tjenestetilbudene til innbyggere med langvarige og alvorlige lidelser, herunder langtidsplasser og akutte døgn- og mottaksplasser. Området tilbyr ambulante tjenester til voksne innbyggere i egne hjem, med kortvarige og langvarige mildere og alvorlige lidelser. Det tilbys videre flere lavterskeltilbud til målgruppen, råd og veiledningstjeneste og aktivitetsbasert helsehjelp. Til området ligger også ansvaret for forvaltning av de kommunale velferdsboligene, samt statlige og kommunale boligsosiale virkemidler.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Nye gruppetilbud for innbyggere med utfordringer innen psykisk helse og eller rus ble startet opp i regi av Rus og psykisk helsetjenester for voksne.
- 83 personer kjøpte bolig med startlån. Dette er på nivå med 2022, da tallet var 86 personer.
- Det ble etablert flere faste samhandlingsarenaer for medarbeidere for å sikre god samordning og riktig tjenestetilbud.
- Det ble opprettet et fleksibelt innsatsteam som jobber spesielt med overganger mellom ulike botilbud.
- Det ble ansatt en egen forløpskoordinator. Dette har gitt bedre samarbeid mellom ulike tjenester i kommunen, spesialisthelsetjenesten og ideelle og private aktører, og resultert i smidigere overganger mellom ulike tjenester.

Utfordringer fremover

- Området må videreføre innsatsen for å sikre både medarbeidere og innbyggere gode rammevilkår.
- Det må sikres at innbyggere som trenger omsorgs- eller botilbud, får riktig tilbud til riktig tid

- Høyt sykefravær kan føre til vikarbruk. Tiltak er iverksatt.
- Flere brukere med omfattende tjenestebehov skal ivaretas innenfor begrensede rammer.
- Stillinger finansiert av prosjektmidler skal implementeres.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik	Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov					
Styrking av driften ved Aktivitetsbasert helsehjelp (AKTHE) – KST	0,4	0,4	0,0	Ferdig	Midlene er benyttet etter hensikt.
Helgedrift av kafé i midlertidig ungdomshus på Kadettangen 18 – Høl i CV'n	0,7	0,7	0,0	Ferdig	Midlene er benyttet etter hensikt.
Videreføring av forebyggende lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus	1,9	1,2	0,6	I arbeid	Midlene er ikke benyttet fullt ut, grunnet vakanser.
Videreføring av fleksibel aktiv oppsøkende behandling (FACT) innen psykisk helse og rus	1,9	1,9	0,0	I arbeid	Midlene benyttes fullt ut.
Økning i heldøgns bo- og omsorgstjenester til ressurskrevende brukere innen psykisk helse og rus	3,0	3,0	0,0	Ferdig	Midlene er benyttet fullt ut etter hensikt.
Sum	7,9	7,2	0,6		
Sum tiltak	7,9	7,2	0,6		

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	409,4	410,4	409,4	-1,0	-0,2 %

Kommentar årsresultat

Psykisk helse og rus hadde et netto merforbruk på 1 mill, som utgjør 0,2 prosent av netto budsjettramme.

Merforbruket er knyttet til lavere anslått refusjon enn budsjettet for brukere med særlig behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Startlån til kjøp av egen bolig (mill. kroner) - innvilget	345,4	301,5	246,0
Antall innbyggere som har fått kjøpt bolig med startlån akkumulert	93	86	83
Antall innbyggere som mottar kommunal bostøtte totalt hittil i år	496	439	425
Antall nye søkere til velferdsboliger akkumulert	416	277	335
Antall innbyggere som mottar ambulante tjenester pr måned	659	606	642
Antall heldøgns bo- og omsorgstilbud psykisk helse og rus i ekstern regi	25	30	31

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Modulbaserte velferdsboliger	3,0	0,0	3,0 F1 – Konsept
NY – Aksebolig – heldøgns bo og behandlingstilbud innen rus og/eller psykisk helse	1,0	0,1	0,9 F0 – Foranalyse
Velferdsbolig – firemannsboliger	5,3	0,0	5,3 S – Samlebevilgning
Sum	9,3	0,1	9,2

Helse og velferd – ledelse

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Kommunaldirektør velferd: Tilpasning til ny organisasjonsstruktur etter gjennomgang av ledernivåer	0,6	0,6	0,0 Ferdig	Implementert
Sum	0,6	0,6	0,0	
Sum tiltak	0,6	0,6	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	42,8	39,6	42,8	3,2	7,5 %

Kommentar årsresultat

Helse og velferd ledelse hadde et netto mindreforbruk på 3,5 mill. som utgjør 8,2 prosent av netto budsjettramme.

Avviket skyldes i hovedsak vakanser og sykefravær uten vikar.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere	69,2	42,7	26,5 S – Samlebevilgning
Asker og Bærum krisesenter	0,6	0,5	0,1 F4 – Avslutning
Biler Helse og velferd	0,6	0,0	0,6 S – Samlebevilgning
Bjarne Skaus vei 38	8,5	10,1	-1,5 F4 – Avslutning
Bjarne Skaus vei 55	9,4	4,4	4,9 F3 – Gjennomføring
Helse og velferd – inventar og utstyr	1,0	0,0	1,0 S – Samlebevilgning
Helse og velferd	3,9	0,7	3,2 S – Samlebevilgning
– tilpassing eksisterende bygg			
Helse og velferd (IT)	2,6	1,5	1,2 S – Samlebevilgning
Tanumveien 73	8,8	12,3	-3,5 F3 – Gjennomføring
Velferdsboliger – anskaffelse av enkeltstående boliger	28,2	22,3	5,9 S – Samlebevilgning
Sum	132,7	94,4	38,3

Aldring og mestring

Om området

Aldring og mestring består av kommunalsjefområdene Hjemmebaserte tjenester, Forebygging og mestring og Sykehjem. Tildeling og forvaltning er også organisert under dette direktørområdet.

Aldring og mestring lå frem til valget i 2023 under ansvarsområdet til Hovedutvalg for bistand og omsorg, og har nå fått et eget Hovedutvalg for aldring og mestring.

Status politiske oppdrag

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Det utarbeides en ernæringsstrategi for hele Bærum kommune. Strategien utarbeides på tvers for alle tjenesteområdene i kommunen, med storkjøkken som et felles knutepunkt (BØP 23-26, BIOM pkt. 8)	Pågår, iht. plan	Arbeidet med en ernæringsstrategi er påbegynt.
Kommunedirektøren bes kartlegge muligheten for å bidra til å etablere flere møteplasser for seniorer (BØP 23-26, MIK pkt. 19)	Pågår, iht. plan	Prosjekt "Fremtidens senioraktiviteter" er igangsatt.
Kommunedirektøren bes komme med en sak innen første kvartal 2023 som viser muligheten for å effektivisere hjemmetjenestens datasystemer og rutiner for på- og	Ferdig	Sak om Av- og pålogging; effektivisering av hjemmetjenestens datasystemer behandlet i Formannskapet 22. mars 2023, sak 047/23 og Hovedutvalg for bistand og omsorg 15. mars 2023, sak 015/23. Prosess for utskifting av Visma Profil er igangsatt, i

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
avlogging og tidsbruken dette medfører. Eventuelle økonomiske konsekvenser vises i økonomimelding I (BØP 23-26, BIOM pkt. 1)		form av forprosjektet "helhetlig og brukervennlig elektronisk pasientjournal". Politisk vedtak i BIOM 19.4 om igangsettelse av prosess for å bytte ut Profil er igangsatt. Det jobbes med tiltak knyttet til biometri ved pålogging.

Legge til rette for et samarbeidsprosjekt mellom seniorsentre og ungdomsskoler (BØP 23-26, BIOM pkt. 10)	Pågår, forsinket	Samarbeidsprosjektet med ungdomsskolene er koblet til arbeidet med "Fremtidens senioraktiviteter", der målet er å sikre møte mellom generasjonene.
Redusert bruk av vikarer i pleie- og omsorgssektoren. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak som ser på muligheten for å få ned vikarbruken i pleie og omsorg. Saken skal ha tiltak som gjør at reduksjonen ikke går utover tilbudet kommunen gir til sine eldre eller forverrer arbeidssituasjonen for våre ansatte. Saken skal se på kortsiktige og langsiktige grep. Saken kan ses i sammenheng med rekrutteringsstrategien (BØP 23-26, Kst. pkt. 1)	Ferdig	Saken Muligheter for å redusere vikarbruk behandlet i Hovedutvalg for bistand og omsorg 18. januar 2023, sak 002/23 og i Formannskapet 12. april 2023, sak 109/23. Aldring og mestring har, gjennom målrettet arbeid, redusert vikarforbruk med 75 mnok fra 2022 til 2023.

Oppdrag med politisk rapportering

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Gjennomføre kvalitetshevende tiltak i Aldring og mestring	Pågår, iht. plan	Det er etablert gjennomgående struktur for kvalitetsarbeid. Implementeringsteam er etablert, for å sikre beste praksis på tvers av tjenestestedene. Strukturert kompetanseutvikling pågår og ulike former for tjenesteutvikling testes ut. Kvalitetstandard for sykehjem er vedtatt.
Jobbe forebyggende for å fremme innbyggernes selvstendighet og mestringsevne	Pågår, iht. plan	Aldersvennlig Bærum har vært et satsingsområde i Bærum kommune i 2023 og har lagt grunnlag for et videre helhetlig, tverrsektorielt arbeid. Målet er et Bærumssamfunn som legger til rette for at alle, uansett hvor innbyggeren er i livsløpet og uavhengig av funksjonsevne, kan delta i samfunnet og leve selvstendige liv.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Det er gjennomført en spørreundersøkelse hvor innbyggerne ga innspill til hva som er viktig i et aldersvennlig samfunn. Det er avholdt folkemøte på temaet. I det videre arbeidet vil innspillene fra innbyggerne bearbeides for å lage forslag til tiltak i de ulike nærmiljøene i Bærum kommune. Samarbeid mellom tjenestene til hjemmeboende for å sikre helhetlig pasientforløp er prioritert. • Innsatsteam bidrar med innføring av hverdagsrehabiliteringsmetodikk i hjemmetjenesten • Systematisk arbeid med ernæring, med mål om å bedre kosthold og gode måltidsopplevelser hos eldre samt forebygge og behandle underernæring.
Jobbe langsiktig og systematisk med kompetanseheving, rekruttering og ledelse	Pågår, iht. plan	Det er fokus på myndiggjorte medarbeidere som benytter eget handlingsrom. Tjenestestedene jobber aktivt med nærledelse og endring/utvikling som muliggjør dette. Følgende tiltak er igangsatt: • Prosjekt "fra ufaglært til faglært til heltid". Noen medarbeidere har i 2023 fullført løpet. • Arbeid med kompetanse- og rekrutteringsplan. Det er utarbeidet en kompetanseoversikt for strategisk kompetanseutvikling. • Mentorordning og sykepleierteam er etablert, samt at ny struktur på oppfølging av praksis- og lærlingplasser er etablert. • Systematisk gjennomføring av demensomsorgens- og eldreomsorgens ABC og KlinOBS (klinisk observasjonskompetanse), samt undervisning i skrøpeligheitsvurdering (CFS). • Deltakelse i TØRN-prosjektet, med fokus på oppgavedeling og tjenestestyrte bemanningsplan.
Legge til rette for at frivillige skal være en større del av fremtidens pleie- og omsorgstilbud	Pågår, iht. plan	Planlegging av dette arbeidet og involvering av aktuelle samarbeidspartnere er igangsatt. Arbeidet tar utgangspunkt i et allerede godt samarbeid med frivilligheten på flere nivåer.
Styrke innbyggerdialog, pårørende- og brukarmedvirkning i utvikling av pleie- og omsorgstjenester	Pågår, iht. plan	Arbeidet knyttes til satsning innenfor aldersvennlig Bærum. Det er gjennomført en spørreundersøkelse hvor innbyggerne ga innspill til hva som er viktig i et aldersvennlig samfunn. I det videre arbeidet vil innspillene fra innbyggerne bearbeides for å lage forslag til tiltak i de ulike nærmiljøene i Bærum kommune. Det er avholdt folkemøte på tematikken. Det er ansatt pårørendeadministrator og arbeidet med å implementere pårørendestrategien pågår.
Styrke samhandling i tjenestene for å yte helhetlige og koordinerte tjenester	Pågår, iht. plan	Følgende tiltak er igangsatt: • Ny struktur for samarbeid mellom Tildelingsenheten og tjenestene er etablert.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		• Opprettet mottak for alle henvendelser inn til tildeling og forvaltning. Et team med spisskompetanse i front, for å sikre enhetlig kommunikasjonsform i samhandling med innbyggerne. • Månedlige samhandlingsmøter på tvers av kommunalsjefområder både på strategisk og operativt nivå. • Det jobbes aktivt med å benytte kompetanse på tvers, for å sikre at innbyggerne får kvalitative og likeverdige tjenester uavhengig av tjenestested. • Det ansettes forløpskoordinator ved helsehusene.
Ta i bruk digitale løsninger og ny teknologi i helse- og omsorgstjenester	Pågår, iht. plan	Arbeidet med anskaffelse av ny velferdsteknologisk plattform og ny elektronisk pasientjournal er igangsatt. Dialog med leverandører knyttet til automatisering av turnusplanlegging og arbeidslisteplanlegging er etablert. Det pågår utprøving av frihets- og velferdsteknologi for å utsette behov for vedtaksfredede tjenester, herunder: • Mål om 150 medisindispensere i bruk innen 31.12.23. Ved årsskiftet 2023/2024 var det 185 dispensere i omløp. • Digital sårtjeneste har gått fra prosjekt til drift i løpet av 2023. • GPS til hjemmeboende som er av behov av dette. • Prosess med utskifting av dokumentasjonssystem er påstartet.
Tilrettelegge for at flere eldre og/eller hjelpetrengende kan bo hjemme lenger	Pågår, iht. plan	Dette er et langsiktig arbeid. Gjennomførte tiltak er i tråd med saker om styrking av tjenester til hjemmeboende, som Hjemmebaserte tjenester - styrking av tjenester til hjemmeboende behandlet i Hovedutvalg for bistand og omsorg 19. april 2023, sak 023/23.
Utvikle relevante, forebyggende og bærekraftige tjenester til kommunens seniorer	Pågår, iht. plan	Fremtidens senioraktiviteter er igangsatt. Dette er et utviklingsprosjekt hvor tjenesten skal utvikle og tilpasse tjenestetilbudet til neste generasjons seniorer. Det pågår uttesting av mange nye aktiviteter i Sandvika. Sammen med frivillige, er det etablert et samarbeid rundt muligheter for å dekke sosiale behov hos hjemmeboende.
Videreutvikle tjenester til hjemmeboende	Pågår, iht. plan	Tiltak er i tråd med saken Hjemmebaserte tjenester - styrking av tjenester til hjemmeboende behandlet i Hovedutvalg for bistand og omsorg 19. april 2023, sak 023/23. Kompetanse og kvalitet er styrket på flere områder innen kvalitetssikring, geriatri, onkologi og somatikk. I tillegg rekruttering av pasientforløpskoordinator og pårørende koordinator. Arbeid med organisering og oppgavedeling pågår.

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
---------	--------	-------------------

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
422-Hjemmebaserte tjenester	559,8	545,2	559,8	14,6	2,6 %
424-Sykehjem og helsehus	1 025,3	1 042,6	1 025,3	-17,3	-1,7 %
426-Forebygging og mestring	204,6	212,8	204,6	-8,2	-4,0 %
428-Aldring og mestring – ledelse	290,4	286,2	290,4	4,1	1,4 %
Sum	2 080,1	2 086,9	2 080,1	-6,8	-0,3 %

Kommentar årsresultat

Aldring og mestring hadde et netto merforbruk på 6,8 mill. som utgjør 0,3 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Merforbrukene skyldes hovedsakelig en økning i antall innbyggere med store hjelpebehov, noe som har ført til økt bemanning og økte kostnader til medisiner og medisinske forbruksvarer.

De største mindreforbrukene er knyttet til at stillinger har blitt stående ubesatt, at det har tatt tid å rekruttere rett kompetanse i hjemmebaserte tjenester og ved tildelingskontoret, at vederlagsinntekter har økt, og at tjenestetilbud på sykehjem har økt i volum.

Direktørområdet har hatt en vesentlig nedgang i bruk av vikartjenester, samt en positiv økonomisk utvikling som følge av kvalitetsforbedrende tiltak.

Nøkkeltall aktivitet

Antall personer som har mottatt tjenester

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Langtidsopphold i sykehjem	1 098	1 137	1 099
Tidsbegrenset opphold helsehus	983	1 086	1 172
Tidsbegrenset opphold Altea	0	210	234
Tidsbegrenset opphold rehabilitering	170	170	370
Kommunale akutte døgnplasser (KAD) og mottaksplasser	760	850	703
Omsorgsbolig for eldre	548	511	442
Praktisk bistand	1 799	1 861	1 790
Hjemmesykepleie	3 561	3 718	3 599
Trygghetsalarm	2 350	2 363	2 361
Støttekontakt	571	558	539
Brukerstyrt personlig assistanse	144	152	152
Omsorgslønn	290	288	262
Avlastning demente	106	85	67

Antall plasser

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Langtidsplasser sykehjem	757	757	797
Tidsbegrenset opphold helsehus	139	139	139
Tidsbegrenset opphold Altea	0	34	34
Tidsbegrenset opphold rehabilitering	22	22	22
Kommunale akutte døgnplasser (KAD) og mottaksplasser	21	21	21

Øvrige nøkkeltall

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall brukere som har fått rask psykisk helsehjelp (NY i 2021)	549	632	700
Avtalte fysioterapeutårverk per 10 000 innbyggere (årverk)	9,6	9,4	9,6
Årsverk ergoterapeuter per 10 000 innbyggere (kommunehelse)	2,8	3,1	3,1
Andel innbyggere 80 år og eldre som er beboere på institusjon eller er i bolig med heldøgns bemanning	15,9 %	14,8 %	0,0 %
Andel innbyggere 80 år og eldre som ikke mottar tjenester i hjemmet eller har heldøgns plass	59,6 %	62,1 %	0,0 %

* Fotnote: Nøkkeltallene som viser verdi 0% 2023, blir tilgjengelige fra SSB først i juni/juli 2024.

Hjemmebaserte tjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Hjemmebaserte tjenester har pågående arbeidsprosesser knyttet til å ivareta flere eldre i eget hjem. Organisering, dimensjonering og arbeid med fag, kvalitet og tverrfaglighet er områder som hjemmetjenesten har påstartet arbeid med i 2023 og som vil fortsette i 2024.

Forebyggende arbeid og tidlig innsats er og blir sentralt.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Tjenesten har rekruttert over 60 sykepleiere og helsefagarbeidere, inkludert kvalitetsrådgivere og pårørendekoordinator. I tillegg er det rekruttert lederstøtter.
- Implementeringsteam ble etablert for å sikre beste praksis på tvers av tjenestestedene.
- Innovasjonsprosjekt med tjenestedesign pågår. Prosjektet ser på hvordan kommunen kan sette inn tiltak for å redusere brukernes sårbarhet.
- Arbeidet med å etablere faggrupper er påbegynt. Målet er å i større grad enn i dag matche medarbeidernes kompetanse med brukernes behov (i dag styres organiseringen hovedsakelig av geografi).
- Det har blitt gjennomført kompetanseheving for medarbeidere, blant annet gjennom KlinObs – en kompetansemodell for å øke klinisk observasjonskompetanse, og ABC-kurs innen eldreomsorg og demens.
- Det ble opprettet lokale kvalitetsforum. Disse forumene gjennomføres minimum fire ganger årlig, og målet er å sørge for god kvalitet på tjenestene og god pasientsikkerhet gjennom et kontinuerlig kvalitets- og forbedringsarbeid. Forumet ledes av kvalitetsrådgiver, og tjenesteleder og avdelingsledere deltar.

- Prosjektet Digitale sår tjenester ble overført fra prosjekt til drift.
- Tjenesten har deltatt i prosjektet TØRN, som dreier seg om oppgavedeling og tjenestestyring bemanningsplan.
- Det ble etablert et arbeidstidsordningsprosjekt sammen med HR. Målet er økt robusthet i driften og på sikt å etablere turnusordninger som kan tilrettelegge for ulike livsfaser. Arbeidet gir også innsikt i hvordan vikarbruk kan reduseres ved at turnuser i større grad styres av drift, og kan slik bidra til å øke andelen heltidsstillinger.
- Det er igangsatt en omorganisering med sikte på å sikre ressurser, kompetanse og fleksibilitet.

Utfordringer fremover

- Det blir flere eldre, og det er målsetting at innbyggerne skal kunne bo hjemme lengst mulig. Det vil dermed være økt behov for hjemmebaserte tjenester i årene som kommer.
- Tjenestestedene har for høy bemanning i forhold til volum/rammebetingelser.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Videreutvikling av tjenester til hjemmeboende	17,4	7,6	9,8 I arbeid	Hjemmebaserte tjenester har holdt stillinger vakante grunnet høyere aktivitet enn budsjettet i "Helsehus og sykehjem"
Sum	17,4	7,6	9,8	
Sum tiltak	17,4	7,6	9,8	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	559,8	545,2	559,8	14,6	2,6 %

Kommentar årsresultat

Hjemmebaserte tjenester hadde et netto mindreforbruk på 14,6 mill. som utgjør 2,6 prosent av netto budsjettramme.

Mindreforbruket er knyttet til ubesatte stillinger og andre driftsutgifter relatert til arbeid som er igangsatt med systematisk kompetanseheving og styrking av tjenesten.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Capralhaugen boliger	1,0	0,1	0,9 F0 – Foranalyse
Personalfasiliteter til omsorgsboliger og ambulerende hjemmetjeneste	7,5	0,7	6,9 S – Samlebevilgning
Sum	8,5	0,8	7,7

Sykehjem og helsehus

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet helsehus og sykehjem består av sykehjem, demenslandsby og helsehus, med langtidsplasser, ulike korttidsplasser og kommunale akutte døgnplasser. Kommunalsjefområdet har også ansvar for dagsenterplasser og omsorgsboliger.

Sykehjemmenes mål er å yte gode kvalitative tjenester der livskvalitet og fellesskap, behandling, omsorg og verdig livsavslutning utgjør grunnpilarene i tjenestekvaliteten. For helsehusene er det et sentralt mål å bidra til aktiv omsorg, bistand og opptrening for innbyggere som trenger opphold på helsehus i en periode av livet. Både helsehus og sykehjem får ansvar for stadig mer medisinsk behandling og overtar stadig flere oppgaver fra spesialisthelsetjenesten. Det gir økt behov for kompetanse og det må jobbes kontinuerlig med kvalitet og forbedringer i årene som kommer. Oppgavedeling og digitalisering er viktig for å utvikle tjenestene i tråd med fremtidige behov og å sikre tilgang til og benytte helsepersonell rett, er avgjørende for å kunne tilby likeverdige tjenester.

Ved flere av sykehjemmene våre tilbys dagsenterplasser. Dagsenterplass er en viktig tjeneste for å kunne gi innbyggere mulighet å fortsette å bo hjemme, både ved at den som tilbyr tjenesten får et tilbud som kan bidra til økt funksjonsnivå og meningsfylt hverdag og ved at pårørende tilbys nødvendig avlastning.

Omsorgsbolig er en fysisk tilrettelagt bolig. Kommunen har omsorgsboliger med heldøgnsbemanning i tilknytning til noen av våre sykehjem. Beboerne i omsorgsboligene bor da i egen bolig, men har bemanning og servicetilbud fra sykehjemmet.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Det ble gjennomført kompetanseheving for medarbeidere, blant annet gjennom KlinObs (en kompetansemødel for å øke klinisk observasjonskompetanse), ABC-opplæring og lederutvikling.
- For å sikre riktig bruk av kompetanse, ressurser og bærekraftig drift ble det innført ny oppgavedeling ved alle sykehjem og helsehus, og det ble etablert flere sykepleierteam.
- Det ble utarbeidet en kvalitetsstandard for sykehjem. Interne rutiner ble gjennomgått, og avvik ble brukt systematisk i forbedringsarbeidet.
- Det ble ansatt matverter på alle helsehus. Dette har gitt positive resultater i form av reduserte matkostnader og mindre matsvinn. I tillegg har helsepersonell fått frigjort tid, som de blant annet kan bruke til ernæringskartlegging for beboere.

- Området har deltatt i prosjektet TØRN, som ser på ulike arbeids- og organisasjonsformer, utvikling av teamorganisering og bemanningsplanlegging. Dette skal bidra til å løse ressursutfordringer og sikre riktig bruk av kompetanse.
- Tjenesten har en positiv tilvekst av helsepersonell, både helsefagarbeidere og sykepleiere.

Utfordringer fremover

- Utforske nye arbeidstidsordninger for å løse ressursutfordringer og sikre bærekraftige tjenester og rett bruk av kompetanse. Fokus på å rekruttere og beholde.
- Tilpasse drift og aktivitetsnivå ut fra budsjett, og yte kvalitativ god tjeneste som ivaretar pasientenes behov.
- Redusere sykefravær ved målrettet og systematisk arbeid knyttet til organisering, arbeidstidsordninger, arbeidsmiljø og tiltak både på individ- og gruppenivå.
- Store investeringsbehov på bygg og utstyr.
- Økt digitalisering og ta i bruk personellbesparende teknologi.
- Bedre kapasitetsutnyttelse på dagsenterplasser.
- Definere tjenesten omsorgsbolig med bemanning og slik se tjenesten i sammenheng med tjenester til hjemmeboende og tjenesten langtidsplass i institusjon.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Prosjekt Samtaleglede, Carpe Diem – KST	0,4	0,4	0,0 Ferdig	
Opprettelse av stilling – leder av Treklang senter på Oksenøya	1,0	1,0	0,0 Ferdig	Treklang innbyggerkontakt er på plass og jobber med å bygge nettverk med lokalmiljø, frivillige, næringsliv og andre organisasjoner.
Det ansettes ernæringsfysiologer for å sikre høy faglig kompetanse og strukturert oppfølging av hjemmeboende – KST	1,4	1,4	0,0 I arbeid	Ny avdeling med 4 ernæringsfysiologer er etablert.
Det etableres matverter avdelingsvis på sykehjemmene og det søkes å finne alternative løsninger – KST	1,5	1,5	0,0 I arbeid	
Koordinatorer ved Lønnås helsehus og Stabekk helsehus – KST	1,8	1,8	0,0 Ferdig	
Videreutvikling av tjenester til hjemmeboende	2,0	2,0	0,0 Ferdig	
Administrative ressurser og turnuskompetanse styrkes for eller på sykehjemmene med mål om å frigjøre oppgaver for ansatte og redusere vikarbruk – KST	5,0	5,0	0,0 I arbeid	
Styrking av legedekningen ved sykehjemmene	5,7	5,7	0,0 Ferdig	
Det settes av ressurser for ekstra nattevakter, målet er å redusere vikarbruk og gi støtte ved	10,0	10,0	0,0 I arbeid	

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
utfordringer med Ascom pasientvarslingssystemene – KST				
Drift av Oksenøya sykehjem	18,0	18,0	0,0 I arbeid	
Carpe Diem demenslandsby – merbehov for tjenesteyting	25,0	25,0	0,0 I arbeid	
Sum	71,7	71,7	0,0	
Kostnadsreducerende tiltak				
Redusert bruk av vikarer i pleie- og omsorgssektoren. Kommunedirektøren bes komme tilbake med egen sak – KST	-5,0	-5,0	0,0 I arbeid	
Sum	-5,0	-5,0	0,0	
Sum tiltak	66,7	66,7	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	1 025,3	1 042,6	1 025,3	-17,3	-1,7 %

Kommentar årsresultat

Økonomisk status

Sykehjem og helsehus hadde et netto merforbruk på 17,2 mill. som utgjør 1,7 prosent av netto budsjettramme.

Merforbruket er i hovedsak knyttet til en økning i bemanningsbehovet. De vesentligste årsakene til denne økningen er økning i antall beboere med høyt pleiebehov og høyt sykefravær.

Merkostnader knyttet til andre driftsutgifter skyldes i hovedsak økte kostnader til medisiner, medisinske forbruksvarer og matvarer, samt økte kostnader knyttet til bruk av velferdsteknologi.

Merinntekter er knyttet til økte vederlagsinntekter og volumøkning av tjenestetilbud.

Det arbeides med ulike tiltak for å utvikle tjenestene slik at man kan opprettholde tjenestetilbudet innenfor vedtatte budsjettrammer. Kvalitetsforbedrende tiltak og kompetanseheving for ansatte har gitt en positiv utvikling gjennom året. Det vil ta tid før effekten av tiltak som endrede bemanningsplaner og reduksjon i sykefravær er på et ønsket nivå, og det kan være behov for ressurser ut over tildelte rammer i kommende driftsperioder.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Aldring og mestring – tilpassing eksisterende bygg	5,2	1,7	3,6 S – Samlebevilgning
Berger sykehjem og barnehage	12,5	13,5	-1,0 F2 – Planlegging
Nødstrømsaggregat ved bo- og behandlingssenter og ved omsorgsboliger for eldre	2,5	0,7	1,9 F4 – Avslutning
Pasientvarslings	1,1	1,9	-0,7 F3 – Gjennomføring
Sum	21,4	17,7	3,7

Forebygging og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet består av seniorsentre, dag- og døgnrehabilitering, fysio- og ergoterapi til hjemmeboende, hjelpemiddelutlån, frisklivs- og forebyggende lavterskeltilbud innenfor psykisk- og fysisk helse. Matomsorg, storkjøkken og forebyggende ernæringsarbeid ligger også innunder området.

Forebygging og mestring skal legge til rette for at innbyggere selv planlegger for egen alderdom, med fokus på sosialt fellesskap, mestring av egen helse og et aktivt liv.

Tjenesten skal jobbe for å forebygge funksjonsfall og underernæring. Når sykdom eller skade inntreffer skal det foreligge gode tilbud for å gjenopprette selvstendighet og evne til å mestre en ny hverdag gjennom intensiv, tverrfaglig rehabiliterende innsats. Tjenesten skal gjøre dette sammen med innbyggeren og pårørende.

Kommunalsjefområdet skal rigge fremtidens seniorsentre og ha oppmerksomhet på brukerinvolvering, forebygging og proaktive arenaer for samhandling. Det skal legges til rette for gode sosiale arenaer for å forhindre ensomhet og utenforskap. I tillegg blir det avgjørende å spre kunnskap og gi lavterskeltilbud innenfor psykisk og fysisk helse, kunnskap om egen helse slik at hver enkelt innbygger kan planlegge for årene som kommer.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Psykisk helsetilbud til flyktninger ble etablert. Evalueringen viser gode resultater, og tilbudet videreføres i 2024.
- Innsatsteam for rask, tverrfaglig og intensiv oppfølging etter innleggelse på sykehus eller helsehus ble etablert som ordinært tiltak. Dette er utvidet til å gjelde hele kommunen.
- Tilbud fra Frisklivssenteret og Rask psykisk helsetilbud dreies fra individuell oppfølging til gruppetilbud. Hensikten er å legge til rette for relasjonsbygging, erfaringsdeling og overgang til brukerstyrte tilbud.
- Det ble iverksatt tiltak for å redusere ventelister på ergoterapitjenester.

- Utviklingsprosjektet Framtidens senioraktiviteter i et aldersvennlig Bærum ble startet. Prosjektet skal legge til rette for at kommunen også i fremtiden kan levere relevante og forebyggende tilbud til seniorer.
- Det ble satt ny rekord i antall besøkende på et seniorsenter på en måned – 7 313 seniorer besøkte Henie Onstad seniorsenter i oktober.
- Prosjekt Digital hjemmeoppfølging (DHO) startet opp. Prosjektet skal videreutvikle pasientens helsetjeneste og innebærer at behandling helt eller delvis gis digitalt. DHO er et samarbeidsprosjekt med Vestre Viken helseforetak og kommunene Asker, Drammen og Lier.
- Det ble etablert et ernæringsteam som bistår med tilrettelegging av god matomsorg, blant annet matverter på sykehjem.
- Sandvika 60+ senioraktiviteter i kommunegården ble etablert og har kommet godt i gang.
- Innbyggerkontakt på Treklang ble etablert og arbeider med nærmiljøet, lag og foreninger på Fornebu.
- Deltatt i prosjektet Eiksveien 73. Et nytt nærmiljøanlegg hvor man integrerer tjenester for ulike aldersgrupper, herunder Seniorsenter, og samtidig skaper sosiale samlingspunkter som forbedrer livskvaliteten for innbyggerne i nærmiljøet.

Utfordringer fremover

- Flere eldre, spesielt i gruppen 80+, gir mer trykk på sosialrådgivertjenesten. I 2024 er det 100 flere seniorer som skal tilbys forebyggende hjemmebesøk.
- Det er en økning i saker som omhandler overgrep mot eldre. Det er behov for tverrfaglig samarbeid for å møte innbyggere i en vanskelig livssituasjon.
- Kommunen er i utvikling, og det kommer til nye boligområder, for eksempel på Fornebu, samtidig som alderssammensetningen endrer seg. Det er behov for senioraktiviteter og møteplasser i hele kommunen.
- Det er utfordringer med rekruttering. Flere små seniorsentre med deltidsstillinger gjør det utfordrende å rekruttere kvalifisert kjøkkenpersonell.
- Ventelistene på hjelpemiddeltilpassing i hjemmet økte betydelig i 2023. Årsaker er kartlagt, og tiltak i form av tjenesteutvikling og et tettere samarbeid med NAV Viken er igangsatt. Tiltakene forventes å redusere ventelistene i 2024.
- Helse Sør-Øst varslet i en rapport i november 2023 at sykehusene styrker rehabilitering i tidlig fase, og at rehabilitering i senfase reduseres. Hvilken effekt dette får for innbyggerne i kommunen, og hvorvidt det medfører ekstra trykk på de kommunale tjenestene, må utredes i 2024.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Opprettelse av ny 0-hjemmel for fastlege ved det kommunale	1,8	1,8	0,0 Ferdig	

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
fastlegekontoret, Bærum helse og friskliv				
Styrking av seniorsentrene – KST	2,0	2,0	0,0 Ferdig	
Sum	3,8	3,8	0,0	
Sum tiltak	3,8	3,8	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- Avvik /mindre- i % forbruk
Sum	204,6	212,8	204,6	-8,2 -4,0 %

Kommentar årsresultat

Forebygging og mestring hadde et netto merforbruk på 8,2 mill. som utgjør 4,0 prosent av netto budsjettramme.

Merforbruket skyldes høyere behov for døgnerhabilitering og helsetjenester for flyktninger. I tillegg har seniorsentre hatt økte utgifter til transport og mindre salgsinntekter.

Aldring og mestring – ledelse

Tjenesteområdebeskrivelse

Området omfatter enheten Tildeling og forvaltning i tillegg til direktørens stab.

Tildeling og forvaltning tildeler tjenester til kommunens innbyggere etter Helse- og omsorgstjenesteloven. Enheten er organisert i direktørområdet for Aldring og mestring, men tildeler tjenester i Oppvekst, Helse og velferd i tillegg til Aldring og mestring.

Viktige resultater og innsatser i 2023

Tildeling og forvaltning:

- Prosjektet Tildeling og forvaltning ble gjennomført. Målet med prosjektet var å omorganisere enheten så den er i stand til å møte fremtidige behov og sikre bedre samarbeid med kommunens øvrige tjenester. Tiltak videreføres i 2024 for å styrke kompetansen innen saksbehandling og innbyggerdialog.
- Det ble etablert et mottaksteam som skal profesjonalisere mottak av henvendelser og sikre enhetlig kommunikasjon med innbyggerne.
- Det ble etablert et klagesakteam som skal sikre bedre flyt og kompetanse i behandlingen av klagesaker.

- Det ble ansatt en kvalitetsrådgiver som skal lede arbeidet med å utarbeide tydelige tildelingskriterier. Rådgiveren skal også bidra til å sikre enhetlig kommunikasjon med innbyggerne og annet utviklingsarbeid.

Utfordringer fremover

Tildeling og forvaltning:

- Rekruttere og beholde medarbeidere med god sakbehandlerkompetanse.
- Øke kommunikasjonskompetansen i enheten for å sikre god dialog og godt samarbeid med innbyggerne og samarbeidspartnere.
- Gjennomføre kompetanseheving innen mestring og tillitsbasert tildeling for å sikre trygge medarbeidere, god saksbehandling og riktig utøvelse av kontrollfunksjonen.
- For å sikre god forvaltningspraksis på tvers av ulike tjenesteområder må styringsinformasjon og nøkkeltall brukes systematisk.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Utvikling av velferdsforvaltningen	1,9	1,9	0,0 Ferdig	
Kommunaldirektør velferd: Tilpasning til ny organisasjonsstruktur etter gjennomgang av ledernivåer	2,4	2,4	0,0 I arbeid	
Centro Asistencial Noruego (CAN) – tilbakeføring av midler i prøveperioden	25,1	25,1	0,0 I arbeid	
Sum	29,4	29,4	0,0	
Sum tiltak	29,4	29,4	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	290,4	286,2	290,4	4,1	1,4 %

Kommentar årsresultat

Aldring og mestring ledelse hadde et netto mindreforbruk på 4,1 mill., som utgjør 1,4 prosent av netto budsjettramme.

Herav hadde **Tildeling og forvaltning** et netto mindreforbruk på 1,9 mill., som utgjør 0,6 prosent av netto budsjettramme.

Det er et merforbruk knyttet til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og transport til arbeids- og aktivitetstilbud. Det er satt i gang et arbeid med å se på organiseringen og oppfølgingen av brukerne av transporttjenesten.

De største mindreforbrukene er knyttet til ubesatte stillinger og utfordringer med å rekruttere rett kompetanse.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Aldring og mestring – inventar og utstyr	13,9	11,5	2,4 S – Samlebevilgning
Aldring og mestring (IT)	1,0	0,5	0,5 S – Samlebevilgning
Forvaltning fagsystemer Bistand og omsorg	1,7	1,3	0,4 S – Samlebevilgning
Meglergården	-0,3	0,4	-0,7 F4 – Avslutning
Transportmidler, Aldring og mestring	1,2	0,0	1,2 S – Samlebevilgning
Velferdsteknologi	2,8	0,7	2,1 S – Samlebevilgning
Sum	20,4	14,5	5,9

Samfunns- og byutvikling

Om området

Området består av kommunalsjefområdene Plan- og bygningstjenesten og Kultur. Området består også av tjenestestedet Byprosjekter og Samfunn stab, som rapporterer direkte til direktøren. Byprosjekter har ansvar for utbyggingsavtaler og byutviklingsprosjekter. I Samfunn stab ligger prosjekter knyttet til kommunens klimaarbeid og kommunens kontaktpunkt mot næringslivet.

Samfunns- og byutvikling lå frem til valget 2023 under ansvarsområdet til Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur, og ligger nå dels under Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling og dels under Hovedutvalg for frivillighet, idrett og kultur.

Status politiske oppdrag

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Bærum Idrettsråd (BIR) involveres i planarbeidet i Sandvika, slik at areal til idretten sikres (BØP 23-26, MIK pkt. 36)	Ferdig	Plan- og bygningstjenesten har gjennomført møte med Bærum Idrettsråd (BIR) 25.mai 2023. Der ble det avtale om at BIR vil bli involvert (innkalt til møte) når planarbeidet igangsettes på nytt.
Det bes om en sak om hvordan kommunen, i samarbeide med stat, andre kommuner og næringslivet kan kutte utslippene fra vare- og tungtransport (BØP 23-26, Kst. pkt. 33)	Ferdig	Det vises til det pågående interkommunale og tverrsektorielle prosjektet "Effektiv og fremtidsrettet varelogistikk i E 18 Vestkorridoren", som ledes av Bærum kommune. Satsningen og deltagelse i prosjektet ble vedtatt av Formannskapet i møte 16.12.2020, sak 237/20 . Prosjektet arbeider med flere tiltak for å redusere utslipp og kjørte kilometer i varetransporten : • Implementering av varelogistikk i overordnet planverk.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		• Samleterminal for samlasting av varer. Det vises her til Fornebu HUB, logistikknutepunkt i Sandvika og bemannet varemottak på Oksenøya. • Hentepunkter for netthandel. Det vises til avsluttet pilotprosjekt med pakkeautomater i samarbeid med Posten og pågående prosjekt Nettverk av hentepunkter. • Digital markeds plass for varelogistikk. Det er gjennomført et forprosjekt som kunnskapsgrunnlag for videreføring i samarbeid med fylkeskommune og stat. • Trafikkreguleringer i sentrumsområder. Det er gjennomført et prøveprosjekt med ny skiltregulering for varetransport i Claude Monets allé. • Transport og utslippsreduksjon i kommunens egne vareleveranser. Det vises til prosjektet Bærekraftige vareleveranser.
Det bes om en sak som belyser mulighetene for å få mer aktivitet og liv i Løkkehaven. Kommunen eier steinhuset og de tre gamle husene i Løkkehaven og i tillegg boligdelen i skomakerhuset i denne delen av Sandvika. Det ønskes spesielt at man ser på om disse husene kan brukes mer publikumsrettet enn i dag (BØP 23-26, MIK pkt. 27)	Pågår, iht. plan	Kultur har vært involvert i utvelgelse av ny leietaker i Gråstua. Et nytt og positivt innslag i Løkkehaven. Det er igangsatt et arbeid med å vurdere alternative lokaler for Frivilligsentralen. Drift av Steinhuset er også under videre vurdering. Boligdelen av skomakerhuset er regulert til bolig og fungerer som bolig for unge etablerer innen kulturnæring. Det skal etableres et toalett 2024 i tilknytning til Steinhsuet som vil kunne øke bruk av publikumsrettet virksomhet.
Det bes om jevnlig oversikt over hvordan fritidsstipendene brukes (BØP 23-26, MIK pkt. 38)	Ferdig	Hovedformål med Fritidsstipendordningen er å få barn og unge opp til og med videregående skole ut i fast aktivitet. Fritidsstipend utbetales etter søknad fra lag og foreninger, samt kommunale tjenester på vegne av brukere og lag. Støttene kan brukes til kontingent, medlemsskap, cuper og utstyr. Det lages jevnlig en oversikt over antall søknader, status økonomi og gjennomsnittlig utbetaling. Det vil bli utarbeidet en årsrapport som blir lagt frem til orientering for hovedutvalget.
Frivilligsentralen i Sandvika har ønsket seg større plass i lang tid. Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med Frivilligsentralen for å finne større lokaler i Sandvika (BØP 23-26, MIK pkt. 28)	Ferdig	Ulike lokaler har vært vurdert. Det er ikke funnet egnede og ledige lokaler for formålet. Frivilligsentralen selv er godt fornøyd med dagens lokaler, men har inniblant behov for større lokaler til enkelte arrangementer. Dialog og videre arbeidet fortsetter i 2024.
Kommunedirektøren bes etterspørre Viken om en prismodell som gjør det billigere å reise kollektivt i Bærum Vest (BØP 23-26, MIK pkt. 12)	Ferdig	Oppdraget er tatt opp i møte med Viken fylkeskommune. Nye Akershus fylkesting vil få en sak om nye prismodeller.
Kommunedirektøren bes gjøre en mulighetsstudie for å få en teknisk høyskole til Fornebu, helst i samarbeid med næringslivet (BØP 23-26, MIK pkt. 7)	Pågår, iht. plan	Det er igangsatt et arbeide for å kartlegge behov og ønsker fra lokale store virksomheter , kommunen og relevante høyskolemiljøer. Temaet har også vært diskutert i Topplederforum 2023 og egen innledende kartlegging av 8-10 av de største bedriftene er gjennomført at Bærum næringsråd. I prosessen er Sandvika løftet frem som et viktig fokusområde, blant annet gjennom Vårt Sandvika, Norconsult og Entra. Det

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		er videre ønskelig å se på hvordan etablere Sandvika som et attraktivt sted for studenter, og hvilke behov er viktig for en fremtidsrettet utdanning, både for næringsliv og kommunen. Norges realfag gymnas og -ungdomsskole er allerede etablert i Sandvika og de jobber blant annet tett opp mot Høyskolen Kristiania. Det er invitert til noen innledende samtaler med blant annet Kristiania. Kommunens partnerskapsavtaler med NTNU skal også revideres i løpet av 2024 og dette vil også være et moment i vurderingen.
Kommunedirektøren bes gå i dialog med Fornebupiloten om hvilke aktiviteter og oppgaver som forventes levert på Fornebu og tilskuddsbehov i en tid med sterk befolkningsvekst (BØP 23-26, MIK pkt. 26)	Ferdig	Det er løpende dialog med Fornebupiloten om blant annet prioritering av oppgaver. Driftstilskudd og frivillighetsmidler er utbetalt for inneværende år, som er vurdert i forhold til søknad og disponibel tilskuddsramme. Lotteri- og stiftelsestilsynet besørget tilleggstilddeling av tilskudd til frivilligsentraler for 2023, bevilget i revidert nasjonalbudsjett.
Kommunedirektøren bes igangsette arbeidet med å vurdere mulighetene for å etablere et ungdomshus på Bekkestua (BØP 23-26, MIK pkt. 23)	Ferdig	Omdisponering av eksisterende arealer på Arena Bekkestua er under vurdering. Bekkestua bibliotek har tilrettelagt for bedre arealer til ungdom. Det har kommet innbyggessignaler blant annet fra Bærum kulturråd om brannstasjonen kan benyttes til kultur og ungdomshus. Det er imidlertid noe lengre frem i tid, men tas med i videre drøftinger. Oppgaven ivaretas i løpende drift.
Kommunedirektøren bes kartlegge hvordan det kan legges til rette for datatreff og e-sport i dialog med ungdomsrådet (BØP 23-26, pkt. 20)	Ferdig	Slike tilbud til ungdom er vurdert, og det legges opp til at nytt ungdomsråd skal få et eierskap til prosjektet.
Kommunedirektøren bes kontakte Viken for å få utredet mulighet for flere avganger på Kolsåsbanen og forlengelse til Rykkinn (BØP 23-26, MIK pkt. 11)	Ferdig	Plan- og bygningstjenesten har sendt brev til Viken fylkeskommune om saken. Svar er mottatt 11.11.2023. Fylkeskommunen og Ruter er kjent med behovet for økt hyppighet på Kolsåsbanen. Muligheten for flere avganger avhenger av flere faktorer og nødvendige investeringer andre steder i T-banenettet, blant annet økt kapasitet ved Majorstua stasjon. En eventuell fortetting ved Kolsås og andre stasjoner langs banen, vil øke sjansene for gjennomføring. Uansett vurderes en forlengelse av banen så langt frem i tid, at det fra fylkeskommunens ståsted, ikke anses som relevant å ta inn i tenkingen i strategisk plan for Vestre Bærum.
Kommunedirektøren bes om å ta et initiativ ovenfor Viken for å redusere prisen for å reise kollektivt ved perioder med høy luftforurensing (BØP 23-26, MIK pkt. 25)	Ferdig	Oppdrag er tatt opp i møte med Viken fylkeskommune. Nye Akershus fylkesting vil få en sak om nye prismodeller som også kan omfatte redusert pris ved høy luftforurensing.
Kommunedirektøren bes rette henvendelse til Olympiatoppen for å avdekke om de kan ha interesse av å etablere seg i Bærum, for eksempel i	Ferdig	Møte med Olympiatoppen er avholdt. Kommunen har presentert flere mulige lokasjoner i Bærum kommune. Olympiatoppen har takket for informasjonen og vil eventuelt

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Nadderud idrettspark (BØP 23-26, MIK pkt. 6)		ta kontakt med kommunen hvis det er aktuelt å gå videre med etablering i Bærum.
Kommunedirektøren bes se på muligheten for å få etablert en musikkhøyskole relatert til Tanken-miljøet i forbindelse med utviklingen av Hamang (BØP 23-26, MIK pkt. 33)	Ferdig	Det er gjort kartlegginger og er løpende dialog med mulig aktuelle fagmiljøer,- Rena, Limpi og filmskolen på Lillehammer. Dette ses i sammenheng med påbegynt arbeid om etablering av andre høyskolemiljø i Sandvika.
Kommunedirektøren bes se på muligheten for å hjelpe Bærum Kunstforening med rimeligere kommunale lokaler og profilering av virksomheten, eksempelvis gjennom gratis annonse i Bæringen (BØP 23-26, MIK pkt. 5)	Ferdig	Kunstforeningen flytter inn i nye lokaler i Sandvika 1.april 2024. Det vil redusere deres husleie.
Kommunedirektøren bes starte prosessen med å finne erstatnings-/midlertidige lokaler mens Sandvika Teater rehabiliteres om noen år, og gjerne et sted hvor det er mulig å være både før og etter at Sandvika Teater er rehabilitert. Det er pekt på behov for økt kapasitet. Det bes om en sak som belyser mulighetene og kostnadene ved å leie lokaler til sal/scene (BØP 23-26, MIK pkt. 3)	Pågår, forsinket	I mulighetsstudie for Sandvika teater, er forslag presentert om midlertidige lokaler på Hamang, som erstatning, mens teateret renoveres. I tråd med politisk bestilling er det lagt frem en langsiktig plan for bruk av lokalene. I mulighetsstudien er det anbefalt å etablere Tanken Scene som midlertidige lokaler for Sandvika teater, og samtidig fremforhandle en langsiktig leieavtale på 30 år for å bygge opp Tanken Scene som en viktig kulturdestinasjon på Østlandet. Se Tanken Scene – Erstatningslokaler under rehabilitering av Sandvika Teater og forslag til videre drift, behandlet i Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur, møte 8. juni 2023, sak 060/23. Bærum kommune har startet forhandlinger med eier. På grunn av den lange tidshorisonten på kontrakten, og at kommunen vil måtte gjøre store investeringer i oppgradering og ombygging av eiendomsmassen, er arbeidet med kontraktsforhandlingene omfattende. Det er også nødvendig å utarbeide rammesøknad for mulig ombygging av fasaden. Arbeidet med tiltaket er forsinket. Det vil i løpet av 2024 bli lagt frem en politisk sak med oppdatert risikovurdering knyttet både til ombygging og mulig langsiktig driftsform for en permanent scene.
Kommunedirektøren bes ta kontakt med Bærum Kulturråd for å se på samarbeidsavtalen og vurdere om man kan få til en avtale som skaper mer forutsigbarhet begge veier og hvor kulturrådet i større grad bistår med å samordne kulturens behov og prioriteringslister og "anleggsplaner" på kort og lang sikt, og hvor BKR deltar på arrangementssiden. Vurdere om Askers samarbeidsmodell mellom kommune og råd kan være aktuell i Bærum (BØP 23-26, MIK pkt. 10)	Pågår, iht. plan	Det er jevnlig møter med Bærum kulturråd og arbeidet med revidering av samarbeidsavtalen er startet. Bærum kulturråd har ansatt daglig leder, og videre samarbeid om oppgaver følges opp i 2024.
Kommunedirektøren bes utarbeide en kulturanleggsplan (BØP 23-26, MIK pkt. 39)	Ikke startet	Kulturanleggsplan er en naturlig oppfølging av temaplan for kultur. Temaplan for kultur legges frem for politisk behandling i første kvartal 2024.
Kommunedirektøren bes utrede muligheten for et ungdoms- og	Ferdig	Leieavtale er inngått om lokaler på Løkketangen, og tilpasninger gjøres for etablering av ungdomstilbud i løpet av

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
aktivitetssenter for uorganiserte i Sandvika etter modell fra Uppsala, Sverige og Vesterbro, København. Vurdere sambruk med seniorer på dagtid og ungdom etter skoletid. (K18/K22 er bare midlertidig og et svært lite hus) (BØP 23-26, MIK pkt. 8)		2024. Det vil bli fremlagt en politisk sak om nærmere beskrivelse av innhold i lokalene.
Kommunedirektøren bes utrede muligheten for å etablere flere gågater i sentrumsområder (BØP 23-26, MIK pkt. 14)	Ferdig	Oppdraget følges opp i løpende planarbeid for alle større reguleringsplaner.
Kommunedirektøren bes utrede muligheten for å etablere flere gågater i sentrumsområder (BØP 23-26, MIK pkt. 14)	Ferdig	Oppdraget følges opp i løpende planarbeid for alle større reguleringsplaner.
Kommunedirektøren bes vurdere hvordan det kan etableres flere grønne møteplasser i urbane områder (BØP 23-26, MIK pkt. 17)	Ferdig	Oppdraget følges opp i løpende planarbeid for alle større reguleringsplaner.
Kommunedirektøren bes vurdere hvordan samarbeidet med organisasjoner som arbeider mot ensomhet kan økes (BØP 23-26, MIK pkt. 18)	Pågår, iht. plan	Det arbeides løpende med å motvirke ensomhet. Arbeidet involverer flere direktørområder.
Kommunedirektøren ser på muligheten for å få regulert frem gang- og sykkelbro på Høvik, uavhengig av samlet plan for Høvik (BØP 23-26, MIK pkt. 30)	Ferdig	Det har vært dialog med Statens vegvesen (SVV) og Bane NOR om saken. Notat er oversendt kommunedirektøren med anbefaling om at prosjektet overføres til prosjektenheten. Vurdering av regulering for permanent bro pågår.

Klimaoppdrag

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	Pågår, iht. plan	Oppdrag er startet opp og arbeidet koordineres av Eiendom.
Tilrettelegge for bedre håndtering av masser og byggeressurser	Pågår, iht. plan	Dette oppdraget er nært koblet opp til virksomheten i prosjektet Bærum Ressursbank; som har vært i operasjon i noen år og som allerede har vist betydelige positive resultater. Gjennom konkrete delprosjekter og betydelig grad av dialog og samhandling mellom ulike aktører i privat og offentlig sektor utvikles det løsninger på hvordan ressursforvaltning kan gjennomføres på en mer effektiv og bærekraftig måte. Aktiviteten er delfinansiert fra Miljødirektoratet, og med stor regional fokus. Det er planlagt a erfaringene fra Bærum skal spres ut til andre kommuner i regionene og i landet i løpet av 2024. En betydelig utfordring er å framskaffe og regulere inn tilstrekkelig areal til å kunne gjennomføre god forvaltning og ressursutnyttelse i regionen. Arbeidet krever lang planleggings- og gjennomføringstid. Det foreligger utredninger i rapport fra 2017 og 2020 som peker på aktuelle arealer.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Dette må følges opp for å ivareta intensjonen om bærekraftig ressursforvaltning.
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Pågår, iht. plan	Det er igangsatt en reisevaneundersøkelse som vil gi oppdatert kunnskap om mobilitet i kommunen. Resultatet av undersøkelsen forventes ferdig i andre kvartal 2024. Alt planarbeid i kommunen følger opp føringer gitt i mobilitetsstrategi, parkeringsstrategi og sykkelstrategi. Samlet innsats er med på å bidra til å snu transporthierarkiet og redusere klimagassutslipp. Omfang og viktige planoppgaver ved Fornebu, Sandvika, Lysaker, Høvik og Vestre Bærum, medfører mindre kapasitet til en revisjon av mobilitetsstrategien. Behovet for revidering av mobilitetsstrategien må gjennomgås på nytt i 2025 når oppdatert kunnskap om reisevaner er kjent. Videre er arbeid i flere pågående prosjekter med fokus på klimavennlig og effektiv vare- og nyttetransport også med på å bidra til økt grønn mobilitet. I 2023 ble Fornebu HUB tildelt Vikens Klimapris for konsept med klimavennlig samlastning av varer på Fornebu. Pilotprosjektet med pakkeautomater i samarbeid med Posten har gitt nyttig innsikt og har potensialet for å redusere trafikkbelastningen fra netthandelleveranser. Økt fokuset på transport og logistikk i kommunens egne vareleveranser blir viktige innsatser fremover, herunder implementere nye krav til transport og logistikk i rammeavtaler og nye kontrakter. Interkommunalt droneprosjekt er startet opp i Bærum kommune og gir spennende muligheter til testing av bruksområder, pilotering og forskning.
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Pågår, iht. plan	Fornebu er testarena for kommunens klimaarbeid og bidrar til å nå målsettingen om å etablere Fornebu som nullutslippsområde. I samarbeid med næringsliv, academia og innbyggere testes nye løsninger innen mobilitet, grønn teknologi og ressursbruk. Tilrettelegging for samarbeid, synliggjøring av innsats og skape engasjement i klimaarbeider, er viktige innsatsområder. Kommunen har særlig fokus på Flytårnet-området. Der er følgende prosjekter del av FutureBuilt: • Flytårnet på områdenivå • Tårnkvartalet skole • De gamle flytårnbygningene I tillegg jobbes det for FutureBuilt-standard på felt S.8.4 (Obos). Kommunen vil kunne stille høye miljøkrav til andre egne eiendommer på Flytårn-området, som vurderes solgt (felt S.8.3 og B.8.1). Flere piloter innenfor mobilitet og sirkulærøkonomi pågår eller er gjennomført, som Wheel! til Fornebu, Bikeloop, Hjemme hos meg, Klimadashboard og sambruk av eksisterende parkeringsplasser på Fornebu. Gjennom møteformer som Strategisk forum løfter SmartCity Bærum og Bærum kommune problemstillinger og utfordringer

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		for å nå vedtatte målsettinger ved å invitere næringslivet, kommunen, interesseorganisasjoner, myndigheter og kommunen til diskusjon, dialog og samarbeid for å finne løsninger. Temaer som «Bedre og koordinert håndtering av matavfall for bedrifter på Fornebu» og «Autonome roboter» er løftet som områder der næringslivet ønsker å teste ut og finne nye løsninger. Topplederforum og nettverksbygging er andre viktige arenaer for samarbeid. For å kunne måle, visualisere og kommunisere arbeidet med å etablere Fornebu som nullutslippsområde er en kartlegging og identifisering av KPIer for Fornebu gjennomført. Indikatorene, med utgangspunkt i klimastrategiens målsettinger, skal videreutvikles. Etablering av Fornebu som testarena for kommunens klimaarbeid forutsetter samarbeid og deltagelse fra flere aktører. I dette ligger det også en usikkerhet i forhold til gjennomføring og måloppnåelse.

Oppdrag med politisk rapportering

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Bidra til utvikling og utbygging av Sandvika	Pågår, iht. plan	Arbeider for å planlegge og koordinere utbyggingen mot Andenæs i Sandvika sentrum øst pågår. Tentativ anleggstart for Bærum kommunes arbeider er januar 2024 for teknisk infrastruktur og høsten 2024 for øvrige arbeider. Fase 1 antas ferdig i 2026/2027. Statsforvalteren har gitt tillatelse på vilkår for utfylling av Lakseberget. Prosess for å avklare konsekvenser av vilkårene pågår. Videre pågår det dialog med båtforeningen om hvordan anleggsfasen skal pågå.
Bidra til utvikling og utbygging på Bekkestua	Pågår, iht. plan	Arbeidene på Bekkestua nord er ferdigstilt og det ble holdt åpningsmarkering i november 2023. Noe retting av feil gjenstår som utføres våren 2024. Før prosjektet formelt avsluttes skal sluttoppgjør opp mot entreprenør avklares. Videre vil Kommunedirektøren evaluere prosjektgjennomføringen grundig og avlevere sluttrapport til politisk behandling. Kommunedirektørene er særlig opptatt av å få frem læringspunkter til fremtidige prosjekter. Prosjekt Bekkestua Øst er i rute og anleggsarbeidene startet høsten 2023. På Ballerud er utbyggingsavtale med utbyggere fremforhandlet, som Kommunedirektøren legger frem for politisk behandling i februar 2024.
Bruke kunst og kultur som drivkraft i byutviklingen	Pågår, iht. plan	Kunst og kultur er sentrale drivkrefter i byutviklingen i Sandvika, og det skal sikres kvalitet i bygg og byrom. Oppgaver som pågår: Etablere ungdomshus i Sandvika og på Fornebu. I påvente av midlertidige ungdomslokaler på Fornebu, er det etablert et tilbud i andre lokaler i samme bygningsmasse ved Flytårnet. K18 på Kadettangen er

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		etablert og det pågår forhandlinger om leie av større lokaler i Sandvika. • Ferdigstille studiofasiliteter med tilpasninger på Tanken, og videreutvikle Tankens arbeid rettet mot kulturnæringer • Planlegging av erstatningslokaler for Sandvika Teater og fremtidig konsertlokale på Hamang • Satse videre på Dansekommunen Bærum, med blant annet nytt Danse Sørøst prosjekt: Dans- og nysirkusforestillinger for barn • Gjennomføre forprosjekt for nytt, midlertidig bibliotek på Fornebu • Gjennomføre forprosjekt for oppgradering av biblioteket på Eiksmarka • Utvikle Bærum bibliotek Sandvika som møteplass og drivkraft i byutviklingen. Ta i bruk første etasje etter ombygging. • Etablere kunst i offentlige rom i Sandvika, og knytte Henie Onstad Kunstsenter mer synlig til Sandvika • Samarbeide med næringslivet om flere arrangementer i Sandvika • Tilrettelegge for flere arrangementer og festivaler på Kadettangen og på Byscenen i Sandvika • Videreutvikle arrangementskontoret
Følge opp satsingsområder i strategisk næringsplan	Pågår, iht. plan	Arbeidet med satsningsområder i strategisk næringsplan pågår blant annet gjennom partnerskapsavtaler med Bærum Næringsråd og Energy Valley, samt andre relevante samarbeidsaktører herunder SmartCity Bærum og etablerertjenesten StartUp Asker og Bærum. Kort oppsummering av viktige oppfølgingspunkter: Bærekraftskommunen Samarbeid og møteplasser: Det ble gjennomført flere arrangementer, både i regi av SCB, kommunen og eksterne samarbeidspartnere. Blant annet ble det årlige Topplederforum gjennomført i juni 2023. SCB følger opp innspillene fra dette møtet i 2023 og 2024. Det ble miljøfyrtårnsertifisert rundt 20 nye bedrifter i Bærum, der ordfører arrangerer utdeling av diplom 2 ggr. pr år. Kunnskapskommunen Innovasjon og digitalisering: Det har i 2023 vært jobbet aktivt med å øke bruken av åpne data, i tett samarbeid med SCB (Fornebu 2027) og geodata-miljøet i kommunen. Arbeid med å vurdere muligheten for å få akademia til Bærum (iht. interpellasjon) ble igangsatt og videreføres i 2024. Fag- og gründerkommunen Arbeidsplasser og gründerkap: ble det i 2023 er gjennomført en yrkesfagkampanje med næringsliv og bærumsskolen for å legge til rette for yrkesfaglig utvikling og gründerkap i eksisterende næringsliv. Næringslivskommunen Vertskap og Samfunnsutvikling: Arbeidet med utvikling av Vestre Bærum ble igangsatt av planavdelingen. Det gjennomføres jevnlig møter og bedriftsbesøk av ordfører i samarbeid med Bærum næringsråd. I 2024 igangsettes evaluering og rullering av Strategisk næringsplan - ny Temaplan næring. Samarbeidet gjennom partnerskapsavtaler med Bærum Næringsråd og Energy Valley

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		videreføres jf. sak 140/23 « Evaluering og videreføring av partnerskapsavtaler for Bærum næringsråd og Energy Valley » behandlet i Formannskapet i møte 14.06.2023.
Gjennomføre prosjektet "Ungdommens Bærum 2023"	Ferdig	For å motvirke ungt utenforskap skal det legges til rette for gratis og variert kultur- og fritidstilbud. Å gjøre det enkelt for innbyggere å bidra til fellesskapet gjennom deltakelse i et eller flere ulike fritidstilbud, vil være tiltak som sikrer inkludering og en meningsfylt hverdag sammen med andre. Oppgaver som pågår: • Implementere K18 og K22 i et mer helhetlig ungdomstiltak i Sandvika, med blant annet sommeraktiviteter på Kadettangen • Fritidsstipend i henhold til overordnede mål, om barn og unges mulighet til deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter • Utvikle ny ungdomssone hos Bærum bibliotek Bekkestua, samt prioritere gode soner for ungdom ved oppgradering av øvrige bibliotekfilialer • Talentutvikling av unge ved bruk av BAKgården Oppgave som er forsinket: • Videreutvikle og videreføre samarbeidsavtaler med videregående skoler om ungdom som ressurs inn i større arrangementer
Sørge for informasjon, dialog og samskaping i plan- og utviklingsprosesser	Pågår, iht. plan	Det er satt i gang et systematisk arbeid med å kartlegge dagens praksis i medvirkningsprosesser, om bedre informasjon, inkludering og samfunnsdialog. Det skal utarbeides gode beskrivelser/ prosesser og rutiner for tidspunkter, utvalgte metoder, mer definerte forventninger til omfang og resultat for medvirkning i prosessene. Målet vil være å få bedre utbytte av gjennomført medvirkning samt økt effektivitet/arbeidskrevende. Metoden og forventninger skal tilpasses plannivå.
Utarbeide og fastlegge overordnede rammer for byutvikling i Sandvika	Pågår, iht. plan	Utarbeide en modig visjon for Sandvika som gir en felles retning for fremtidig utvikling er ferdig. Proessen med å sikre bymessige løsninger med E18 i tunnel og ny fylkesvei i sjøfronten er forsinket pga Statens vegvesens behov for å vurdere kostnadsreducerende tiltak og behovet for økt styringsramme på E18-prosjektet i Sandvika. Samarbeidet mellom kommunen og Statens veivesen om løsninger forventes igangsatt igjen i januar 2024. Det utarbeides ny fremdriftsplan for oppdraget, som legges til grunn for kommende rapportering.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Utarbeide retningslinjer for utbyggingsavtaler	Pågår, forsinket	Arbeidet med retningslinjer pågår og det er avholdt seminar i august med Viken, Oslo kommune og større kommuner i Akershus for erfaringsutveksling. Det tas sikte på å legge frem en sak våren 2024.
Utvikle arbeidsformer som kan forbedre tjenestene til innbyggerne	Ferdig	Hjemmesiden til Geodata med ny innbyggerveiledning for Oppmåling, Seksjonering, Matrikkel og innbyggerveiledning er ferdigutviklet. Tilsvarende utvikling av kommunens hjemmeside, vil utføres våren 2024. Oppgaven ivaretas i løpende drift.
Utvikle selvbetjeningsløsninger og legge til rette for digitalt førstevalg for plan- og byggesakstjenester	Pågår, forsinket	Arbeid med økt tilgjengelighet i form av digitalisering av grunndata: Digitalisering av historiske arkiv for byggesaker pågår. Digitalisering av historiske arkiv er nødvendig for økt tilgjengelighet til grunnlagsdata, og for å kunne realisere selvbetjening via digital byggesaks- og planbehandling til innbyggerne. Prosjektet om kvalitetsheving av grunndata matrikkel er ferdigstilt, og oppdatering av kartdata er gjennomført. Arbeid med kvalitetsheving videreføres. Digitalisering av delesaks- og seksjoneringsarkivet er stoppet, fordi området ikke har funnet finansiering i år eller neste år. Det pågår arbeid for mulig finansiering i 2024. Når finansiering er avklart, utarbeides ny fremdriftsplan, som legges til grunn for kommende rapportering. Digitalisering av arkiver er vesentlig for digitalisering av tjenestene.
Videreutvikle frivillighetsarbeidet	Pågår, iht. plan	Det legges vekt på å tilrettelegge for innovative samarbeid for å skape flere aktiviteter i regi av lokale lag og foreninger. Dette innebærer også å finne virkemidler for å identifisere ressurser og inngå samarbeid som gagnar både kommunen og frivilligheten. Arbeidet med faste kontaktpunkter og faste møteplasser er godt i gang og skal videreutvikles. Oppgaver som pågår: • Arbeide aktivt for å søke samarbeidspartnere og legge til rette for selvorganiserte tiltak i og på relevante arenaer • Bidra til ny Frivillighetsstrategi i tverrfaglig samarbeid (To frivillighetskoordinatorer - Kultur og Velferd) • Videreutvikle samarbeid med Frivillighetsrådet • Felles kurs for frivilligheten for å øke kompetansen i organisasjonsarbeid • Temaplan for frivillighet legges frem for politisk behandling i 2024

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
522-Kultur	236,5	238,8	236,5	-2,2	-0,9 %
524-Plan- og bygningstjenesten	65,4	69,5	65,4	-4,1	-6,3 %
526-Samfunns- og byutvikling – ledelse	32,1	38,1	32,1	-5,9	-18,4 %
Sum	334,1	346,4	334,1	-12,3	-3,7 %

Kommentar årsresultat

Samfunns- og byutvikling hadde et netto merforbruk på 12,3 mill. som utgjør 3,7 prosent av netto budsjett ramme. Gebyrfinansierte tjenester utgjorde 6,7 mill. av merforbruket.

Kommunalt finansierte tjenester

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Det er et merforbruk ved Bærum Kulturhus. Det skyldes i hovedsak bortfall av leieinntekter og inntekter fra arrangementer på Tanken grunnet forsinkelse i prosjektet Tanken Studios, samt mindreinntekter i forhold til utgifter av økte leiedager til lokale kulturaktører. Det er et mindreforbruk ved Ungdom og fritid som i hovedsak er knyttet til forsinkelse i rekruttering av nye personalressurser.

Hos Plan- og bygningstjenesten skyldes merforbruk ekstern konsulentbistand til by- og områdeplaner, lisenser og programvare, saksomkostninger i planjuridiske saker og utgifter til kompetanseheving. Mindreforbruket i tjenesten er knyttet til vakanser og sykelønnsrefusjon, prosjektmidler og diverse utgifter.

Videre er det merforbruk knyttet til prosjekt Bærum Ressursbank, hvor utvikling av et digitalt markedsystem og regionale/nasjonale initiativer har hatt et høyere aktivitetsnivå enn budsjettet. Arbeider med fylkesveier i prosjektet Bekkestua Nord (Byprosjekter) er ferdigstilt, og det arbeides med slutttoppgjør, som foreløpig viser et merforbruk.

Gebyrfinansierte tjenester

Resultatet for gebyrfinansierte tjenester viser et merforbruk på 6,7 mill. i forhold til budsjett. Merforbruket skyldes i hovedsak lavere gebyrinntekter enn forutsatt som følge av fristoverskridelser og saksnedgang. Nedgangen i gebyrinntekter blir bare delvis oppveid av mindreutgifter på lønn grunnet vakanser.

Kultur

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet består av tjenestene Bærum bibliotek, Bærum Kulturhus, Kultur og samarbeid, Ungdom og fritid og Kultursjefens stab, inkludert frivillighet.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Biblioteket på Høvik ble gjenåpnet etter rehabiliteringen.
- Bærum litteraturfestival ble gjennomført i oktober.
- Presterud gård ble tatt i bruk som møteplass for frivilligheten.
- Bærum var vertskap for «Kunst rett vest», et samarbeidsprosjekt mellom sju kommuner i Vestregionen. Fellesutstillingen var på Fornebu.
- Det ble gjennomført flere store arrangementer, som Sandvika Pride, Sandvika Byfest, Kulturnatt elvelangs og Bærum jazzfestival.
- Bærum Kulturhus hadde 78 483 publikumsbesøk, 4,2 prosent flere enn i 2022.
- Studiofasilitetene på Tanken ble ferdigstilt og tatt i bruk.
- 2 200 barn og unge i alderen 11–16 år deltok på Sommerskolen. Det ble gjennomført 92 kurs over fire uker.
- Vårslipp – Norges første og eneste festival av og for ungdom, med egenorganiserte aktiviteter, hadde mellom 6 000 og 8 000 besøkende.

Utfordringer fremover

- Videreutvikle kulturbyen Sandvika i tråd med ny visjon.
- Utvikle kulturtilbud på Fornebu.
- Arbeide systematisk for å legge til rette gode og smarte lokaler til kultur og frivillighet i hele kommunen.
- Lage en utvidet kulturanleggsplan i samarbeid med Bærum Kulturråd.
- Videreutvikle et godt og forebyggende ungdomstilbud.
- Implementere ny temaplan for kultur.
- Prosjektere oppussingen av Sandvika Teater.
- Videreutvikle Fritidsstipend og tilbud om sommer- og deltidsjobber til ungdom regi av kommunen.
- Kartlegge behov for lokale møteplasser for kommunens innbyggere, frivilligheten og det lokale kulturlivet og videreutvikle frivillighetsarbeidet.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode				

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Omfordeling Øke offentlig finansiering av prosjekter – innen Plan, miljø og kultur	-0,4	-0,4	0,0 Ferdig	
Meråpne bibliotek – redusere bemannet åpningstid	-0,2	0,0	-0,2 Ferdig	Åpningstidene blir ikke redusert. Innsparingskravet er dekket i år ved omdisponering av midler relatert til tiltaket "Midlertidig bibliotek på Fornebu", grunnet forsinket oppstart av det midlertidige biblioteket.
Øke bidrag og medvirkning fra næringslivet	0,0	0,0	0,0 Ferdig	Det vil ikke la seg realisere å få inntektene fra næringslivet. Inntektskravet/innsparingen er dekket ved omdisponering innenfor rammen.
Sum	-0,6	-0,4	-0,2	
Budsjettendring i år				
Videreføring av tilskudd til Nagelhus Schia Productions – Dansekompani	0,9	0,9	0,0 Ferdig	
Sum	0,9	0,9	0,0	
Mer-/mindrebehov				
Styrket driftstilskudd Bærum kunstforening – KST	0,1	0,1	0,0 Ferdig	
Styrke gjennomføringen av Sandvika byfest	0,2	0,2	0,0 Ferdig	
Tilskudd til utstyrsboden BUA på Fornebu – KST	0,2	0,2	0,0 Ferdig	
Styrke tilskuddsordningen for frivillighetsmidler	0,2	0,2	0,0 Ferdig	
Styrking av drift Den norske kirke i Bærum – KST	0,2	0,2	0,0 Ferdig	
Merutgifter til vektertjeneste for meråpent bibliotek	0,2	0,2	0,0 Ferdig	
Styrket tilskudd Prosjekt 13–20 – KST	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Forvaltning og vedlikehold av kunst i offentlige rom	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Driftsmodell for Presterud gård – pilotprosjekt med Kulturhuset Stabekk kino	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Styrking av driftstilskuddet til frivillighetssentralene i Bærum – KST	0,6	0,6	0,0 Ferdig	
Videreføring av prosjektet Aktivitet i møte mellom generasjoner (AMG), bl.a. for å legge til sommerjobb for flere unge – KST	0,7	0,7	0,0 Ferdig	
Styrket pott frivillighetsmidler – KST	0,8	0,8	0,0 Ferdig	
Årlig kommunalt bidrag og vertskommunebidrag til Kunst rett vest	0,8	0,8	0,0 Ferdig	
Etablering av nytt ungdomstilbud ved Flytårnet	0,8	0,0	0,8 I arbeid	Etableringen er forsinket i påvente av å komme inn i riktig lokasjon. Utviklingsprosessen er ikke utført.
Styrke forebyggende tiltak for ungdom, sommerjobb/deltidsjobb	1,0	1,0	0,0 Ferdig	
Forprosjekt oppgradering av Sandvika teater – KST	1,0	1,0	0,0 Ferdig	
Drift av midlertidig bibliotek på Fornebu	2,0	1,8	0,2 Ferdig	Midlene er disponert til planlegging, prosjektering, samt innkjøp av utstyr

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
				og medier. Det er forventet forsinkelse av åpning med cirka et halvt år, til sommer/høst 2024. Ledige midler omdisponeres blant annet for å dekke innsparingskravet relatert til tiltaket "Meråpne bibliotek – redusere bemannet åpningstid".
Styrking av Ungdom og Fritid, bl.a. annet utvidelse av kveldstilbudet på Ungdommens motorsenter til fem dager i uken – KST	2,0	1,0	1,0 I arbeid	Styrkingen av Ungdom og fritid krever nye stillinger. Rekrutteringen har vært utfordrende i forhold til å få ansatt rette personer på rett sted.
Etablering av midlertidig ungdomstilbud/-hus i Kadettangen 18	2,8	0,0	2,8 I arbeid	Videreutvikling vil skje i nye lokaler i 2024. K18 er etablert som arena for arrangement og event, og som mulig arbeidsplass for unge arbeidstagere. K22 er etablert som utendørs åpen aktivitetsarena.
Styrking av fritidsstipendet – KST	4,0	4,0	0,0 Ferdig	
Sum	19,2	14,4	4,8	
Sum tiltak	19,5	14,9	4,6	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	236,5	238,8	236,5	-2,2	-0,9 %

Kommentar årsresultat

Kultur hadde et netto merforbruk på 2,2 mill. som utgjør 0,9 prosent av netto budsjettramme. Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Det er et merforbruk ved Bærum Kulturhus som i hovedsak skyldes bortfall av leieinntekter og inntekter fra arrangementer på Tanken grunnet forsinkelse i prosjektet Tanken Studios, samt mindreinntekter i forhold til utgifter av økte leiedager til lokale kulturaktører. I tillegg kommer økt bruk av freelance teknisk personell til arrangementer, svak kronekurs for utenlandske artister i tidlig inngåtte avtaler, nedgang i bar- og kafésalg, og reduserte eksterne tilskudd.

Det er et mindreforbruk ved Ungdom og fritid som i hovedsak er knyttet til forsinkelse i rekruttering av nye personalressurser i vedtaket om styrking av Ungdom og fritid.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall besøk hos Bærum bibliotek	303 773	372 172	403 125
Antall gjennomførte arrangementer hos Bærum Kulturhus	558	800	924
Antall utlån hos Bærum bibliotek	314 979	368 904	379 096

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Bibliotek – utvikling	10,1	3,6	6,4 S – Samlebevilgning
Bærum Kulturhus (alle scener) verdibevaring	4,4	5,9	-1,5 S – Samlebevilgning
Ett Bærum – ett bibliotek	0,2	0,0	0,2 S – Samlebevilgning
Fornebu – flerbrukshus	0,5	0,9	-0,4 F1 – Konsept
Kirke – Tanum menighet, nytt kirkesenter, justeringsavtalen	0,6	0,0	0,6 F4 – Avslutning
Kulturanleggsplanen	4,6	0,9	3,7 S – Samlebevilgning
Meråpne bibliotek	0,4	0,2	0,2 F3 – Gjennomføring
NY – Midlertidig bibliotek på Fornebu	6,4	0,0	6,4 F0 – Foranalyse
Orgel (fond)	6,9	0,0	6,9 S – Samlebevilgning
Tanken Studios	5,2	23,5	-18,3 F3 – Gjennomføring
Sum	39,3	35,0	4,3

Plan- og bygningstjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet består av tjenestene By- og områdeutvikling, Regulering, Byggesak og Geodata.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Ny arealdel ble vedtatt av kommunestyret 21. juni.
- Det er utarbeidet en visjon for Sandvika som gir retning for utvikling: «Pulserende Sandvika – et kraftsenter for kultur og kunnskap langs elv og fjord».
- På Fornebu ble Flytårnet (på områdenivå) og Tårnkvartalet etablert som forbildeprosjekter med avtale om FutureBuilt-standard.
- Prosjektet Maskinlæring for automatisk kartlegging av kommunale kartdata ble ferdigstilt.
- Prosjektet Kvalitetsheving av matrikkelen er gjennomført. Bærumskart oppdateres på bakgrunn av prosjektet.
- Større detaljreguleringsplaner for boligutvikling ble vedtatt i prioriterte vekstområder, som Teleplan-reguleringen og Snoveien ved Høvik.
- Prosjektet Strategisk byledelse i hovedstadsregionen ble ferdigstilt. Prosjektet har vært et samarbeid mellom de seks regionbyene i Akershus (Ås, Ski, Lillestrøm, Jessheim, Asker, Sandvika).

Utfordringer fremover

- Klimamålene om nullutslipp på Fornebu, Sandvika, Lysaker og Bekkestua er krevende å oppfylle. Nye strategier må utvikles og tiltak vurderes.
- For å bidra til en klimaklok arealforvaltning og gode beslutningsgrunnlag må det etableres et arealregnskap. I den forbindelse må det utvikles ny metodikk og nye tekniske løsninger.

- For å konkretisere krav om klimabudsjett/-regnskap i reguleringsplaner må det etableres en klimanorm for Bærum.
- Andelen eldre øker, og det må klargjøres hvilke behov dette medfører, og hvilke prinsipper og løsninger som kan gi en aldersvennlig samfunnsutvikling.
- Det må utvikles flere boligtilbud som prismessig er oppnåelige for flere av kommunens innbyggere.
- Det må sikres kompetanse innen strategisk planpraksis, samt forhandling og samhandling mellom interne og eksterne aktører i by- og stedsutviklingen.
- Tjenestetilbudet må digitaliseres ytterligere.
- Det må utforskes hvordan kunstig intelligens kan benyttes i planprosesser og saksproduksjon.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode				
Bistand til planprosesser i kommunens vekstområder	-1,0	-1,0	0,0 Ferdig	
Økt selvbetjening i nytt og samlet kundesenter i ny kommunegård	-0,7	-0,7	0,0 Ferdig	Bakgrunnen for tiltaket var en antagelse om at kundesenter i ny kommunegård kunne effektiviseres med redusert bemanning i forhold til tidligere. Dette blir foreløpig ikke aktuelt. I år dekkes kuttet innenfor rammen, hovedsakelig av vakanser. Tiltak for langsiktig løsning vil bli satt inn i 2024.
Forenkle Småhusplan	-0,6	0,0	-0,6 Ferdig	Forenkling av småhusplanen skulle medføre effektivisering, som er innarbeidet i rammen. Dette er foreløpig ikke målbart. Innsparingstiltaket er dekket i år ved omdisponering innenfor områdets ramme.
Bygge systematisk kompetanse for planoppgaver	-0,6	-0,6	0,0 Ferdig	
Økt kommersialisering av karttjenester	-0,2	-0,2	0,0 Ferdig	
To stillinger for ulovlighetsoppfølging	2,0	2,0	0,0 Ferdig	
Sum	-1,1	-0,5	-0,6	
Mer-/mindrebehov				
Økte lisenskostnader til geografisk informasjonssystem (GIS)	0,5	0,5	0,0 Ferdig	Geodata har ansvaret for utviklingsarbeidet av geografisk informasjonssystem (GIS), som flere områder i kommunen benytter i tjenestene sine. Den omfattende GIS-infrastrukturen har de siste årene medført at lisenskostnadene har økt.
Flerårig prosjekt for detaljregulering av småhusområder	0,6	0,6	0,0 Ferdig	
Sum	1,1	1,1	0,0	

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Sum tiltak	0,0	0,6	-0,6	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- Avvik /mindre- i % forbruk
Sum	65,4	69,5	65,4	-4,1 -6,3 %

Kommentar årsresultat

Plan- og bygningstjenesten hadde et netto merforbruk på 4,1 mill. som utgjør 6,3 prosent av netto budsjett ramme.

Gebyrfinansierte tjenester utgjorde 6,7 mill. av merforbruket.

Kommunalt finansierte tjenester

Resultatet er et netto mindreforbruk på 2,6 mill., som er sammensatt av både mer- og mindreforbruk. Merforbruket gjelder hovedsakelig ekstern konsulentbistand til by- og områdeplaner, saksomkostninger i juridiske saker, lisenser og programvare og utgifter til kurs, konferanser og studieturer. Mindreforbruket gjelder vakanser og sykelønnsrefusjon, prosjektmidler og diverse utgifter.

Gebyrfinansierte tjenester

Resultatet for gebyrfinansierte tjenester viser et merforbruk på 6,7 mill. i forhold til budsjett. Merforbruket skyldes i hovedsak lavere gebyrinntekter som følge av fristoverskridelser og saksnedgang. Nedgangen i gebyrinntekter blir bare delvis oppveid av mindreutgifter på lønn grunnet vakanser.

Nøkkeltall aktivitet

Byggesak

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Boligproduksjon – boliger igangsatt	0	632	378
Boligproduksjon – boliger tatt i bruk	0	282	265
Byggesøknader behandlet	1 531	1 448	1 264
Byggesøknader behandlet innen frist (12 uker)	0,0 %	75,0 %	74,1 %
Byggesøknader behandlet innen frist (3 uker)	0,0 %	84,0 %	62,4 %
Byggesøknader mottatt	1 730	1 541	1 361
Klagesaker behandlet innen frist (8 uker)	0,0 %	32,0 %	17,3 %
Klagesaker som ikke er behandlet	43	250	42
Tilsynssaker behandlet av totalt antall mottatte søknader	105,0 %	0,0 %	9,7 %
Ulovlighetssaker mottatt	0	134	101
Ulovlighetssaker som ikke er behandlet (restanse)	204	433	118

Geodata

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Byggesaker ført i Matrikkel innen saksbehandlingsfrist (5 dager)	0,0 %	98,0 %	98,3 %
Oppmålingssaker behandlet innen saksbehandlingsfrist (16 uker)	0,0 %	100,0 %	97,7 %
Seksjoneringsaker behandlet innen saksbehandlingsfrist (12 uker)	0,0 %	100,0 %	97,7 %

Kundesenter Plan- og bygningstjenesten

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Kundemottak – henvendelser per telefon	21 116	17 003	14 404

Regulering

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Nye boenheter innenfor langsiktig vekstgrenser og/eller i prioriterte knutepunkter i vedtatte detaljreguleringer	0,0 %	0,0 %	96,3 %
Nye boenheter ved godkjente delsaker/ arealoverføringer	34,0	33,0	19,0
Nye boenheter vedtatte i reguleringsplaner	1 089,0	249,0	845,0
Overholdelse av saksbehandlingsfrist deletillatelser (12 uker)	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Overholdelse av saksbehandlingsfrist reguleringsplan (12 uker)	100,0 %	95,0 %	100,0 %
Vedtatte planer (KST)	3	7	9

Nøkkeltall som viser verdien 0 er nye nøkkeltall som mangler registrering for tidligere år.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
By- og stedsutvikling	3,5	0,0	3,5 S – Samlebevilgning
Sum	3,5	0,0	3,5

Samfunns- og byutvikling – ledelse

Tjenesteområdebeskrivelse

Området består av tjenestestedet Byprosjekter og Samfunn stab, som rapporterer direkte til direktøren. Byprosjekter har ansvar for utbyggingsavtaler og byutviklingsprosjekter. I Samfunn stab ligger prosjekter knyttet til kommunens klimaarbeid og kommunens kontaktpunkt mot næringslivet.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Det ble etablert en egen enhet som skal jobbe med kommunens samarbeid med næringslivet. Målet er å forbedre kommunens strategiske partnerskap med næringslivsaktører.
- Gater og torg i Sandvika sentrum øst ble klargjort for byggestart i 2024. Dette arbeidet inkluderer strenge klimakrav, blant annet utslippsfritt anleggsarbeid.
- Oppgraderingen av gater og torg på Bekkestua nord ble ferdigstilt. Åpningen ble markert med gatefest for innbyggerne med musikk, servering, snorklipping og taler.
- Anleggsarbeidet på Bekkestua øst ble startet. Ferdigstillelse i løpet av 2024.
- Utbyggingsavtaler for Ballerud og Frøytunveien 5–7 ble fremforhandlet.

Utfordringer fremover

- Styrke samarbeidet med næringslivet og etablere et forutsigbart rammeverk for offentlig-private partnerskap.
- Sikre godt samarbeid og god koordinering både mellom ulike kommunalsjefområder og med eksterne aktører, for å kunne nå kommunens klimamål.
- Sikre godt samarbeid med utbyggerne i utviklingen av Sandvika sentrum øst.
- Sikre god kostnadsstyring i utvikling og gjennomføring av prosjekter.
- Utvikle en strategi og forhandle frem nye utbyggingsavtaler for å optimalisere kommunal risiko med tanke på kvalitet, miljø og økonomi.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Kommunaldirektør samfunn: Bærum ressursbank – etablering av anlegg og virksomheter	1,0	1,0	0,0 I arbeid	Gjennom konkrete delprosjekter og betydelig grad av dialog og samhandling mellom ulike aktører i privat og offentlig sektor utvikles det løsninger på hvordan ressursforvaltning kan gjennomføres på en mer effektiv og bærekraftig måte. Aktiviteten er delfinansiert fra Miljødirektoratet, og med stor regional fokus. Det er planlagt at erfaringene fra Bærum skal spres ut til andre kommuner i regionene og i landet etterhvert. En betydelig utfordring er å framskaffe og regulere inn tilstrekkelig areal til å kunne gjennomføre god forvaltning og ressursutnyttelse i regionen. Arbeidet krever lang planleggings- og gjennomføringstid.
Sum	1,0	1,0	0,0	
Sum tiltak	1,0	1,0	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	32,1	38,1	32,1	-5,9	-18,4 %

Kommentar årsresultat

Samfunns- og byutvikling – ledelse hadde et netto merforbruk på 5,9 mill. som utgjør 18 prosent av netto budsjettramme.

Merforbruket skyldes et høyere aktivitetsnivå i Bærum Ressursbank enn budsjettert, og merforbruk knyttet til opparbeidelse av fylkesveier på Bekkestua (Byprosjekter – Bekkestua Nord).

Aktivitetsnivået i Bærum Ressursbank knyttes til utvikling av digitalt markedssystem og regional/nasjonale tiltak som forum og veileder for utfylling i sjø. Anleggsarbeider på fylkesveier på Bekkestua Nord er utført, og det arbeides med sluttoppgjør.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Samfunns- og byutvikling (IT)	4,3	1,1	3,2 S – Samlebevilgning
Sum	4,3	1,1	3,2

Bymiljø og eiendom

Om området

Området består av kommunalsjefområdene Miljøtekniske tjenester og Eiendom.

Området omfatter forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens sosiale og tekniske infrastruktur.

Kommunens eiendomsmasse utgjør store verdier og skal forvaltes og utvikles i samsvar med kommunens målbilde. En sentral del av områdets ansvar er å utvikle og tilrettelegge arealer for gode tjenester til kommunens innbyggere – nå og i fremtiden. Det har også ansvar for flere av de publikumsrettede anleggene i kommunen, slik som idrettsanlegg, svømmehaller, gravplasser og minneverdier. Området forvalter og utvikler det kommunale veinettet og leverer interne transporttjenester. Vann, avløp og renovasjon leveres også av Bymiljø og eiendom, og samlet sett har denne delen av virksomheten en sentral rolle både for kommunens egne klimatiltak og for innbyggerrettede klimatiltak.

Bymiljø og eiendom ligger under ansvarsområdet til Formannskapet og Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur, som etter valget i 2023 har blitt fordelt mellom Hovedutvalg Klima, miljø og utvikling og Hovedutvalg for frivillighet, idrett og kultur.

Status politiske oppdrag

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Bærum kommune ber VEAS utrede økonomiske og øvrige konsekvenser av økt rensegrad av avløpsvannet, ut over dagens rensegrad på 72 prosent (BØP 23-26, Kst. pkt. 37)	Ferdig	Brev til VEAS ble sendt i september 2023.
Bærum kommune evaluerer samarbeidsavtalen med Bærum Elveforum, med tanke på forlengelse (BØP 23-26, MIK pkt. 37)	Ferdig	Ny avtale med Bærum elveforum ble signert desember 2023. Politisk notat ble gitt til orientering i Referatsaker behandlet i hovedutvalg KLIMU i møte 17. januar 2024, jf. sak 008/24.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Bærum kommune tar initiativ overfor andre kommuner og fylkeskommuner rundt Oslofjorden og næringslivet til et samarbeid om å bekjempe stillehavsøstersutfordringen (BØP 23-26, Kst. pkt. 36)	Ferdig	Bærum kommune har gjennom det interkommunale samarbeidet vannområde Indre Oslofjord Vest tatt initiativ til et samarbeid om plukking av stillehavsøsters og til å finne en bærekraftig løsning for håndtering av avfallet. I dag er det etablert en modell for plukking som alle kommunene i vannområdet følger. Status i dag er at kommunene Oslo, Asker, Bærum, Nesodden og Frogn samarbeider om plukking mens avfallsselskapet Lindum AS er engasjert for å finne gjenvinningsløsninger for østersavfallet. MS Donna og No17 har prosjektledelsen. Viken fylkeskommune er gjennom sitt næringsnettverk interessert i denne utnyttelsen av østersavfallet og har også meldt seg inn i prosjektet. Det er bevilget 0,5 mill. til dette tiltaket og midlene er benyttet til å finansiere prosjektet.
Bærum kommune tilbyr gratis energirådgivning til alle private boliger i Bærum og det finnes tiltak hvor kommunen bidrar med økonomisk støtte. Kommunedirektøren bes fremme en sak som ser på muligheten for å lage samme ordning for eldre som ønsker å gjøre tilpasninger i egen bolig slik at de kan bo hjemme lenger (BØP 23-26, BIOM pkt. 5)	Ikke startet	Kommunedirektøren vil svare ut denne saken i løpet av 2024.
Det bes om en sak om styrking av kantsoner langs kommunens elver og bekker i samarbeid med landbruket og grunneierne (BØP 23-26, Kst. pkt. 35)	Pågår, iht. plan	Det jobbes med en politisk notat/ sak til hovedutvalg KLIMU som forventes ferdigstilt medio 2024. Det skal utarbeides en handlingsplan med tiltaksplan.
Det bes om en sak om vern og restaurering av kommunens myrer (BØP 23-26, Kst. pkt. 34)	Pågår, iht. plan	Det er kontakt med Statsforvalter for videreføring av prosjektet for 2024. Planen er å videreføre myrrestaureringen i marka med tre nye myrer for 2024. Notat om restaurering av myrer ble gitt til orientering Referatsaker behandlet i hovedutvalg KLIMU i møte 1 november 2023, jf. sak 005/23.
Kommunedirektøren bes fremme en sak om tilstand, vedlikeholdsplan og	Pågår, forsinket	Vedlikeholdsplan for turveier leveres til FRIK til behandling våren 2024.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
gjennomføringsplan for turstiene i Bærum (BØP 23-26, MIK pkt. 24)		
Kommunedirektøren bes jobbe for at Nadderud stadion i størst mulig grad kan brukes av breddeidretten (BØP 23-26, MIK pkt. 22)	Ferdig	Kommunedirektøren ser på dette i forbindelse med planleggingen av Nadderud stadion.
Kommunedirektøren bes jobbe for å få etablert en ny aktivitetssmøteplass for barn og unge på Eiksmarka og samspille med initiativtagere fra FAU Eiksmarka skole om skolegården (BØP 23-26, MIK pkt. 13)	Pågår, iht. plan	Det har vært gjennomført møter med aktivistgruppen, Miljøteknisk og skolekontoret, samt interne møter i eiendom. Verbalvedtaket er svart ut politisk Verbalvedtak Eiksmarka, BØP 23-26 MIK pkt. 13 (PDF) behandlet i hovedutvalg miljø, idrett og kultur i møte 11.mai. 2023, sak 23/10020. Eiendom ved forvaltning arbeider med saken og rektor, skolekontoret og aktivitets gruppen er involvert i utarbeidelsen av tiltak.
Kommunedirektøren bes kartlegge hvordan friområder kan få flere mobile toalettfasiliteter og søppelkasser (BØP 23-26, MIK pkt. 21)	Pågår, iht. plan	Det planlegges å legges fram et politisk notat i FRIK våren 2024. Kommunen ser på muligheten for å teste ut ulike leverandører.
Kommunedirektøren bes komme med en sak om bygging av aldersvennlige boliger i regi av ideelle eller kommersielle aktører. Kommunen bidrar med regulering og eventuelt salg /feste av tilgjengelige tomt(er). Det skal være avtalemessige og/eller reguleringsmessige bestemmelser som sikrer at utbyggingen og senere bruk ivaretar målgruppen (BØP 23-26, BIOM pkt. 2)	Pågår, forsinket	Denne saken skal sees i sammenheng med oppfølging av politisk sak "Nye boformer". Eiendom er en del av en tverrsektoriell leveranse. Det er avholdt 3 workshops etter plan i 2023. Saken skulle opprinnelig leveres senhøsten 2023, eventuelt tidlig 2024. Saken er utsatt og nyeste tilbakemelding er saken skal vurderes fra mot sommeren.
Kommunedirektøren bes om en sak som belyser mulighetene for og kostnadene ved å bygge turnhall på Rykkinn eller ved tørrhallene i BIP (BØP 23-26, MIK pkt. 4)	Ferdig	Politisk sak Rykkinnhallen Hall B - Tilleggsnotat til Formannskaps møte 16.11.2022 (PDF) ble behandlet i formannskapet i møte 16.november 2023 sak 22/22130 vedr. tilrettelegging for turnhall i vestre Bærum. Videre har kommunedirektøren foreslått Ny basishall for turn i vestre Bærum lagt til Hauger skoletomt, se politisk sak Ny basishall for turn i Vestre Bærum behandlet i kommunestyret i møte 21.juni 2023 sak 068/23. I forbindelse med BØP 2024-2027 er

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		det imidlertid lagt inn et forslag om at Turnhallen vurderes skjøvet ut av økonomiplanperioden 2024 - 2027, men at det settes av tomt og planlegging i 2027.
Kommunedirektøren bes se på muligheten for å etablere flere hundeluftegårder i Bærum, for eksempel i området Hosle/Østerås/Eiksmarka (BØP 23-26, MIK pkt. 32)	Ferdig	Kommunen har gjennomført en befaringer for å finne egnete steder for å hundeluftegårder i østlige del av Bærum. Politisk notat ble gitt til orientering i Referatsaker i hovedutvalg FRIK i møte 16. januar 2024, jf sak 004/24.
Kommunedirektøren bes se på muligheten for å tilrettelegge grøntområdene som allerede er regulert /avsatt til grøntområde / friområde / park rundt Jong skole, i samråd med det lokale veiet, slik at disse bedre kan benyttes av skolebarn og innbyggere til fri aktivitet. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak til utvalget (BØP 23-26, MIK pkt. 29)	Pågår, iht. plan	Legges fram et politisk notat i løpet av våren 2024. Arbeidet er startet opp, og det er gjennomført en befaring av området.
Kommunedirektøren bes ta utgangspunkt i ENØK-rapporten for idrettsanlegg fra noen år tilbake og vurdere tiltak basert på nåværende energisituasjon (BØP 23-26, MIK pkt. 9)	Pågår, iht. plan	Status for det pågående arbeidet innen energieffektivisering vil bli fremlagt i forbindelse med fremleggelse av politisk sak Energirapport 2023. Saksfremlegg i mars 2024. I tillegg vurderer Eiendom behovet for å utarbeide en separat oversikt for idrettsanlegg med utgangspunkt i ENØK-rapporten for idrettsanlegg fra noen år tilbake, samt å vurdere ytterligere tiltak basert på nåværende energisituasjon (BØP 23-26, MIK pkt. 9) Det jobbes med IT-området i kommunen og rammeleverandører på elektrisitet og rør for å finne frem til aktuelle tiltak. Det vil bli montert noen nye målere på enkelte lokasjoner. De fleste av målerne er allerede installert, men ikke automatisk avlest. Dette løses nå av ny løsning. Ikke bygningsrelatert forbruk, som for eksempel EL-bil lading, serverparker og noe utendørs belysning og snøsmelt skal skilles utfra grunnlaget. Målet med dette er å raskt kunne avdekke hvis noe av automatikken ikke virker for å kunne rette feilen så fort som mulig.
Kommunedirektøren bes undersøke om det er bedrifter som har haller tilsvarende basket/håndball størrelse	Pågår, iht. plan	Det planlegges å legge frem sak til politisk behandling våren 2024.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
for utleie. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak eller notat som viser eventuelle muligheter for å leie hallkapasitet (BØP 23-26, MIK pkt. 35)		
Kommunedirektøren bes utrede hvilke veistrekninger i sentrumsområder som kan egne seg for enveisregulering med motstrøms sykkelfelt, etter modell fra pilotprosjektet i Claude Monets allé (BØP 23-26, MIK pkt. 34)	Pågår, iht. plan	Musikantbroen på Bekkestua har vært stengt midlertidig for biltrafikk i ett år som pilot. Andre piloter vurderes fortløpende.
Kommunedirektøren bes utrede muligheten for enklere samkjøring til kveldsaktiviteter (BØP 23-26, MIK pkt. 15)	Ferdig	Dette hører sammen med prosjektet: <i>Kjørestopp – nye løsninger for å redusere foreldrekjøring til fritidsaktiviteter</i> . Sluttrapport fra prosjektet ble presentert i eget seminar høsten 2023. Her link til rapporten: Forskningsprosjekt om kjøring til fritidsaktiviteter Bærum kommune (baerum.kommune.no)
Kommunedirektøren bes utvide antall utplasseringssteder for mobil avfallsstasjon som bestilt av MIK og vurdere flere mobile avfallsstasjoner (BØP 23-26, MIK pkt. 16)	Ferdig	Det er etablert 5 mobile mottak ved; Forneburingen, Skollerudveien, Økriveien, Grini Næringspark og Bærumsveien. Det er krevende å finne egnede plasser. Nye steder for plassering av mobilt mottak vurderes fortløpende.
Kommunedirektøren utreder muligheten for etablering av solcelleanlegg eller andre fornybare kilder på alle offentlige tak og parkeringsplasser i Bærum, samt muligheten til å leie ut store flater til strømløse leverandører (BØP 23-26, MIK pkt. 31)	Pågår, iht. plan	144 av kommunens formålsbygg er kartlagt og vurdert for mulig solceller på tak. Dette er bygg som kommunen selv eier og drifter og dermed har energikontroll og overvåkning på. Kartlegging av potensielle plasser på parkeringsplasser er ikke påstartet. Gjennomføring av tiltak med installasjon av solcelleanlegg på kommunale bygg vil vurderes basert på utarbeidede rapporter og vurderes opp mot vedlikeholdsplaner og ev nye investeringer.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Parkering Bærum idrettshall og Rolfstangen blir gratis i 4 timer (BØP 23-26, MIK pkt. 2)	Ferdig	Det er etablert parkeringsautomater ved BIP-hallen. På Rolfstangen er det et aktivt p-anlegg. ANPR-anlegg blir montert når anskaffelse er gjennomført. Det antas at dette er på plass i løpet av 2024.

Klimaoppdrag

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	Pågår, forsinket	Prosjektleder for tiltaket startet 1.september 2023. Prosjektet har varighet ut august 2026. Arbeidet med å lokalisere tomt for ombrukssentralen er startet. Utfordrende å finne tomt med egnet lokasjon både med tanke på logistikk, areal og regulering. Prosjektleder vil nå sette seg inn i prosjektet og starte med å få på plass fysisk lager, for så å se på logistikk-løsning og hva som skal inn i lageret. Utfordringer med lager er årsak til at det har startet tregt. Ombrukskoordinator som skal inn i Eiendomsprosjektene for å avklare mulig ombruk inn og ut av prosjektene mot lageret starter 1.november. Demontering og avhending av Rykkinhallen ses på som del av prosjektet samt kartlegging av tilgjengelige møbler og utstyr lokalisert på ulike lokasjoner i kommunen.

Gjennomføre utskiftning av vei- og gatelys til LED	Pågår, iht. plan	I 2023 er vei- og gatelys på Snarøya, Lommedalen, Gullhaug, Rykkinn og Kolsås oppgradert til intelligent LED-belysning. Etablering av godkjent energimåling i de områdene er ferdig 80%.
--	------------------	--

Prosjektet omfatter i tillegg etablering av nye veilysskap, hvor 8 skap er etablert. Veilyssnett i Lommedalen og Snarøya kobles om og spenningssettes permanent. Totalt blir det etablert 32 nye veilysskap i 2023.

Optimalisere livssyklus-kostnadene for eksisterende bygningsmasse	Pågår, iht. plan	Det jobbes med ulike modeller på hvordan vi kan beregne og vurdere LCC kostnader for nye og eksisterende bygg. Dette gjelder for eksempel:
---	------------------	--

- Redusere bruk av bioolje i spisslast
- Avfall og sortering bygg i drift
- Solcellanlegg

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Kommunen utfører verdibevarende vedlikehold og innhenter vedlikeholdsetterslepet i henhold til femårige rullerende vedlikeholdsplaner .
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Pågår, iht. plan	Gjennomføring av tiltak er i henhold til plan. Ressurs er leid inn fra høsten 2023 for å øke gjennomføring kapasiteten. Følgende tiltak er i prosess: • Utvikle kompetanse om energieffektiv drift av bygg • Øke detalj.grad på energimåling • Optimalisere ytelse på eksisterende varmepumpeanlegg • Utvikle smart styring av bygg • Produsere fornybar energi fra solen • Redusere maksimalt elektrisk effektuttak fra bygg • Produsere varme effektivt med flere varmepumper • Vurdering av passivhus/plusshus • Kartlegge og gjennomføre tiltak for å forbedre energiytelse
Sikre klima- og miljøvennlig kommunal transport	Pågår, iht. plan	Miljøvennlige kjøretøy og maskiner anskaffes der det er praktisk mulig, og hvor teknologi/produkter som løser det tjenstlige behovet finnes i markedet. • Produktspekteret for fossile maskiner og tyngre kjøretøy er fortsatt begrenset i forhold til de behovene Bærum kommunene skal dekke. Tyngre el-drevne arbeidsbiler har for kort rekkevidde, for liten vekt- og tilhengerkapasitet. I forhold til implementering av tyngre el-kjøretøy og maskiner er også tilgang til lading en begrensende faktor. Det ble anskaffet 2 biogass lastebiler og 1 elektrisk truck i 2023. Det ble bestilt en16 seter buss på biogass som leveres første kvartal i 2024. • For typiske personbiler til hjemmetjenester, bilpool og administrative tjenester samt små varebiler går utskiftningen etter planen. Transport er i ferd med å skifte ut første generasjon el-biler. 20 biler ble skiftet ut i 2023. • Antall el- kjøretøy er økt fra 220 stk i 2022 til 258 stk i 2023. I tillegg har kommunen 10 kjøretøy på biogass. • Store institusjons el-biler (9 seters biler) er og vil være en utfordring. Prisen er høy og rekkevidde er ned mot 10-12 mil ved blandet kjøring. Dette gjør at anskaffelser av denne type el-biler ikke tilfredsstillende brukerbehovene. • Bilpool er etablert med 21 biler. 19 i kommunegården og 2 på Rådhuset. Alle er el-biler.

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		• Det jobbes med detaljprosjektering av pilotprosjekt "Utslippsfri transport – Vann og avløp". Nye forskrift stiller krav om 30 % vekting av miljø i anskaffelser fra 1.1.24. Utarbeidelse av anbudsgrunnlag for prosjektet pågår.
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Pågår, iht. plan	Det arbeides med å tilrettelegge for grønn mobilitet. Som bidrag til dette er det • Arbeidet med å etablere flere innfartsparkeringsplasser. Det er utarbeidet en enkel «mulighetsstudie» for innfartsparkeringsplasser ved Østerås stasjon. I tillegg har det vært gjennomført møte med Ruter vedr. billettsystemet koblet til parkering. I forbindelse med reguleringen av Glitterrudveien barneboliger, vil det bli avsatt 10 nye parkeringsplasser til innfartsparkering på Kolsås. • Lagt til rette for mikromobilitet ved å følge opp avtalen med Tier og Ruter. Avtalen med Ruter strekker seg til våren 2024. For å få et helhetlig tilbud i sesongen 2024 er det aktuelt å utløse en opsjon for resten av året. • Utreddet bilpool-ordning på kveld og helg. Bærum kommune har koplet seg på et felles prosjekt i regi av Viken Fylkeskommune for å utrede muligheter og evt. anskaffelse av fremtidig leverandør av tjenesten. Bærum kommune er representert i prosjektet. • Arbeidet med prosjektet "Hjertesoner og droppstopp" for skolene. Prosjekt utviklet av Trygg trafikk. Det er blitt startet prosess med 5 skoler (Blommenholm, Eikeli, Eiksmarka, Treklang, Skui og Rykkinn) i 2023. Nye skoler våren 2024 er Bryn, Evje, Levre, Lommedalen og Snarøya. • Etablert undergang under Hosleveien. • Innført en pilot med stengning av Musikantbroen på Bekkestua. Piloten vil bli evaluert våren 2024. • Innført tiltak i Claude Monets allé iht. politisk sak. • Plassert ut en rekke smarte sykkelstativ ved Sandvika storsenter, og ny sykkelparkering langs Claude Monets alle. • Utplassert ny sykkel-service stasjon ved Kommunegården og Bekkestua • Arrangert fire pop-up sykkelverksteder i 2023, med stort oppmøte hver gang. • Gjennomført vintersykelkampanje i 2023. Med hensyn til kommunale bygg så tilrettelegges alle pågående og planlagte byggeprosjekter for grønn mobilitet. Bygg lokaliseres i nærheten av offentlig kommunikasjon, sykkelparkering og elsykkellading prioriteres fremfor parkering, og parkering for tjenestebiler prioriteres fremfor parkering for private biler. Oksenøya senter Treklang (tatt i bruk i 2022) og den nye Kommunegården (innflytting 1. kvartal 2023) er gode eksempler på prioriteringen av grønn mobilitet.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Det er videre etablert eller under etablering lading for elbiler i parkeringsanlegg til alle kommunens bygg.
Tilrettelegge for ombruk og gjenvinning for innbyggere og næringsliv	Pågår, iht. plan	Bærum kommune arbeider for mer bærekraftig ressursbruk. Tiltak det er arbeidet med er å etablere løsninger som bidrar til økt ombruk og gjenvinning for innbyggere i kommunen. Det er blitt jobbet med Isi avfallsanlegg som har fått en container for mindre byggemateriell. I tillegg har det blitt samarbeide med IKEA om gjenbruk/gjenvinning, og det er gjennomført et samarbeid for ombruk av hvitevarer. Isi avfallanlegg har etablert ombruk av paller, og ARBA har fått egen container på rampa på Isi. Prosjekt "Hjemme hos meg" er gjennomført. Prosjektet var et seks måneders ombruksprosjekt på Fornebu. Prosjektet har bidratt til en økning av ombruksgraden og reduksjon av avfall. Prosjektet har tilrettelagt og gitt mulighet for ett lengre liv av brukbare produkter som egentlig skulle kastes på Isi gjenvinningsstasjon. Ved å gi innbyggerne tilbud om å kjøpe møbler og interiør billig, har vi tatt vare på allerede eksisterende ressurser som har ført til bærekraftig tiltak og sirkulær økonomi.
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Pågår, iht. plan	Det er arbeidet med utvidelse av Forneburingen til kollektivtransport. Arbeider med reguleringsplan er igangsatt. Kommunalt vei- og gatelys på Fornebu er byttet til LED. Lilleøya gravplass har anskaffet el-gravemaskin samt el-små maskiner. Utfordrende med koordinering av aktiviteter på Fornebu og målkonflikter mellom nullutslippsmål og bl.a. ombruk, materialbruk og transport. Oksenøya Treklang og Tårnkvartalet er Futurebuilt prosjekter.
Videreutvikle og styrke kommunens sykkelsatsing	Pågår, iht. plan	Kommunen har en ambisjon om at det skal være attraktivt for alle å sykle i Bærum. Tryggere løsninger skal få flere til å sykle, samt redusere skader og ulykker. Det arbeides i henhold til Handlingsplan sykkel som ble behandlet i hovedutvalg KLIMU i møte 7. februar 2024, jf. sak 014/24. Det er bla. gjennomført følgende tiltak: • Utbetalt tilskudd til sykkelparkering i borettslag og sameier. Ordningen ble annonsert i Bæringen mai 2023, og det ble mottatt 2 søknader som ble behandlet og godkjent for året 2023. Markedsføring videreføres og rettes direkte mot sameier/borettslag/virksomheter og på sosiale medier i 2024. • Avklart videre drift og service av sykkelpoolen der Bærum arbeidssenter (som drifter) også overtar

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		administrasjonen av tilbudet. Tiltaket markedsføres så fort ny booking er opprettet. Tilbudet fases ut når ny anskaffelse av bil og sykkelpool for ansatte og innbyggere (Viken) er gjennomført. SmartBike Bærum og SmartBike Intern sykkelpool Bærum kommune (baerum.kommune.no)
Øke graden av transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygg til nye formål, fremfor nybygg	Pågår, iht. plan	Det arbeides systematisk i alle nybygg og transformasjon av eksisterende bygg med å etablere sambruksløsninger mellom ulike tjenester. Dette for å utnytte arealer optimalt og fremme tjenesteutvikling. Eksempel er Eiksveien 73 (rehabilitering) og Berger sykehjem og barnehage samt Treklang og Tårnkvartalet.

Oppdrag med politisk rapportering

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Forbedre håndteringen av styrtnekbør og overvann	Pågår, iht. plan	Styrtnekbør og overvann er et økende problem. For å forbedre håndteringen av dette har kommunen: • Montert sensorer for vannivå i sandfang, og disse fungerer i 76 sandfang. Slamnivåsensorer utvikles og testes i vinter etter en omstrukturering. Fire sensorer i fordrøyningsmagasiner og fire sensorer i bekkeinntak er satt i drift. • Gitt orientering om kartlegging av kvikkleire i politisk notat i Referatsak behandlet i hovedutvalg KLIMU i møte 1. november 2023, jf. sak 005/23. Ekstra grunnprøver er gjennomført i desember 2023 og januar 2024. Rapport er under utarbeiding, og planen er å ferdigstille den i løpet av mars 2024. • Arbeidet med mulighetsstudien for bekkeåpning i Gjønnsparken og åpning av nedre del av Stovibekken. • Flere separeringsprosjekter under utførelse. • Ferdigstilt prosjektet «Innovann». Prosjektet ble avsluttet med konferanse 21. september 2023. Prosjektet er overført til driftsfase. • Startet opp revidering av temaplan for overvann. Det vil bli lagt fram en politisk sak i løpet av høsten 2024.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Forsterke og forbedre kommunale veier	Ferdig	Asfaltplan for 2023 er gjennomført i henhold til plan.
Gjennomføre prosjektet Innbyggerdialog i Miljøtekniske tjenester	Pågår, iht. plan	For å forbedre innbyggerdialogen i Miljøtekniske tjenester er: • søknadsprosessen for HC-kort digitalisert. Det er nå mulig å søke om HC-kort digital permanent. • det jobbet med forbedringer av systemet "Meld en feil" for å gjøre det lettere for innbyggerne å melde feil.
Implementere Facility Management (FM) tjenesteleveranser til flerbruksbygg	Ferdig	FM avdelingen er etablert og vurderes i sin helhet på hvordan vi bør videreutvikle denne med tanke på helhetlig leveranse innenfor Soft FM for våre flerbruksbygg.
Jobbe langsiktig og systematisk med kompetanseheving og rekruttering	Pågår, iht. plan	Tjenesteledere og Avdelingsledere i eiendom har våren 2023 startet med å definere relevant nøkkelkompetanse for sin enhet/avdeling, hvilken opplæring som skal til for å oppnå relevant kompetanse og forslag til hvordan opplæringen kan gjennomføres. Hensikten med arbeidet er å avdekke ev kompetansegap i organisasjonen. Ved et kompetansegap i organisasjonen må vi systematisk ved rekruttering og nyansettelser vurdere faktisk behov og hvordan redusere kompetansegapet for å kunne levere fremtidens tjenester.
Kartlegge effektiviserings- og samordningsmuligheter for driftstjenester tilknyttet utvalgte kommunalsjefområder	Pågår, iht. plan	Det pågår et arbeid med å kartlegge og avklare potensialet for å ta ut synergier mellom Miljøtekniske tjenester og Eiendom.. Dette gjelder blant annet drift av kommunens utendørsarealer (grønn-/vinterskjøtsel). Det skal utarbeides tydeligere roller/ansvar mellom tjenestene i driften av svømmehaller. Det er besluttet at sykehjemsrenhold overføres fra ALME til Eiendom-Renhold fra 1. mars 2024.
Kartlegge naturmangfoldet	Pågår, iht. plan	• Temaplan for naturmangfold ble behandlet i kommunestyret 21. januar 2023, jf. sak 083/23. Handlingsplan for naturmangfold i kommunen fremmes politiske i planutvalget og KLIMU primo 2024.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Arbeidet med restaurering av myrer videreføres i samarbeid med Statsforvalter. Planen er at tre nye myrer restaureres i 2024. Notat om restaurering av myrer ble orientert om i Referatsaker i hovedutvalg KLIMU i møte 1 november 2023, jf. sak 005/23.
Utbygge og oppgradere turveier, aktivitets- og nærmiljøanlegg	Pågår, iht. plan	Kommunen skal fortsette arbeidet med å tilrettelegge for og oppgradere turveier, kyststier og smett, med vekt på å unngå tap av naturverdier. Vi har i 2023: - Arbeidet med ekstremværet Hans, som medførte til ødeleggelser av turveier. Flere strekninger er utbedret i løpet av høsten 2023 etter uværet. - Delvis oppgradert turvei Kalvøya. Sluttføres i løpet av våren 2024 - Signert ny partnerskapsavtale mellom Bærum kommune og DNT Bærum turlag. - Hatt dialog og samarbeid med Lysakervassdragets venner om turstiene langs Lysakerelva. - Samarbeidet med Bærum elveforum om tiltak for friluftslivet langs vassdrag i Bærum. - Anlagt ny sand på badeplassene Kadettangen og Storøyodden. Ny treningspark i Gjønnesparken er etablert og nytt aktivitetsanlegg er bygget ved Hosleveien undergang.
Utrede fremtidig drift av kommunale parkeringsplasser	Pågår, iht. plan	Det er tatt i bruk ANPR-løsning for kommunale p-plasser, og det arbeides med å utrede flere områder hvor ANPR-anlegg kan benyttes.
Utrede ny driftsmodell for vinterberedskap/vinteranbud på vei	Ferdig	Prosjektet er avsluttet. Anbefalt modell er en videreføring av den eksisterende kontraktsmodell, med inndeling i roder og mange kontrakter for brøyting av kommunale veier.
Utvikle og gjennomføre byggeprosjekter basert på identifiserte samfunnsbehov og gevinster, og vedtatt mandat	Pågår, iht. plan	Pågående utviklingsaktiviteter i byggeprosjekter knyttet til bl.a. bærekraftsmål og gjennomføring av klimatiltak. Utviklingsaktivitetene følges opp både direkte i byggeprosjektene og gjennom faglig oppfølging og måling av resultater fra tiltakene. Følgende tiltak er i prosess:

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		• Gradvis utslippsfri maskinbruk på byggeplass • Redusere avfall fra byggeplasser • Standardisere miljøoppfølging i prosjekter • Stille miljøkrav til materialer og produkter • Utslippsfri varme på byggeplass (nybygg) • Følge opp klimagassutslipp for nybyggprosjekter
Øke leieinntekter og redusere leiekostnader	Pågår, iht. plan	Alle leiekontrakter har blitt gjennomgått for å øke inntekter og redusere kostnader der vi kan. I nye leiekontrakter er det fokus på å ha markedsleie og få dekket kostnader. Det gjøres oppmerksom på at det er vanskelig å etterkomme dette pålegget spesielt ovenfor kultur og frivillighet da Eiendom politisk er pålagt å leie ut lokaler til lav leie, og gratis lokaler, til Kultur og Frivillighet. Henviser til egen politisk sak om substituert leie til kultur og frivillighet, Politisk sak Utleie av lokaler til kultur og frivillighet i Bærum kommune- prinsippsak utleievilkår behandlet i formannskapet i møte 25 august 2021, sak 205/21

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
562-Miljøteknisk	191,6	212,0	191,6	-20,4	-10,7 %
564-Eiendom	901,0	920,1	901,0	-19,1	-2,1 %
566-Bymiljø og eiendom – ledelse	2,6	2,2	2,6	0,4	14,9 %
Sum	1 095,3	1 134,4	1 095,3	-39,1	-3,6 %

Kommentar årsresultat

Bymiljø og eiendom hadde et netto merforbruk på 39,1 mill. som utgjør 3,6 prosent av netto budsjett ramme.

Kommunalt finansierte tjenester

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk, og av mindreinntekt. De største merforbrukene er knyttet til vedlikehold og rehabilitering i eiendomsmassen; utgiftene til dette var rekordhøye i 2023. Det viktige arbeidet med å sette i stand tilfluktsrommene i kommunen utgjorde om lag 40 mill. i 2023, samtidig som det var mye annet som ble utført etter pandemiårene. Det er merforbruk knyttet til drift og vedlikehold av veier, parker og friområder. Vintervedlikehold av veier og gater har vært høyere enn en normalvinter, med flere runder med både brøyting og salting/strøing.

Det er mindreforbruk på lønn som følge av at Eiendom har slitt med å ansette kvalifisert personell, samt mindreforbruk knyttet til overføringer av tilskudd til Asker og Bærum brann og redning.

Gebyrfinansierte tjenester

Gebyrfinansierte tjenester består av vann, avløp, renovasjon og feiing/tilsyn av piper. Bymiljø og eiendom hadde samlet et mindreforbruk på cirka 2,8 mill.

Miljøteknisk

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet består av tjenestene Natur-, idretts- og veidrift, Natur-, vei- og miljøforvaltning, Avfall og gjenvinning, Vann og avløp, Transport og Prosjektenheten.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Vei- og gatelys på Snarøya, Lommedalen, Gullhaug, Rykkinn og Kolsås ble oppgradert til intelligent LED-belysning.
- Antallet elkjøretøy som eies av kommunen, økte med 38 biler i 2023. Det ble i tillegg anskaffet to biogass-lastebiler og én elektrisk truck. Det ble bestilt en biogass-buss med 16 seter, som vil bli levert i 2024.
- Prosjekt Hjertesone startet opp ved syv skoler (Blommenholm, Eikeli, Eiksmarka, Oksenøya, Skui, Høvik og Rykkinn). Prosjektet er utviklet av Trygg Trafikk og skal bidra til at flere barn går eller sykler til og fra skolen.
- Turveiundergang under Hosleveien ble etablert.
- Pilotprosjekt for mer byliv i Gamle Ringeriksvei på Bekkestua ble påbegynt.
- Det ble plassert ut smarte sykkelstativ ved Sandvika storsenter og etablert ny sykkelparkering langs Claude Monets allé. Det ble også utplassert ny sykkelservicestasjon ved kommunegården og på Bekkestua.
- Prosjektet InnoVann ble ferdigstilt og avsluttet med seminar som samlet 130 deltagere fra kommuner, næringsliv og akademia. Prosjektet er overført til drift.
- Badeplassene Kadettangen og Storøyodden fikk ny sand.
- Det ble etablert en ny treningspark i Gjønnsparken, og det ble bygget et nytt aktivitetsanlegg ved Hosleveien.

Utfordringer fremover

- Økende befolkning gir stort press på eksisterende idressandlegg, samtidig som det er utfordrende å få satt av nye arealer til idrettsformål.
- Det er høye energikostnader for idrettslag med spesialanlegg og høye utgifter til gatevarme (fjernvarme).
- Det vil være viktig å sikre naturmangfold og blågrønn struktur i byggesonen, i marka og langs fjorden.

- Arbeidet med å sikre god overvannshåndtering og redusere vannmengder til avløpsrenseanlegget VEAS skal videreføres.
- Vedlikehold av grøntområder skal opprettholdes med dagens standard.
- Det må rekrutteres personell, hovedsakelig fagarbeidere, ingeniører og prosjektledere.
- Økt fokus på ombruk og gjenvinning av tekstiler.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode				
Vei og gatelys. Økte energikostnader	-1,0	-1,0	0,0 Ferdig	
Redusert bemanning på Transport	-0,7	-0,7	0,0 Ferdig	
Styrking av sykkelhandlingsplanen – KST	2,0	2,0	0,0 Ferdig	
Forskuttering av spillemidler til idrettslageide anlegg	5,0	5,0	0,0 Ferdig	
Sum	5,3	5,3	0,0	
Mer-/mindrebehov				
Midler til etablering av minnesmerke for krigsseilerne – KST	0,1	0,1	0,0 Ferdig	
Partnerskapsavtale Bærum Turlag – KST	0,4	0,4	0,0 Ferdig	
Ekstra stilling drift av veier sommer og vinter	0,4	0,4	0,0 Ferdig	
Gjennomføring av tiltak – Naturmangfoldstrategien	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Forprosjekt bygg ved Grinimuseet – KST	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Tilskudd til Fornebu driftsforening for drift av Nansenparken – KST	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Opprettelse av ny stilling strandsoneforvalter/kyststiarbeider	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Styrket driftstilskudd til Grinimuseet – KST	0,5	0,5	0,0 Ferdig	
Styrket tilskudd til idrettslag, drift av anlegg, alpinbakker, vann o.l. – KST	1,0	1,0	0,0 Ferdig	
Forvaltning og drift av naturområder på Fornebu	1,0	1,0	0,0 Ferdig	
Økt tilskudd idrettslageide anlegg, alpinbakker osv.	1,5	1,5	0,0 Ferdig	
Økte driftsutgifter i friluftsområder, badestrender og Sandvika sentrum	2,8	2,8	0,0 Ferdig	
Indeksjustering av kontrakter knyttet til vintervedlikehold og veirenhold	5,1	5,1	0,0 Ferdig	
Sum	14,8	14,8	0,0	
Sum tiltak	20,2	20,2	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	191,6	212,0	191,6	-20,4	-10,7 %

Kommentar årsresultat

Miljøtekniske tjenester hadde et netto merforbruk på 20,4 mill., hvorav 6 mill. er knyttet til en teknisk korrigering av 2022-regnskapet. Resultat, eksklusive teknisk korrigering, gir et avvik på 14,4 mill. Dette utgjør 7,5 prosent av netto budsjett ramme og 1,4 prosent av brutto budsjett ramme.

Kommunalt finansierte tjenester

Kommunalt finansierte tjenester hadde et netto merforbruk på 29,5 mill. Av dette er 6 mill. knyttet til en teknisk korrigering av 2022-regnskapet. Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk, og mindreinntekt. Merforbruket er knyttet til drift og vedlikehold av veier, parker og friområder. Vintervedlikehold har vært høyere enn en normalvinter, med flere brøyterunder av hovedvei og boliggate, i tillegg til runder med salting/strøing av veiene Mindreforbruket er hovedsakelig knyttet til overføringer av tilskudd til Asker og Bærum brann og redning.

Gebyrfinansierte tjenester

Gebyrfinansierte tjenester består av vann, avløp, renovasjon og feiing/tilsyn av piper og hadde i 2023 et netto mindreforbruk på 9,1 mill. Vann og avløp hadde samlet et netto mindreforbruk på 16,8 mill. Renovasjon hadde et netto merforbruk på 7,7 mill, mens feiing/tilsyn hadde et resultat i balanse. Avvik på området vann og avløp skyldes i hovedsak høyere kalkulatorisk rente og dermed også høyere bruk av fond enn budsjettet. Avviket på renovasjon skyldes høyere kalkulatoriske renter, utgifter knyttet til innsamling av glass og metall, og utgifter til behandling av sigevann til deponiene på Øverland og Isi.

Nøkkeltall aktivitet

Avfall og gjenvinning

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Isi avfallsanlegg - besøkende husholdninger	132 905	124 858	119 547
Kunder til Mobilt mottak (antall)	0	1 696	3 549
Ombruk (tonn)	884	1 044	1 176
Totalt mengde husholdningsavfall (tonn)	49 133	37 741	37 325
Utsorteringsgrad matavfall 2)	65,0 %	66,0 %	69,6 %

Gravplassene

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Kistebegravelser	142	130	136
Urne gravlegging	573	780	668
Kremasjon	1 302	1 410	944

Idrett og svømmehallene

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Besøkende Hundsund bad	40 439	80 749	78 973

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Besøkende i Berger svømmehall	3 606	23 681	28 264
Besøkende i Nadderudhallen	63 125	93 244	91 510
Besøkende svømmehallen i Bærum idrettspark (BIP)	46 262	122 508	130 111
Antall timer tilgjengelig for fordeling til idrettslagene	4,25	4,25	4,49
Antall medlemmer i idrettslag	54 168	58 777	60 356
Tilskudd til idrettslag/-foreninger	27 522 000	30 107 777	31 157 697
Tilskudd til rehabilitering/nyanlegg til idrettslagseide anlegg	30 195 000	14 742 570	12 953 360

Kommunal vei

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Vintervedlikehold - brøyting hovedvei og boliggate	51	29	45
Vintervedlikehold - strøing	10	27	18
Vintervedlikehold - salting	108	93	144

Kommunale kjøretøy

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel klimanøytrale personbiler	56,0 %	60,0 %	74,0 %
Andel klimanøytrale små varebiler	88,0 %	97,0 %	90,0 %

Vann og avløp

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Total vannproduksjon – liter per person og døgn ukene 36–48	282	280	252
Totalt levert vannmengde VEAS (mill. m3)	17	17	22
Totalt vannproduksjon (mill. m3)	14	13	12

Nøkkeltall som viser verdien 0 er nye nøkkeltall som mangler registrering for tidligere år.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Anskaffelse av biler til bemannede boliger	1,8	0,0	1,8 F3 – Gjennomføring
Avfall og gjenvinning – diverse prosjekter	2,7	0,4	2,3 S – Samlebevilgning
Avfall og gjenvinning – sigevannsanlegg	11,5	13,6	-2,2 F3 – Gjennomføring
Avfallssug i Sandvika øst	7,0	8,3	-1,3 F2 – Planlegging
Avfallssug på Fornebu	4,0	2,1	1,9 F2 – Planlegging
Badene – drukningsalarmer og videoovervåking	0,3	0,0	0,3 F3 – Gjennomføring
Badeplasser og lekeplasser – oppgradering	1,2	0,9	0,2 S – Samlebevilgning
Biler og maskiner til VA	0,6	0,0	0,6 F3 – Gjennomføring
Brannalarmssystem, Brodkorpsgate	0,2	0,0	0,2 F4 – Avslutning
Brannstasjon Fornebu	1,0	1,6	-0,6 F1 – Konsept
Brannstasjon Rud/Gjettum	0,5	0,9	-0,4 F1 – Konsept
Brannstasjoner	0,5	0,6	-0,1 F1 – Konsept
Endret/utvidet lagerplass og driftsgård på Haslum gravplass	0,6	1,2	-0,6 F4 – Avslutning
FERDIGSTILT Fornebu – ferdigstille vollene	0,3	0,0	0,3 F4 – Avslutning
FERDIGSTILT Først brygge – sikring og utbedring	0,1	0,0	0,1 F3 – Gjennomføring
Forlengelse av veien på Kadettangen	6,1	4,3	1,8 F3 – Gjennomføring
Fornyng og forsterking av vannledning og avløpsnett	150,0	61,5	88,5 S – Samlebevilgning
Fornyng og forsterking av vannledning og avløpsnett	2,0	4,3	-2,3 S – Samlebevilgning
Forskjønning Sandvika	0,5	0,0	0,5 F3 – Gjennomføring
Fremtidens lysanlegg	34,6	33,5	1,1 F3 – Gjennomføring
Gjønnesparken – etablering	1,4	1,2	0,2 F3 – Gjennomføring
Glass og metallemballasje - beholdere	7,0	0,2	6,8 F4 – Avslutning
Gravlunder – investeringer i småmaskiner og utstyr	0,6	0,0	0,6 S – Samlebevilgning
Gravplasser – rehabilitering	4,0	6,0	-2,0 S – Samlebevilgning
Grunnerverv – samferdsel	0,5	0,0	0,5 S – Samlebevilgning
Hammerdammen bro	0,3	0,3	0,0 F4 – Avslutning
Handlingsplan for sykkel	34,9	35,8	-0,9 S – Samlebevilgning
Handlingsplan for overvannshåndtering med tiltaksplan	5,6	6,1	-0,5 S – Samlebevilgning
Hovedvannforsyning til Fornebu	16,5	9,6	6,9 F3 – Gjennomføring
Infrastruktur for lading av tjenestebiler	0,4	1,1	-0,7 S – Samlebevilgning
Isi driftsbygning	2,0	0,2	1,8 F2 – Planlegging
Kadettangen 22, ungdomstiltak	1,7	0,9	0,8 F3 – Gjennomføring
Kildesortering i kommunale formålsbygg	3,3	1,8	1,5 F3 – Gjennomføring
Kirkebyveien bro	0,9	0,2	0,7 F4 – Avslutning
Knutepunktoppgradering for vann	18,0	22,1	-4,1 S – Samlebevilgning
Krematorium	2,5	0,7	1,8 F1 – Konsept
Kunstgressbane på Ramstad skole	5,9	5,5	0,5 F4 – Avslutning
Ladepunkter offentlig parkering og kommunale tjenestesteder	0,4	0,0	0,3 F4 – Avslutning
LED-belysning – utbedring/oppgradering	3,5	3,2	0,4 S – Samlebevilgning
Lilleøya gravlund	0,3	1,3	-0,9 F4 – Avslutning

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Maskiner og utstyr – utendørs idrettsanlegg	0,8	0,3	0,5 S – Samlebevilgning
Midlertidig driftsbasis på Rud	1,5	0,3	1,2 F3 – Gjennomføring
Miljøprosjekt – kunstgressbaner	0,1	0,0	0,1 F3 – Gjennomføring
Mobilt mini gjenvinningsstasjon	0,4	0,0	0,4 F3 – Gjennomføring
Nadderud stadion	30,5	33,4	-3,0 F2 – Planlegging
Nedgravde avfallsbeholdere på friområde	0,2	0,0	0,2 F4 – Avslutning
Nesveien bro	0,3	0,2	0,1 F4 – Avslutning
NY – Friluftspå Fjell	0,1	0,0	0,1 F0 – Foranalyse
Ny renovasjonsordning	0,0	0,4	-0,4 F4 – Avslutning
Nye tinnestruer	1,4	0,1	1,2 F3 – Gjennomføring
Nytt høydebasseng	5,0	1,1	3,9 F2 – Planlegging
Oppfølging av EUs vannforvaltningsdirektiv	2,1	1,5	0,6 S – Samlebevilgning
Oppgradering av pumpestasjoner på Fjell	5,0	0,3	4,7 F3 – Gjennomføring
Opprusting/rehabilitering av broer	5,7	6,1	-0,4 S – Samlebevilgning
Park- og veidrift – maskiner og utstyr	1,1	1,1	0,0 S – Samlebevilgning
Parkeringsanlegg	0,6	0,2	0,4 S – Samlebevilgning
Parsellhagen Rykkinn	0,3	0,0	0,3 F4 – Avslutning
Prosjekter anleggsplan	3,1	5,3	-2,1 S – Samlebevilgning
Prosjekter anleggsplanen, fysisk aktivitet	0,0	0,1	-0,1 S – Samlebevilgning
Prosjekter, anleggsplan, fysisk aktivitet	2,9	0,4	2,5 S – Samlebevilgning
Pumpestasjoner for avløpsnett	2,5	1,6	0,9 S – Samlebevilgning
Rehabilitering – Vann og avløp	51,0	144,5	-93,5 S – Samlebevilgning
Rehabilitering av damanlegg	50,0	61,0	-11,0 F3 – Gjennomføring
Rehabilitering vassdrag	3,0	2,0	1,0 S – Samlebevilgning
Renovasjon – Isi gjenvinningsstasjon	2,7	3,4	-0,7 F3 – Gjennomføring
Renovasjon – Isi omlastestasjon	0,5	0,0	0,4 F3 – Gjennomføring
Rud-området – helhetlige løsninger	0,5	1,7	-1,2 F0 – Foranalyse
Sandvika sjøfront – Lakseberget	4,0	2,6	1,3 F1 – Konsept
Sanering/ombygging av Rigmor-bryggen	15,0	14,0	0,9 F3 – Gjennomføring
Separering av avløpsnett	60,9	32,1	28,9 S – Samlebevilgning
Sikring av skrenter, steinsprangnett og fjellskjæringer	2,5	1,5	1,1 S – Samlebevilgning
Sluk, sandfang og kummer	2,8	2,8	0,0 S – Samlebevilgning
Sollihøgda – vann og avløp	0,1	0,0	0,0 F3 – Gjennomføring
Trafikksikkerhetsprogram	12,4	12,1	0,3 S – Samlebevilgning
Transport – biler og maskiner	35,0	31,1	3,8 S – Samlebevilgning
Turvei Sopolimkroken–Franskleiv	5,4	2,9	2,4 F2 – Planlegging
Turveier og innløsning friområder	12,6	10,9	1,7 S – Samlebevilgning
Tårnkvarteret infrastruktur	2,9	3,0	-0,1 F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Bekkestua nord	24,9	18,0	6,9 F4 – Avslutning
Utbyggingsavtaler – Bekkestua øst	19,0	11,4	7,6 F3 – Gjennomføring
Utbyggingsavtaler – Elias Smiths vei	0,2	-0,2	0,4 F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Hamang/Industriveien	0,5	0,1	0,4 F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Oksenøyveien nord	0,3	0,4	-0,1 F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum nord	0,9	0,2	0,6 F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Helgerudkvarteret	24,9	36,8	-11,9 F2 – Planlegging
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Tinghuskvarteret	0,3	0,1	0,2 F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Stabekk vei og teknisk anlegg	1,2	0,4	0,8 F1 – Konsept

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Utbyggingsavtaler Ballerud	5,0	5,4	-0,4 F2 – Planlegging
Vakumanlegg Fornebu, Renovasjon	0,3	0,0	0,3 F3 – Gjennomføring
Vann og avløp i utbyggningsavtaler	23,0	19,6	3,5 S – Samlebevilgning
Vann og avløp utløst av flytteplikt (vei- og baneutbygging)	65,0	70,1	-5,1 S – Samlebevilgning
Vann og avløpsanlegg	0,5	0,5	0,0 S – Samlebevilgning
Vann, Ringforbindelse Skui	0,6	0,7	-0,1 F4 – Avslutning
Vannforvaltning og vannmiljø	3,1	0,1	3,0 S – Samlebevilgning
Vannproduksjon	8,0	7,3	0,7 S – Samlebevilgning
Veiforsterking	23,4	29,3	-6,0 S – Samlebevilgning
Veitvidelse av Forneburingen	3,0	3,0	0,0 F3 – Gjennomføring
Verkstedet - Transport, utstyr og maskiner	0,8	0,9	-0,1 F4 – Avslutning
Østernvannsvingen – ny gravplass	1,5	0,1	1,4 F0 – Foranalyse
Åsterud bro	0,2	0,0	0,2 F4 – Avslutning
Sum øvrige prosjekter	7,9	0,2	7,7
Sum	874,1	812,2	61,9

Eiendom

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet består av tjenestene Bygg og prosjekt, Eiendomsforvaltning, Grunneiendom, Byggkompetanse og utvikling, Eiendomsdrift og Renhold.

Bærum kommune har en stor eiendomsmasse bestående av formålsbygg, kommunale boliger, administrasjonsbygg, næringsseiendommer og tomter (grunneiendom). Eiendom i Bærum kommune har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av eiendomsmassen. Kommunens eiendomsmasse utgjør store verdier og skal forvaltes og utvikles i samsvar med kommunens målbilde. Eiendom er i dette bildet et strategisk verktøy for å nå kommunens mål. Sentralt i dette er utvikling og tilrettelegging av arealer for gode tjenester til kommunens innbyggere – nå og i fremtiden. Bærekraftige investeringer med effektiv og målrettet bruk av arealer og ressurser er viktige bærebjelker i eiendomsutviklingen.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Det var høy aktivitet med nybygg, større ombygginger og verdibevarende vedlikehold til om lag 1,5 milliarder kroner (eksklusiv kjøp av tomt på Hamang i Sandvika), og driftsvedlikehold til om lag 200 millioner kroner.
- Den nye kommunegården i Sandvika åpnet. 43 ulike kommunale tjenester er samlet, og ca. 1 350 medarbeidere har kommunegården som arbeidsplass.
- Kjøp av tomt på Hamang i Sandvika ble utbetalt i 2023.
- Bygg og anlegg som åpnet eller ble gjenåpnet: Eineåsen skole og Gullhaug omsorgsboliger.
- Temaplan eiendom ble vedtatt.
- Kommunalsjefområdet Eiendom ble re-sertifisert med ISO- sertifisering miljø og energi.

Utfordringer fremover

- Eiendom skal jobbe videre med mandater, rammer og fullmaktstruktur, for å legge til rette for tillitsbasert ledelse.
- Det må rekrutteres relevant kompetanse og løpende vurderes hvilke tjenester kommunen skal levere i egen regi, og hvilke tjenester som bør kjøpe inn.

- Klimaarbeidet er viktig. Ved hjelp av gode rapporter, visualiseringer og informasjon skal Eiendom gjøre tjenestene bedre rustet til å jobbe klimaklokt.
- Det må sikres balanse mellom økonomiske rammer og miljømessige og sosiale behov.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode				
Redusere driftskostnad pga. belastning av leiet. for direkte bruksrelaterte kostnad	-1,5	-1,5	0,0 Ferdig	Politisk sak Kultur og Frivillighet er ikke ferdig politisk behandlet. For alle andre leietakere blir felles- og energikostnader lagt inn som standard kostnad for leietaker i leiekontrakten på nye leieavtaler. I de eldre avtalene er dette ikke spesifisert tilstrekkelig, og med det inkludert i leien. Det er ett stort fokus på kostnadseffektivisering i alle ledd i forvaltningen. .
Øke intern faktureringsgrad mot prosjekter	-1,0	-1,0	0,0 Ferdig	Det er fokus på riktig timeføring i alle enheter. dette er et kontinuerlig arbeid.
Redusere stillinger i eiendomsdrift	-0,6	-0,6	0,0 Ferdig	Antall kvm/driftsmedarbeider har økt.
Redusere omfang/frekvens av renhold	-0,5	-0,5	0,0 Ferdig	Eiendom Renhold jobber med behovstyrt renhold, samt ta i bruk innovative løsninger og ny teknologi.
Redusert energiforbruk pga. bedre styring	0,0	0,0	0,0 Ferdig	Følger plan mht politisk vedtak jfr årlig energirapport. Energirapport Eiendom 2022 ble behandlet Formannskapet 26.april.2023, se sak 23/7100.
Økte inntekter Eiendom	0,0	0,0	0,0 Ferdig	Alle leiekontrakter har blitt gjennomgått for å øke inntekter og redusere kostnader der vi kan. I nye leiekontrakter er det fokus på å ha markedsleie og få dekket kostnader fra leietakerne bl.a i form av fakturering av felleskostnader og dekning av egne energikostnader. Begrensninger jf. Utleie av lokaler til kultur og frivillighet i Bærum kommune-orientering om status iverksetting (PDF) 2.november 2022 i hovedutvalg for miljø idrett og kultur, sak 18/30018.
Reduserte arealinnleie-kostnader	0,0	0,0	0,0 Ferdig	Det jobbes med systematisk med sambruk og reduksjon av innleiekontrakter. Arbeidet et en kontinuerlig prosess med å optimalisere bruken av lokaler mht. å redusere antall kvadratmeter formålsbygg pr. innbygger.
Sum	-3,6	-3,6	0,0	

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Sum tiltak	-3,6	-3,6	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	901,0	920,1	901,0	-19,1	-2,1 %

Kommentar årsresultat

Eiendom hadde et netto merforbruk på 19,1 mill. som utgjør 2,1 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Utgiftene til vedlikehold og rehabilitering i eiendomsmassen har vært rekordhøye. Det viktige arbeidet med å sette i stand tilfluktsrommene i kommunen utgjorde om lag 40 mill. i 2023. Samtidig var det mye annet som ble utført etter pandemiårene.

Eiendom har slitt med å ansette kvalifisert personell, så det er noe mindreforbruk på lønn. Energikostnadene ble noe lavere enn budsjett.

Nøkkeltall aktivitet

Areal

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Eid areal Formålsbygg, kommune Areal (m2)	562 346	613 527	604 666
Leid areal Formålsbygg, kommune Areal (m2)	51 797,0	40 118,0	40 637,0
Gjennomsnittlig ledighetsgrad kommunal boligmasse (prosent)	3,6 %	3,6 %	3,5 %

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Aldring og mestring (institusjon) – reklamasjonsavsetning	3,7	0,2	3,5 S – Samlebevilgning
Barnehage, reklamasjonsavsetning	3,0	7,0	-4,0 S – Samlebevilgning
Biler – eiendom	0,0	0,6	-0,6 S – Samlebevilgning
Eiksveien 73	5,0	5,2	-0,2 F2 – Planlegging
Formuesbevaring	177,9	14,1	163,8 S – Samlebevilgning
Formuesbevaring	0,0	156,0	-156,0 S – Samlebevilgning
Formuesbevaring	0,0	95,9	-95,9 S – Samlebevilgning
Formuesbevaring – kulturhistoriske bygninger	14,8	3,4	11,4 S – Samlebevilgning
Formuesbevaring sykehjem – LØFT-prosjektet	15,5	11,5	4,0 S – Samlebevilgning
Fornebu – Holtekilen	25,8	17,6	8,2 F3 – Gjennomføring
Fornebu – midlertidig kapasitet	9,7	3,3	6,4 S – Samlebevilgning
Fornebu – Tårnkvartalet	50,0	49,0	1,0 F2 – Planlegging
Fornebu, reklamasjonsavsetning	0,1	0,0	0,1 S – Samlebevilgning
Haslum menighetshus	18,0	18,0	0,0 F0 – Foranalyse
Idrett – Nadderud stadion – nødvendige forbedringer	1,0	1,0	0,0 S – Samlebevilgning
Individuell tilpasning skole	1,6	0,9	0,7 S – Samlebevilgning
Jar menighetshus	4,5	4,5	0,0 F0 – Foranalyse
Kildesortering – nye oppsamlingssystemer for avfall	2,0	0,0	2,0 F3 – Gjennomføring
Kultur og fritid – reklamasjonsavsetning	1,1	0,4	0,7 S – Samlebevilgning
Leietakertilpasninger for næringseiendom	6,8	3,6	3,2 S – Samlebevilgning
Miljøprofil – eiendommer	21,5	17,7	3,8 S – Samlebevilgning
Rehabilitering av Kommunegården	37,4	36,5	0,9 F3 – Gjennomføring
Rykkinnhallen - Hall B	9,3	8,3	1,0 F2 – Planlegging
Skole – reklamasjonsavsetning	20,0	16,1	3,9 S – Samlebevilgning
Smarte bygg-program	2,4	1,4	1,0 S – Samlebevilgning
Sosial boligprofil – rimelige boliger på Fornebu	15,0	3,6	11,4 S – Samlebevilgning
Tomter	432,5	417,1	15,3 S – Samlebevilgning
Universell utforming – eiendom	9,3	8,5	0,8 S – Samlebevilgning
Velferdsboliger – reklamasjonsavsetning	3,5	3,7	-0,2 S – Samlebevilgning
Verdibevarende tiltak for kommunale boliger	25,0	14,2	10,8 S – Samlebevilgning
Wøyen gård	43,0	60,5	-17,5 F3 – Gjennomføring
Sum øvrige prosjekter	160,9	127,0	33,9
Sum	1 120,2	1 106,7	13,5

Bymiljø og eiendom – ledelse

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenestoområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	2,6	2,2	2,6	0,4	14,9 %

Kommentar årsresultat

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investeringsprosjekt	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Bymiljø og eiendom (IT)	0,8	0,7	0,1 S – Samlebevilgning
Sum	0,8	0,7	0,1

Organisasjon, styring og utvikling

Om området

Området består av kommunalsjefsområdene HR og interne tjenester, Økonomi og styring, og Utvikling og digitalisering.

Området består også av kommunaldirektørens stab, som har ansvar for kommunens arbeid med sikkerhet og beredskap, og for personvern, internrevisjon og finans og eierstyring.

Organisasjon, styring og utvikling (OSU) lå frem til valget i 2023 under formannskapetets ansvarsområde, og ligger nå under Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling.

Status politiske oppdrag

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Bærum kommune skal være en raus og inkluderende kommune som tilstreber å ansette flere med varig nedsatt funksjonsevne i tilrettelagte og ordinære stillinger (BØP 23-26, SAM pkt. 2)	Pågår, forsinket	Det etableres en arbeidsgruppe bestående av medarbeidere fra HR, Aldring og mestring, Helse og velferd og Oppvekst i tillegg til representanter fra organisasjonene. Arbeidet vil omfatte behovs- og mulighetskartlegging.. Arbeidet er forsinket og planlegges ferdigstilt i 2024.
Det bes om en sak om hvordan kommunedirektøren vil oppfylle den vedtatte målsettingen om 2 læringer per 1 000 innbyggere	Ferdig	Sak om tiltaksplan for økt rekruttering av læringer og antall i fagopplæring 2023-2024 behandlet i Formannskapet 24. mai 2023, sak 100/23
Det bes om en sak om hvordan turnusplanleggingen på avdelingsnivå fungerer (BØP 23-26, SAM, pkt. 7)	Pågår, iht. plan	Verbalvedtaket har vært arbeidet med i et utvalg med representanter fra arbeidsgiver, tillitsvalgte og vernetjenesten(arbeidstidsutvalget). I dag er det ca 140 aktive grunnturnuser i Bærum kommune og dette planlegges i Visma Ressursstyring (Bærum kommunes turnusprogram). Det er utarbeidet en mal for prosess ny turnus, en mal for protokoll for grunnturnus og en mal for protokoll hjelpeturnus, som ligger i personalhåndboken til bruk i turnusplanlegging. Ved endringer eller ny grunnturnus drøftes dette i lokale medbestemmelsesmøter. Det inngås avtaler for hver enkelt grunnturnus.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		I BØP-behandlingen 2024 ble følgende verbalvedtak fattet: KD bes om en status for arbeidet med å sikre bedre turnusplanlegging. (BØP 24-27, ALME pkt. 11). KD vil fremme begge disse sakene i en felles sak i 2024.
Klima- og miljøfondet endrer ikke navn (BØP 23-26, MIK pkt. 1)	Ferdig	Navnet er videreført.
Kommunedirektøren bes gå gjennom anbudene for å se hvilke opplæring som blir og ikke blir benyttet av Bærum kommune fra våre leverandører (BØP 23-26, FSK. pkt. 4)	Ferdig	Se sak Digital opplæring og kompetanseheving av Bærum kommunes ansatte behandlet i Utvalget for samarbeid 7. februar 2023, sak 02/23. Oppsummert viser gjennomgangen av anbudene at kommunen benytter leverandørenes kompetanse for opplæring i stor grad og på en rekke områder. Opplæring blir ofte kontraktsfestet.
Kommunedirektøren bes ta i bruk virkemidler for å sikre flere lokale tilbydere i anbudskonkurranser (BØP 23-26, Kst. pkt. 5)	Ferdig	Se sak Tiltak for å øke lokale tilbyderes deltakelse i anbudskonkurranser behandlet i Kommunestyret 21. juni 2023, sak 081/23.
Kommunedirektøren kommer tilbake med en sak om hvordan kommunen kan bidra til å redusere det digitale utenforskapet hos eldre (BØP 23-26, BIOM pkt. 6)	Ferdig	
SAM ber Kommunedirektøren om å kartlegge omfanget av netthets rettet mot kommunens ansatte og politikere (BØP 23-26, SAM pkt. 4)	Pågår, forsinket	Det utarbeides en spørreundersøkelse for å kartlegge og avdekke omfang.
SAM ber Kommunedirektøren opprette en åpen nettside med informasjon om de ulike støtteordningene for livslang læring (BØP 23-26, SAM pkt. 5)	Pågår, iht. plan	Arbeidet er planlagt som et samarbeid mellom kommunikasjonsenheten og HR og vil ferdigstilles høsten 2024.
SAM ber Kommunedirektøren utarbeide en oversikt over eksisterende arbeidsmiljøtiltak for ansatte, samt forslag til nye tiltak. Målsettingen er både å sikre et godt og likeverdig arbeidsmiljø og rekruttere og beholde ansatte (BØP 23-26, SAM pkt. 8)	Pågår, iht. plan	
SAM ber om en sak hvor Kommunedirektøren redegjør for hvilke ressurser som benyttes til opplæring/kompetanseheving av ansatte. Det bes særlig om at det redegjøres for hvilke tiltak som gjøres for å heve kompetansen i bruk	Ferdig	Se sak Digital opplæring og kompetanseheving av Bærum kommunes ansatte behandlet i Formannskapet 8. mars 2023, sak 035/23.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
av kommunes IT-systemer (BØP23-26, SAM pkt. 1)		
Senke kravet fra karakter 3 til 2 i norsk skriftlig for å få lærlingplass (BØP 23-26, SAM pkt. 2)	Ferdig	Det er satt som minstekrav karakter 2, i søknadskrav til lærlingeplass høsten 2023 for Bærum kommune .

Klimaoppdrag

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	Pågår, iht. plan	I samarbeid mellom HR, Eiendom og klimateamet: • utarbeidet retningslinjer for kjøp og avhending av ombruksgjenstander. • nettverk er etablert hvor Klimateamet holder i arbeidsmøter hvor oppgaver fordeles og tverrfaglige grupper etableres • arbeidet vil fortsette i 2024.

Innføre klimastyring og videreutvikle klimabudsjett som styringsverktøy i kommunens virksomhet	Pågår, iht. plan	• Intern arena for tverrsektoriell samhandling er etablert, og intern opplæring om klimastyring er startet. Funnene i forvaltningsrevisjonen vil legges til grunn for videreutvikling av arbeidet med klimastyring. • Kostnadsestimer på samtlige klimatiltak er innarbeidet i klimabudsjettet i BØP 2024-2027. I tillegg er utslipp og opptak fra arealbruk også en del av klimabudsjettet. • Kommunen har inngått forskningssamarbeid med Include om å være case-kommune for klimabudsjett/klimastyring. • Innbyggerundersøkelse om klima i samarbeid med Asker, Cicero og Sentio Research ble gjennomført våren 2023. Resultater fra innbyggerundersøkelsen 2023 ble lagt frem i referatsak Resultater fra innbyggerundersøkelse om klima 2023 som ble behandlet i Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling 1.november 2023, sak 005/23.
--	------------------	---

Tilrettelegge for miljøvennlig arbeidsreise	Pågår, forsinket	I samarbeid mellom HR og Sykkelkoordinator er det gjort forbedringer for syklende medarbeidere. Ved åpningen av Kommunegården har det blitt etablert et godt tilbud som inkluderer:
---	------------------	---

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Gode garderobefasiliteter: Syklende ansatte har tilgang til gode garderobefasiliteter, noe som gjør det mer praktisk for dem å benytte sykkel som transportmiddel. Parkeringsmuligheter for sykler: Det er etablert parkeringsmuligheter for sykler, som gir en trygg og sikker oppbevaring av sykler for ansatte. Bistand til reparasjon og overhaling: Det tilbys bistand til reparasjon og overhaling av sykler i samarbeid med Birk-sport. Dette tiltaket støtter syklende ansatte ved å gi dem tilgang til nødvendig vedlikehold og reparasjonstjenester. Initiativ for økt sykkelbruk: Det er utarbeidet tiltak for å stimulere ytterligere sykkelbruk. Dette inkluderer tilbud om utlån av el-sykler og reetablering av sykkellån for privat innkjøp av sykler til ansatte. Disse initiativene bidrar til å gjøre sykling til et attraktivt alternativ for transport. Utkast til reisepolicy: Det er utarbeidet et utkast til reisepolicy for ansatte. Policyen vil støtte opp under miljøvennlige arbeidsreiser.

Oppdrag med politisk rapportering

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Bidra til at kommunens utviklingsprosjekter realiserer tiltenkte gevinster	Ferdig	• En hensiktsmessig metodikk for gevinstkartlegging og gevinstrealisering er fremdeles under utarbeidelse. Vi jobber videre med dette i 2024, med mål om god og implementert metodikk for oppstart av alle nye initiativer i 2025 • Vi har etablert god samhandling med tjenestene i utarbeidelse av mandater for større prosjekter og utviklingsoppgaver. Det gjenstår tydeliggjøring av hvordan mandater, inkludert eierskap og gevinstmetodikk skal appliseres også på mindre oppgaver og leveranser • Basert på gevinstmålingen av avsluttede utviklingsprosjektene er det identifisert behov for å forbedrede prosesser med økt fokus på gevinstrealisering både i oppstart, gjennomføring og avslutning av prosjekter. Det har ikke vært mulig å tallfeste om utviklingsprosjekter som er avsluttet treffer på forventede gevinster og effekter. Det viser seg at nullpunktsanalysene som skal beskrive startpunkt for målinger ikke har vært gode nok. Det jobbes det videre med forbedringer i 2024.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Forankre og realisere anskaffelsesstrategien	Ferdig	En rekke tiltak er gjennomført for å realisere målene i anskaffelsesstrategien. • Prosedyre for kjøp av konsulenttenester er utarbeidet og klar for behandling i OAMU OSU primo 2024. • Utarbeidet utvidet samarbeidsavtale med Skatteetaten for oppfølging av arbeidslivskriminalitet • Ny rutine for kategoristyring av innkjøpskategorier er etablert i kvalitetssystemet. • Nye rutine er etablert for oppfølgingen av tjenestestedenes innkjøpspraksis på rammeavtaler, herunder oppfølging av avtalelojalitet. • Det er etablert et nytt team for IT-anskaffelser • Ny miljøplan for anskaffelser er utarbeidet for å møte nye miljøkrav knyttet til anskaffelser fra 2024.
Forbedre prioritering og porteføljestylingen av kommunens utviklingsaktiviteter	Ferdig	• Ny styringsmodell med prioriteringsmekanismer for utviklingsaktiviteter er implementert. • Prioriteringsmekanismene brukes for å identifisere viktige prosjekter innenfor hvert direktørområde og på tvers av direktørområdene.
Foreta en helhetlig gjennomgang av administrative systemer	Pågår, iht. plan	• Pågående arbeid med å kartlegge alternative muligheter for å sikre sømløshet i administrative systemer. • HR og interne tjenester har etablert samarbeid med andre større kommuner i forberedelsene til etablering av fremtidens ERP-løsning. Herunder felles innsats for å sette krav til leverandører om mulighet for å sikre at standardiserte løsninger basert på kommunenes behov. • Ny løsning (EveryOne) implementert i hele kommunen i mai/juni 2023, og resultater viser en forenkling og økt effektivitet i prosesser som ansettelse, endring og avslutning av arbeidsforhold. • Gjennomført betydelige forbedringer i prosessene knyttet til ansettelse og endring av arbeidsforhold. • Pågående arbeid med direkte timeregistrering i det eksisterende lønns- og personalsystemet (LØP). Avvikler analoge metoder for registrering av mertid/fleksitid. • Rollebasert tilgangstyring som er satt i drift

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		• Forum for personell som jobber med forvaltning av systemer er etablert
Foreta helhetlig gjennomgang og justering av kommunens overordnede plansystem	Ferdig	Nytt plansystem er definert og legges til grunn i arbeidet med planstrategi 2023-2027.
Gjennomføre kartlegging og vurdering av kommunens IT-leverandører og underleverandører hvor det kan forekomme overføring av personopplysninger ut av EØS-området	Ferdig	• Informasjonsdeling og kompetanseheving knyttet til personvern er et kontinuerlig arbeid. • Det er gjennomført opplæring av teamledere og ledere som har gjennomført Lederskolen med fokus på informasjonsformidling og personvern. • Det er kommet ny overføringsmekanisme for overføring av personopplysninger utenfor EØS-land som gjør at kravet om å gjennomføre Schrems II-vurderingene faller bort dersom leverandører gjør nødvendige grep for å bli med i den nye ordningen for overføring.
Sikre at Bærum kommune til enhver tid følger gjeldende krav og arkitekturprinsipper for datasikkerhet	Ferdig	• Bærum kommune har besluttet å følge overordnede arkitekturprinsippene for offentlig sektor, og bidrar i KS sitt arbeid med å lage en veileder for bruk av de overordnede arkitekturprinsippene i kommunal sektor. • Det er påbegynt en GAP analyse for å vurdere etterlevelse av Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) sine grunnprinsipper. Denne analysen er omfattende og vil derfor ta noe tid. Kommunen har gjort og gjør flere tiltak for å etterleve grunnprinsippene, men det er fortsatt noen mangler

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Sikre et bærekraftig tjenestetilbud for effektivt og målrettet ressursbruk	Pågår, iht. plan	HR og interne tjenester jobber kontinuerlig i to akser. 1. Effektivitet for organisasjonen: Everyone (nytt system for ansettelsesprosess), rollebasert tilgangstyring og timeregistrering er prosjekter/systemer som er implementert gjennom 1 og 2 tertial 2023 i hele organisasjonen for effektivitet, automatisering og forenkling. 2. Effektivitet internt i HR og interne tjenester: Vi vurderer kontinuerlig behov for kompetanseendring internt mot behov i organisasjon. Det er belyst større behov enn tidligere for kompetanse inn i 1linje, forvaltning og sektorspesifikk kompetanse.
Sikre økt bruk av styringsinformasjon i kommunens interne styring og videreutvikle statistikkportalen Bærum i tall	Pågår, iht. plan	• Det er et pågående utviklingsarbeid knyttet til å identifisere, hente inn og analysere styringsindikatorer som gir hensiktsmessig styringsinformasjon. Kompleksiteten gjør arbeidet utfordrende og tidkrevende. • Det er en stadig større datamengde som er tilgjengelig for kommunen, både i egne systemer (og i manuelle oversikter og rutiner) og hos eksterne kilder. Derfor arbeides det med å etablere en dataflyt fra kommunens fellesadministrative- og fagsystemer, via dataplattformen og Bærum i tall.
Styrke budsjett og økonomiplan som handlingsdel til kommuneplanens samfunnsdel	Pågår, iht. plan	• BØP 2024-2027 har blitt utarbeidet og videreutviklet med utgangspunkt i oppsett og innholdselementer fra BØP 2023-2026. • Oppdragselementet brukes videre for å synliggjøre hvor det legges inn ekstra ressursinnsats, basert på føringer gjennom satsingsområder. • Utviklingsarbeidet vil fortsette i 2024.
Utarbeide helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse av hele kommunens virksomhet	Pågår, iht. plan	• Revisjon av helhetlig ROS for Bærum er gjennomført. • En plan for oppfølging av helhetlig ROS er under utvikling. Denne inkluderer innarbeiding av det nye risikobildet i kommunens planer, samt følgende oppdrag til kommunalsjefer og tjenesteledere: ○ Oppdatering av egne risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) innenfor

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		samfunnssikkerhet og beredskap i henhold til nytt risikobilde. Dette arbeidet starter første halvår 2024. ○ Oppdatere beredskapsplaner, tiltakskort og kontinuitetsplaner i henhold til nytt risikobilde. Dette arbeide skal starte opp andre halvår 2024.
Utvikle nye nettsider for Bærum kommune	Pågår, iht. plan	I arbeidet med å gjøre www. baerum.kommune.no mer brukervennlige og tilgjengelig er jobbes det langs fire akser i inneværende år: 1) Sidene under Bærum i utvikling skal videreutvikles fra å være plan- og medvirkningsider, til lokalsamfunn-sider. Det innebærer at sidene også i tillegg til dagens innhold skal omfatte "livet mellom husene" og kommunale tilbud, samt kultur. Dette arbeidet er igangsatt. 2) Utvikle et "magasinformat" for www.baerum.kommune . no vil skape en ny leseropplevelse for utvalgte tema på nettsiden. Magasinformatet kan benyttes til de fleste områder f.eks stedsutviklings- eller byggeprosjekter, satsingsområder o.a. og vil gi en mer spennende presentasjon av kommunens arbeid. Utvikling er igangsatt. 3) Det jobbes kontinuerlig og systematisk med å tilrettelegge for universell utforming på kommunens nettsider. 4) Søkemotorforbedring krever også et systematisk oppfølging for å sikre at søkeresultatene blir så presise som mulig.
Utvikle og ta i bruk verktøy for samskaping mellom politikk og administrasjon	Pågår, forsinket	• Utarbeidelse av planstrategi for perioden 2023-27 brukes som case. • Gjennomføring av arbeidsverksted med kommunestyret er skjøvet til første kvartal 2024.
Videreutvikle eksternt samarbeid med forskning og akademia	Ferdig	• Bærum kommune har utvidet dialogen på et mer strategisk nivå med akademia, for å finne nye

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		samarbeidsformer. Dette har resultert i flere søknader på EUs forskning og innovasjonsprogram, Horisont Europa, primært innen klima, miljø og energi. • Nye former for samarbeid med akademia er testet ut gjennom ordning med sommerstudenter, med stort hell. • Bærum har økt fokuset på å være mer synlig hos universiteter og høyskoler for økt synlighet og fremtidig rekruttering, spesielt innen helsefagene. • Økt fokus på nyttiggjøringen av ny og økt kunnskap i kommunen på de pågående doktorgradsprosjektene. • I 2023 har det blitt identifisert og mobilisert til nye og relevante doktorgradsprosjekter, i samspill med kommunens fagområder.
Videreutvikle kommunens arbeidsgiver- og rekrutteringspolitikk, og lønnspolitikk	Pågår, forsinket	• Arbeidet startet våren 2023 og høsten 2023 ble det gjennomført spørreundersøkelse blant alle medarbeidere, og politikere. Svarene fra undersøkelsen vil danne grunnlaget for prioriterte satsningsområder og andre innholdselementer i den kommende arbeidsgiverpolitikken. • Brede arbeidsgrupper og tillitsvalgte har deltatt aktivt i arbeidet, og den endelige politiske behandlingen av den nye arbeidsgiverpolitikken er planlagt å finne sted 2024. • Ny lønnspolitikk og strategi for rekruttering og medarbeiderbevaring revideres parallellt med den nye arbeidsgiverpolitikken.
Videreutvikle og effektivisere innbygger- og brukerdiallog	Pågår, iht. plan	For å understøtte ny tjenesteleveranse modell og sikre en god, tilgjengelig, fleksibel og et trygt "Innbyggertorg" i den nye Kommunegården, ble et besøks system som heter Front desk anskaffet og implementert. Front desk er et - et digitalt booking-, varsel og planleggingssystem som forvaltes av HR og Interne tjenester. Oppdraget "Videreutvikle og effektivisere innbygger – og brukerdiallog" er prioritert og HR og Interne tjenester har derfor startet prosjektet "Forbedret innbyggerdiallog" som er en sammenslåing av "Implementere chatbot på kommunens hjemmeside", og "Optimalisere TRIO (telefoni) som verktøy". Det er satt sammen en tverrfaglig prosjektgruppe som skal

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		avklare behovet i organisasjonen og se på et konsept. I første kvartal gjennomføres samtaler /intervjuer, spørreundersøkelser og arbeidsmøter blant et utvalg publikumsrettede tjenester og innbyggere. Det planlegges en markedsdialog, dvs presentasjoner fra leverandører i andre kvartal 2024.
Videreutvikle og styrke arbeid med kommunens sikkerhet og beredskap	Pågår, iht. plan	• Beredskapsfeltet er styrket gjennom det siste året, og arbeidet med å revidere Overordnet ROS for Bærum er gjennomført. • Etablering og implementering av struktur og arbeidsform for beredskapsarbeid, inkl. ROS, beredskapsplaner og øvelser, er påbegynt og vil være hovedaktivitet i gjennom oppdragets levetid. • Organisering av arbeid for å etablere og forvalte systematikk og tjenestestøtte til å følge opp sikkerhetslovgivningen er beskrevet.
Videreutvikle og øke innovasjonskompetansen gjennom bruk av tjenstedesign	Ferdig	• I 2023 har det vært utviklet og gjennomført flere nye kompetansehevende tiltak for økt innovasjonskompetanse. Eksempler på aktiviteter er: ○ Det interne innovasjonsprogram "Oppdrift" er videreført. ○ Introkurs i tjenstedesign med god deltagelse og tilbakemeldinger. Introkurset har i tillegg til generell kompetanse i metoder og verktøy, gitt økt etterspørsel etter bistand til å praktisere tjenstedesign i egen tjeneste. ○ Utarbeidet og testet "ekspressvariant tjenstedesign" - et intensivt opplærings- og praktisk løp i bruk av tjenstedesign - for å øke både innovasjonskompetansen og mengden innovasjonsløp. • Det er god deltagelse på tilbudene med gode tilbakemeldinger på utbytte.

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
---------	--------	-------------------

Være en pådriver for digital transformasjon i Bærum kommune	Pågår, iht. plan	• Det er utarbeidet ny styringsmodell for digital transformasjon • Med mål om en mer helhetlig digital utvikling er konseptene for tverrfaglige utviklingsteam forbedret og den formelle rolle som utviklingsansvarlig innenfor hvert direktørområde er etablert. • Bærum kommune deltar i DigiVikens Kompetanseløft . I 2023 har man gjennomført modul 1 (Organisasjon) og 2 (Ledelse), hvor man på direktørnivå har etablert et felles begrepsapparat, arbeidet med å identifisere muligheter og utfordringer, og diskutert tiltak for å kunne styrke arbeidet med å lede mot transformasjon.
---	------------------	---

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
682-Utvikling og digitalisering	335,7	332,2	335,7	3,5	1,0 %
684-HR og interne tjenester	246,6	244,5	246,6	2,1	0,8 %
686-Økonomi og styring	48,5	45,7	48,5	2,8	5,7 %
688-Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	14,2	16,2	14,2	-2,0	-14,2 %
Sum	644,9	638,7	644,9	6,3	1,0 %

Kommentar årsresultat

Organisasjon, styring og utvikling hadde et netto mindreforbruk på 6,3 mill. som utgjør 1 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

Mindreforbruket er først og fremst knyttet til vakante stillinger. I tillegg har fremdriften i utviklings-, miljø- og digitaliseringsprosjekter vært utfordrende på grunn av manglende tilgang på spesialistkompetanse.

Merforbruket skyldes endringer i lønnsprinsippene for lærlinger, som nå har samme stillingsprosent gjennom hele toårsperioden, i motsetning til i den tidligere ordningen, da det var en opptrapping det andre året. I tillegg har det vært overskridelser knyttet til Microsoft Office-lisenser og Tryggere hverdag-avtalen, samt merforbruk knyttet til etablering av beredskapsfunksjonen.

Utvikling og digitalisering

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet består av tjenestestedene Utvikling, Teknologiledelse, IT-tjenesteleveranse og Helseinformatikk. Avdeling for informasjonssikkerhet og Porteføljekontoret ligger direkte under kommunalsjefen.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Det ble gjennomført flere prosjekter av ulik størrelse som skal imøtekomme kommunens utviklingsbehov. Blant disse var det fem større prosjekter med stor kompleksitet: overføring av kommunens E-postløsning til en skybasert løsning, InTune (sikkert administrerte enheter) fase 1, eksamensløsning for ungdomsskolen, ny løsning for elektronisk pasientjournal ved Asker og Bærum legevakt, og Ett Bærum – Ett bibliotek som var et samarbeidsprosjekt mellom oppvekst/skole og folkebiblioteket om anskaffelse av nytt biblioteksystem.
- Arbeidet med tuberkuloseoppfølging hos Flyktningkontoret og Folkehelsekontoret har blitt digitalisert ved bruk av den nasjonale fellesløsningen Fiks smittevern.
- Det er gjennomført en systemkartlegging for å få oversikt over alle IT-systemer som benyttes i Bærum kommune, og arbeidet med å sikre systemeierskap og forvaltning er påbegynt.
- Arkitekturprinsipper er en samling av overordnede retningslinjer som beskriver hvordan en organisasjon skal utvikle og vedlikeholde sin IT-arkitektur. Det er gjort et veivalg om at kommunen skal benytte Digitaliseringsdirektoratets overordnede arkitekturprinsipper for offentlig sektor til grunn.

Utfordringer fremover

- Det er viktig å legge til rette for forvaltning og stabil drift av alle løsninger. Nye løsninger medfører ofte økt kompleksitet, med deling av data og integrasjoner mellom ulike løsninger. Både nye og nasjonale komponenter skal innføres og implementeres i tjenestene, og det er viktig å etablere forvaltning som sikrer effektiv samspill mellom disse og løsninger som fortsatt er i bruk.
- Flere tjenesteområder, særlig innen helse, vil ha et stort behov for digital transformasjon i årene fremover. For å lykkes, er det avgjørende med utstrakt samarbeid som holder skarpt fokus på å realisere verdier for innbyggerne og som legger til rette for kostnadsdempende utvikling i enhetskostnader. Det er viktig å etablere arkitektur som setter kommunens behov og tjenestenes arbeidsprosesser i fokus, og som bygger på kunnskap om både eksisterende og kommende digitale løsninger.
- Utvikling og digital transformasjon av tjenester, både for innbyggere og medarbeidere, krever kompetanseutvikling for medarbeidere og fremtidsrettet rekruttering.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode				
Digitalt utstyr	2,0	2,0	0,0 Ferdig	
Sum	2,0	2,0	0,0	
Mer-/mindrebehov				
Styrking av informasjonssikkerhet, 1 årsverk	0,6	0,6	0,0 Ferdig	Informasjonssikkerhet er styrket med en ressurs ihht. planen.
Styrke operativ sikkerhet og leveranseevne for dataskytjenestene	2,0	2,0	0,0 I arbeid	Ubenyttede midlene brukes til konsulentbistand i perioden. Kompetansebehovene måtte avklares ihht tilgjengelige ressurser.
Styrking i automatisering av arbeidsprosesser, 2 årsverk	2,0	2,0	0,0 I arbeid	Ubenyttede midlene brukes til konsulentbistand i perioden. Ansettelsesprosessen er i gang. Kompetansebehovene måtte avklares ihht tilgjengelige ressurser.
Ressurser til drift, forvaltning og support Office 365 for ansatte og elever, 3 årsverk	2,3	2,3	0,0 I arbeid	Ansettelsesprosessen er i gang, hvor to av tre stillinger er ansatt. En stilling utlyses i 2024, da det ikke var aktuelle kandidater som ved tidligere utlysninger.
Sum	6,8	6,8	0,0	
Kostnadsreducerende tiltak				
Innsparing digitalisering – KST	-2,0	-2,0	0,0 Ferdig	
Sum	-2,0	-2,0	0,0	
Sum tiltak	6,8	6,8	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	335,7	332,2	335,7	3,5	1,0 %

Kommentar årsresultat

Utvikling og digitalisering hadde et netto mindreforbruk på 3,5 mill. som utgjør 1 prosent av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

De største merforbrukene er knyttet til Microsoft Office-lisensene og Tryggere hverdag-avtalen.

Mindreforbruket er først og fremst knyttet til vakante stillinger. I tillegg har fremdriften i utviklings-, miljø- og digitaliseringsprosjekter vært utfordrende på grunn av manglende tilgang på spesialistkompetanse.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel av digitaliseringsbudsjettet som er benyttet	0,0 %	0,0 %	83,5 %
Antall forskningsprosjekter med støtte fra FOI-fondet	0	12	10
Antall gjennomførte prosjekter (avsluttet d.m.)	0	2	7
Antall nye prosjekter (d.m.)	0	3	7
Antall prosjekter i digitaliseringsporteføljen	0	41	35
Antall prosjekter med forsinket fremgang	0	19	7
Antall tverrfaglige team	0	0	4
Andel utgående dokumenter kvalitetssikret og tilgjengeliggjort på kommunens postliste i løpet av 24 timer	97,5 %	99,9 %	97,0 %

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investeringsfase	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Digitaliseringsrådet – for tildeling	3,3	0,0	3,3 S – Samlebevilgning
Felles prosjekter i kommunen (IT)	14,3	14,3	0,0 S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan – fagsystemer	4,7	2,9	1,8 S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan - infrastruktur	10,9	4,1	6,8 S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan – infrastruktur	0,0	0,5	-0,5 S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan – infrastruktur	16,2	28,9	-12,7 S – Samlebevilgning
Sum	49,4	50,6	-1,2

HR og interne tjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet HR og Interne tjenester består av tjenestene Kommunikasjon, Regnskap, Lønn, Bedriftshelsetjenesten, HR, Anskaffelse og Brukerhenvendelse.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Det ble tatt i bruk flere nye systemer som gir økt digital støtte i arbeidsprosessene. EveryOne er et system som forenkler ansettelsesprosessen. Innføringen av dette reduserte saksbehandlingstiden fra et snitt på 15 dager til 24 timer. Det ble også innført et nytt system for

fakturaer til innbyggere og andre kunder, og det ble tatt i bruk helhetlig timeregistrering i lønn- og personalsystemet LØP. Automatisert rollebasert tilgangsstyring ble implementert i hele organisasjonen, slik at nye medarbeidere kan få tilgang til de fleste programmer og systemer opptil to måneder før oppstart i ny rolle i de tilfellene der det er hensiktsmessig.

- Det er gjennomført lederutviklingsprogram med samlinger og aktiviteter for flere ledernivå, med særlig vekt på tillitsbasert ledelse. Programmet videreføres i 2024.
- Planmessig arbeid med heltidskultur og nye arbeidstidsordninger er gjennomført.
- Kommunens anskaffelsespraksis ble styrket for å oppfylle nye lovkrav om miljø og klima, og om forebygging av arbeidslivskriminalitet.
- Innbygger- og brukerdialogen ble effektivisert blant annet ved implementering av Front Desk, et digitalt booking-, varsel- og planleggingsverktøy som er tatt i bruk i kommunegården.

Utfordringer fremover

- Hovedutfordringen fremover vil være mangel på arbeidskraft. Derfor må kommunen prioritere arbeid med å beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere. Dette vil kreve en betydelig innsats i hele organisasjonen, med støtte fra HR og interne tjenester.
- En stor utfordring er balansen mellom rammebetingelser, den teknologiske utviklingen og behov for utvikling av tjenester, omstilling og ny kompetanse.
- Flere automatiserings- og støtteprosjekter som skaper gevinster i organisasjonen i stort, men medfører også nye oppgaver relatert til forvaltning og utvikling av fellessystemer og arbeidsprosesser.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Vedtatte endringer forrige periode				
Videreføre traineeordning for innvandrere med høyere utdanning – KST	1,0	1,0	0,0 Ferdig	HR og interne tjenester har i år hatt 5 traineer inne på programmet. 2 har fått fast ansettelse i kommunen.
Sum	1,0	1,0	0,0	
Mer-/mindrebehov				
Forbedre kommunens nettsider	0,4	0,4	0,0 Ferdig	Arbeidet med å gjøre www.baerum.kommune mer brukervennlige og tilgjengelig er et kontinuerlig arbeid og flere forbedringer er gjennomført i 2023.
Ressurser til drift, forvaltning og support Office 365 for ansatte og elever, 3 årsverk	0,7	0,7	0,0 Ferdig	Ansettelsen i IT brukerstøtte er gjennomført.
Styrking av HR-enheten for å møte satsing på ny arbeidsgiverpolitikk	2,2	2,2	0,0 Ferdig	3 ansettelser er foretatt
Sum	3,3	3,3	0,0	
Sum tiltak	4,3	4,3	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenestemråde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	246,6	244,5	246,6	2,1	0,8 %

Kommentar årsresultat

HR og interne tjenester hadde et netto mindreforbruk på 2,1 mill. som utgjør 0,8 % av netto budsjettramme.

Resultatet er sammensatt av både mer- og mindreforbruk.

De største merforbrukene er knyttet til

- endringer i lærlinglønninger: Første- og andreårs lærlinger får nå 50 prosent stillingslønn fra starten, i motsetning til tidligere, da de fikk 0,35 prosent det første året og 0,65 prosent det andre året.

De største mindreforbrukene er knyttet til

- begrenset tilgjengelighet av ressurser både hos leverandør og internt for å håndtere godkjente utviklingssaker. Begrensningen innebærer også at området ikke fikk gjennomført alle planlagte prosjekter.
- vakante stillinger.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel anskaffelse totalt med miljø som tildelingskriterie	37,0 %	56,0 %	49,0 %
Andel anskaffelser gjennomført av Anskaffelsenheten i forhold til kommunens totale anskaffelser (inkl. bygg og anlegg)	84,0 %	65,0 %	66,1 %
Andel elektroniske utsendelser (utg. fakturaer, varsler og inkassovarsler) (registreringen startet i 2019)	92,0 %	90,2 %	88,8 %
Andel match bestilling vs. faktura (registrering starter i 2021)	8,0 %	7,6 %	6,6 %
Antall lønnskjøringer	0,0	6,0	4,0
Saker løst i Serviceportalen og per telefon, av Servicesenteret og administrative støttetjenester (registreringen startet i 2018)	82 329	53 530	43 250
Saker løst i IT-saksbehandlingssystemet (POB) og per telefon, IT Brukerstøtte	25 850	12 539	34 571
Antall telefon- og chathenvendelser til veiledningstorget	129 125	58 771	89 404
Saker som omhandler lønn, meldt via Serviceportalen (registreringen startet i 2018)	0	20 481	24 783

Økonomi og styring

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalsjefområdet består av tjenestestedene Statistikk og analyse, Strategi og budsjett, Økonomistyring og Innovasjon.

Viktige resultater og innsatser i 2023

- Gjennomført evaluering av "[Klimarelaterte partnerskap og nettverk](#)" (Rambøll og Agenda Kaupang 2023). Evalueringen viser at kommunen i hovedsak er medlem av relevante klimanettverk og partnerskap, samtidig som det er et uforløst potensial i å nyttiggjøre seg av resultater og gevinster fra dette arbeidet.
- Det ble gjennomført en innbyggerundersøkelse om klima i samarbeid med Asker, Cicero og Sentio Research
- Det ble utarbeidet tiltak for oppfølging av anbefalingene i "[Forvaltningsrevisjon for arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp i Bærum kommune](#)". Se kapittelet klima, miljø og naturmangfold for mer informasjon om tiltakene.
- Det ble utarbeidet nytt kunnskapsgrunnlag for arbeidet med kommunal planstrategi 2023 - 2027
- Det ble utviklet nye statistikkområder for portalen Bærum i tall, som viser statistikk om kommunens medarbeidere, næringslivet og boligmengden.
- Det interne innovasjonsprogrammet Oppdrift ble gjennomført i tillegg til tre ordinære introduksjonskurs i bruk av tjenstedesign for sammen 90 medarbeidere.
- Over 440 medarbeidere har fått kurs i økonomi- og virksomhetsstyring.
- En mer strategisk dialog med akademiske samarbeidspartnere har ført til flere søknader på EUs forbedrings og innovasjonsprogram, Horisont Europa, primært innen

Utfordringer fremover

- Møte komplekse samfunnstrender, med et mindre økonomisk handlingsrom enn kommunen har hatt de siste tiårene, med nødvendig og presis styringsinformasjon, analyser og råd til beslutningstakere i politisk og administrativ ledelse.
- Bidra til innovasjon og omstilling i det nødvendige endringsarbeidet kommunen skal gjennom.
- Koordinere samarbeidet med academia sammen med fagområdene, for å få til gode prosjekter og initiativer.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov				
Styrking av virksomhetsstyring, 1 årsverk	0,5	0,5	0,0 Ferdig	Rammen er økt og stillingen er besatt.
Utvikling av statistikkportalen Bærum i tall	0,5	0,5	0,0 I arbeid	Utvikling av Bærum i tall skjer kontinuerlig. I 2023 har det blant

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik Status	Beskrivelse
				annet vært fokus på å fremskaffe (kjøp av) data til statistikkportalen. Nye elementer som er ferdigstilt i 2023 er blant annet: Kommunens medarbeidereTall om næringslivet i kommunenBoligmengde i kommunen
Styrking av klimasekretariatet med 1 stilling – KST	1,0	1,0	0,0 Ferdig	Rammen er økt og stillingen er besatt.
Klimafond – økning av ramme	15,0	15,0	0,0 Ferdig	Rammen er økt og ble i sin helhet fordelt på tjeneste og tiltak. Noe lav gjennomføringsgrad. Se rapportering på de enkelte klimatiltakene.
Sum	17,0	17,0	0,0	
Sum tiltak	17,0	17,0	0,0	

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	48,5	45,7	48,5	2,8	5,7 %

Kommentar årsresultat

Økonomi og styring hadde et netto mindreforbruk på 2,8 mill. som utgjør 5,7 prosent av netto budsjettramme.

Mindreforbruket på lønn skyldes ledige stillinger og merinntekter på sykelønnsrefusjoner.

I tillegg er det mindreutgifter som gjelder kjøp av data til Bærum i tall og lavere utgifter til integrasjoner og konsulentbistand.

Det er også mindreforbruk på klimaobjekter. Dette skyldes at det ikke har vært nok folk til å få til å øke gjennomføringen av klimatiltak.

Alle avvik er lukket eller viderefordelt til riktig mottaker.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Digitale plan- og økonomiprosesser	0,4	0,1	0,3 S – Samlebevilgning
Sum	0,4	0,1	0,3

Organisasjon, styring og utvikling – ledelse

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i mill. kr

Tiltak	Budsjett 2023	Oppnådd 2023	Avvik	Status	Beskrivelse
Mer-/mindrebehov					
Kommunedirektøren: Administrativ effektivisering (forsinket effekt av tidligere politisk vedtak)	5,0	5,0	0,0	I arbeid	
Sum	5,0	5,0	0,0		
Kostnadsreducerende tiltak					
Innsparing administrasjon – KST	-1,0	-1,0	0,0	I arbeid	Krav om innsparing av kr 1 mill. ble imøtekommet ved ledighold av stillinger.
Sum	-1,0	-1,0	0,0		
Sum tiltak	4,0	4,0	0,0		

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenestemråde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	14,2	16,2	14,2	-2,0	-14,2 %

Avvik er håndtert og lukket.

Status investeringsprosjekter

Beløp i mill. kr

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Mer-/ Investeringsfase mindreforbruk
Organisasjon, styring og utvikling (IT)	1,1	1,6	-0,5 S – Samlebevilgning
Sum øvrige prosjekter	0,0	96,2	-96,2
Sum	1,1	97,7	-96,6

Overordnet ledelse

Om området

Overordnet ledelse består av de to områdene Kommunedirektøren og Politisk virksomhet og revisjon.

Det politiske ansvaret omfatter virksomheten til kommunestyret og de øvrige folkevalgte styringsorganene i kommunen.

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenestemråde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
702-Kommunedirektøren	34,6	32,5	34,6	2,1	6,1 %
704-Politisk ledelse	79,4	74,3	79,4	5,2	6,5 %
Sum	114,0	106,7	114,0	7,3	6,4 %

Kommentar årsresultat

Overordnet ledelse hadde et netto mindreforbruk på 7,3 mill. som utgjør 6,4 prosent av netto budsjettramme.

Mindreforbruk er knyttet til ledige stillinger, delvis ubrukte midler avsatt til uforutsette hendelser, lavere utbetaling av møtegodtgjørelser i valgperioden, og ubenyttede midler til ekstra kontrollarbeid.

Kommunedirektøren

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenestemråde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	34,6	32,5	34,6	2,1	6,1 %

Kommentar årsresultat

Kommunedirektøren hadde et netto mindreforbruk på 2,1 mill. som utgjør 6,1 prosent av netto budsjettramme.

Mindreforbruket er knyttet til

- Vakanser gjennom året
- Deler av "pott" avsatt til uforutsette hendelser er ubenyttet.

Politisk ledelse

Oppsummering

Bærum kommune styres etter formannskapsmodellen. Den kjennetegnes ved at de øverste organene, som ikke er direkte folkevalgte, blir valgt etter forholdstallsprinsippet.

Kommunestyret

Kommunestyret er kommunens øverste styringsorgan og handler på vegne av kommunen i alle saker som ikke er delegert til andre kommunale organer.

Før kommunestyrevalget i 2023 besto kommunestyret i Bærum av følgende 10 partier: H, Ap, MDG, V, Frp, SV, Sp, R, Pp og KrF.

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 ble avholdt mandag 11. september. Valgdeltakelsen i Bærum var 68,6 %, hvilket er over landsgjennomsnittet på 62,4 %. Andelen stemmer avgitt på forhånd var 65,3 % i Bærum, mot 50,5 % nasjonalt.

Konstituering av nytt kommunestyre ble gjort i konstituerende møte 18.10.23. For perioden 2023–2027 består kommunestyret av følgende 10 partier: H, Ap, V, Frp, MDG, SV, R, Pp, KrF og INP.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Bærum kommunestyre 2023-2027

Antall mandater: 51

Kilde: Bæringen | September 2023

Folkevalgtopplæring

Kommunen holdt opplæring for de folkevalgte 20. og 21. oktober. Programmet var utviklet av kommunedirektøren og politisk sekretariat, og tilbakemeldingene fra deltakerne var gode.

Formannskapet

Kommunen skal ha et formannskap som velges av og blant partiene i kommunestyret. Ordfører og varaordfører skal være medlem av formannskapet. Formannskapet har 15 medlemmer i perioden 2023–2027. De fordeler seg slik: 7 fra H, 3 fra Ap, 2 fra V, 2 fra Frp og 1 fra MDG.

Politisk utvalgsstruktur

Ved konstitueringen i 2023 ble kommunens politiske utvalgsstruktur endret, og det ble opprettet flere nye utvalg. Kommunen har nå følgende utvalg med selvstendig avgjørelsesmyndighet: Hovedutvalg for oppvekst og utdanning, Hovedutvalg for aldring og mestring, Hovedutvalg for helse og velferd, Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling, Hovedutvalg for frivillighet, idrett og kultur, Planutvalget, Eierutvalget, Klageutvalget og Kontrollutvalget. I tillegg har kommunen et utvalg for samarbeid som ikke er tildelt avgjørelsesmyndighet. Kommunen har også et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd.

En mer detaljert oversikt over de politiske organenes møtevirksomhet vil bli gitt i årsmeldingen fra politisk sekretariat.

Særlig om kontrollutvalg og revisjon

Kontrollutvalget består av fem medlemmer som skal føre løpende kontroll med kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget påser at kommunens regnskaper blir revidert, og at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet. Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon gjennomføres av et eksternt revisjonsfirma. Sekretariatstjenester leveres av selskapet Viken kontrollutvalgssekretariat IKS, der Bærum kommune er en av flere medeiere.

Forvaltningen av rådhuset

Forvaltning og drift av rådhuset ivaretas av politisk sekretariat og kommunens eiendomsavdeling. I 2023 ble det tekniske anlegget i kommunestyresalen oppgradert.

Politisk sekretariat

Politisk sekretariat ivaretar sekretariatsfunksjonene for alle kommunens folkevalgte organer og utgjør et bindeledd mellom kommunens administrasjon og de folkevalgte. Sammen med kommunedirektøren planlegger og gjennomfører politisk sekretariat studieturer, seminarer og befaringer for kommunens folkevalgte organer.

Politisk sekretariat planlegger, forbereder og bistår ved gjennomføring av politisk ledelses ulike representasjonsoppgaver. Sekretariatet bistår politisk ledelse med presentasjoner, taleskriving og tekster til media.

Ordføreren er på vegne av kommunen jevnlig vertskap for ulike tilstelninger og arrangementer, som for eksempel Frivillighetskonferansen, Bærumskonferansen, idrettsfest, åpent rådhus og miljøsertifisering. I tillegg har hun holdt foredrag og innledninger på ulike konferanser og seminarer gjennom året, blant annet på Ungdomskonferansen, Arendalsuka og Næringslivsdagen, og hos ulike velforbund og seniorsentre. Ordfører har også delt ut Klimaprisen, Gründerprisen, Arkitekturprisen og Innovasjonsprisen og andre priser, sendt videohilsener og skrevet hilsener i programblader. Alle innbyggere som fyller 100 år, får en hilsen eller et besøk av ordfører.

Varaordføreren bistår ordføreren med oppgaver i forbindelse med politiske møter og ulike representasjonsoppdrag. Varaordføreren er heltidspolitiker og medlem av formannskapet. Varaordføreren er leder av Hovedutvalg for frivillighet, idrett og kultur.

TV-aksjonen

Pengene fra årets TV-aksjon gikk til Redd Barnas arbeid for å hjelpe barn som er rammet av krig og konflikt. Midlene blir fordelt mellom prosjekter i Sør-Sudan, Syria, Bangladesh, Ukraina, Den demokratiske republikken Kongo og Norge. I Norge skal Redd Barna hjelpe barn som har flyktet fra krig og konflikt.

TV-aksjonen ble gjennomført med fysiske bøsser, og skoleelever fra hele Bærum bidro til innsamlingsrekord i kommunen. I Bærum ble det til sammen samlet inn hele 8 809 075 kroner, 446 616 kroner mer enn i 2022.

Borgerlige vielser

I 2023 gjennomførte kommunen 208 borgerlige vielser, 226 færre enn i 2022.

Formannskapet og politiske utvalgs disposisjonsposter

Budsjettet for formannskapet og politiske utvalgs disposisjonsposter var i 2023 på 2 993 678 kroner. Totalt 843 315 kroner er brukt til innkjøp, donasjoner, gaver og andre tiltak. De største bidragene i 2023 var til hjelpearbeidet for jordskjelvofre i Syria og Tyrkia, og til TV-aksjonen. En mer detaljert oversikt over hvordan midlene fra disposisjonspostene er brukt, vil komme i årsmeldingen fra politisk sekretariat.

Status økonomi

Beløp i mill. kr

Tjenesteområde	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Mer- /mindre- forbruk	Avvik i %
Sum	79,4	74,3	79,4	5,2	6,5 %

Kommentar årsresultat

Politisk ledelse hadde et netto mindreforbruk på 5,2 mill. som utgjør 6,5 % av netto budsjettramme.

Mindreforbruket er knyttet til:

- Budsjetterte utgifter til oppgradering på Rådhuset i 2023 påløper i 2024.
- Redusert møteaktivitet i valgperioden har ført til besparelser når det gjelder utbetaling av møtegodtgjørelser til de folkevalgte.
- Mindreforbruk av politisk disposisjonsposter som benyttes til ad hoc tiltak og formål støttet av ordføreren/formannskapet.
- Ikke benyttet kontrollutvalgets midler til å engasjere ekstra kompetanse ved behov for undersøkelser utenfor avtaler med regnskaps- og forvaltningsrevisor.

Vedlegg

Oppfølging av klima

Status klimatiltak

Tabellen viser rapportering på fremdrift av alle klimatiltakene i klimabudsjettet til kommunen.

Klimatiltakene er oppgaver som støtter opp om ulike oppdrag i kommunens virksomhet. Status på oppdragene rapporteres per tjenesteområde.

Status klimatiltak

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Digital markeds plass for foreldre i barnehage	Digital markeds plass for foreldre i barnehagene	Pågår, iht. plan	Våren 2023 ble La Vandre anskaffet som en digital markeds plass der foreldrene i en barnehage kan kjøpe, selge og bytte klær og utstyr. La Vandre benyttes ved utgangen av 2023 av 84 kommunale og private barnehager. Den digitale markeds plassen videreføres i 2024. Kommunen vil i få en samlet rapportering på antall brukere, antall annonser, antall solgte, miljøgevinst vann, kjemikalier og CO2 for første kvartal 2024. Det vil også bli gjennomført en brukerundersøkelse våren 2024 med påfølgende evalueringsmøte.
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	Kartlegge fraksjoner av byggematerialer som kan gjenbrukes utover det kommunen selv disponerer	Pågår, iht. plan	Arbeidet er startet og det er blant annet ansatt prosjektleder for ombruk av byggematerialer og egnede tomter for ombrukstelt er identifisert.
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	Kartlegge metoder og systemer for ombruk av kommunens eiendeler	Pågår, forsinket	Det er ansatt prosjektledere som skal jobbe tverrfaglig med problemstillingen. Eiendom og gjenbruks-byggematerialer, samt lagerlokaler for disse er prioritert. Det sees på et felles system som kan understøtte ombruk av byggematerialer og gjenbruk og

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	Kartlegge metoder og systemer for ombruk i kommunal eiendom	Pågår, forsinket	ombruk av møbler og andre kommunale eiendeler. Prosjektleder for det tverrfaglige prosjektet startet 1.september 2023. Utfordringer med å finne egnet tomt. Jobber med mulig lokasjon for ombrukssentral sammen med Forvaltning som kan ha potensial for å være en veldig god start . Det er kjøpt inn tre containere for midlertidig lagring i Griniveien med materialer fra riving av prosjekter. Må jobbes videre med å finne egnet tomt for plassering av stort lager. Jobbes med å kartlegge digitale løsninger. Videreføres i 2024. Vi avventer nå ny IKT-avtale, hvor klima blir vektet ihht nye retningslinjer. Prosjektleder for det tverrfaglige prosjektet startet 1.september 2023. Utfordringer med å finne egnet tomt. Jobber med mulig lokasjon for ombrukssentral sammen med Forvaltning som kan ha potensial for å være en veldig god start. Det er kjøpt inn tre containere for midlertidig lagring i Griniveien for lagring av materialer fra riving av prosjekter. Må jobbes videre med å finne egnet tomt for plassering av stort lager. Jobbes med å kartlegge digitale løsninger. KPIer kommer som en del av prosjektet når det er mer etablert. Videreføres i 2024.
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	KPI-er for sirkulærøkonomi i kommunale eiendeler, transport og varelogistikk	Pågår, forsinket	
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	KPI-er for sirkulærøkonomi innen kommunens eiendomsmasse	Pågår, forsinket	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Etablere metode med tilhørende retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsmasse	Pilotprosjekt for utvikling av metodikk og system for ombruk	Pågår, forsinket	Prosjektleder for det tverrfaglige prosjektet startet 1.september 2023. Utfordringer med å finne egnet tomt. Jobber med mulig lokasjon for ombrukssentral sammen med Forvaltning som kan ha potensial for å være en veldig god start . Det er kjøpt inn tre containere for midlertidig lagring i Griniveien med materialer fra riving av prosjekter. Må jobbes videre med å finne egnet tomt for plassering av stort lager. Jobbes med å kartlegge digitale løsninger.
Følge opp satsingsområder i strategisk næringsplan	Verktøykasse for Klimaklokt næringsliv	Ferdig	Videreføres i 2024. Prosjektet avsluttet - Prosjekteier, Bærum Næringsråd, arrangerte et sluttseminar for prosjektet våren 2023 Det er utarbeidet mandat og prosjektmodell og arbeidet pågår i henhold til prosjektplan. I første fase har det vært sentralt å innhente faktagrunnlag for blant annet informasjons- og opplæringsmateriell. Nullpunktanalyse er gjennomført som grunnlag for effektmåling av iverksatte tiltak. Videre er det etablert samarbeid med skolenes foreldreutvalg og skoleledelse for utarbeidelse av lokale planer for realisering av hjertesone med tilhørende tiltak. Brukerinvolvering er sentralt i alle faser av arbeidet for å sikre systematisk samarbeid med skoler og foreldreutvalg og herunder felles forståelse for mål og ansvar. De første skolene sertifiseres som "hjertesoneskoler" i løpet av Q1- 2024. Videre er prosjektmandatet utvidet ved i a inn tiltak for å redusere foreldrekjøring til/fra fritidsaktiviteter ved at fritidsaktivitetene for de yngste elevene er lagt til SFO. Barna har da deltatt i fritidstilbudet innen kl 17.00.
Gjennomføre holdningsskapende klima- og miljøarbeid i skolen	Gågrupper til skolen	Pågår, iht. plan	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			Tiltaket bygger på et tett samarbeid mellom lokale lag/organisasjoner og skolens ledelse.
Gjennomføre holdningsskapende klima- og miljøarbeid i skolen	Innovasjonscamp	Pågår, iht. plan	Innovasjonscamp ble gjennomført i perioden mars- april 2023 for alle elever på 8.trinn. Ungt entreprenørskap er arrangør og 1600 elever deltok i opplæring av innovasjonsmetodikk og gjennomførte sitt prosjekt med valgt klimafokus.
Gjennomføre holdningsskapende klima- og miljøarbeid i skolen	Matsvinn og matvinn	Pågår, iht. plan	Program gjennomført etter oppsatt plan.
			Støtteordning for boligeiere i Bærum, som innebærer gratis energirådgivning og støtte til energieffektiviserende tiltak.
Gratis energirådgivning og tilskudd til energieffektivisering	Gratis energirådgivning og tilskudd til energieffektivisering – husholdningene	Pågår, iht. plan	Leverandør pr. 2023 er Simenergi/Energiportalen. På grunn av stor etterspørsel etter energirådgivning ble tiltaket styrket i 2023 gjennom omfordeling innenfor klima-og miljømidlene.
			Vi har tatt kontakt med Statsforvalter for å høre om videreføring av prosjektet for 2024. Planen er å videreføre myrrestaureringen i marka med tre nye myrer for 2024.
Kartlegge naturmangfoldet	Restaurering av myrer	Pågår, iht. plan	<u>Status for myrrestaurering 2023</u> ble orientert om under Referatsaker i hovedutvalg KLIMU i møte 1 november 2023.
			For drift blir dette konkret ned på det avfallet lokasjonen produserer, og målet er å øke sorteringsgraden til et akseptabelt nivå i samarbeid med brukerstedene
Optimalisere livssykluskostnadene for eksisterende bygningsmasse	Avfall og sortering bygg i drift	Pågår, iht. plan	Målsetningen er å få redusert kostnaden for feilsortering som vi i dag har tall på og er høy

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			- Tiltak omsorgsboliger - her har vi startet en helhetlig prosess for avfallssortering. Nytt konsept er under utrulling - Tiltak Bolig - her er problemet stort og det er iverksatt mange tiltak som pågår
Optimalisere livssyklus kostnadene for eksisterende bygningsmasse	Redusere bruk av bioolje i spisslast	Pågår, forsinket	Bioolje ved energi topper benyttes i dag, og energi kostnader og miljø er to motstridene interesser. I et livsløp perspektiv vurderes flere alternativer for å optimaliser dette på tid og frekvens. Skal lage utkast til beskrivelse til en pilot. Ønsker å lage et samspill mellom skolen for eks. og driftsteknikker mtp. Energieffektiv drift. Har søkt klimafondmidler 2024 for gjennomføring av pilot. Jobber med kontrollsenteret for å se på hvilken rolle de bør ha i dette.
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Kartlegge og gjennomføre tiltak for å forbedre energiytelse	Pågår, iht. plan	Det ses på hvordan det kan tilrettelegges for et mer systematisk arbeid med energireduksjonstiltak som del av vedlikeholdsplanleggingen.
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Optimalisere ytelse på eksisterende varmepumpeanlegg	Pågår, iht. plan	Utskiftning av varmepumpe på Lønnås er i gang. Energibrønner er det boret for og varmepumpe er bestilt. Oppdatert beslutnings punkt 2 (planlegging) for Anna Krefting skole er laget, avventer for mulig oppgradering av varmeanlegg. Varmepumpene på Mølladammen, Gullhaug og Haug må trolig skiftes ut fordi de er havarert. Vurderer mulighet for en mobil løsning for Haug på grunn av usikkerhet rundt bruk av bygget.

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			Solvik og Lindelia fikk montert inn anlegg i Q 4 2023. Det skal etableres et prosjekt for å etablere åtte nye solcelleanlegg på eksisternede bygg. Utvalgelse av bygg skal gjøres i samråd med forvaltere for å gjøre helhetlige energivurderinger og øke mulighet for Enova støtte.
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Produsere fornybar energi fra solen	Pågår, forsinket	Sommerstudenter gjorde kartlegging av alle større formålsbygg sommer 2023 som benyttes som grunnlag for vurderinger.
			Forsinkelse knyttet til gjennomføringskapasitet internt og i markedet. Har merket en stor endring i kapasitet i markedet siste 6 mnd. For 18 mnd. siden var det vanskelig å få tilbud og prisene var høye. Siste 6 mnd. har prisene vært lavere og tilgjengelighet av produkter har økt. Tokerudkollen er igangkjørt, men ikke satt i drift. Mangler noe innregulering. Prosjektet på Eiksmarka startet med utskiftning av el.kjelene. Neste trinn er oppgradering av varmesentral som er forsinket pga. utfordringer med kapasitet hos rammeleverandører. Prosjektet oppdaterer BP2 dokumentet for overføring til Bygg og prosjekt som skal ta prosjektet i gjennomføringsfasen. Vesentlig prisøkning spesielt knyttet til energibrønner siste 18 mnd.
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Produsere varme effektivt med flere varmepumper	Pågår, forsinket	Abonnerte effekter på fjernvarme er vurdert. Ressurs som arbeider med klimatiltaket "Øke detalj.grad på energimålinger" skal se på muligheter for å styre ned maksimalt elektrisk effektuttak. Videreføres i 2024.
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Redusere maksimalt elektrisk effektuttak fra bygg	Pågår, iht. plan	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Utvikle kompetanse om energieffektiv drift av bygg	Pågår, forsinket	Man ønsker å lage et samspill mellom skolen, driftstekniker og kontrollsenter med tanke på energieffektiv drift. Det er søkt klimafondmidler 2024 for gjennomføring av pilot. Ønske om utvikling av felles energioppdrag med tjenestene for felles innsats med Eiendom, brukere og innbyggere. Når det gjelder automasjon er det ulike regulering og varslingstrategier. Vi har varsling på alle energitopper og når systemer går feil. Dette gjelder ikke alle bygg, men vi prøver å digitalisere alle komplekse bygg der det er ulike tekniske systemer. I dagens marked med maskinlæring og kommende teknologi har Bærum Kommune kommet igang med små ulike pilot prosjekter hvor vi kan samle data fra manuell styring til digital styring. Der det er manuell styring har Bærum Kommune implementert sentralt driftsanlegg og kan styres via smarttelefon. Det er i 2023 blant annet gjennomført sentralt driftsanlegg via Smarte Bygg-programmet på en rekke barnehager. Selv om man har kommet langt med digitalisering ligger utfordringene ikke hos systemene eller verktøy. Det ligger ofte hos drift eller prosjekterings feil. Drift har ofte ikke kompetansen hvordan man drifter tekniske systemer som varmesentral, ventilasjon, rom styring og kjøling. For å løse disse tekniske og energi utfordringene har Bærum Kommune etablert en driftssentral som er sentralisert og hvor alle tekniske feil blir fanget opp og rettet opp i. Bærum har et eget kontrollsenter hvor man visualiserer alle sentrale driftsanlegg,
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Utvikle smart styring av bygg	Pågår, iht. plan	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			server, energi, rengjøring og, sikkerhetssystemer. Dette er for å styrke kompetanse hos drift og raskere responstid for å utbedre feil og mangler, og redusere energi.
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Vurdering av passivhus/plusshus	Pågår, iht. plan	Passivhus er et krav for alle nye bygg som skal ha helårsdrift. Livssyklus vurderinger viser god teoretisk lønnsomhet. Enkelte prosjekter med større vinduer på grunn av arkitektur kan imidlertid ha behov for å fravike noe fra standarden, dette vurderes per prosjekt.
Redusere energi- og effektbehov i kommunale bygg	Øke detalj.grad på energimåling	Pågår, iht. plan	Man har kartlagt og definert omfanget og har valgt ut tre piloter for produkt funksjons test. Det testes først i Kommunegården for så å ta med ut til andre bygg. Det er valgt ut 35 bygg som skal få automatisk avlesning av målere. En prosjektleder for gjennomføring av tiltakene er leid inn.
Sikre klima- og miljøvennlig kommunal transport	Bilpool for kjøring i tjeneste	Ferdig	Bilpool er etablert med 21 biler. 19 i kommunegården og 2 på Rådhuset. Alle El-biler Produktspekteret er fortsatt begrenset i forhold til de behovene Bærum kommunene skal dekke.
Sikre klima- og miljøvennlig kommunal transport	Utskifting av kommunens fossile maskiner og tyngre kjøretøy	Pågår, forsinket	Tyngre el-drevne arbeidsbiler har for kort rekkevidde, og for liten vekt og tilhengerkapasitet. I forhold til implementering av tyngre el-kjøretøy og el-maskiner er også tilgang til lading en begrensende faktor. Det ble anskaffet 2 biogass lastebiler og 1 stk. elektrisk truck i 2023. Det ble

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Sikre klima- og miljøvennlig kommunal transport	Utskifting av kommunens fossile personbiler og mindre varebiler	Pågår, iht. plan	bestilt 1 stk. 16 seter buss på biogass som leveres 1.kvartal 2024. Miljøvennlige kjøretøy og maskiner implementeres der det er praktisk mulig og teknologi/produkter som løser det tjenstlige behovet finnes i markedet. For typiske personbiler til hjemmetjenester, bilpool og administrative tjenester samt små varebiler går utskiftningen etter planen. Transport er i ferd med å skifte ut første generasjon el-biler. 20 biler ble skiftet ut i 2023. Tilsvarende antall planlegges utskiftet i 2024. Antall el-kjøretøy er økt fra 220 i 2022 til 258 i 2023. I tillegg har kommunen 10 kjøretøy på biogass. Store institusjons el-biler (9 seters biler) er og vil være en utfordring. Prisen er høy og rekkevidde er ned mot 10-12 mil ved blandet kjøring, og gjør at anskaffelser av denne type el-biler bør avvendes. De vil ikke tilfredsstillende brukerbehovene.
			Utarbeidelse av anbudsgrunnlag pågår. Anlegg i 2024 Systemutvikler er i rute med utviklingen av det digitale markedssystemet. Testing av systemfunksjonalitet i markedet ble startet i juni 2023, med 16 regionale deltagere fra offentlig og privat virksomhet. Testing av piloten er nå avsluttet og systemet er nå til evaluering. Det planlegges for ferdigstilling og lansering i august 2024.
			Arbeidet med å spre erfaringer fra Bærum Ressursbank nasjonalt pågår.
Sikre klima- og miljøvennlig kommunal transport	Utslippsfri transport – VA	Pågår, forsinket	
Tilrettelegge for bedre håndtering av masser og byggeressurser	Etablering av regionalt markedssystem for masser og byggeressurser	Pågår, iht. plan	
Tilrettelegge for bedre håndtering av masser og byggeressurser	Utslippsfritt forvaltningsområde for masser og	Pågår, forsinket	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
	byggevareressurser i Bærum		Delprosjekt "Forsvarlig utfylling i sjø" er startet opp nasjonalt. Arbeidet vil være viktig for gjennomføring av utfylling av Lakseberget og friluft søya på Fornebu. Etableringen av ressursbank på Avtjerna er forsinket grunnet uavklart fremdrift for Ringeriksbanen. Sannsynligvis er tidligste oppstart for Ringeriksbanen i 2027. Det arbeides med å få til midlertidig bruk i samarbeider med tiltakshaver Nye Veier og grunneier. Dette krever dispensasjon fra gjeldende regulering. Skanska/ Vimas har engasjert Norconsult i dette arbeidet for et lite areal på Lorangmyr. Utførte aktiviteter iht. plan: - Felles varemottak for Oksenøya skole og barnehage ble etablert januar 2023. - Trafikksikker levering fra varemottak til skole og barnehage med lastesykkel er etablert. - Allokere vareleveranser til felles varemottak er gjennomført for to leverandører. - Det er laget en film for markedsføring av prosjektet.
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Bemannet varemottak på Oksenøya	Pågår, iht. plan	

Planlagte aktiviteter:

- Allokere leveranser fra flere leverandører til felles varemottak
- Oppskalere til flere skoler og barnehager

Gjennomførte aktiviteter:

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Bærekraftige vareleveranser i kommunen	Pågår, iht. plan	- Kartlagt dagens praksis for innkjøp og økt innsikten om utfordringer og behov. - Økt fokuset på transport og logistikk i kommunens egne vareleveranser, herunder utarbeidet krav til transport og logistikk i rammeavtaler og nye kontrakter. - Identifisert KPI-er for transport og videreutviklet disse. - Gjennomført en pilot med analyseplattformen «Kinver Engine».
-----------------------------------	--	------------------	--

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			• Presentert prosjektarbeidet i Bremen (EU Horizon) og Budapest (Eurocities) etter invitasjon. Videre funnet eksempler på «best practice» for samlasting i Europa. • Innvilget videreføring av støtte fra Klimasats til prosjektet i samarbeid med Asker, Drammen, Oslo og Akershus fylkeskommune. <u>“Klimasats-prosjekt: Utvikling og re-organisering av kommunenes innkjøp”</u>.

Planlagte aktiviteter:

- Utarbeide en kravspesifikasjon for datadeling fra kommunens leverandører, i samarbeid med andre kommuner.
- Utvikle et analyseverktøy for transport og utslipp i kommunens egne vareleveranser. Et slikt verktøy vil gi kommunen et bedre datagrunnlag slik at vi kan måle effekten av tiltak for transport- og utslippsreduksjon.
- Teste ulike måter å evaluere på transportreduksjon i kommende rammeavtaler.
- Teste nye tiltak for transportreduksjon i kommunens vareleveranser gjennom bedre koordinering av innkjøp.

Tiltaket er koblet sammen med tiltaket “Etablering av regionalt markedssystem for masser og byggeressurser”. Systemutvikler er i rute med utviklingen av det digitale markedssystemet. Testing av systemfunksjonalitet i markedet ble startet juni 2023.

Gjennomførte aktiviteter:

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Digital optimalisering og sporing av massetransporter	Pågår, iht. plan
-----------------------------------	---	------------------

- Det er etablert en interkommunal, tverrfaglig prosjektorganisasjon (2023-2025).
- Prosjektet har fått på plass operativ og teknisk leder. Det er utarbeidet operasjonsmanualer, prosedyrer og anskaffet droneutstyr.
- Det er utdannet 20 nye dronepiloter tilknyttet prosjektet.
- Prosjektet er presentert på flere større konferanser, og det er søkt om finansiell støtte fra offentlige tilskuddsordninger. Ekstern støtte er foreløpig ikke avklart.

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Droneleveranser i kommunen	Pågår, iht. plan
-----------------------------------	----------------------------	------------------

Oppdrag Klimatiltak Status klimatiltak Statusbeskrivelse klimatiltak

Planlagte aktiviteter:

- Videreutvikle rammeverket for dronevirksomheten, herunder ROS-analyse, GDPR-vurdringer og ytterligere operasjonsmanualer.
- Opplære flere dronepiloter.
- Teste nye bruksområder, pilotering og forskning.
- Finne en god modell for deling av ressurser og kompetanse mellom Bærum kommune og ABBR.

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Effektiv og fremtidsrettet varelogistikk i E18 Vestkorridoren	Pågår, iht. plan	Overordnet ledelse av et regionalt varelogistikkprosjekt med flere delprosjekter. Nye og innovative løsninger for varelogistikk testes i fire kommuner. Det gjennomføres jevnlig prosjektmøter med felles strategiutvikling og erfaringsdeling. Prosesser for å utrede mulighet for utvide kapasitet på to p-plasser pågår. Det har vært gjennomført møte med Ruter vedr. billettsystem koblet til parkering. Arbeid pågår. Det ble startet prosess med 5 skoler (Blommenholm, Eikeli, Eiksmarka, Treklang, Skui og Rykkinn, i 2023, uten at noen av de skolene som har startet arbeidet er blitt sertifisert. Det er behov for å endre forventet fremdrift ved skolene. Det betyr at at vi vil ha flere skoler i prosess samtidig. Effekten for arbeidet på skolene blir bedre dersom samarbeidet om sertifisering har lengre varighet. Nye skoler våren 2024 er Bryn, Evje, Levre, Lommedalen og Snarøya. Oppstartsmøte er gjennomført desember 2023. Gjennomførte aktiviteter:
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Etablere flere innfartsparkeringsplasser	Pågår, iht. plan	
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Hjertesoner og dropstopp	Pågår, iht. plan	

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Hub på Fornebu – samleterminal for varer	Pågår, iht. plan	• Det arbeides med utvikling av en bærekraftig forretnings- og driftsmodell for aktørnøytral HUB. Prosjektet har fått status som FutureBuilt.
-----------------------------------	--	------------------	---

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			• Fornebu HUB ble etablert som et eget prosjekt fra 1.september 2023, med representanter fra lokalt næringsliv. • Det er laget to filmer samt bilder for markedsføring av Fornebu HUB. • Prosjektet fikk i november 2023 tildelt Viken fylkeskommunes Klimapris. • Fornebu HUB har en egen nettside: https://www.fornebuhub.no/. • Igangsatt prøveordning for ny skiltregulering for varetransport i Sandvika sentrum. • Søkt om medlemskap i Eurocities Mobility Forum. • Arrangert seminar i samarbeid med Transportøkonomisk institutt med tema Fornebu HUB.

Planlagte aktiviteter:

- Gjøre beregninger av gevinster for avsender og mottaker ved bruk av Fornebu HUB.
- Markedskartlegging av potensielle operatører.
- Forberede anbudskonkurranse for langsiktig drift.

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Hydrogeninfrastruktur	Ikke startet
-----------------------------------	-----------------------	--------------

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Kjørestopp – nye løsninger for å redusere foreldrekjøring til fritidsaktiviteter	Pågår, iht. plan
-----------------------------------	--	------------------

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Krav til ladepunkt ved inngåelse av leieavtaler (parkering og lokaler) ved innleie arealer og bygg	Ferdig
-----------------------------------	--	--------

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Logistikknutepunkt i Bærum – samleterminal for varer	Pågår, forsinket
-----------------------------------	--	------------------

Avventer samarbeid med tilsvarende arbeidere i Viken fylkeskommune og fra Akershus fylkeskommune i 2024. Behov for å se dette i en regional sammenheng.

Vi er ferdig med å inngå avtaler der dette er mulig, men dette er et arbeid som ikke blir avsluttet da det er et vedvarende arbeid i eiendomsforvaltningen. Tiltaket videreføres som en del av ordinær drift.

Gjennomførte aktiviteter:

- Det er gjort tellinger av all varelevering i Claude Monets alle, Vestfjordgataen og Kinoveien. Det er gjennomført to

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			dialogmøter med handelsstanden for å finne gode løsninger for vareleveranser i gatene. Prøveordning for ny varelevering ble startet opp august 2023. • Det testes ut nytt skilt for varelevering i Claude Monets alle og Vestfjordgataen. Kommunen arbeider med å flytte mest mulig av vareleveransene til Brodtkorps gate. • Trafikkfaglig vurdering av tre tomter med tanke på etablering av en større terminal for Bærum.

Planlagte aktiviteter:

- Identifisere egnet tomt for fremtidig samleterminal for Sandvika.

Avtalen med Ruter strekker seg til våren 2024 (da har det gått 4 år etter avtaleinngåelsen, med mulighet for opsjoner 1+1). Tilbudet er vinterstengt og evalueres vinteren 2023/24. Evalueringen vil fremmes politisk før sommeren 2024 med en anbefaling om veien videre. For et helhetlig tilbud i sesongen 2024 er det aktuelt å utløse en opsjon for resten av året. Det pågår forhandlinger mellom Ruter med Tier for å få til dette.

Gjennomførte aktiviteter:

Tilrettelegge for grønn mobilitet	Mikromobilitet - følge opp avtalen med Tier og Ruter	Pågår, iht. plan	
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Nettverk av hentepunkter i kommunen	Pågår, forsinket	• Det er gjennomført et forskningsprosjekt i samarbeid med Transportøkonomisk institutt for å finne ut hvilke lokasjoner som er mest attraktive for innbyggere og som bidrar mest til reduksjon i kjørte kilometer. • Det er funnet egnede lokasjoner for aktørnøytrale hentepunkter i kommunen til bruk i konsesjonsutlysning. • Det er utarbeidet avtalestrukturer og konkurransegrunnlag for en interkommunal konsesjonsutlysning for aktørnøytrale hentepunkter.

Planlagte aktiviteter:

- Mål om kunngjøring av konsesjonsutlysning vår 2024.

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			Valg av leverandør og oppfølging av kontrakt.
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Pilotprosjekt – hentepunkter i samarbeid med Posten	Ferdig	Pilotprosjekt med pakkeautomater er gjennomført i samarbeid Posten Norge og Transportøkonomisk institutt, og resultatet viser økt kapasitet til håndtering av stadig flere netthandler, og økt frihet og fleksibilitet til når pakken kan hentes. Pakkeskap har potensiale til å redusere trafikkbelastningen fra netthandelsleveranser sammenliknet med utlevering i butikk/kiosk og hjemlevering. Mer om prosjektet kan lese i rapport <u>Pakkeskapets uforløste potensial - Erfaringer fra Drammen, Asker, Bærum og Oslo - Transportøkonomisk institutt (toi.no)</u>, og på nettsiden til Akershus fylkeskommune for det regionale varelogistikkprosjektet «<u>Pakkeautomater på hentepunkter (mikrologistikk) - Viken fylkeskommune</u>».
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Samkjøring til fritidsaktiviteter - Skibuss	Pågår, iht. plan	
Tilrettelegge for grønn mobilitet	Utrede bilpool ordning på kveld og helg	Pågår, iht. plan	
Tilrettelegge for miljøvennlig arbeidsreise	Kartlegging av tjenestemobilitet i egen virksomhet	Pågår, forsinket	Oppgaven overføres til 2024
Tilrettelegge for miljøvennlig arbeidsreise	Reisepolicy for ansatte i Bærum kommune	Pågår, forsinket	Utkast til reisepolicy er utarbeidet.
Tilrettelegge for miljøvennlig arbeidsreise	Sykkelveennlige kommunale arbeidsplasser	Pågår, forsinket	Arbeidet er påbegynt
Tilrettelegge for ombruk og gjenvinning for innbyggere og næringsliv	Etablere løsninger som bidrar til økt ombruk for innbyggere i kommunen	Pågår, iht. plan	Prosjektet “Hjemme hos meg” var et seks måneders ombruksprosjekt på Fornebu. Prosjektet har bidratt til en økning av ombruksgraden og reduksjon av avfall. Prosjektet har tilrettelagt og gitt mulighet for ett lengre liv av brukbare produkter som egentlig skulle kastes på Isi gjenvinningsstasjon. Ved å gi innbyggerne tilbud om å kjøpe møbler

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			og interiør billig, har vi tatt vare på allerede eksisterende ressurser som har ført til bærekraftig tiltak og sirkulær økonomi.
Tilrettelegge for ombruk og gjenvinning for innbyggere og næringsliv	Etablere nye permanente ombruksarenaer	Pågår, iht. plan	
Tilrettelegge for ombruk og gjenvinning for innbyggere og næringsliv	Mobilt Mottak	Ferdig	Det er etablert 5 mobile mottak ved; Forneburingen, Skollerudveien, Økriveien, Grini Næringspark og Bærumsveien. Det er krevende å finne egnede plasser. Nye steder for plassering av mobilt mottak vurderes fortløpende.
Tilrettelegge for ombruk og gjenvinning for innbyggere og næringsliv	Renovasjonstjenester med økt fokus på ombruk og materialgjenvinning	Pågår, iht. plan	
Tilrettelegge for ombruk og gjenvinning for innbyggere og næringsliv	Støtteordninger til nedgravde avfallsbeholdere	Pågår, iht. plan	
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Drift Lilleøya gravlund – helelektriske maskiner og utstyr innen 2027	Pågår, iht. plan	
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Fremme og utvikle forbildeprosjekter innen energi og miljø	Pågår, iht. plan	Fått tilsagn om støtte til mulighetsstudie for ombruk for område Rud, Hauger ungdomsskole, Bryn barneskole, Tårnkvartalet. Fått tilsagn om støtte til prosjektering for ombruk på Berger. Arbeider med søknad om støtte til Energiløsning på Nadderud stadion og energiltak for Bærums verk skole. Mottatt tilsagn om støtte til varmepumpe på Anna Krefting skole. Cultural E prosjektet følges opp for Eiksveien 116. Datadreven samskaping er under arbeid i samarbeid med NTNU. Har åpent for målinger av enkelt bygg for et inneklimamålingsprosjekt hos Svanemerket. Mange forespørsler

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
			knyttet til ulike prosjekter, begrenset av kapasitet for oppfølging. Videreføres i 2024. Samarbeid mellom SmartCity Bærum og kommunens geodata-enhet for å utvikle klimadashboard for Fornebu. Infrastruktur er bygget og flere mobilitet- og luftkvalitetsdata er samlet. En klimaportal er under utarbeidelse. Prototype for visualisering av mobilitetsdata, utviklet av sommerstudenter fra Knowit i 2022, er videreutviklet og ble publisert på www.fornebu2027.no i mai 2023. Sommerprosjekt med studenter har utviklet en prototype som viser energidata på Fornebu gjennom et heatmap. Heatmapet visualiserer energiforbruket og potensialet for energieffektiviseringstiltak. Prosjektet er ferdigstilt. All belysning på Fornebu er led. Reguleringen pågår. Det arbeides med alternative løsninger. Sak til Planutvalget er planlagt i våren 2024. Man har spisset krav til klimagass beregninger og krav til klimagassreduksjon i prosjekter som del av NKF nettverket. Kommunen har kjøpt midlertidig lisens på programvare for å kunne sammenlikne på porteføljnivå. Det trengs å forankres krav til maksimale klimagassutslipp fra prosjekter på høyere nivå i organisasjonen, helst gjennom klimastrategien. Tiltaket videreføres i 2024.
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Klimadashboard Fornebu 2027	Pågår, iht. plan	
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Lyssetting – bytte til LED	Ferdig	
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Utvidelse av avfallssuget med ny sentral	Pågår, iht. plan	
Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Utvidelse av Forneburingen (til kollektivtransport)	Pågår, forsinket	
Utvikle og gjennomføre byggeprosjekter basert på identifiserte samfunnsbehov og gevinster, og vedtatt mandat	Følge opp klimagassutslipp for nybyggprosjekter	Pågår, iht. plan	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Utvikle og gjennomføre byggeprosjekter basert på identifiserte samfunnsbehov og gevinster, og vedtatt mandat	Gradvis utslippsfri maskinbruk på byggeplass	Pågår, iht. plan	Hvert prosjekt vurderes hvordan det kan tilrettelegges for utslippsfri maskinbruk. Det er bedt om rapporter på faktisk energibruk fordelt på energibærere som del av Sikkerhet helse og arbeidsmiljø månedsrapportering, men tallene har foreløpig store mangler. Det er mye spennende som skjer i bransjen nå, men Bærum henger foreløpig litt etter. Oslo driver markedet samt at Vegvesenet er ivrige. Det har kommet ny standard for utslippsfrie byggeplasser. Bærum Jobber med avklaringer med Elvia for å kunne avklare kapasitet for elektrisitet til byggeplass enda tidligere i prosjektene. Tiltaket videreføres i 2024. Standard krav i alle prosjekter knyttet til avfallsortering og avfallsmengder. Ber om konkrete tiltak for avfallsreduksjon i forprosjekt i nye prosjekter. Bedt om rapportering på sortering og avfallsmengder i forbindelse med SHA mnd. rapportering i prosjektene. Utofrdringer knyttet til å få gode tall. Vurderer å stille krav til å få tilsendt avfallsrapporter direkte fra avfallsselskapene.
Utvikle og gjennomføre byggeprosjekter basert på identifiserte samfunnsbehov og gevinster, og vedtatt mandat	Redusere avfall fra byggeplasser	Pågår, iht. plan	Videreføres i 2024. Eiendom har etablert en metodikk for standardisert miljøoppfølging i konsept og planleggingsfasen til prosjektene. Det er også arbeidet med å utvikle miljøprogram til prosjektene. Det pågår et arbeid med å oppgradere rutinene slik at oppfølgingen fra konseptfase til avslutning følges opp iht. ISO 140001 og 50001.
Utvikle og gjennomføre byggeprosjekter basert på identifiserte samfunnsbehov og gevinster, og vedtatt mandat	Standardisere miljøoppfølging i prosjekter	Pågår, iht. plan	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Utvikle og gjennomføre byggeprosjekter basert på identifiserte samfunnsbehov og gevinster, og vedtatt mandat	Stille miljøkrav til materialer og produkter	Pågår, iht. plan	Videreføres i 2024. Har gjennomført svanemerkemøte, skal jobbe videre med å sammenlikne Eiendom Byggeprogram med svanekravene. Hauger, Bryn, Valler barnehage har ambisjon om Svanemerket. Rykkinhallen jobber for svanemerke, vurdere om de skal registrere seg. Berger vurderer. Eiksveien73 vurderer å benytte kriteriesettene.
Utvikle og gjennomføre byggeprosjekter basert på identifiserte samfunnsbehov og gevinster, og vedtatt mandat	Utslippsfri varme på byggeplass (nybygg)	Pågår, iht. plan	Videreføres i 2024. Stilles som krav i prosjektet. Det er bedt om rapporter på faktisk energibruk fordelt på energibærere som del av Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø månedssrapportering , men tallene har foreløpig store mangler. Tiltaket videreføres i 2024.
Videreutvikle og styrke kommunens sykkelsetning	Gjennomføre vintersykelkampanje	Pågår, iht. plan	Vintersykelkampanjen er gjennomført. Det ble mottatt 100 søknader som alle ble godkjent. Søkerne hadde mulighet til å benytte seg av tilskuddet hos Birk Rud frem t.o.m. 22.12.2023. Videre drift og service av sykkelpoolen er avklart, og Bærum arbeidssenter (som drifter) overtar også administrasjonen av tilbudet. Markedsføres så fort ny booking er opprettet. Tilbudet fases ut når ny anskaffelse av bil og sykkelpool for ansatte og innbyggere (Viken) er gjennomført. <u>SmartBike Bærum og SmartBike Intern sykkelpool Bærum kommune (baerum.kommune.no)</u>
Videreutvikle og styrke kommunens sykkelsetning	SmartBike Bærum / fossilfri bil- og sykkelordning	Pågår, iht. plan	Ordningen ble annonsert i Bæringen, og det ble mottatt 2 søknader som ble behandlet og godkjent. Markedsføring videreføres og rettes direkte mot
Videreutvikle og styrke kommunens sykkelsetning	Tilskudd til sykkelparkering i borettslag og sameier	Pågår, iht. plan	

Oppdrag	Klimatiltak	Status klimatiltak	Statusbeskrivelse klimatiltak
Øke graden av transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygg til nye formål, fremfor nybygg	Gjenbruke bygg og materialer	Pågår, iht. plan	sameier/borettslag og på sosiale medier i 2024. Det er økt fokus på å se på mulighetene til å kunne transformere gamle bygg til å kunne huse nye formål. Blant annet Eiksveien 73 (tidligere sykehjem) planlegges nå til å huse barnehage samt også potensiale for samlokalisering med flere formål som blant annet seniorsenter og helsestasjon. Det er økt fokus på å bygge fleksible bygg, eksempelvis Hauger og Bryn skole. Det vil si fokus på for eksempel hvor man plasserer felles rom, tekniske installasjoner og flyttbare vegger/kontra bærende (stabile vegger). Eiendom har leid inn inn to klima- og miljø ressurser fra høsten 2023 (i tre års engasjementer) . Disse skal bidra med å utvikle kompetansen i kommunen med hensyn til blant annet sirkulær økonomi.
Øke graden av transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygg til nye formål, fremfor nybygg	Tilpasse nybygg for fremtidig gjenbruk	Pågår, iht. plan	
Øke graden av transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygg til nye formål, fremfor nybygg	Utvikle kompetanse innen sirkulær økonomi	Pågår, iht. plan	

Status Klima- og miljøfond

Beløp i hele tusen.

Tabellen viser klimatiltak, klimakloke satsinger og miljøtiltak finansiert med midler fra Klima- og miljøfondet.

Klimatiltak / Klimakloke satsinger / Miljøtiltak	Ansvar	Årsbudsjett	Regnskap	Regnskap i % av budsjett	Årsavvik i kr	Kommentar til årsavvik
Utslippsfritt forvaltningsområde for masser og byggevarerressurser i Bærum	Samfunns- og byutvikling – ledelse	2 597	2 649	102 %	-52	Den samlede prosjektaktiviteten har påført kommunen noe høyere utgifter

						enn budsjettet. Arbeidet med å spre erfaringer fra Bærum Ressursbank nasjonalt pågår. Delprosjekt <i>Forsvarlig utfylling i sjø</i> er startet opp nasjonalt. Arbeidet vil være viktig for gjennomføring av utfylling av Lakseberget og friluftstøya på Fornebu. Etableringen av ressursbank på Avtjerna er forsinket grunnet uavklart fremdrift for Ringeriksbanen.
Utrede bilpool ordning på kveld og helg	Miljøteknisk	500	297	59 %	203	Bærum kommune deltar i et felles prosjekt i regi av fylkeskommunen for å utrede muligheter og eventuelt anskaffelse av tjenesten. Det er blitt jobbet med å lage et anbudsgrunnlag som vil bli sendt ut til aktuelle leverandører.
Bærekraftige vareleveranser i kommunen	Samfunns- og byutvikling – ledelse	300	318	106 %	-18	

Årsrapport 2023 Bærum kommune

SmartBike Bærum / fossilfri bil- og sykkelordning	Miljøteknisk	300	157	53 %	142	Tilbudet fases ut når ny anskaffelse av bil- og sykkelpool for ansatte og innbyggere er gjennomført.
Samkjøring til fritidsaktiviteter – skibuss	Miljøteknisk	300	290	97 %	10	
Kjørestopp – nye løsninger for å redusere foreldrekjøring til fritidsaktiviteter	Miljøteknisk	4 496	3 678	82 %	818	Har ikke hatt nok prosjekter å støtte innenfor de retningslinjene som er gitt.
Hjertesoner og droppstopp	Miljøteknisk	1 000	1 039	104 %	-40	
Gjennomføre vintersykelkampanje	Miljøteknisk	200	80	40 %	120	Det ble mottatt 100 søknader. Søkerne hadde mulighet til å benytte seg av tilskuddet hos Birk Rud frem til og med 22.12.2023.
Tilskudd til sykkelparkering i borettslag og sameier	Miljøteknisk	500	113	23 %	387	Ordningen ble annonsert i Bæringen, og det ble mottatt to søknader, som begge ble innvilget. Markedsføring videreføres og rettes direkte mot sameier/borettslag og på sosiale medier i 2024.
Effektiv og fremtidsrettet varelogistikk i E18 Vestkorridoren	Samfunns- og byutvikling	150	150	100 %	0	

Årsrapport 2023 Bærum kommune

	g – ledelse					
Nettverk av hentepunkter i kommunen	Samfunns - og byutvikling – ledelse	550	259	47 %	291	Pådrag av utgifter i 2023 ble lavere enn anslag i budsjettet. Fremdriften er noe forsinket.
Logistikknutepunkt i Bærum – samleterminal for varer	Samfunns - og byutvikling – ledelse	650	338	52 %	312	Pådrag av utgifter i 2023 ble lavere enn anslag i budsjettet. Fremdriften er noe forsinket.
Energirådgivning og tilskudd	Samfunns - og byutvikling – ledelse	3 400	3 709	109 %	-309	Tilbudet om gratis energirådgivning og støtteordning til innbyggere har hatt stor pågang i 2023. I Tertialrapport 2-2023 ble budsjettet økt fra 2,3 mill. til 3,4 mill. for å holde tiltaket åpent ut året. Regnskapet viser at det ble noe høyere aktivitet enn forutsatt tidligere på høsten. Energirådgivning og støtteordningen har et fortsatt høyt trykk inn i 2024.
Pilotprosjekt for utvikling av metodikk og system for ombruk	Eiendom	2 000	535	27 %	1 465	Utfordringer med å finne en egnet tomt til

Årsrapport 2023 Bærum kommune

						lager har forsinket kjøp av lager.
Renovasjonstjenester med økt fokus på ombruk og materialgjenvinning	Miljøtekni sk	250	15	6 %	235	Miljøteknisk har gjennomført prosjektet <i>Hjemme hos meg</i> i 2023. Prosjektet ble finansiert av midler fra Miljødirektorat et.
Digital markeds plass for foreldre i barnehagene	Barnehag e vest	350	146	42 %	204	Mindreforbruke t skyldes at barnehagene tok i bruk markeds plassen først fra august 2023.
Verktøykasse for klimaklokt næringsliv	Samfunns - og byutviklin g – ledelse	100	100	100 %	0	
Bemannet varemottak på Oksenøya	Samfunns - og byutviklin g – ledelse	500	430	86 %	70	Avvik sees i sammenheng med prosjekt <i>Hub på Fornebu – Samleterminal for varer.</i>
Hub på Fornebu – Samleterminal for varer	Samfunns - og byutviklin g – ledelse	400	511	128 %	-111	Aktivitet noe høyere enn budsjettet. Avvik sees i sammenheng med prosjekt <i>Bemannet varemottak for på Oksenøya.</i>
Droneleveranser i kommunen	Samfunns - og byutviklin g – ledelse	350	527	151 %	-177	Oppstart ble utsatt på grunn av forsinket åpning av Fornebu HUB. I

						tillegg er gjennomføringer mer krevende og kompleks enn forutsatt.
Klimadashboard Fornebu 2027	Samfunns- og byutvikling – ledelse	600	1 579	263 %	-979	Det ble inngått en forpliktende avtale om utvikling i 2022. Fakturaer knyttet til utviklingsarbeidet er belastet budsjettet for 2023. Merforbruket dekkes opp innenfor budsjetttrammen for <i>Prosjekt Fornebu 2027</i> .
Sum Klimatiltak		19 493	16 921	87 %	2 572	
Prosjekt Fornebu 2027	Samfunns- og byutvikling – ledelse	3 000	937	31 %	2 063	Avvik skyldes dels kapasitet til gjennomføring av tiltak og forsinkelser på prosjektnivå. Det var også forventet merforbruk for prosjektet <i>Klimadashboard Fornebu 2027</i> , som skulle dekkes av budsjetttrammen. Prosjektporteføljen er spisset og kapasiteten økt i inngangen til 2024, og dette vil medføre større kraft til gjennomføring.

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Prosjektstilling – Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Samfunns - og byutvikling – ledelse	500	382	76 %	118	Prosjektstilling tilsatt på høsten. Budsjett forutsatt halvårseffekt.
Prosjektstilling – Tilrettelegge for grønn mobilitet	Miljøteknisk	500	3	1 %	497	Prosjektstilling tilsatt 30.12.2023.
Prosjektstilling – Ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendom	Eiendom	500	534	107 %	-34	Prosjektstilling tilsatt 1.9.2023.
Koordinator for lokalt og regionalt samarbeid	Økonomi og styring	608	359	59 %	249	Overgang til fast stilling – lønn tas fra driftsramme.
Nettverkssamarbeid	Økonomi og styring	773	765	99 %	8	
Måling og synliggjøring av data	Økonomi og styring	600	189	32 %	411	Forventede aktiviteter utsatt til 2024, og manglende kapasitet til å sette i gang nye prosjekter.
Klimaledelse i kommunens virksomhet	Økonomi og styring	400	116	29 %	284	Aktiviteter ble gjennomført med annen finansiering. Noen aktiviteter utsatt til 2024.
Prosjektstilling – Handlekraft i kommunens klimaarbeid	Økonomi og styring	500	420	84 %	80	
Klimakommunikasjon og innbyggerinvolvering	Økonomi og styring	500	425	85 %	75	
Prosjektstilling- Klimakommunikasjonsråd giver	HR og interne tjenester	750	484	64%	266	Prosjektstilling tilsatt 1.5.2023.

Sum Klimakloke satsinger		8 631	4 613	53 %	4 018	
Udisponerte midler	Økonomi og styring	-10	0		-10	
Sum Klima- og miljøfondet		28 114	21 534	77 %	6 580	

Klima- og miljøfondet har en ramme på 24,4 millioner kroner i 2023. Med overføring av fondsmidler fra 2022 på til sammen 3,7 mill., var summen for fondet totalt 28,1 mill. i 2023.

Overføring av fondsmidler fra 2022 til 2023 ble behandlet av [Kommunestyret i møte 29. mars 2023, sak 34/23](#). Midlene er overført til følgende tiltak og satsing: 3,4 mill. til Kjørestopp, 0,2 mill. til Logistikknutepunkt i Bærum – samleterminal for varer, og 0,1 mill. til Klima- og miljøprisen som nå er inkludert i satsingen Klimakommunikasjon og innbyggerinvolvering.

Ved starten av 2023 hadde fondet en udisponert pott på 5,6 mill. Fordelingen av de udisponerte midlene ble behandlet i [Formannskapet i møte 12. april 2023, sak 66/23](#). De udisponerte midlene ble brukt til å styrke administrasjonens kapasitet til å gjennomføre prioriterte klimatiltak og klimasatsinger i Kommuneplanens handlingsdel med budsjett- og økonomiplan 2023–2026, og til å videreutvikle eksisterende tiltak og vurdere nye tiltak som gir ytterligere reduksjon av klimautslipp.

I Tertialrapport 2-2023 ble budsjettmidler på 1,1 mill. flyttet fra tiltaket Kjørestopp til Energirådgivning og tilskudd, som har hatt høyere etterspørsel enn forventet.

I 2023 er 87 prosent av disponeringene til klimatiltak brukt ved årsslutt. Prosenten er en indikator for gjennomføringsgraden av tiltakene og viser en vesentlig forbedring fra 2022, da kun 56 prosent av disponeringene til klimatiltak var brukt ved utgangen av året.

Innen Klimakloke satsinger er kun 53 prosent av disponeringene brukt. Mindreforbruket skyldes både forsinkelser og manglende kapasitet til å gjennomføre. Ansettelse til midlertidige prosjektstillinger forventes å bidra til økt gjennomføringskraft i klimaarbeidet fra og med 2024.

Rapport om likestilling, diskriminering og mangfold 2023

Alle arbeidsgivere i Norge har en plikt til til å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å skape mer likestilling og hindre diskriminering av arbeidstakere og på arbeidsplassen. Bærum kommune redegjør for arbeidet og aktivitetene som gjøres for å fremme likestilling og mangfold, og hindre diskriminering.

FNs bærekraftsmål er retningsgivende for samfunnsutviklingen i Bærum kommune. Likestilling, ikke-diskriminering og mangfold berøres i flere av disse målene og kommunen skal være en ansvarlig arbeidsgiver som skaper arbeidsmiljøer der alle føler seg inkludert, respektert og likeverdige. Kommunen skal arbeide aktivt og målrettet for å utjevne usaklige forskjeller, fremme integrering, mangfold og inkludering for å motvirke utenforskap. Med fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk, som vedtas våren 2024, skal kommunen arbeide strategisk med tiltak for likestilling, mangfold og inkludering.

Medarbeidere og fremtidige potensielle medarbeidere til kommunen skal ha like muligheter, rettigheter og plikter, uavhengig av alder, kjønn, graviditet, permisjoner ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, funksjonsevne, etnisitet, religion, livssyn, kjønnsidentitet og seksuell orientering. Ledere og medarbeidere har ansvar for å handle i tråd med kommunens verdier og prioriteringer, og sikre ikke-diskriminerende praksis. Likestilling og ikke-diskriminerende atferd og handlinger skal ikke finne sted ved rekruttering, i lønns- og arbeidsvilkår, ved forfremmelse og utviklingsmuligheter, ved tilretteleggingsbehov eller for mulighetene til å kombinere arbeid og familieliv.

I 2023 gjennomførte medarbeidere i Bærum kommune e-læringskurset laget av Kommunal- og distriktsdepartementet om nasjonale minoriteter, som ledd i arbeidet med mangfold og ikke-diskriminering. I tillegg har kommunen e-læring og kurs blant annet i etikk, mangfoldsledelse og mot trakassering og mobbing.

Kjønns- og mangfoldsfordeling

Per 31.12.2023 har kommunen 8 256 årsverk fordelt på 5 976 kvinner og 2 280 menn. Dette utgjør en kvinneandel på 72,4 prosent.

Det er stor variasjon i andel kvinner i de ulike stillingskategoriene i kommunen. Toppledergruppen består av 70 prosent kvinner. I tjenesteleder-/avdelingsledergruppen er det 73 prosent kvinner. Høyest andel kvinner finner vi i gruppen medarbeidere med høyskole med 80 prosent, både i gruppen med og uten tilleggsutdanning. I gruppen ufaglærte er det 63 prosent kvinner og i pedagogisk personale er det 78 prosent kvinner.

Stillingstype	2022 Andel kvinner	2023 Andel kvinner
Toppledere	67 %	70 %
Tjenesteleidere, avdelingsledere	72 %	73 %
Akademikere	68 %	68 %
Høyskole med tilleggsutdanning	78 %	80 %
Høyskole uten tilleggsutdanning	81 %	80 %
Fagarbeidere/ hjelpepleiere	69 %	69 %
Ufaglærte	63 %	63 %
Pedagogisk personale	80 %	78 %

Kilde: Uttrekk fra Bærum kommunes lønns- og personalsystem (LØP)

Det er 391 årsverk midlertidige ansatte (engasjement og vikarer). Kjønnssfordelingen er 275 kvinner og 115 menn.

Kommunens andel av ansatte med minoritetsbakgrunn utgjør 17,6 prosent i 2023. I 2021 var andelen 16,9 prosent og 2022 var andelen 18,1 prosent.

Minoritetsbakgrunn	2022 Årsverk	2022 Personer	2022 Andel årsverk	2023 Årsverk	2023 Personer	2023 Andel årsverk
Kvinner	1 100	1 736	18,3 %	1 099	1 617	17,6 %
Menn	403	661	17,8 %	418	644	17,5 %
Andel fast ansatte totalt	1 503	2 397	18,1 %	1 518	2 261	17,6 %

Kilde: Uttrekk fra Bærum kommunes lønns- og personalsystem (LØP)

Foreldrepermisjon

Fordeling av foreldrepermisjon viser at kvinner har tatt ut totalt 7773,4 uker foreldrepermisjon i 2023, som tilsvarer i gjennomsnitt 21,5 uker per kvinne. Menn har tatt ut totalt 1610 uker foreldrepermisjon i 2023, som tilsvarer i gjennomsnitt 14,4 uker per mann. Totalt er det da tatt ut 9383,4 uker foreldrepermisjon i 2023, som tilsvarer i gjennomsnitt 19,8 uker per person. (Tallet er registreringer i 2023, men viser ikke start og slutt da det kan være foreldrepermisjoner som tas både før og etter årsskiftet i 2021/2022 og 2023/2024.)

Turnover

Tabellen viser den prosentwise turnover fordelt på kjønn, som er forholdsvis lik.

Antall medarbeidere	Personer	Antall sluttet	Naturlig avgang	Turnover	Turnover i prosent
Kvinner	6 641	523	105	418	6,3 %
Menn	2 487	173	18	155	6,2 %
SUM	9 128	696	123	573	6,3 %

Kilde: Uttrekk fra Bærum kommunes lønns- og personalsystem (LØP)

Rekruttering

Kommunens strukturerte og kompetansebaserte rekrutteringsmetodikk skal bidra til å sikre likestilling, mangfold og ikke-diskriminerende rekruttering. Rekrutteringsprosessen er gjennomgått for å forebygge dette, samt med mål om å avdekke risikoområder. Ansettelsesfullmakten er delegert til tjenesteledere, og i tillegg har avdelingsledere en aktiv rolle i rekrutteringsprosessen. Til sammen er det flere hundre ledere som er involvert i rekruttering og ansettelse av nye medarbeidere. Den største risikoen for at det forekommer uregelmessigheter, er at den strukturerte rekrutteringsprosessen ikke følges.

For å redusere risiko for dette, ble det i 2023 utviklet et kompetansehevende, nytt og moderne e-læringsprogram, som gir alle ledere en innføring i rekrutteringsprosessen. Programmet er ment å skape bevissthet omkring prosessen fra jobbanalyse til utvelgelse, og forebygge at det diskrimineres og tas usaklige vurderinger ved valg av nye medarbeidere.

Traineeprogram for innvandrere med høyere utdanning

Kommunen har etablert et traineeprogram for innvandrere med høyere utdanning. Målet med programmet er å rekruttere flere innvandrere til nøkkelstillinger i kommunen, spesielt der innvandrere har lav representasjon blant ansatte. Programmet er forankret i

«Arbeidsgiverstrategi mot 2035», hvor et av fokusområdene under «Mangfold og inkludering» er å «rekruttere, utvikle og benytte kompetansen til innvandrere, spesielt til nøkkel- og lederstillinger». Programmet gir kvalifiserte kandidater en målrettet mulighet til å utvikle seg inn i relevante jobber. Til sammen har kommunen hatt 10 traineer siden starten i 2020, og alle har fått fast stilling etter endt Traineeprogram. I 2023 ble det rekruttert 6 nye traineer med oppstart 1.2.24. Traineeprogrammet fått mye oppmerksomhet fra IMDI, KS, andre kommuner og offentlige virksomheter. Programmet ble presentert på HR Norges konferanse for offentlig sektor i januar 2023 og er presentert for en rekke andre kommuner, fylkeskommuner og NAV-kontor.

Heltidskultur

Bærum kommune skal være en heltidskommune og hovedregelen skal være å tilby faste, hele stillinger. Andel personer med deltidsstilling (under 80 prosent stilling) er 30,2 prosent i 2023. Dette viser en utvikling og nedgang fra 2020 med 32,6 prosent, 2021 med 31,1 prosent og 2022 med prosent 30,5 prosent. Det er tradisjonelt flere kvinner enn menn som arbeider ufrivillig deltid, uten at vi har data som gir nøyaktig informasjon om frivillighet og kjønn ved deltidsarbeid. Kommunen arbeider kontinuerlig med handlingsplanen for heltidskultur for å øke andel heltidsmedarbeidere, og dette vil i et likestillingsperspektiv kunne utjevne forskjeller og sikre like utviklings- og

karrieremuligheter. Kommunen har vedtatt en handlingsplan som sikrer progresjon i heltidskulturarbeidet.

Rekruttere flere med nedsatt funksjonsevne

Kommunen utreder mulighetene for å rekruttere flere personer med nedsatt funksjonsevne til kommunale stillinger gjennom et eget program basert på positiv særbehandling slik de har i Oslo kommune, gjennom sin rekrutteringsordning for personer med nedsatt funksjonsevne. En politisk sak er under arbeid.

Kurs i mangfoldsledelse

Kommunen tilbyr alle ledere kurs i mangfoldsledelse, som del av Lederskolens faste program. Hensikten er å styrke ledernes kompetanse innen mangfold og inkludering, og bidra til å skape inkluderende arbeidsplasser.

Livsfaseorientert tilrettelegging

Som et supplement til kommunens inkluderingsarbeid (IA), er det vedtatt en egen livsfasepolitikk for å tilrettelegge for medarbeidere i ulike livsfaser. Hovedprinsippet er å ta utgangspunkt i individuelle behov og fleksible løsninger. Livsfasepolitikken inneholder blant annet tiltak som mulighet for å inngå livsfaseavtale, fleksibel bruk av velferdspolis og seniortiltak med fem seniordager fra det året man fyller 62 år for fast ansatte i mer enn 50 prosent stilling.

Pride

Sandvika Pride ble gjennomført med parade og festival, og skal vise et mangfold og bredden av kommunens innbyggere. Sandvika Pride handler om frihet, livet i det daglige, inkludering, mangfold, om retten til å kunne være den er eller elske den man vil, og skal vise mangfold og bredden av kommunens innbyggere. Den er åpen for alle, og kommunens informasjonskanaler fremhever arrangementet og deler ut kortbånd i regnbuefarger til medarbeidere som ønsker.

Menn i helse

Menn i helse er et nasjonalt rekrutteringsprogram hvor menn tilbys et komprimert og forutsigbart utdanningsløp frem mot fagbrev som helsefagarbeider. Deltakerne får tittelen helserekruitt første del av utdanningen, før det skrives lærekontrakt og de blir ordinære lærlinger. Dette er arbeidssøkende menn mellom 25-55 år som er registrert hos NAV. Hovedmålet er å øke rekruttering av menn til helse- og omsorgstjenestene. Helserekruittene/ lærlingene veksler mellom å motta ytelser fra NAV og lønn fra kommunen. Prosjektet er et samarbeid mellom kommune, KS, NAV, fylkeskommune og Helsedirektoratet.

Praksisplasser og arbeidstrening

Kommunen samarbeider blant annet med blant annet NAV, Voksenopplæringen, Folkeuniversitetet og andre aktører for å frigjøre arbeidskraftpotensialet som finnes hos alle grupper i samfunnet og bidra til at personer som står utenfor arbeidslivet får mulighet til å komme ut i jobb. I denne sammenheng tilbyr kommunen ulike type praksisplasser, som for eksempelvis språk- og arbeidstrening.

I tillegg har kommunen ulike tilrettelagte aktivitets- og arbeidstilbud for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er Vikanda, Bærum arbeidssenter er et kommunalt tjenestested som tilbyr tilrettelagt arbeid for voksne med ulike funksjonsnedsettelse og enkelte minoritetsspråklige i språk- og

arbeidstrening. Arba AS er en attføringsbedrift i Bærum med samfunnsoppdrag om å gi mennesker mulighet til å få, beholde og utvikle seg gjennom arbeid. Bærum Kommunale Dagtilbud utgjør tjenestene Tilrettelagte aktivitetstilbud, Seniortilbud og Etter skole- og arbeidstilbud (ESA) som sammen med kommunens øvrige tjenestetilbud skal gi varierte og tilpassede aktiviteter på dagtid. Fontenehuset Bærum er en arbeidsplass og et arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt slike psykiske helseutfordringer. Stiftelsen HELT MED bidrar til mangfold og inkludering ved at det opprettes arbeidsplasser for mennesker med utviklingshemming, utviklingsforstyrrelser og lærevansker. Videre bidrar HELT MED til at målgruppen blir rekruttert inn i disse jobbene og får tilstrekkelig oppfølging og opplæring, slik at arbeidsforholdene blir mest mulig vellykkede. Målet er å sørge for like muligheter til valg av karriere og deltakelse i arbeidslivet. HELT MED-modellen bygger på avtaler med både kjeder, kommuner og større og mindre bedrifter om å etablere tilrettelagte arbeidsplasser for målgruppen.

Inkluderingsavtalen (IA-avtalen) videreføres. "Høl i CV'en" er et prosjekt i kommunen, som har fokus på recovery der tilhørighet, nettverk og jobb er en del av en tilfriskningsprosess.

Partssamarbeid

Godt samarbeid mellom arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiversiden er viktig for å sette viktige områder og utfordringer på dagsorden, samt sikre utviklingen av gode tjenester.

Medbestemmelsesmøtene avholdes regelmessig og skal sikre utvikling av gode tjenester i kommunen. Kommunedirektøren har et overordnet medbestemmelsesmøte, samt to kontaktmøter med de hovedtillitsvalgte. I 2024 skal nåværende medbestemmelsesordning evalueres.

Lønnspolitikk

Bærum kommunes lønnspolitikk er under revisjon. Den lokale lønnspolitikken skal vedtas denne våren, og skal gjøres kjent for alle medarbeiderne. Dette skaper forutsigbarhet og mulighet for den enkelte medarbeider til å innrette seg i henhold til lønnspolitikken. Lønnspolitikken skal sikre og ivareta likestilte arbeidsvilkår mellom kjønnene.

Tilgjengelighetserklæring

Kommunen arbeider kontinuerlig med å sikre at våre nettsider er tilgjengelig for alle, og tilstreber at alle løsninger og leverandører oppfyller kravene til universell utforming.

Lønnsnivå fordelt på kjønn og stilling

Tabellen viser kjønnsbalanse lønn og stilling. Lønnsnivået mellom kvinner og menn er fortsatt ikke utjevnet, spesielt ikke på ledernivåene. Gjennomsnittlig lønn for kvinner i toppledergruppen er 1 181 890 kroner. Til sammenligning har menn gjennomsnittlig lønn 1 323 133 kroner. Gjennomsnittlig lønn for kvinner i tjenesteleder-/avdelingsledergruppen er 784 866 kroner. For akademikere har kvinner 715 501 kroner og menn har 737 586 kroner.

Antall medarbeidere	Årsverk menn	Lønn menn	Snitt menn	Årsverk kvinner	Lønn kvinner	Snitt kvinner
Toppledere	9	11 908 200	1 323 133	21	24 819 700	1 181 890
Tjenesteledere, avdelingsledere	161	135 919 320	845 269	424	332 783 360	784 866

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Akademikere	391	288 243 547	737 586	830	594 207 734	715 501
Høyskole med tilleggsutdanning	336	193 071 677	574 909	1 333	781 351 320	586 109
Høyskole uten tilleggsutdanning	35	18 611 437	530 600	139	73 582 077	529 994
Fagarbeidere/ hjelpepleiere	547	275 121 788	503 255	1 227	608 991 281	496 500
Ufaglærte	503	214 827 402	427 266	851	363 617 899	427 155
Pedagogisk personale	414	261 264 971	631 506	1 439	918 540 580	638 324

Kilde: Uttrekk fra Bærum kommunes lønns- og personalsystem (LØP)

Tabellen viser forholdet mellom kjønn og lønn for medarbeidere i kapittel 5.1, medarbeidere i stillinger med krav til akademisk utdanning. Positive tall i raden Differanse % viser tilfeller der snittlønnen til menn er høyest. Negative tall i raden Differanse % viser tilfeller der snittlønnen til kvinner er høyest.

Direktørområde kapittel 5.1	Snitt lønn kvinne	Snitt lønn mann	Differanse	Differanse i prosent
Stilling/stillingskode				
Kommunaldirektør - stab				
Alle	809 982	894 800	84 818	10,47 %
Advokat	976 750	961 500	-15 250	-1,56 %
Rådgiver	689 400	694 700	5 300	0,77 %
Aldring og Mestring				
Alle	733 875	778 782	44 906	6,12 %
Lege	826 854	866 020	39 165	4,74 %
Spesialrådgiver	782 091	756 933	-25 157	-3,22 %
Bymiljø og Eiendom				
Alle	755 222	760 301	5 079	0,67 %
Spesialrådgiver	788 676	793 381	4 704	0,60 %

Årsrapport 2023 Bærum kommune

Overingeniør	754 477	769 914	15 437	2,05 %
Oppvekst				
Alle	686 915	728 632	41 717	6,07 %
Psykolog	675 838	629 733	-46 104	-6,82 %
Psykologspesialist	812 163	834 833	22 670	2,79 %
Rådgiver	676 079	683 333	7 254	1,07 %
Spesialrådgiver	733 914	804 000	70 086	9,55 %
Organisasjon, styring og Utvikling				
Alle	738 854	720 659	-18 195	-2,46 %
Rådgiver	662 957	668 731	5 774	0,87 %
Spesialrådgiver	830 123	833 132	3 009	0,36 %
Samfunn og Byutvikling				
Alle	714 675	710 391	-4 283	-0,60 %
Overarkitekt	701 600	683 933	-17 666	-2,52 %
Spesialrådgiver	783 435	829 256	45 820	5,85 %
Spesialkonsulent	612 742	652 267	39 524	6,45 %
Helse og Velferd				
Alle	673 429	711 513	38 084	5,66 %
Overlege	855 300	935 675	80 375	9,40 %
Rådgiver	628 724	653 600	24 876	3,96 %
Daglege legevakt	800 000	866 700	66 700	8,34 %
Spesialkonsulent	587 847	610 333	22 486	3,83 %

Kilde: Uttrekk fra Bærum kommunes lønns- og personalsystem (LØP)

Tabellen viser forholdet mellom kjønn og lønn for medarbeidere i kapittel 3.4.3, kommunens avdelingsleder. Positive tall i raden Differanse % viser tilfeller der snittlønnen til menn er høyest. Negative tall i raden Differanse % viser tilfeller der snittlønnen til kvinner er høyest.

Direktørområde kapittel 3.4.3	Snitt lønn kvinne	Snitt lønn mann	Differanse	Differanse i prosent
Stilling/stillingskode				
Aldring og Mestring				
Alle	719 838	680 533	-39 304	-5,46 %
Bymiljø og Eiendom				
Alle	877 144	804 863	-72 281	-8,24 %
Oppvekst				
Alle	746 137	763 070	16 933	2,27 %
Avdelingsleder skole	765 361	769 683	4 321	0,56 %
Avdelingsleder	704 731	699 755	-4 956	-0,70 %
Avdelingsleder barnevernet	768 317	784 800	16 483	2,15 %
Organisasjon, styring og Utvikling				
Alle	864 350	924 000	59 650	6,90 %
Samfunn og Byutvikling				
Alle	757 629	819 580	61 951	8,18 %
Avdelingsleder ufaglært	677 200	673 100	-4 100	-0,60 %
Avdelingsleder 3- årig høyskole	723 750	0	0	0
Avdelingsleder 5- årig høyskole	865 600	856 200	-9 400	-1,09 %
Helse og Velferd				
Alle	712 106	743 863	31 756	4,46 %
Avdelingsleder helse	714 200	721 683	7 483	1,05 %
Avdelingsleder NAV	684 182	721 350	37 166	5,43%
Avdelingsleder	711 659	719 060	7 400	1,04%

Kilde: Uttrekk fra Bærum kommunes lønns- og personalsystem (LØP)

Tabellen viser forholdet mellom kjønn og lønn for medarbeidere i kapittel 3.4.2, kommunens tjenesteledere. Positive tall i raden Differanse % viser tilfeller der snittlønnen til menn er høyest. Negative tall i raden Differanse % viser tilfeller der snittlønnen til kvinner er høyest.

Direktørområde kapittel 3.4.2	Snitt lønn kvinne	Snitt lønn mann	Differanse	Differanse i prosent
Stilling/stillingskode				
Aldring og Mestring				
Alle	901 529	879 200	-22 328	-2,48 %
Bymiljø og Eiendom				
Alle	1 027 033	1 060 100	33 066	3,22 %
Oppvekst				
Alle	858 421	912 317	53 895	6,28 %
Rektor	910 730	920 100	9 370	1,03 %
Styrer	807 814	0	0	0
Tjenesteleder	887 271	780 000	-107 271	-12,09 %
Organisasjon, styring og utvikling				
Alle	962 600	1 115 525	152 925	15,89 %
Samfunn og Byutvikling				
Alle	977 025	999 480	22 455	2,30 %
Helse og Velferd				
Alle	901 069	891 762	-9 306	-1,03 %

Kilde: Uttrekk fra Bærum kommunes lønns- og personalsystem (LØP)

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn kan ha flere forklaringer og skyldes andre faktorer enn kun kjønn. Kommunen skal arbeide med å undersøke og kartlegge om det er systematiske eller utilsiktede skjevheter, som kan være forårsaket av kjønn. Dersom en analyse avdekker dette, vil det iverksettes tiltak i plan for likestilling og mot diskriminering.

Informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel

For å sikre god oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel er det knyttet indikatorer (statistikk) til kommunens delmål. Indikatorene legges frem i Handlingsdel, budsjett og økonomiplan hvert år, og rapporteres på gjennom årsrapporten. Dette er første gang kommunen rapporterer på måloppnåelse i samfunnsdelen på denne måten. Dette er et spennende arbeid som vi vil fortsette å videreutvikle kommende år.

Hva mener vi med indikatorer?

En indikator er statistikk (eller data) som brukes for å få forståelse av tilstanden eller utvikling innenfor et målområde. Indikatorer måler ofte aktivitet, resultater eller effekter innenfor et område, som er med på å antyde om vi er på riktig vei mot målet.

Det er viktig å understreke at indikatorene i seg selv ikke er en fasit på om målene er nådd eller ikke. Enkelte indikatorer gir heller ikke god nok kunnskap om et område. Indikatorene må sees i sammenheng med delmålet, og brukes for å antyde om organisasjonen beveger seg i retning av målene vi har satt oss.

Hva skal indikatorene brukes til?

Med arbeidet ønsker Kommunedirektøren å legge til rette for systematisk bruk av styringsinformasjon i kommunen, og rette fokus mot felles måloppnåelse av samfunnsdelen.

Indikatorsettet det rettes søkelys på for delmålene i Kommuneplanens samfunnsdel, handler om samfunnsutviklingen for bærumssamfunnet generelt, og er ikke mål for tjenesteutviklingen spesifikt. For å se tjenestespesifikke aktivitetsnøkkeltall er det mulig å klikke seg inn på hvert enkelt tjenesteområde.

Metode

I arbeidet med å oppsummere status på hovedmålene i årsrapporten ble indikatorene fordelt i hovedtemaer og undertemaer. For at hovedmålene skal være relevante, ble temaene valgt ut på grunnlag av inklusjons- og eksklusjonskriterier. Deretter ble dataene sammenstilt og oppsummert for hvert hovedmål basert på disse utvalgte indikatorene.

Datakilder

I arbeidet med å sette sammen indikatorsettet har Kommunedirektøren jobbet med å finne gode kilder og relevante målepunkter for hvert av delmålene. Vi har tatt utgangspunkt i FNs bærekraftsmål og relevante målepunkter for disse, og har i tillegg brukt offentlig tilgjengelig statistikk. Data for indikatorsettet er blant annet hentet fra Statistisk Sentralbyrå (SSB), Folkehelseundersøkelsen i Viken (2021), NAV, Elevundersøkelsen, Ungdataundersøkelsen, Valgdirektoratet, Innovasjon Norge, KS, Meteorologisk Institutt, Oslo politidistrikt og Miljødirektoratet. I tillegg er det supplert med egenprodusert statistikk fra kommunen. I [Handlingsdel, budsjett og økonomiplan 2024–2027](#) ligger det en beskrivelse av hver indikator med kildehenvisning.

Begrensing

Verdiene på indikatorene oppdateres med ulik frekvens. Oppsummering og vurderinger er basert på tilgjengelige data. Vi ser blant annet også behov for mer data som gjenspeiler innbyggerstemmen i Bærum. Det er usikkert om folkehelseundersøkelsen og andre undersøkelser skal gjennomføres på nytt. Det gjør det usikkert om vi kan følge utviklingen av enkelte indikatorer over tid.